

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmicki, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcina 70

Nr. 113

Wydanie P

Poznań, niedziela dnia 8 marca 1936

Rok 31

Wielka przemiana

Ginący świat liberalizmu religijnego nie chce w Polsce dać za wygraną. Z uporem dąży do zagarnięcia młodego, a właściwie najmłodszego pokolenia, aby je przekazać przygotowanemu przez siebie bezbożnictwu. Nową nadzieją ożywia go prześladowanie chrześcijaństwa w Rzeszy Niemieckiej, Bolszewji i Hiszpanji.

Niedawno temu przytoczył „Kurjer Poznański” za Katolicką Agencją Prasową wyczynny „Buntu Młodych”, „reformującego” szyderstwem, kpinami, frazesami, Kościół Katolicki w Polsce. (Jakim cudem pojawiają się na łamach tego pisma artykuły księży, pozostanie dla przeciętnego katolika zagadką).

Niewątpliwie jest to sprawa interesująca. Stanowczo jednak na więcej jeszcze uwagi zasługuje akcja nie tylko antychrześcijańska, ale również wręcz antypaństwowa tygodnika, przeznaczonego — „dla dzieci i młodzieży”, wychodzącego w Warszawie p. t. „Płomyk”. Ciekawy ten płomyk przygotowuje niechybnie pożar bolszewizmu w Polsce. („Płomyk” nr. 25 z 2 marca rb.). Korzystając z wydatnego poparcia przez czynniki zależne od ministerstwa oświaty, narzucający przez szkołę rodzicom i dzieciom, idealizuje i propaguje „Płomyk” ni mniej ni więcej tylko bolszewizm.

W tych zabiegliwych staraniach o pozyskanie duszy dziecka polskiego na rzecz przewrotu uderza jakiś nerwowy pośpiech, graniczący poprostu z lekkiem o przyszłość. W rzeczy samej nie przedstawia się ona różowo dla ciemnych sił ginącego świata.

*

Młodzież polska przeszła wielką przemianę. Uwolniła się z pod jarzma wolnomyślicielstwa i hasel międzynarodowych. Chce być religijna, pragnie rozwijać się w duchu narodowym. Prąd ten obejmuje wszystkie warstwy narodu. Ostatecznym jego wynikiem jest oparcie państwa na zasadach chrześcijańskich i narodowych. Przemiana ta jest szczerą, nie ma na sobie znamion koteryjnych. Z dnia na dzień staje się coraz powszechniejszą.

Dokumentuje się ona żywym udziałem młodego pokolenia w życiu wewnętrznym Kościoła, w jasnym stosunku do jego hierarchji i organizacji. Z uznaniem wolno i należy stwierdzić, że przoduje w tem wszystkim młodzież akademicka.

Świadczy to równocześnie, że przynosi ona ze szkoły średniej dobre podstawy, na których dalej duchowo się rozwija.

*

Historja narodu zapisze młodzieży akademickiej na chlubne dobro piękną inicjatywę złożenia zbiorowego hołdu Matce Boskiej przez pielgrzymkę na Jasną Górę. Nie będzie ta pielgrzymka pustą formą, ale będzie ożywiona głęboką treścią.

Jest w tem postanowieniu coś wzruszającego i wspaniałego. Jawią się wi-

zje, odzywają echa wielkiej Polski historycznej. Biją od niej ku ciężkiemu życiu doby dzisiejszej potężne, gorące fale, zdolne do wzmoczenia i podniesienia narodu.

Pielgrzymka na Jasną Górę, połączona ze ślubowaniem i prośbą o Patronat Matki Bożej nad młodzieżą akademicką, zawiera w sobie zapowiedź i rękojmię wielkiego jutra Polski. Młodzież polska znalazła własny szlak ideowy.

Nie szuka bezmyślnie naśladownictwa i pośrednictwa prądów zagranicznych. Z własnej woli, z własnego zrozumienia, z własnego bólu wiąże się z Kościołem Katolickim ślubami, mającymi za ważyć na przyszłości Polski.

Jeżeli śluby młodzieży spełnią się całkowicie, stanie się Polska jednym z najbardziej wartościowych członków wielkiej rodziny ludów katolickich i chrześcijańskich.

Po męsku oświadcza młode pokolenie, że pragnie, aby Święta Patronka —

Matka Boża została uznana w salach wykładowych, w życiu organizacyjnym, w domach rodzinnych, w pracy zawodowej i — co z tego wynika — w życiu społecznym, narodowym i państwowym. Zrywa się nareszcie z anemiczną neutralnością, pokrywającą mizernie symultannosc oraz wynikającą z niej areligijność, a raczej, mówiąc bez obślonek, starannie narazie maskowane bezbożnictwo.

*

Krzepiący to zwrot w życiu narodu, tem błogosławiony, że łączy wielki prąd narodowy, wstrząsający całym światem, w Polsce z odnową religijną.

Z zaufaniem może Kościół spoglądać na ruch narodowy w Polsce. Nie ma on bowiem w zanadru nic z tego, co tyle szkody przynosi nacjonalizmom innych narodów.

Rzeczą będzie Kościoła rzucić w poruszoną do głębi glebę właściwy posiew Boży.

*

Wojska niemieckie zajmują strefę nadreńską

Berlin (Tel. wł.) Dziś o godz. 12 przy wypełnionej szczelnie sali obrad Reichstagu wygłosił zapowiadane oświadczenie kanclerz Rzeszy:

„Przewodniczący Reichstagu min. Goering — mówił Hitler — zwołał w moim imieniu dzisiejsze posiedzenie. Pragnę tu scharakteryzować zagadnienia, które przez cały naród niemiecki uważane są za decydujące. Miljony ludzi na całym świecie odczuli, gdy spadła zasłona na krwawą tragedję wielkiej wojny. Po okrzykach wojennych i dzikich oskarżeniach doszły do uszu ludzkości słowa prezydenta Ameryki, w których była mowa o nowych czasach i lepszym świecie. Dano wówczas w 14 punktach ludom zarys nowego porządku świata.

„Jakikolwiek możnaby mieć zastrzeżenia, co do tych punktów stwierdzić trzeba, że podkreślały one, iż mechaniczny powrót do poprzednich stosunków, różnic ustrojowych i pojęć, doprowadzi wkrótce znowu do podobnych zatargów. W tem leży właśnie urok owych tez, że usiłowały one z niewątpliwą wiekoduszością dać współzyciu narodów nowe prawa i wypełnić je nowym duchem. Z nich miała później wyrosnąć i rozwinąć się ta instytucja, która jako liga wszystkich narodów miała być powołana, aby ludy nie tylko nazewnątrz zespolić, ale również przedewszystkiem na wewnątrz zbliżyć we wzajemnym rozumieniu się.

„Żaden naród nie uległ bardziej urokowi tej fantazji, niż naród niemiecki. Miał on honor walczyć przeciw całemu światu i nieszczęście ulec w tej walce, jako pobity. Był on jednak obciążony przekleństwem odpowiedzialności za walkę, której ani się nie spodziewał, ani jej sobie nie życzył. Naród niemiecki wierzył w te tezy z mocą zrozpaczonego i w ten sposób rozpoczął drogę ku pełnym

cierpień czasem.

„Wszyscy byliśmy przez wiele lat ofiarami tej fantastycznej wiary i przedmiotem jej okropnych skutków. Nie chcę mówić o rozpacz i boleści narodu niemieckiego w tych latach. Zostaliśmy porwani w wir wojny, za wywołanie jesteśmy równie niemniej winni lub niewinni niż inne narody.

„Lecz nie tylko my ulegamy tej fantastycznej wierze w nowe czasy, ale również zwycięzcy. Odkąd ówczesni mężowie stanu zebrali się w Wersalu, aby ustanowić nowy porządek świata, minęło 17 lat, a więc dosyć czasu, aby móc wydać sąd o ogólnej tendencji tych przemian. Wystarczy rzucić okiem na dzisiejszy świat, jego nadzieje i rozczarowania, jego kryzysy i walki, aby otrzymać jasną odpowiedź na prawdziwą ocenę tego rozwoju.

„Zamiast ogólnego odprężenia jesteśmy świadkami nasilenia obaw i niepokoju, który nie zmniejsza się, lecz stale wzrasta. Zawiść i nienawiść, podejrzliwość i nieufność, oto uczucia, jakie opanowały narody. Pokój, który miał być kamieniem węgielnym nowych czasów, stał się zarodkiem nowych walk. Gdziekolwiek spojrzymy, widzimy wewnętrzne i zewnętrzne niepokoje. Wszędzie zamiast dzwonów pokoju, rozbrzmiewa szcęk broni.

„Któż może się dziwić, że z powodu takiego tragicznego rozczarowania poderwane zostało także wśród ludów zaufanie do prawdziwości nowego porządku świata, który zdaje się zawodzić w tak katastrofalny sposób. Historia ustali kiedyś, że od chwili zakończenia wielkiej wojny, świat nawiedzony został przez duchowe, polityczne i gospodarcze przeobrażenia, które naogół zachodzą tylko w ciągu tysiącleci. Naprężenie między narodami stało się odtąd większe, niż kiedykolwiek.

„Rewolucja bolszewicka wycisnęła na jednym z największych państw ziemi

W pamiętny dzień 3 maja, związany przez święto Królowej Korony Polski z Kościołem, a przez rocznicę konstytucji z Polską, zjawia się z całego kraju ze wszystkich szkół wyższych liczni pątnicy z swoim ślubowaniem i hołdem.

Do ceremonjału dworu na Jasnej Górze należy Droga Krzyżowa — na walach klasztornych, noszących wspomnienia wyczynów rycerskich.

Okres wielkiego postu będzie dobrem przygotowaniem społeczeństwa, a zwłaszcza majowych pątników na pielgrzymkę. W kościołach rozlegają się łzami i pokutą nabrzmiałe „Gorzkie Żale”.

Drogą Krzyżową kroczą niezliczone zastępy wiernych, wpatrzonych w idącego przed nimi Chrystusa.

Palce przesuwają paciorki różańca wśród rozważania tajemnic Męki Pańskiej.

Rozłożył Pan przed narodem księgę mądrości Krzyża, z której czerpały podniecie i życie największe umysły i serca. Czyta w tej księdze polska młodzież akademicka. Czerpie z niej światło i moc na przyszłość zwycięską i wielką.

X. JÓZEF PRADZYŃSKI.

nie tylko zewnętrzne piętno, ale swoim światopoglądem i przeciwieństwem religijnem zagraża także innym ludom i państwom. Podrywa się cały świat pozazmysłowych pojęć, pozbawia się tronu Boga, niszczy się religje i kościoły, walą się cesarstwa i królestwa, i znikają powoli nawet we wspomnieniach. Całe ludy i miliony ludzi wprzagnięte zostały w jarzmo bezrobocia, głodu i nędzy. Poruszono milionowe armje dla światopoglądu rewolucji i bolszewizmu.

W dalszym ciągu Hitler podkreśla, że Niemcy nie są winne rozwojowi takiego stanu rzeczy, ponieważ Rzesza od przeszło 15 lat należała do rządzonych, a nie rządzących. Rozwój tego stanu rzeczy ma swoje źródło w układzie, który kiedyś przejdzie do historii, jako dzieło krótkowzroczności i nierozumnym namiętności.

„Z ducha tego układu wynikło także krótkowzroczne potraktowanie politycznych i ekonomicznych zagadnień świata. Ustalono granice narodów nie według konieczności życiowych i z uwzględnieniem tradycji, lecz w myśl chęci odwetu i zemsty. Zdawało się przez chwilę, że mężowie stanu potrąfią przez jeden jedyny apel do rozsądku, oraz do serca żołnierzy, walczących w armji, wprowadzić braterskie porozumienie, które dałoby ludzkości może na całe stulecia współzycie narodów i państw. Stało się jednak inaczej. Zwyciężył duch nienawiści tego układu, który przeniknął do świadomości ludów, i w ten sposób zniszczono i zatruto jadem problemy współzycia ludów.

Od roku 1918 usiłowano pozbawić Niemcy wszelkich możliwości życiowych przez podcięcie gospodarstwa narodowego 65-miljonowego państwa. — Wpędzono to państwo w zupełne zubożenie, aby oskarżyć je później o złą wolę.

Godz. 13 — kanclerz jeszcze mówi.

Ważą się losy pokoju

**Min. Flandin o powadze położenia międzynarodowego — Rozmowy anglo - francuskie
Zabiegi Mussoliniego — W oczekiwaniu odpowiedzi W. Brytanji**

Paryż. (PAT). Na wczorajszym posiedzeniu rady ministrów min. Flandin w obszernym exposé zwrócił uwagę swoich kolegów na powagę obecnego położenia dyplomatycznego. Minister wskazał na przyczyny, które skłoniły go do podjęcia nowego wysiłku pokojowego pomiędzy Włochami i Abisynją, zanim nastąpi pogłębienie sankcji. Następnie zdał sprawę z udziałem ambasadorowi francuskiemu w Rzymie Chambrunowi wskazówek, aby skłonił Mussoliniego do przyjęcia propozycji pokojowej i do niestawiania zgóry niemożliwych warunków. Rada ministrów miała jednomyślnie przyjąć do wiadomości oświadczenie Flandina i przeszła do dyskusji nad ogólnymi zagadnieniami.

„Le Matin”, omawiając exposé Flandina, charakteryzuje położenie międzynarodowe w następujący sposób:

„Niepewność co do przyszłości, obawy, które się przejawiają w Europie w sprawie możliwości utrzymania obecnego systemu zbiorowego bezpieczeństwa, skłoniły p. Flandina do tego, że przy pierwszym widzeniu się z min. Edenem zaczął przygotowywać grunt do uzyskania od strony angielskiej formalnych zapewnień co do francusko-brytyjskiej współpracy bez zastrzeżeń przy podejmowaniu wszelkich uchwał, które mogą się okazać konieczne w razie uzbrojenia przez Niemcy strefy nadreńskiej.”

Minister spraw zagranicznych Francji zwrócił uwagę szefa Foreign Office, że każde rozszerzenie sankcji miałyby za skutek osłabienie zainteresowania włoskiego zagadnieniami europejskimi. Francja ma więc prawo żądać od Anglii niedwuznacznych zapewnień co do tego, że w razie potrzeby postanowienia paktu lokarnieńskiego będą bezwzględnie przestrzegane.

Anglja — pisze dalej dziennik — nie odpowiedziała dotychczas na jasne zapytanie, postawione jej w ostatni poniedziałek. Chciałaby, zdaje się, uniknąć zajęcia zbyt wyraźnego stanowiska, mając nadzieję nawiazania rokowań z Berlinem, któreby doprowadziły do porozumienia. W międzyczasie Włochy przystąpiły do rozmów, mających na celu zacieśnienie przyjaźni między Rzymem, Wiedniem i Budapesztem. Równoległe z tem zaznacza się coraz wyraźniej zbliżenie między Włochami i Rzeszą.

„Z drugiej strony — kończy cytowany dziennik — kierownicy spraw zagranicznych Francji nie mogą pozostać obojętni na ostatnie rozmowy w Brukseli min. Becka i premiera van Zeelanda. Sternicy polityki francuskiej z uwagą śledzą poczynania dyplomatyczne Belgji, która zainteresowana jest również, jak i Francja, w układach lokarnieńskich. Wszystkie te międzynarodowe wymiany poglądów wyjaśniają się w najbliższych dniach w Genewie, kiedy to zdecyduje się również los Europy i pokoju.”

Londyn. (Tel. wł.) Rząd brytyjski nie ustalił jeszcze odpowiedzi na

żądania Flandina. W kołach londyńskich panuje przekonanie, że gabinet angielski nie będzie mógł udzielić Francji ostatecznej odpowiedzi przed otrzymaniem wiadomości o stanowi-

sku Włoch w sprawie apelu pokojowego „komitetu trzynastu”. Francja otrzyma tymczasowe wyjaśnienie, a ostateczna uchwała zapadnie w późniejszym terminie.

Jak Włosi zbombardowali ambulans?

Londyn. (PAT). Korespondent Reutera podaje z Dessje, jako naoczny świadek, następujący opis ataku samolotów włoskich na ambulans angielski:

Dr. Melly dokonywał właśnie zawilej operacji chirurgicznej w gabinecie chirurgicznym lazaretu polowego, gdy samolot włoski zniżył się i rzucił pierwszą bombę na plac oznaczony znakiem czerwonego krzyża. Sztandar brytyjski unosił się nad wszystkimi namiotami, a wszystkie samochody opatrzone były w flagi czerwonego krzyża. Bomby poczęły opadać jedna po drugiej. Korespondent Reutera wraz z innymi rzucił się na ziemię, pociski pękały dokoła, szerząc śmierć i zniszczenie. Trwało to blisko pół godziny.

Gdy uciszyło się, dziennikarz angielski zauważył chirurgów, dokonywujących przy świetle lamp elektrycznych amputacji nóg dwóm ranionym przez pociski bombowe. Dwunastu ranionych jechało obok zniszczonych namiotów, żądając pomocy, której nie można było im udzielić z braku sił ludzkich. Wszystkie samochody użyto natychmiast dla ewakuacji ambulansu. Dr. Melly twierdzi, że około 50 osób odniosło rany. Cesarz telefonował do dr. Melly natychmiast po otrzymaniu relacji, ofiarowując wszelką pomoc.

Londyn (PAT). O bombardowaniu ambulansu angielskiego na południe od Kworam donoszą z Desje:

Zabity mjr. Bourgoyne miał lat 62. Ambulans pod jego kierunkiem wycofał się wraz z wojskami rasa Kassy z Amba Aladzi w kierunku Kworam. Był on na służbie w Abisynji od listopada w charakterze oficera przydzielonego do Czerwonego Krzyża.

Według opowiadań dr. Browna, delegata międzynarodowego Czerwonego Krzyża, bomby włoskie raniły lekko 2 ordynansów, a oprócz tego zadały rany chorym, znajdującym się w lazarecie polowym. Personel angielski pracował po bohatersku, przenosząc rannych pośród wybuchu bomb na miejsca, znajdujące się poza zasięgiem ataku.

Samoloty włoskie w przededniu ataku unosiły się nad posterunkiem Czerwonego Krzyża i dokonały zdjęć. Posterunek ten znajdował się w odległości 3 mil ang. od najbliższej placówki wojskowej. Oprócz kilku wartowników nie było tam ani jednego żołnierza.

Nad posterunkiem unosiły się oprócz flagi Czerwonego Krzyża duże sztandary brytyjskie. Oprócz mjr. Bourgoyne i pielęgniarki tuziemca z Kenji wszystkie inne ofiary ataku — to Abisynczycy.

Panika w Adis Abebie

Londyn (Tel. wł.) Niespodziewany demonstracyjny przelot włoskiego samolotu — jak donoszą z Adis Abeby — wywarł na ludności stolicy Abisynji wielkie wrażenie, przekonała się bowiem, że jest bezbronna.

Obecnie wszyscy wraz z dobytkiem uciekają z miasta, szukając schronienia w okolicznych lasach i górach. Przypuszczają tu, że Włosi nie odstą-

pią od bombardowania stolicy Adis Abeby.

Rzym (Tel. wł.) W uzupełnieniu wiadomości o przelocie włoskiego aparatu nad Adis Abebą donoszą ze strony włoskiej, że lot ten przeprowadził dowódca włoskich sił napowietrznych na froncie somalijskim gen. Ranzio. Stolica abisyńska nie była bombardowana.

Przewlekły kryzys w Grecji

Ateny (PAT). Odbyły się wybory prezesa izby poselskiej. W pierwszym głosowaniu na 296, szef partji liberalnej Sofoulis otrzymał 142 głosy, a kandydat partji przeciwników Vozikis — 139 głosów, a komunistą Siatos — 13 głosów; jedna kartka była biała i jedna nieważna. Ponieważ nikt nie dostał bezwzględnej większości, przystąpiono do drugiego głosowania, w którym Sofoulis miał 158 głosów, a Vozikis 137.

Po tym wyborze dalszy rozwój położenia politycznego pójdzie drogą, wskazaną przez konstytucję. Król pierzyszy dziś utworzenie rządu Sofoulisowego, jako przywódcy partji, rozporządzającej w izbie największą ilością głosów.

W razie odmowy, król zwróci się do Tsaldarisa.

Ponieważ jednak utworzenie rządu przez jedną z partji jest niemożliwe, jak również wykluczone jest porozumienie między ludowcami i liberałami, powołany będzie do steru — według wszelkiego prawdopodobieństwa — rząd neutralny pod przewodnictwem Demertzisa, lub Metaxasa względnie Michalakopouloza. Niewiadomo, czy przyszedłby gabinet stanął przed parlamentem, czy też doradzi królowi zawieszenie prac izby na 6 miesięcy.

Ateny (PAT). Nowomianowany mini. wojny Metaxas udzielił ministrowi gen. Papagosowi dwutygodniowego urlopu, a bylemu podsekretarzowi w min. wojny gen. Platisowi urlopu rocznego — rzekomo ze względów zdrowotnych.

Hitlerizm opanowuje młodzież

Berlin. (PAT). Ogłoszono doniesienie zarządzenie przywódcy organizacji niemieckiej „Hitlerjugend”, wskazujące wyraźnie, że partja narodowo-socjalistyczna zmierza do zupełnego scalenia wpływów wychowawczych nad ogółem młodzieży niemieckiej, usuwając wszelkie uboczne wpływy, jakie dotychczas zachowały się jeszcze w różnych, zwłaszcza katolickich związkach.

Zarządzenie to przewiduje, że w roku 1936 wciągnięta ma być do pracy w „Hitlerjugend” cała młodzież w wieku od 14 lat w szeregach „Deutsche Jungvolk” i „Deutsche Jungmaedel”. W ciągu bieżącego roku wszyscy chłopcy i dziewczęta z rocznika 1926 będą na próbę przyjęci do tych organizacji. W ten sposób zapoczątkuje się

zaszeregowanie dzieci według roczników.

W okresie wstępnym od dnia rozpoczęcia próby aż do chwili podjęcia właściwej służby w organizacji chłopcy i dziewczęta poddani będą specjalnym badaniom, dotyczącym ich stanu duchowego i psychicznego. Badania przeprowadzą lekarze. Ostateczne przyjęcie do organizacji będzie mogło nastąpić dopiero wówczas, gdy kandydat otrzyma odpowiednie świadectwo. Po upływie próbnego okresu nastąpi uroczyste przyjęcie do „Deutsche Jungvolk”, względnie „Jungmaedel”.

Kurs dolara. Dziś rano Bank Polski notował kurs dolara 5.22½ zł, w obrotach nieoficjalnych 5.23¼ zł.

Wylosowane bony funduszu inwestycyjnego

W dniu 5 bm. wylosowano do umorzenia bony funduszu inwestycyjnego, oznaczone nr. 3538, 12083, 19634, 21139, 22920, 34122 i 38508 we wszystkich dziesięciu serjach, wypuszczonych na podstawie rozporządzenia ministra skarbu z dnia 10 listopada 1933 r. (Dz. U. R. P. nr. 89, poz. 694).

Wylosowane bony wykupują kasy urzędów skarbowych po 100 zł za bon 25-złotowy.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 7. 3. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 60,25 oraz za 4% premj. dol. 52,—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4¼% złotych listy zast. 40,50 oraz za 4% listy zast. konwert. 38,50.

Z akcyj bankowych płacono za Bank Polski 92,50.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwers. 60,25 P.
4% poz. premj. dol., serja III 52,— P.
4¼% złotowe listy zastawne serji L. Pozn. Ziem. Kred. 40,50 P.
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 38,50 P.

Akcje bankowe i przemysłowe
Bank Polski 92,50 P.
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 7. 3. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

STANDARTY:

1) żyto 700 g/l.,
2) pszenica 753 g/l.,
3) owies 420 g/l.

Ceny orientacyjne:

Żyto (Uspob. spokojne) . . . 12,50— 12,75
Pszenica (Uspob. spokojne) . . . 19,25— 19,50
Jęczmień browarowy . . . 15,25
Uspobienie spokojne.
Jęczmień 700—725 g/l. . . . 14,50— 14,75
Jęczmień 670—680 g/l. . . . 14,25— 14,50
Uspobienie spokojne.
Owies 450—470 g/l. . . . 14,50— 14,75
Owies standartowy . . . 13,90— 14,15
Uspobienie stałe.

Mąka
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w. 19,25— 19,50
żytnia gat. I 0-50% wł. w. . . 18,75— 19,00
żytnia gat. I 0-65% wł. w. . . 17,75— 18,25
żytnia gat. II 50-65% wł. w. . . 14,75— 15,75
żytnia pośl. pon. 65% wł. w. . . 13,25— 14,25
Uspobienie spokojne.

pszena gat. I wyc. 0-20%
wł. w. . . . . 31,75— 33,50
pszena gat. IA 0-45% wł. w. . . 31,00— 31,50
pszena gat. IB 0-55% wł. w. . . 30,00— 30,50
pszena gat. IC 0-60% wł. w. . . 29,50— 30,00
pszena gat. ID 0-65% wł. w. . . 28,50— 29,00
pszen. gat. IIA 20-55% wł. w. . . 27,75— 28,25
pszen. gat. IIB 20-65% wł. w. . . 27,25— 27,75
pszen. gat. IID 45-65% wł. w. . . 24,75— 25,25
pszen. gat. IIF 55-65% wł. w. . . 22,75— 23,25
pszen. gat. IIG 60-65% wł. w. . . 21,25— 21,75
pszen. gat. IIIA 60-70% wł. w. . . 19,25— 19,75
pszen. gat. IIIB 70-75% wł. w. . . 17,25— 17,75
Uspobienie spokojne.

Otręby żytnie stand. . . . . 9,75— 10,25
Otręby pszen. grube stand. . . . 11,75— 12,25
Otręby pszenne średnie st. . . . 10,50— 11,25
Otręby jęczmienne . . . . . 9,75— 11,00
Rzepak zimowy . . . . . 38,00— 39,00
Siemię lniane . . . . . 37,00— 39,00
Gorczyca . . . . . 32,00— 34,00
Wyka latowa . . . . . 22,00— 24,00
Peluska . . . . . 24,00— 26,00
Groch Viktorja . . . . . 24,00— 26,00
Groch Folgera . . . . . 22,00— 24,00
Łubin niebieski . . . . . 9,50— 10,00
Łubin żółty . . . . . 11,50— 12,00
Seradela . . . . . 22,00— 24,00
Mak niebieski . . . . . 60,00— 62,00
Koniczyna czerw. surowa . . . . 120,00— 130,00
Konicz. czerw. 95-97% czyst. . . 135,00— 145,00
Koniczyna biała . . . . . 75,00— 100,00
Koniczyna szwedzka . . . . . 165,00— 190,00
Koniczyna żółta odulszczona . . . 65,00— 75,00
Przelot . . . . . 75,00— 90,00
Makuch mian. w. taflach . . . . 17,00— 17,25
Makuch rzepakowy w. tafl. . . . 14,50— 14,75
Makuch sion. w. tafl. 42/43% . . . 18,25— 18,75
Śrut Soja . . . . . 21,00— 22,00

Stoma pszena luzem . . . . . 2,20— 2,45
" pszena prasowana . . . . . 2,70— 2,95
" żytnia luzem . . . . . 2,50— 2,75
" żytnia prasowana . . . . . 3,00— 3,25
" owsiana luzem . . . . . 2,75— 3,00
" owsiana prasowana . . . . . 3,25— 3,50
" jęczmienna luzem . . . . . 2,20— 2,45
" jęczmienna prasow. . . . . 2,70— 2,95
Siano zwykłe luzem . . . . . 5,75— 6,25
" zwykłe prasowane . . . . . 6,25— 6,75
" nadnoteckie luzem . . . . . 6,50— 7,00
" nadnoteckie pras. . . . . 7,50— 8,00

Ogólnie usposobienie: spokojne.

Ogólny obrót: 3108,6 tonn, w tem żyta 1328 tonn, pszenicy 243 tonn, jęczmienia 495 tonn, owsa 148 tonn.

Z ostatniej chwili

Hitler oświadcza:

W dalszym ciągu swojego przemówienia kanclerz Hitler oświadczył, że pakt lokarnieński uważają Niemcy w przyszłości za nieobowiązujący.

Zdemilitaryzowana na podstawie traktatu wersalskiego strefa nadreńska zostanie przez wojska niemieckie obsadzona.

Wiadomości

Izba lekarska Rzeszy wydała zarządzenie, zawierające postanowienia w sprawie przerywania ciąży i sterylizacji ze względów zdrowotnych. Na tej podstawie przewodniczący związku lekarzy Rzeszy zarządził, aby wszelkie podania opierały się na nowym rozporządzeniu. Każdy lekarz obowiązany jest zapoznać się z temi postanowieniami.

*

Słynny bokser J. Dempsey wstąpił do policji w stanie Nowego Jorku, ażeby poświęcić się walce z gangsterami i w ten sposób pomścić jednego z swoich przyjaciół.

W poszukiwaniu nowej ordynacji wyborczej

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, w marcu Od początku niemal istnienia obecnego parlamentu mówi się o reformie ordynacji wyborczej. Izba poważyła się większością głosów wypowiedziała się za reformą; komisja powszechnego głosowania poszła jej śladami.

Pozornie może też się wydawać, że sprawa reformy ordynacji wyborczej jest wygrana; że przyszłe wybory od-

szają, to przyłącza się ich do sąsiedniego departamentu. Zaznaczamy tu nawiasowo, że obecna ordynacja wyborcza uznaje departament za okręg bez względu na liczbę mieszkańców. Każda partja tworzy listy wyborcze. Wyborcy głosują więc raczej na program stronnictwa. Lista, zdobywająca 16.000 głosów, zdobywa równocześnie 1 posła. Niemal zawsze jednak pozo-

W sztabie propagandowym narodowych republikan przygotowuje się na bliskie wybory parlamentarne pierwsze plakaty z hasłami przeciwko lewicowemu „frontowi ludowemu“.

będą się pod znakiem „reprezentacji proporcjonalnej“. Ale oto jej przeciwnicy — radykali zwłaszcza — zwolennicy „scrutin d'arrondissement“, czyli głosowania okręgowego, przypuścili zapomocą 200 kontrprojektów energiczny atak, by reformę ordynacji wyborczej odsunąć.

Wypada jednak wyjaśnić: 1) na czym miałyby polegać reforma? 2) jak działa dotychczasowa ordynacja wyborcza?

Zacznijmy od punktu drugiego: wybory poselskie odbywają się przez „scrutin d'arrondissement“ — głosowanie okręgowe. To zaś jest dwurazowe. Przy pierwszym postowie są wybierani bezwzględnie większością głosów. Prawo wymaga nawet, by ta większość była złożona z połowy plus 1 głosujących i żeby odpowiadała co najmniej jednej czwartej głosów wyborczych.

Przy drugim natomiast głosowaniu — a odbywa się ono w tydzień po pierwszych wyborach, zawsze w niedzielę — wymagana jest już tylko względna większość. To drugie głosowanie nosi miano „scrutin de ballottage“.

Otóż to dwurazowe głosowanie stanowi największą bolączkę i słabość obecnej ordynacji wyborczej. Przy pierwszym bowiem głosowaniu kandydaci występują do walki pod sztandarem swego stronnictwa. Przy drugim natomiast, dla uchronienia się przed przegraną, następują — zwłaszcza na lewicy — najniemoralniejsze, polityczne aljansy i kombinacje.

Inny, poważny defekt: z powodu owej zasady względnej większości w drugim głosowaniu kandydat może niekiedy przepaść z powodu braku kilkunastu tylko głosów. Następstwem tego jest, iż w danym okręgu pozabawiony bywa reprezentanta na cały czas trwania legislatury poważny odłam mieszkańców, opowiadających się za polityką danej partji.

Obecnie dyskutowana reforma opiera się na zasadzie „reprezentacji proporcjonalnej“, zwanej od jej pierwszych liter „R P“, a jej zwolennicy „erpeistami“.

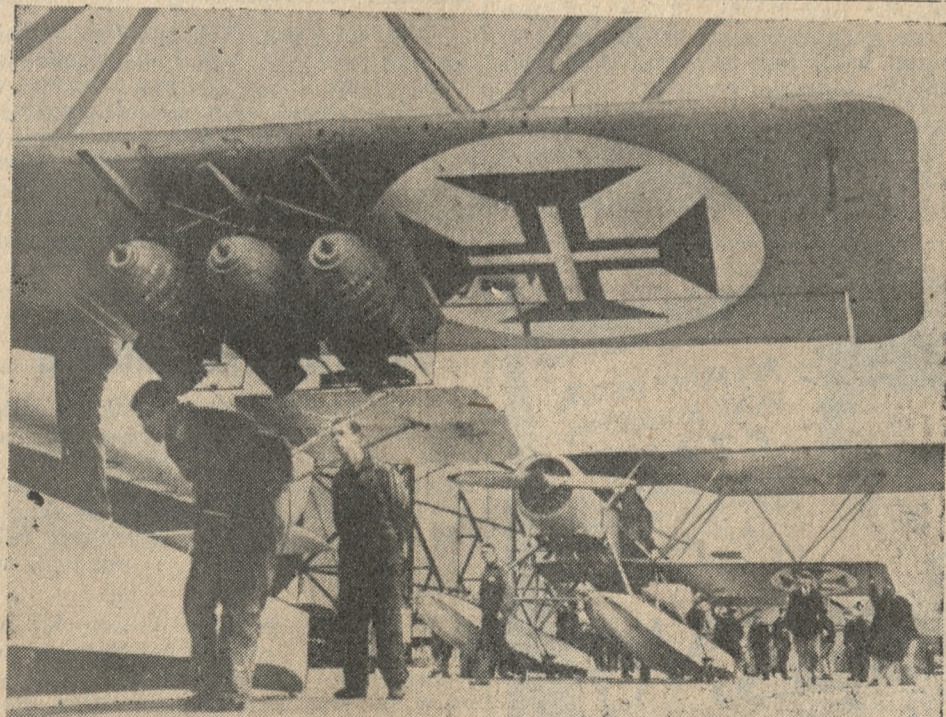
Zaznaczmy odrazu, że jest ona skomplikowana, że istnieją różne jej warjanty i kombinacje. Według propozycji socjalistycznego posła Bracke, sprawozdawcy komisji powszechnego głosowania, przedstawia się w zasadniczych liniach następująco: każdy departament tworzy okręg wyborczy, gdy zamieszkały jest przez 500.000 mieszkańców. O ile liczba ich jest mniej-

stają nieraz nawet poważne resztki głosów nadliczbowych. Te nadwyżki mianoby przenosić na: 1) listy regionalne i 2) listy narodowe.

Operację powyższą zrozumie się lepiej na przykładzie: przypuśćmy, że np. w okręgu XY głosowało 150.000 wyborców, z tego: 1) 70.000 na unję republikańsko-narodową, 2) 50.000 na radykałów, 3) 30.000 na socjalistów. Na mocy zasady, że każda lista zdobywa tyle mandatów, ile razy wypowiedziało się za nią 16.000 wyborców, unja republikańsko-narodowa zdobędzie w okręgu XY 4 deputowanych i pozostanie jej reszta 6.000 głosów; radykali zdobędą 3 deputowanych i pozostanie im reszta 2.000 głosów; socjaliści zdobędą 1 mandat i pozostanie im reszta 14.000 głosów.

Otóż resztę głosów każda z partyj ma prawo zużytkować na listach regionalnych południa, północy, zachodu i wschodu Francji itp., dodając do siebie różne reszty, aż znowu wyniosą 16.000 głosów, dając jej nowego posła. Jeżeli po tej nowej repartycji pozostaną jeszcze jakieś głosy, to przenosi się je na listy narodowe, mające na celu zapewnienie wyboru szefów stronnictw, gdyby znaleźli się w trudności.

W tych warunkach każda partja może osiąść w izbie reprezentacji, proporcjonalną do ilości otrzymanych głosów. System ten umacnia dyscyplinę stronnictw, a zatem i je same. Jego

W okresie konferencji rozbrojeniowych cały świat nagwałt się dozbraja. Nawet spokojna Portugalia przystąpiła do zwiększenia swej floty powietrznej zamówiła w Anglii 6 samolotów bombowych, widocznych na zdjęciu.

Rece nie powinny zdradzać wieku!

Choć wiele można wyczytać z rąk, to nie powinny one nigdy mówić o wieku.
Ręce zmęczone pracą będą znów świeże i piękne przez racjonalną pielęgnację. Krem Ideal Elida, bez tłuszczowy krem na dzień, usuwa zaczerwienienia i szorstkość. Jeżeli będzie Pani używała go codziennie po myciu, każdy wyrazi się z uznaniem: Pani ma piękne ręce!

ZŁ
1.50

KREM IDEAL ELIDA

Px 2985-62.117

UWAGI

Z portu Brindisi do przeciwległego brzegu albańskiego jest w linii powietrznej niewiele ponad 100 kilometrów.

Dnem morza idą kable z Rzymu do Tirany. W powietrzu linie lotnicze utrzymują kontakt między brzegami. Wiele innych jeszcze kontaktów stwarza sieć układów: ciśnina morska Otranto jest jakgdyby mostem z Apeninu ku Balkanom.

W r. 1927 zawarła Italia z Albanją traktat, który potwierdził hegemonję Rzymu po tamtej stronie brzegu. Albania oddała się w polityczną i gospodarczą „opiekę“. Rzym płacił dukatami i wyrównywał budżet.

Król albański „z rzymskiej łaski“ mógł spokojnie panować w swym „niezawisłym“ królestwie.

Ale wspomniany układ miał tylko tak długo, jak trwały przesyłki złota z Brindisi na tamtą stronę Adrii. Po paru latach coś zaczęło się psuć. Złoto stawało rzadsze, układ powoli wietrzeł. Na politycznej arenie świata nazywało się wtedy: Albania rozpoczyna nową „orientację“, zbliżając się ku Małej Entencie.

Traktat z r. 1927 został podobno w tych dniach odniewiony. Tak przynajmniej donosi źródła francuskie, które zwykły śledzić wypadki bałkańskie z uwagą. Wszystkie wiedząca pani Tabouis zdołała nawet podać już swoim czytelnikom bliższe szczegóły układu, a mianowicie:

Włochy płacić będą Albanji rocznie 8 milionów złotych lir, ponadto wyrównają zaległości za ubiegły okres z tegoż tytułu, uzbierała się tego już niemała sumka — 40 milionów. Pieniądże zużyte będą na zasilenie banku państwowego, pozatem na armję i żandarmerję.

Niezależnie od tego wykończą Włochy roboty portowe w Durazzo, tak aby port ten służyć mógł dla wysadzenia na ląd odrazu całego korpusu armji włoskiej. Wszelkie koncesje kopalniane w Albanji, zarówno co się tyczy minerałów, jakoteż nafty, wreszcie koncesje leśne i lotnicze stają się własnością Włoch.

A w Tiranie zasiada rząd tego „państwa“ które ma swój herb, swoją flagę, a nawet członkostwo w Lidze Narodów. Różne bywają wymagania pod względem „suwerenności“...

Mały żal

Na znak protestu przeciw zamiarom zniesienia uboju rytualnego wszyscy żydowscy senatorowie i posłowie mają podobno złożyć mandaty. Ich wzorem mandaty złożyć mają podobno również wszyscy żydowscy członkowie rad miejskich, a przedtem ma być ogłoszony jednodniowy żydowski strajk protestacyjny, przyczem żydowskie przedsiębiorstwa miałyby być zamknięte.

Czy ktokolwiek z Polaków weźmie to sobie zbyt do serca, należy wątpić.

„Młody” i „stary” Kraków

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Kraków, 5 lutego

A więc nadchodzi zmierzch „starego” Krakowa... „Starego” nie w znaczeniu, jakiego się używa na oznaczenie części miasta bez gmin „przyłączonych”, ale tego starego, stańczykowskiego, żydo-polskiego, ika-cowego...

Przychodzi do głosu — „młody” Kraków... Po długiej mroźnej i mrocznej zimie zaczyna się odczuwać pierwsze tchnienia wiosny. Wprawdzie to tylko „przedwiosnie”, ale człowiekowi różnie i lżej oddychać.

Zwycięstwo młodzieży narodowej na Uniwersytecie Jagiellońskim to wielkie zdarzenie w życiu politycznym Krakowa. Przyszło ono niespodziewanie — dla „sanacji” i Żydów... Pocieszano się, że przynajmniej Kraków... A tu krakowska młodzież wstępuje w ślady poznańskiej, warszawskiej, wileńskiej i lwowskiej. Młodzież narodowa z roku na rok zyskuje coraz większe wpływy na historycznej wszechnicy. Dotychczas Kraków był jedynym miastem w Polsce, w którym „sanacyjne” wpływy wśród młodzieży akademickiej były dość silne. Młodzież „sanacyjna” (Z. P. M. D.) miała w swych rękach „Bratnią Pomoc Studentów U. J.” Tegoroczne walne zgromadzenie „Bratniaka” wykazało, że z tą „demokratyczną” młodzieżą jest coś kruchego... Wprawdzie absolutorium dla ustępującego zarządu uchwalono 274 głosami przeciw 211, ale już wniosek, aby prezesowi „Bratniaka” Soboniowi nadać tytuł „bene meritis”, upadł, głosowało bowiem za nim zaledwie — 195 studentów; przeciw wnioskowi

PRZECIWI ZAPARCIU

stolca i hemoroidom zaleca się stosować Kaskarynę Leprince. Dawka: 1 lub 2 pigułki wieczorem podczas jedzenia. Koszt mały, turebka 40 groszy. Do nabycia w każdej aptece.

ng 7535

głosowało 198 studentów, reszta wstrzymała się od głosowania. Bardzo charakterystyczny wynik głosowania. Zupełna kompromitacja p. Sobonia, tego doniedawna „pupilka” młodzieży „sanacyjnej”. Teraz nawet „swoi” na niego nie głosowali.

O wzroście wpływów młodzieży narodowej świadczy przedewszystkiem uchwalenie „paragrafu aryjskiego”. Wniosek młodzieży narodowej, aby członkiem „Bratniaka” mógł być tylko student narodowości polskiej, wyznania chrześcijańskiego, uchwalony został 350 głosami przeciw 54. Uchwalenie „paragrafu aryjskiego” wywołało wśród młodzieży „sanacyjnej” wielkie zdenerwowanie. Zresztą nietylko wśród młodzieży... To zwycięstwo młodzieży narodowej nadało szeregom narodowym otuchy. Zwraca uwagę, że zmiana nastrojów wśród młodzieży akademickiej na rzecz Obozu Narodowego nastąpiła po — mowie p. min. Raczkiewicza...

*

„Stary” Kraków pokazał się w ostatnich dniach bardzo brzydki. „Ojcowie miasta” nie popisali się. Krakowscy „sanatorzy” nie poszli za wzorem „sanatorów” poznańskich, wileńskich, kaliskich, inowrocławskich i śremskich i nie poparli wniosku o zniesienie uboju rytualnego. Tak silnie są związani z Żydami, że nie mogą się zdobyć na to, za co się zdobyły inne miasta. Powszechne oburzenie w sferach katolickich wywarło fakt, że wniosku w sprawie zakazu uboju rytualnego nie chcieli podpisać trzej księża, członkowie „sanacyjnego” „Klubu Pracy Gospodarczej”, a mianowicie ks. Andrzej Moliński, ks. Józef Niemczyński i ks. Jan Szymczko. Odmówili także podpisu radni „Zjednoczenia Chrześcijańsko-Społecznego”. Odmowa podpisu pociągnie konsekwencje dla tych wszystkich radnych, ponieważ opinia katolicka w Krakowie jest co do uboju rytualnego jednolita.

Ale nietylko nie pozwolono na postawienie formalnego wniosku o zniesienie uboju rytualnego; dążono wszelkimi siłami do tego, aby uniemożliwić dr. Bronisławowi Kuśnierzowi odczytanie deklaracji w tej sprawie. Przez cały czas posiedzenia rady miejskiej Żydzi pracowali za kulisami, aby przedyjmować rady nie udzieliło radnemu Kuśnierzowi głosu.

Došlo do tego, że grożono prze-

wodniczącemu wiceprezydentowi dr. Radzyńskiemu usunięciem z wiceprezydentury, jeżeli zgodzi się na odczytanie deklaracji.

I oto stała się rzecz dziwna... Prezydium, które zezwoliło na odczytanie na końcu posiedzenia deklaracji, w ostatniej chwili swoje zezwolenie cofnęło... Zakulisowe intrygi zwyciężyły.

Mimo to radny Kuśnierz dopiął celu. Przemawiając ostatni w dyskusji

nad sprawą samorządu, nawiązał do sprawy uboju rytualnego i mimo protestów radnych żydowskich odczytał deklarację.

Bywało, że socjaliści wygłaszali w czasie obrad krakowskiej rady miejskiej demagogiczne mowy polityczne, nic ze sprawami miejskimi nie mające wspólnego — nikt im wówczas nie przeszkadzał.

Tym razem starano się przeszkodzić odczytaniu deklaracji, dotyczącej żywotnej sprawy, wchodzącej w zakres gospodarki miejskiej.

„Stary” Kraków złączył się Żydów... Czas mu już odejść i zrobić miejsce — „młodemu”.

T. M.

Puder BEBE SZOFMANA **CHŁODZI, KOI USUWA ZAOGNIENIA U DZIECI**
ng 7499

Strajk w Ameryce rozszerza się

Nowy Jork. (PAT.) Strajk windziarzy dotychczas nie został zakończony. Większość jednakże drapaczy nieba, gdzie mieszczą się różne biura, nie odczuwa strajku, ponieważ w znacznej części udało się strajkujących zastąpić.

Nowy Jork. (PAT.) Strajk dozorców domowych i windziarzy rozszerza się. Mają go poprzeć pracownicy gastronomiczni, którzy w liczbie 5000 proklamowali strajk solidarności. Prezes syndykatu pracowników hotelowych zapowiedział przystąpienie do strajku w 35 miastach.

Nowy Jork. (PAT.) Sytuacja strajkowa przedstawia się groźnie. Dokonano 600 aresztowań. Zaangażowano 5500 nowych policjantów z powodu licznych aktów gwałtu. Tak wielkiej fali strajkowej nie było w Stanach Zjednoczonych od chwili wybuchu wojny światowej.

W m. Akron (stan Ohio) strajkuje 16 tys. robotników. Również donoszą o wybuchu strajków w Filadelfji, Baltimore i Bostonie.

Nowy Jork. (Tel. wł.) Jak słychać, skutki przedłużającego się strajku dozorców i personelu obsługujące-

go dźwigi w hotelach i niebotykach dają się obecnie we znaki również w dziedzinie życia kulturalnego. Dyrektorzy teatrów w dzielnicy Manhattan złożyli w piątek oświadczenie, że w razie przeciągania się strajku będą musieli zamknąć swoje teatry. Jeżeli strajk nie zostanie zlikwidowany, do najbliższego poniedziałku wszystkie teatry w dzielnicy Manhattan zostaną z początkiem przyszłego tygodnia zamknięte. Bardzo niska już frekwencja publiczności maleje z każdym dal-

szym dniem strajku i to w zastraszający sposób, wskutek czego teatry już obecnie poniosły duże straty.

Nowy Jork. (PAT.) Liczba strajkujących dozorców domowych i windziarzy wzrosła do 30.000, ogarniając 1.828 domów. Ogółem aresztowano 114 osób. Do strajku przyłączyło się około tysiąca pracowników 10 hoteli. Burmistrz Nowego Jorku La Guardia i podsekretarz stanu pracy MacGrady odbyli naradę z reprezentantami związków zawodowych. Osiągnięto porozumienie co do przerwania strajku w 14 domach. W pozostałych budynkach strajk trwa.

Ujęcie hitlerowskich agitatorów

Warszawa (Tel. wł.) Dzienniki praskie donoszą, że pod koniec ub. miesiąca celnicy czescy na granicy polskiej około Rogowa Czernicy zatrzymali samochód niemiecki, zdążający od strony Rzeszy do Polski.

Przy rewizji znaleziono pod siedzeniem banknoty polskie i niemieckie na sumę około 100 tys. mk. a pod

spodem wozu skrzynkę, zawierającą 40 tys. zł. Poza tem w podwoziu była znaczna ilość ulotek i broszur centrali propagandy hitlerowskiej. Pieniądze i broszury skonfiskowano, a szofera i pasażera aresztowano.

Dzienniki czeskie utrzymują, że transport był przeznaczony na zasiłek mniejszości niemieckiej na Śląsku. (w)

Wybory na wyższych uczelniach

Warszawa (Tel. wł.) Dziś ma się odbyć walne zebranie Bratniej Pomocy na politechnice. Zgłoszono tylko jedną listę narodową. Na W. S. G. W. doszło do zajęć, wskutek czego rektor zawiesił wykłady.

W niedzielę miały się odbyć wybory Bratniej Pomocy studentów uniwersytetu w Krakowie. Przed tygodniem pierwsze zebranie dało zwycięstwo młodzieży narodowej, która przeprowadziła t. zw. paragraf aryjski oraz uzyskała większość przy ocenie działalności poprzedniego zarządu.

Zgłoszono dwie listy, jedną młodzieży katolicko narodowej, drugą demokratycznej, Legjonu Młodych, Strzelca i t. d. Zarząd pozostaje dotąd w re-

kach młodzieży „sanacyjnej”, a komisja wyborcza powołana przez ten zarząd unieważniła ze względów formalnych listę katolicko-narodową, wobec czego władze bez wyborów utrzymali nadal „sanatorzy”. Młodzież katolicka i narodowa złożyła u kuratora protest. (w)

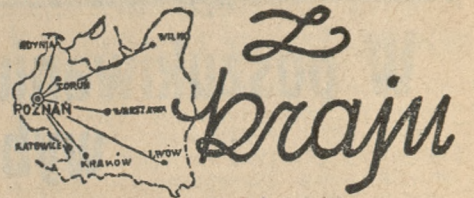
Echa rozwiązanego zebrania

Warszawa (Tel. wł.) Przewodniczącemu zebrania sekcji akademickiej Stronnictwa Narodowego, które w czwartek rozwiązano, został przytrzymany około dwóch godzin w komisariacie, a następnie stanął przed sądem starościńskim, który skazał go za przekroczenie przepisów o zgromadzeniach na 6 tygodni aresztu z zamianą na 1000 zł grzywny. (w)

Po chybionym zamachu

Białogród (PAT.) Jak ustaliło śledztwo, premier Stojadinowicz zawdzięcza swe ocalenie energicznej interwencji młodego Dimitrijewicza, który podbił rękę Arnautowicza w chwili gdy ten wycelował do premiera, tak że kula poszła wyżej i ugodziła w ścianę.

W policji podano przesłuchaniu kilku posłów grupy Jewticza, a w szczególności jednego, którego widziano w towarzystwie Arnautowicza. Postawiony będzie wniosek o zniesienie nietykalności 7 posłów grupy Jewticza.

SLUŻBOWE BILETY KOLEJOWE

Minister spraw wewnętrznych zwrócił uwagę podległym organom administracyjnym na to, że bezpłatne bilety przejazdu na P. K. P., które wystawiane są do użytku urzędów wojewódzkich, mogą być używane wyłącznie dla celów służbowych. Przy korzystaniu z bezimiennych biletów urzędowych, wprowadzone będą dokładne wykazy przejazdów, co ma uniemożliwić bezpłatną jazdę kolejami w celach pozasłużbowych.

O SKONFISKOWANY MAJĄTEK UCZESTNIKA POWSTANIA KOŚCIUSZKOWSKIEGO

Przed Sądem Najwyższym znalazła się sensacyjna sprawa, wytoczona przez rodzinę Niemiryczów o zwrot majątku skonfiskowanego jeszcze w roku 1794 przez władze rosyjskie za udział jednego z przodków rodziny w powstaniu kościuszkowskim.

Majątek ten Olewski znajduje się obecnie na pograniczu polsko - sowieckim. Potomkowie powstańca wystąpili o zwrot tej części majątku, która znajduje się po stronie polskiej i stanowi własność skarbu państwa.

Sąd okręgowy jak i apelacyjny nakazały zwrot majątku spadkobiercom, lecz na skutek kasacji założonej przez prokuratorę generalną sprawa oparła się o Sąd Najwyższy. Prokuratorja generalna dowodziła, że ustawa o zwrocie majątków skonfiskowanych przez zaborcę za udział w powstaniach, dotyczy tylko uczestników powstań r. 1830 i r. 1863 i jako ustawa wyjątkowa nie może być traktowana rozszerzająco. Dlatego też ustawa ta nie dotyczy majątków skonfiskowanych przez władze rosyjskie za udział w powstaniach wcześniejszych.

Sąd Najwyższy, podziеляjąc to stanowisko, wyrok sądu apelacyjnego uchylił i tem samem majątek Olewski pozostanie własnością skarbu państwa.

Wyrok Sądu Najwyższego przesądza wszystkie inne sprawy tego rodzaju.

PLACÓWKI CHRZEŚCIJAŃSKIE SIĘ MNĘJĄ

Liczba powstających po miastach b. Kongresówki chrześcijańskich placówek kupieckich wzmagają się z dnia na dzień. Ostatnio w Pabjanicach donoszą, że powstały tam trzy nowe sklepy polskie i chrześcijańskie, a mianowicie z gotowymi ubraniami, kapelusami i galanterją oraz skład materiałów piśmiennych.

Był też już czas skończyć z monopolem żydowskim na tem polu!

BUDŻET M. KRAKOWA

Preliminarz budżetowy Krakowa na r. 1936/37 zamyka się sumą 14.800.000 zł, jest zatem o 1 milion złotych mniejszy od poprzedniego. Dekrety oszczędnościowe rządu zmniejszyły dotychczasowe dochody gminne o 2.000.000 zł skutkiem czego musiano zaprowadzić oszczędności administracyjno - osobowe. Ponadto gmina otrzyma pewne ulgi kredytowe oraz zapomogę z komunalnego funduszu zapomogowego. Sumy na opiekę społeczną, zdrowotną, na oświatę, kulturę i sztukę oraz na drogi i place publiczne nie uległy prawie żadnej obniżce w porównaniu z budżetem na r. 1935/36.

STAŁE SZLAKI TURYSTYCZNE

Sfery turystyczne podkreślają celowość przyznania ulg kolejowych na stałe szlaki turystyczne dla turystów krajowych i zagranicznych. Zrealizowanie koncepcji takich szlaków przyczyniłoby się znakomicie do przystosowania przemysłu turystycznego w Polsce do potrzeb turystyki wewnętrznej i zagranicznej w okręgach najbardziej interesujących z punktu widzenia turystycznego.

Według projektu, wysuwanego ze strony instytucji turystycznych, organizacja tych szlaków opierałaby się na zryczałtowanych ulgowych opłatach kolejowych, przyczem w stosunku do turystów zagranicznych byłby wymagany określony pobyt w Polsce.

Tajemnica wschodu

PERFUMY PUDER
WODA KWIATOWA
CZANG
SWYM ORYGINALNYM
EGZOTYCZNYM ZAPACHEM
CHEM DODAJĄ CZARU
WYTWORNEJ PANI

CZANG
de Lacart

ng 7506

KINO METROPOLIS

Specjalne przedstawienie popołudniowe **jutro w niedzielę, 8. bm. o godz. 3.30.** Orkan wesołości, burza oklasków. Genjalna artystka i ulubienica publiczności **Sylvia Sydney** w najrozkoszniejszej arcykomedji pełnej nejucieszniejszych i najzabawniejszych sytuacji **„KSIĘŻNICZKA PRZEZ 30 DNI”**. Bilety od 25 gr.

ng 7016

Zabytek barbarzyństwa żydowskiego

Przemówienie ks. rekt. Trzeciaka o uboju rytualnym na posiedzeniu komisji administracyjnej

Sprawa uboju rytualnego nie jest monopolem jednej tylko religii i jednego wyznania. Jest to sprawa, która mrozi uczucia. Kto kiedykolwiek widział ubój rytualny, ten nigdy w życiu tego nie zapomni. 50 lat temu byłem w rzeźni i po 50 latach mam przed oczyma biedne, przerażone zwierzęta, ze łzami w oczach oczekujące kolejki, oszalałe uczuciem przerażenia, ich drgania i wstrząsy.

Mojżesz pod karą śmierci zakazał swym współwyznawcom, a więc Żydom, dręczenia zwierząt. W czasach, kiedy Mojżesz wydawał prawa, narody wschodnie a więc i Żydzi wypuszczali krew z żywego zwierzęcia, pili ją i jedli kawałki mięsa, odcinane z żywych zwierząt.

To, co będę mówił, oparte jest na moich badaniach naukowych i na przepisach religijnych, podanych w prawie mojszowym, w talmudzie i w Szulchan-Aruchu, a więc w podstawowych źródłach religii żydowskiej. Mojżesz zakazał pod karą śmierci jeść mięso żywych zwierząt i pić ich krew. W czasach daleko późniejszych, zwierzę zabijano paznogciem, szkłem lub kamieniem, używanie wyostrzonego noża było postępowaniem, a wyostrzony nóż — humanitarnym narzędziem. O sposobie zabijania zwierząt nie mówi nigdzie ani prawo mojszowe, ani biblia wogóle. A zatem ubój rytualny nie ma żadnego uzasadnienia w prawie mojszowym ani w biblji.

Hemoroidy
są przyczyną złego samopoczucia i t. p.
Należy bezwzględnie usunąć te do-
kuczliwe cierpienia. Przy hemoroidach
stosuje się
Czopki Anusol
Goedecke
DO NABYCIA w APTEKACH
12czopków z 5- 6czopków z 3.

Tę 253

Na moją tezę, postawioną w pracy „Uboj rytualny w świetle biblji i talmudu“ i na wezwanie aby Żydzi podali swe dowody przeciwko temu, nie znalazł się ani jeden uczony żydowski, któryby te dowody podał. Składają tylko ogólnikowe deklaracje, że ubój rytualny jest podstawą religii żydowskiej. Można zatem znieść ubój rytualny, nie naruszając w niczem religii żydowskiej, bo, jeżeli od szkła i kamienia przeszło się do noża i religia żydowska nie upadła, to dlaczego od noża nie można przejść do elektryczności, czy innego mechanicznego sposobu uboju.

Kiedy rok temu wskazałem w moim odczycie, że rzeźnicy nie są funkcjonariuszami religijnymi, rabin Schorr odpowiedział mi w autorytatywnym oświadczeniu, że funkcja ich jest ściśle religijna. Gdy zaś dałem dowody, zaprzeczające temu, rabin Asz stwierdził, że istotnie funkcja rzeźnika nie jest związana z przynależnością do stanu religijnego i że można ją powierzyć każdemu Żydowi. To samo orzekł — opierając się na mojej pracy Sąd Najwyższy, stwierdzając, że funkcja rzeźnika jest czynnością rzemieślniczą.

W Starym Testamencie są wyrażenia: „gdy będziesz potrzebował jeść mięso, zabij i zjedz“ — ale w jaki sposób zabić, nie mówi się. Kwestja rytuału zalega się z kwestjami gospodarczymi i higienicznymi. Rzeźnik przed zabijaniem, musi poślinić nóż, a po zabiciu musi dmuchać i chuchać w płuca zwierzęcia aby poznać, czy koszer, czy trefne. Z tradycji, przekazanych w talmudzie widać, że celem uboju rytualnego był zakaz używania krwi, płynącej ze zwierzęcia. Żaden z uczonych nie może dać dowodu, że jest inaczej. Talmud nie nadaje ubojowi żadnego charakteru religijnego. Kodeks rytualny niema również żadnego uzasadnienia z prawa mojszowego, a przecież na tym kodeksie opiera się obecnie cały ubój rytualny. Przeciwnie, powiedziano tam, że „przy zarzynaniu nie potrzeba żadnego nabożeństwa główną rzeczą jest, aby prawidłowo rżnięto.“ Nie jest nawet koniecznym warunkiem odmawianie bło-

gosławieństwa przed zarzynaniem. Mojżeszowi chodziło tylko o miłosierdzie dla zwierząt. Przepis ten może być dostosowany do dzisiejszych warunków tak, jak wiele przepisów, wydanych przez Mojżesza, zostało przez Żydów zaniechanych lub zmienionych.

Sam kodeks rytualny uznaje okrucieństwo, popełniane przez Żydów nad zwierzętami, bo jako przyczyną dla czego „krew zwierząt upierzonych przy zarzynaniu bywa pokryta popiołem“ podaje: „aby szatan nie oskarżał Żydów przed Bogiem, że oni tak nikczemnie obchodzą się przez zabijanie z nierozumnym zwierzęciem, które wcale nie zgrzeszyło“.

Reasumując to wszystko, widzimy, że w prawie mojszowym nie ma mowy o uboju rytualnym, według talmudu i innych pism żydowskich można go innym sposobem zabijania zastąpić i to w niczem nie może obrażać religijnych uczuć. W duchu jednak religii mojszowej, ochrona zwierząt potrzebna i wskazana znajduje zupełnie uzasadnienie w mechanicznym uboju.

Król angielski Edward VIII zwiędził nowy statek transatlantyczny „Queen Mary“. Załoga i robotnicy stoczni witali króla owacyjnie.

plotki stołeczne

6 marca

Zawitała do Warszawy drużyna aktorska Comedie Française. W wędrownie po Europie środkowej, po gościnie w Pradze którą przemilczano u nas, przybyła do Polski.

Po gorącym przyjęciu w Krakowie — nie mniej gorące przyjęcie w Warszawie. Gdyby drużyna tak zechciała zahaczyć i o inne miasta Polski, przekonałaby się, że wszędzie witanoby ją równie serdecznie. Wypowiada się bowiem w tem żywym przyjęciu hold nasz dla kultury łacińskiej i szczerą sympatją — pomimo wszelkich niefortunnych usiłowań — do Francji.

Ambasador Noël uczynił bardzo szczęśliwe pociągnięcie. Przyjazdy Francuzów stają się coraz częstsze, a ich występy są przyjmowane sercem. To nie tak, jak to się niedawno przydarzyło pewnemu docentowi z sąsiedniego zachodu, wobec którego nie zastosowano zasady: gość w dom, Bóg w dom. Poprzez intelektualizm i artyzm trafia się do duszy społeczeństwa. To także polityka.

Nic też dziwnego, że już teraz pojawiły się pogłoski o zamierzonej wizycie teatru berlińskiego.

Artyści paryscy zarezerwowali dla Warszawy dwa wieczory. Miarą zainteresowania społeczeństwa ich występami był niezwykle żywy popyt na bi-

Solidny wyrób

zwijek (gilz)

Mornitan

STANISŁAWA WOŁOZYŃSKIEGO

wyklucza ich rozrywanie,
zapewniając tem samem
największą ekonomję
palenia.

Pr 3067-70 27

Wobec tego apeluję do wszystkich ludzi dobrej woli, którzy czują sercem, a nie żołądkiem i kieszenią, aby przyczynili się do zniesienia tego zabytku barbarzyństwa, pochodzącego z zamierzonej przeszłości. Prawa i uczucia ludności chrześcijańskiej, obrażane w uboju rytualnym, muszą być przeciwieństwem uwzględnione i zachowywane.

Komedja francuska reprezentuje pewien klasycyzm. To już jest może nawet dostojność w klasie artystycznej. Wyczuwa się to w metodzie odtwórczej, w nastawieniu artystów, w reżyserji. Stąd płynnie patos, bijący ze sceny.

Ale jeżeli chodzi o stworzenie prawdy życiowej, to potrafimy to czynić bezkonkurencyjnie.

*

Schorzeniem ślepej książki zapobiega się przez oczyszczanie jeden do dwóch razy w tygodniu przewodów pokarmowych wypróbowaną naturalną wodą gorzką Franciszka-Józefa — jedna pełna szklanka rano naczczo.

Tę 458

Podczas spektaklu piątkowego w Teatrze Polskim zebrała się śmietanka stolicy. Dyplomacja niemal że w całości, członkowie rządu i rozmaici dygnitarze, t. zw. sfery towarzyskie, to znaczy przedewszystkiem rozmaici snobi, którzy musieli się pokazać tam, gdzie jest dyplomacja i rząd i dygnitarze. Chodziło o pokazanie się i o to, żeby wiadano, iż się było. Sporo było fraków i wieczorowych strojów, bo wielu wybierało się potem do ambasady francuskiej na raut.

Ale w sumie atrakcja i dobra robota...

Nakoniec przyszła dyskusja nad ubojem rytualnym w komisji administracyjnej. Okazuje się jednak, że sprawa nie jest zdecydowana ostatecznie. Deklaracja wiceministra ks. Żonkołowicza poszła po linii zabezpieczenia interesów żydowskich, a rząd, co widać teraz po komunikacie dr-a Duchy, nie zajął stanowiska zdecydowanego.

Na plenum Sejmu prawdopodobnie przejdzie uchwała komisji administracyjnej, ale w sferach senackich od dawna panowało przekonanie, że należałoby zmienić wniosek w kierunku zatrzymania uboju rytualnego dla Żydów samych. Gdyby tak było, w takim razie nicby się faktycznie nie zmieniło.

Koło żydowskie ogłosiło odezwę do społeczeństwa żydowskiego, która jest utrzymana w takim tonie, że może ulec konfiskacie. Prasa żargonowa okazuje ogromne zdenerwowanie, bo przypuszcza powszechnie, iż akcja w sprawie uboju rytualnego jest dopiero początkiem szerszej akcji, skierowanej przeciwko Żydom.

Zainteresowanie sprawą jest olbrzymie. Interesują się nią także dziennikarze zagraniczni, obsługujący pisma angielskie i amerykańskie.

WARSZAWIANIN

Pożar fabryki konserw

Królewiec. (PAT). W nocy na 4 marca spłonęła w porcie Piława wybudowana jesienią r. 1935 fabryka konserw z ryb morskich. Pastwą płomieni padły wielkie zapasy gotowych konserw oraz oliwy, przyczem wybuchy zbiorników z oliwą wywołały panikę wśród okolicznej ludności. Wskutek u nieruchomości fabryki 120 robotników utraciło pracę.

Z ZAKONNIKIEM PIGUŁKI REFORMACKIE

STOSUJĄ SIĘ:
JAKO REGULUJĄCE ŻOŁĄDEK,
PRZY CIERPIENIACH WĄTROBY,
NADMIERNEJ OTYŁOŚCI,
USMIERZAJĄCE HEMOROIDY
I PRZY SKŁONNOŚCIACH
DO OBSTRUKCJI SĄ ŁAGODNYM
ŚRODKIEM PRZECZYSZCZAJĄCYM
UŻYĆ 9-8 PIGUŁKI NA NOC.

n 5881/2

Trilysin
Lupież
znika

ng 6139

lety wstępu, których ceny były bardzo słone. Ale od soboty, więc na 6 dni przed występem, wszystkie bilety były rozkupione.

Wieczór piątkowy zajęła komedja Musseta „Nie igra się z miłością“ oraz Géraudy'ego „Wielcy chłopcy“.

Musseta przed dwoma laty widzieliśmy w Teatrze Nowym, mieliśmy tedy sposobność porównania. Pod jednym względem nasi artyści ustępują: pod względem dykcji. W tej dziedzinie francuscy aktorzy są wręcz mistrzami. Ale poza tem nie potrzebujemy się niczego wstydić. Nasi artyści mogą śmiało konkurować z najprzedniejszymi mistrzami zachodu. Gdybyśmy mieli jeszcze do tego świetnych reżyserów, czegożbyśmy mogli na tem polu dokończyć...

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Marzec

8

NIEDZIELA

Kalendarz rzym.-kat.

Niedziela: Jana Bożego

Poniedziałek: Franciszki

Kalendarz słowiański

Niedziela: Miłogosta

Poniedziałek: Mściławy

Słońca: wschód 6,24

zachód 17,44

Długość dnia 11 g. 20 min.

Księżyc: wschód 18,26

zachód 5,59

Faza: Pełnia o 6 godz.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dzisiaj plus 1,14 m.

NOCNA SŁUŻBA APTEK.

Sródmieście: Apt. św. Marcina, Fr. Ratajczaka 12. — Apt. św. Piotra, pl. Świętokrzyski. — Apt. pod Białym Orłem, St. Rynek 41. — Apt. na Śródece, Rynek Śródecki 1. — Jeżyce: Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10. — Apt. pod Opactwem, ul. Dąbrowskiego 76 (róg Staszica). — Łazarz: Apt. przy ul. Matejki 1. — Apt. Plucińskiego, M. Focha 72. — Apt. Karpińskiego, M. Focha 158 (Górczyn). — Wilda: Apt. przy Bramie Wildeckiej, G. Wilda 3. — Apt. Fortuna, G. Wilda 96. — Staroleka: Apt. miejscowa. — Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. — Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12.

Poradnia przedślubna Polskiego Towarzystwa Eugenicznego Collegium Medicum, Fredry 10, udziela bezpłatnych porad w poniedziałki o godz. 18-ej — kobietom, we wtorki o godz. 18-ej — mężczyznom. zg 10 386

KRONIKA MIASTA POZNAŃA

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Odpust św. Kazimierza** dnia 8 bm. w kościele św. Kazimierza (zakład głuchoniemych). Uroczyste nabożeństwo o godzinie 9.

— * **Odpust Przemienienia Pańskiego** dnia 8 bm. Msze św. odbędą się o godz. 6, 7, 8 i 9, suma z kazaniem o godz. 10,30. Wystawienie Najśw. Sakramentu od godz. 6 do nieszpór. Nieszpory z kazaniem o godz. 16. W wigilię kompleta o godz. 16.

REKOLEKCJE

— * **Rekolekcje dla pań miłosierdzia św. Winc.** wszystkich poznańskich parafii odbędą się między dn. 23—27 bm. w kaplicy św. Józefa. Rekolekcjami kierować będzie O. Górecki ze Zgromadzenia OO. Oblatów.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **X zjazd ks. ks. moderatorów bractw wstrzemięzliwości** dnia 17 marca o godz. 14,30 w sali Księgarni św. Wojciecha przy Al. Marcinkowskiego 22.

— * **Polskie Tow. Przyrodników im. Kopernika.** Posiedzenie dnia 10 bm. o godz. 18 w sali wykładowej Zakładu Fizycznego (Coll. Minus II p.).

— * **Konfraternia Kupców Chrześc.** — Zebranie dyskusyjne 10 bm. o godz. 20 w sali obrad Domu Kupiectwa Polskiego. — Prelegent p. red. Kazimierz Zakowski.

— * **Kat. Zw. Abstynentów** zwołuje zjazd delegatów na niedzielę, 15 bm. o godz. 15 do sali Księgarni św. Wojciecha

„Sequoia“

Najpiękniejszy film z życia zwierząt wyświetlany będzie na ogólne życzenie Szan. Publiczności **tylko 2 razy a to: w sobotę 1. i w niedzielę 8 marca o godz. 3 po południu w kinoteatrze „Słońce“.**

„Sequoia“ to film, który jest unikatem w historii kinematografii. Oparty na powieści „Malibu“ Vance Hoyta, obraz ten jest opowieścią o przedziwnej przyjaźni pumy i jelenia, opowieścią o miłości odwiecznych wrogów tak silnej, jak rzadko tylko zdarza się między ludźmi! Nie jest to film tylko zwierzęcy. „Sequoia“ to nie „Trader Horn“ ani „Tarzan“ ani „Eskimo“. Nie można tego filmu porównać z żadnym dotychczas obrazem. Jest to dzieło zupełnie nowe, oryginalne i niezwykle. „Sequoia“ łączy w sobie najwyższą sensację, patos, komizm, potęgę, atrakcyjność i piękno.

„Sequoia“ to największy triumf talentu reżysera **Chester M. Franklina**, który filmem tym wybił się na czoło reżyserów filmowych świata!

W rolach głównych: **Russel Hardie — Jean Parker — Paul Hurst.**

Prześlizgnij się! Nie widziane sceny! Cudowne krajobrazy! Wśród zasadzek, nienawiści i niebezpieczeństw rozgrywa się akcja tego wzruszającego prostotą i prawdą życiową filmu.

„Sequoia“ to film, który zachwyci cały Poznań!

Biletów po cenach najniższych: **cały parter 40 groszy, cały balkon 60 groszy**, są do nabycia wcześniej od płatku w firmie **S. Kałamański, Pl. Wolności 6** w godzinach kasowych od 12 w poł. do 6.30 wiecz.

przy Al. Marcinkowskiego 22. Przed zjazdem wspólny obiad dla tych delegatów, którzy przed 10 bm. nadesła opłatę w wysokości 1 zł.

WYKŁADY

— * **Polskie Tow. Higieniczne.** Wykład dr. Wierusza n. t. „Ogólne uwagi oraz metodyka badań w sprawach orzecznictwa wypadkowego“ w Zakł. Mikrobiologii Lek. U. P. o godz. 20.

WYSTAWY

— * **Tow. Przyj. Sztuk Pięknych (plac Wolności 18).** Wystawa jubileuszowa dzieł Antoniego Madeyskiego z Rzymu i bieżąca, w której udział biorą Kędzierski, Kędzierska, Malina, Ruppiewski — i grafiki Mrozińskiego kończy się dnia 10 bm — Salon otwarty w dni powsz. od godz. 11 do 17, w niedziele i święta od godz. 12—15.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Czarna kawa na Dom Żołnierza.** Komitet Budowy Domu Żołnierza w Poznaniu urządza w salonach „Adrii“ w niedzielę, dnia 8 bm. „czarną kawę — bridge“, którą zaszczyty swoją osobą prezes komitetu, wiceminister skarbu p. Ferdynand Świtalski. Początek o godz. 21. Wstęp 99 gr od osoby. Cały dochód przeznaczony na zasilenie funduszu budowy Domu Żołnierza Polskiego w Poznaniu.

— * **Związek bractw wstrzemięzliwości** obchodzi 15 marca 10-lecie swego istnienia. W kolegiacie farnej odprawi się o godz. 9 nabożeństwo z kazaniem, zaś o godz. 10 uroczyste zebranie z udziałem J. E. ks. biskupa Dymka w sali im. Ks. prał. Sychła. Wykład wygłosi prof. Kowalski na temat: „Alkohol wróg rodziny“. Obrady zjazdu delegatów rozpoczną się o godz. 11,15. Na godz. 14 przewidziany jest wspólny obiad dla tych, którzy do 10 bm. nadesła wpłatę w wysokości 1 zł. Bractwa, które dotąd nie nadesłały sprawozdania rocznego, winny to uczynić jeszcze przed 10 bm. Adres Związku: ul. Podgórna 12 b m. 8.

— * **Walka z nielegalnym handlem.** — Komitet walki z nielegalnym z przemysłem i rzemiosłem w Poznaniu przekazał w czasie od 29 utego do 5 marca br. referatowi karnemu władzy przemysłowej I instancji 33 wniosków o ukaranie winnych naruszenia przepisów ustawy przemysłowej. Za niezgłoszenie rozpoczęcia zmiany lub zaniechania prowadzenia przemysłu odpowiadać będzie 11 osób, za uprawianie rzemiosła bez karty rzemieślniczej — 15, za prowadzenie handlu okrężnego bez licencji — 4 i za zajmowanie się przemysłem bez koncesji trzy osoby.

— * **Uruchomienie drogerji.** Drogerję na św. Marcinie 46, zamkniętą po aresztowaniu o zabójstwo śp. Sylwestra Gawrycha Agnieszki Wojciechowskiej, nabył na licytacji, asystent farmacji p. Stefan Klimaszewski z Torunia. Po uporządkowaniu lokali, p. Klimaszewski otworzył drogerję w dniu wczorajszym. (kl)

— * **Szachściści.** Seans gry równoczesnej na 40 szachownicach rozegra mistrz Lubiński dnia 8 bm. o godz. 16 w salonach lokalu „Adria“, pl. Wolności. Wpisowe wynosi 2 zł. Uprasza się o zabranie własnych szachów i szachownicy.

— * **Zwalczanie zębactwa.** Wywiadowcy miejskiego komitetu walki z zębactwem ujęli w czasie od 25 lutego do 3 marca br. 13 osób, uprawiających zębactwo. Aresztowanych oddawiono do aresztu policyjnego. (sk.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Nieszczęśliwy wypadek.** W studjum wychowania fizycznego uległa wypadkowi, łamiąc rękę, nauczycielka kursu W. F. p. Lucyna Nowakowska (ul. Fr. Ratajczaka 14). Przywołane pogotowie ratunkowe (66-66) opatrzyło p. Nowakowską doraznie w gmachu studjum wychowania fizycznego w Parku Wilsona i przewiozło ją do szpitala miejskiego. (kl)

Skazanie kierownika centrali „Rolnik“

Sąd okręgowy w Poznaniu rozpatrywał sprawę Kazimierza Sowińskiego, b. kierownika centrali „Rolnik“ w Lubasz, pow. poznańskiego, oskarżonego o to, że w latach od 1929 do 1933 r. przez niedopilnowanie nadzoru w prowadzeniu książkowości doprowadził firmę do upadłości, przyczem pasywa wyniosły 100 tysięcy złotych. Oprócz tego akt oskarżenia zarzucał mu przywłaszczenie sobie z kasy firmy gotówkę 6 tysięcy złotych, w materiałach około 4 tys. złotych.

Jak wynika z aktu oskarżenia, w centrali „Rolnik“ panował kompletny chaos, brak było jakiegokolwiek nadzoru, to też firma zaczęła chylić się do upadku, aż w 1933 r., gry pasywa doszły do 100 tys. złotych ogłosiła ona upadłość. Kierownik tej firmy Sowiński, nietylko, że nie dopilnował nadzoru firmy, lecz sam przywłaszczył sobie kwotę na około 10 tysięcy złotych

To bielizna wyraźnie uśmiecha się do nas!

I ma ku temu wszelkie prawa: nie była bowiem prana małowartościowym mydłem, które szkodzi tkaninie i powoduje przedwczesne jej zniszczenie, lecz mydłem Jeleń Schicht, które w praniu chroni bieliznę i daje rękojmię niezmiennej dobroci

Dlatego nie poprostu: mydło, lecz

MYDŁO JELEŃ SCHICHT

Do namoczenia PROSZEK SCHICHTA

Prz 2983-62.50

KRONIKA POLICYJNA

— * **Ujęcie na gorącym uczynku.** Na gorącym uczynku kradzieży na strychu p. Jakóba Koniecznego przy ul. Wronieckiej nr. 18 ujęto trzech 17-letnich osobników. — Rozbili oni klódki czterech skrytek na strychu, nie dokonali jednak kradzieży, ponieważ ich ujęto. Dalsze dochodzenie przeprowadza komisariat IV. (kl.)

— * **Za awanturowanie się na ulicy** Szkolnej ujęto 25-letniego Czesława Leśnego (ul. Szyperska 21) i Józefa Brodke (ul. Mostowa 15). Podczas zajścia poranili oni p. Franciszka Kalisza z Wolnicy 7. (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Trzecia przerwa w procesie o nadużycia w majątku ziemskim.** W dniu wczorajszym toczyła się w dalszym ciągu przed sądem okręgowym, dwukrotnie już przerywana rozprawa przeciwko oskarżonemu Walentemu Powalowskiemu, b. administratorowi dóbr śp. Leona Plucińskiego. Na rozprawie w dniu wczorajszym składali swe orzeczenia biegli pp. Kowalski i powołany przez obronę Ritter. Orzeczenie biegłego Kowalskiego sło całkowicie po linii aktu oskarżenia, stwierdzając, że księgi rachunkowe majątku wykazują manko w gotówce i ziemiopłodach na ogólną sumę około 22 600 złotych. Biegły Ritter uwzględniał w tym wypadku 10 proc. na t. zw. „rozkurz“, jaki powstaje przy gospodarowaniu zbożem, lecz i on nie mógł wytlumaczyć braku około 20 tys. zł.

Ponieważ nie nadeszły jeszcze z sądu grodzkiego ze Słupcy akta prześluchania jednego ze świadków, którego powołał oskarżyciel, a ponadto strony postawiły nowe wnioski dowodowe, sąd ponownie przerywał rozprawę do dnia 13 bm. (m.)

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie salę nowo-odrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie salę nowo-odrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing. Adres: ul. Grunwaldzka 18, tel. 4515

Za ucieczką z więzienia

Bydgoszcz (Tel. wł.) W ub. roku we wrześniu głośna była ucieczka 6 więźniów z zakładu karnego w Koronowie. W nocy na 29 września wyłamali oni otwór w murze przy pomocy kawałków żelaza. Pracowali oni przez siedem nocy. Natychmiast po stwierdzeniu ucieczki zarządzone posćig, w wyniku którego po kilku dniach zostali ujęci i z powrotem sprowadzeni do więzienia w Koronowie. Byli to 24-letni Józef Kawczyński z Bydgoszczy, 31-letni Władysław Kwaśński (10-krotnie karany i ostatnio odsiadujący karę 10 lat więzienia), 25-letni Michał Wieczorkiewicz, pochodzący z Małopolski, 35-letni Maks Knitter z Bydgoszczy, 22-letni Franciszek Piórkowski z Rawy Mazowieckiej i 23-letni Edmund Dominowski z Bydgoszczy. Ucieczkę zainicjował Knitter. Planowano, by z jednej celi uciekło 46 więźniów, a uciekło tylko 6.

Wszyscy ci więźniowie odpowiadali za ucieczkę przed sądem okręgowym w Bydgoszczy. Tłumaczyli się oni, że pragnęli wolności, a niektórzy z nich twierdzili, że ogarnęła ich taka tęsknota za swoimi, iż nie mogli dłużej w zamknięciu siedzieć. — Sąd skazał każdego po pół roku więzienia, jednakże kara ta została im darowana na podstawie amnestji.

Składki i pokwitowania

W administracji naszej złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik **Seńca Jezusowego**: M. P. z podziękowaniem za doznane łaski i dobrodziejstwa w ubiegłym miesiącu, prosząc o dalszą pomoc, 2 zł. — K. W. z Poznania 30 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 200 zł.

Na **beźrobotnych miasta Poznania**: Tadeusz Gościcki, 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 277,31 zł.

JARMARKI

— * **Strzelno.** Jarmark ogólny dnia 10 bm.

— * **Odolanów.** Dn. 11 bm. jarmark na konie, bydło i świnie.

— * **Rawicz.** Jarmark ogólny dnia 11 b. m. nie odbędzie się

Z WIELKOPOLSKI

— **Borek.** Na dzień 2 b. m. wyznaczono w radzie miejskiej wybory wiceburmistrza i 3 ławników. Ponieważ kandydaci pp. Edmund Sołbański i Gregorowicz otrzymali równą ilość głosów, żaden z nich nie został wybrany. Wiceburmistrzem Stefan, który wszedł do rady miejskiej z ramienia Stron. Nar., przeszedł do „sanacji”. Na ławników wybrano z listy Stron. Nar. p. Stanikowskiego Władysława, z „sanacji” p. Witkowskiego Walerjana, drogą losowania przeszła kandydatura p. Barańskiego Stanisława, kand. Stron. Nar. Ponowne wybory wiceburmistrza odbędą się w najbliższych dniach. (bp)

— **Gniezno.** W sali Domu Katol. odbyło się roczne walne zebranie Chóru Farnego. Zebranie zajął patron chóru, ks. dziekan Zablocki, poczem nastąpiło sprawozdanie. Chór odbył 13 zebrań. Liczba członków wynosi 145, w tem 105 czynnych, 32 wspomagających i 8 honorowych. Po sprawozdaniach udzielono absolutorium i przystąpiono do wyboru nowego zarządu. Prezesem został p. Pejka, wiceprez. — p. Wiśniewski, sekretarzem — p. F. Popka, zastęp. sekr. — p. Riedelówna, skarbnikiem — p. Ciesiołka, bibliot. — p. Bartkowiak.

— W hotelu Europejskim odbyło się walne zebranie Bractwa Kurkowego. Zebranie zajął prezes p. Karpiński, powołując na przewodniczącego p. Sowińskiego. Sprawozdanie roczne zdał sekr. p. Skalski. W strzelaniu w ub. r. ogłoszono królem p. Malke, rycerzami zaś pp. Perlickiewicza i Graneckiego. Obecnie Bractwo liczy 56 członków. Prezes wręczył piękny dyplom długoletniemu i zasłużonemu członkowi, p. Teodorowi Otulakowskiemu. W ożywionej dyskusji wyłoniła się sprawa strzelnicy, na której ciąży dług hipoteczny w wysok. 50.000 zł. Postanowiono poczynić wszelkie starania o zatrzymanie choćby hali strzeleckiej i przyległej strzelnicy.

— **Polski Biały Krzyż.** oddz. gnieźnieński, przychodził w pomoc władzom wojskowym w zwalczaniu analfabetyzmu i w dokształcaniu żołnierzy. W roku bież. korzysta z świetlicy P. B. K. 105 żołnierzy. Kolo P. B. K. nie tylko zwalcza analfabetyzm, ale przeprowadza kursy rolniczo-ogrodnicze, dalej organizuje wycieczki, akademie i przedstawienia. Na walnym zebraniu o wartości pracy P. B. K. mówił gen. Malinowski, poczem udzielono zarządowi absolutorium. W wyborach na prezesa powołano notariusza Mielcarza, na członków zarządu pp. Kucharczykówna, dr. Pakoska, Kolczyńska, Lipińska, insp. Magosiński i in. Kom. rewiz. tworzą: starosta, Snska i asesor Stachowski. (br)

— Na skutek ogłoszonego bojkotu żydowskiego „Ekspressu Ilustrowanego” przez społeczeństwo gnieźnieńskie, kioskarze gnieźnieńscy zaprzestali oficjalnie sprzedawać „Ekspress” lecz dyskretnie go sprzedają choć już w znacznie mniejszych ilościach. Na liczne pytania tutejszego społeczeństwa, kto jeszcze z kioskarzy kolportuje „Ekspress”, wyjaśniamy, że na przeszło 35 kioskarzy zaniechali zupełnie kolportażu: kiosk p. Mielewskiego — pasaż kina „Słońce”, kiosk p. Lewandowskiej — obok kaw. „Bristol” i kiosk p. Koniecznego — wiadukt kolejowy. (br)

— **Inowrocław.** Szerokim echem odbiła się upadłość jednej z najstarszych i największych firm zbożowych S. A. „Plon”. Na zarządcę masy upadłościowej wyznaczony został adw. Znaniecki.

— Przy kradzieży węgla z wagonu towarowego na stacji w Inowrocławiu strażnik kol. zraniał ciężko w płuca niej, Leona Wikarskiego, którego odstawiono do szpitala.

— Wielkim sukcesem poszczycić się może harc. drużyna żeglarska im. Władysława IV, która w tych dniach otrzymała z zw. patent flagowy, czyli najwyższe odznaczenie drużyny żeglarskiej.

— Na wieczornicy w Gradowie pod Piotrkowem Kuj. doszło na tie niesnasek do wielkiej awantury, która zamieniła się w krwawą bójkę. Po kilku minutach walki 23-letni Piotr Andrzejczak z Gradowa padł nieżywy od licznych ciosów zadanych mu nożem w głowę i klatkę piersiową przez niej. Jankowskiego z Wójcina. Zabójca został aresztowany.

— Na walnym zebraniu T. C. L. wybrano następujący skład zarządu w osobach pp.: kpt. em. Zablocki — prezes, d-rowsa Z. Sikorska — wiceprezes, Wojdyłanka — sekr., dr. Znaniecki — skarbn., Janowczykówna — biblij., dr. Gano-wicz, ks. Ziarniak, d-rowsa Znaniecka, red. Dereżyński — ławnicy.

— W pobliżu szkoły Potrzymiechy załamał się lód na Gopie pod wozem zaprzężonym w dwa konie firmy H. Makowski z Kruszwicy. Przy pomocy robotników dominialnych, zdolano wóz i konie uratować.

— K. S. M. z. w Złotnikach Kuj. urządziło kurs robót ręcznych, w czasie którego wykonano dwa ornaty i bieliznę kościelną.

— Srebrne gody małżeńskie obchodzili pp. Franciszek i Władysława z Gralaków Matuszewscy w Radziejewie Kuj.

— Tydzień pomocy bezrobotnym odbędzie się w czasie od 8 do 15 b. m.

— **Kepno.** Rada miejska uchwaliła budżet na rok 1936-37 w sumie 467 461 zł. W budżecie mieszczą się następujące pozycje inwestycyjne: 9 tys. zł na pobud. nowego pieca gazowego i naprawę drugiego, 5 500 zł na urządzenia techn. w zakł. wodoc., na przebrukowanie kostką dalszej części rynku i położenie nowego chodnika na ul. Wawrzyniaka 16 000 zł, i t. p., oraz 72 400 zł na przeprowadzenie elektryfikacji miasta. Z końcem roku wynosiły długi miasta 61 418,75 zł. Następnie uchwalono pobierać dodatek kom. do państw. pod. doch. przy dochodzie ponad 1 500 do 24 tys. — 3 proc., ponad 24 000 — 88 000 — 4 i pół proc., ponad 88 000 — 5 proc., a przy dochodzie od upos. służb. 3 proc. doch., poczynając od 25 stopnia tejże skali.

— W. T. K. R. donosi, że kurs warzywnictwa i sadownictwa odbywać się będzie od 16 b. m. w Domu Kat. w Kepnie.

— W Opatowie odbył się akad. pap. z okazji 14-lecia wstąpienia na tron papieski Piusa XI.

— Na walnym zebraniu tow. śpiewu „Lutnia” w Trzciny wybrano nowy zarząd z p. K. Bachorzem, jako prezesem, na czele. (km)

— **Kościeln.** Przedstawienie p. t. „Róża św. Elżbiety” urządził 8 b. m. o godz. 20 w sali „Sokoła” III Zakon św. Franciszka. Czysty dochód przeznaczony na odnowienie starego, słynnego z walki kulturowej, kościoła św. Ducha.

— W ciągu lutego b. r. zanotowano w tut. urzędzie stanu cywilnego 23 urodzeń, 11 ślubów i 11 wypadków śmierci.

— Tow. „Kropla Mleka” wydało na miesiąc marzec b. r. dla 105 dzieci rodziców bezrobotnych bony na mleko, oraz 100 funtów cukru i 100 funt. kaszki.

— Przedstawienie p. t. „Granitowy Król” urządził 8 b. m. o godz. 19,30 w auli państw. gimn. Sodalicia gimnazjalna.

— Roczne walne zebranie koła miejskiego L.

O. P. P. odbędzie się 11 b. m. o godz. 20 w sali hotelu „Victoria”.

— **Odczyt** p. t. „Wojna włosko-abisyńska a dążności kolonialne” wygłosi 8 b. m. o godz. 18 w sali hotelu „Victoria” prof. U. P. dr. Czekalski.

— Przed tutejszym sądem grodzkim toczyła się rozprawa przeciwko pismu sanacyjnemu Drukarni Narodowej, wł. Jana Skorupskiego, o niewypłacenie zaległej pensji pracownikom. Sąd wydał wyrok z mocą natychmiastową wykonalności, przyznający pracownikom ich pretensje.

— Roczne walne zebranie chóru kościelnego im. ks. dr. Surzyńskiego odbędzie się w dniu 10 b. m.

— Kurs techniczny dla gniazd „Sokoła” podokręgu śmigielskiego odbędzie się 8 b. m. w Bojanowie Starem w sali p. Stepczaka.

— Lokalny Komitet Funduszu Pracy na m. Kościeln. wydaje pomoc co sobotę każdego tygodnia. Bezrobotnym wydaje się regularnie co sobotę po 1 ft. słoniny i od 1 do 3 bochenków chleba zależnie od wielkości rodziny. Natomiast opał wydaje się w miarę posiadania zapasów tak, że w miesiącu lutym wydano 2 razy po 1 ctr. węgla, jeden raz po 1/2 ctr. koksu i jeden raz po porcji (30 ft.) drzewa opałowego. Poza tem wydaje się nieregularnie również i inne naturalia jak: mydło, proszek, mąka, sól. Prócz tej pomocy pobierają bezrobotni jeszcze obiad, który wydaje się codziennie przez okres zimowy w „Taniej Kuchni”. (m)

— **Koźmin.** Walne zebranie Koła Śpiewackiego odbyło się pod przewodnictwem dyr. Ludwika Parzyka. Rozwój swój zawdzięcza Koło dyrektorowi p. Figaszewskiemu. W r. 1935 zdobyło koło dwie pierwsze nagrody na zjazdach okręg. w Rozdrażewie i Pogorzeli. W skład zarządu weszli pp.: Józef Borowski — prezes, K. Kula — wiceprezes, Fr. Figaszewski — dyrektor, Sylw. Podlewski — sekr., St. Antoniewicz — skarbnik, Fr. Baranowski — bibliotekarz.

— Rada miejska wybrała na ostatniemu posiedzeniu w miejsce p. Hugona Schneidera, p. Antoniego Sempiańskiego do zarządu miejskiego. (ka)

— **Krobia.** Nieszczęśliwy wypadek wydarzył się w tutejszym młynie parowym p. Adama Kulczyńskiego. Wskutek pęknięcia kotła parowego został ciężko poparzony mechanik p. Dudek Stanisław. Pierwszej pomocy udzielił nieszczęśliwemu dr. Kossowski. Następnie przewieziono p. D. do szpitala w Rawiczu.

— Z dniem 1 bm. przestała kursować kolejka powiatowa na linii Krobia-Gostyń. Natomiast została uruchomiona komunikacja autobusowa na szlaku Gostyń-Rawicz. Odjazd z Gostynia o godz. 8,20, 14,20, 18,45. Odjazd z Rawicza o godz. 11, 16,45. (kr)

— **Leszno.** Turniej szachowy o mistrzostwo miasta rozpoczął się 5 bm., gromadząc przy szachownicach 16 zawodników. Rozgrywki odbywają się codziennie, prócz niedziel, w Hotelu Polskim, od godz. 20-tej.

— Pogrzeb śp. Filipowicza, posiadziela ziemskiego, odbył się w Rydzynie. — Egzekwje żałobne odprawił ks. dziekan Szramkiewicz w asyście ks. dr. Sterczewskiego.

— W związku z przeniesieniem sądu okręgowego do Leszna, oraz zajęciem przez Policję Państw. ubikacji w ratuszu, zarząd miejski przenosi z dniem dzisiejszym biurą wydziału podatkowego i opłat do gmachu Miejskiej Kom. Kasy Oszczędności przy Rynku, wejście z ul. Marsz. Piłsudskiego.

— Świętą komedię p. t. „Mysz kościelna” przygotowuje na dzień 15 bm. godz. 20,15 w sokolni tow. gimn. „Sokół”. (lh)

— **Mogilno.** Na posiedzeniu rady miejskiej uchwalono jarmark na rok 1937 ogólnie: 2 marca, 2 czerwca, 7 września i 14 grudnia; na konie i bydło 12 maja, 10 sierpnia i 12 października. Wybrano dodatkowo do komisji rzeźni p. J. Urbańskiego, a do kom. drogowej p. Gwidona Jasińskiego. Omawiano sprawę wybagrowania jeziora miejskiego, oraz zaciągnięcia przewodów gaz. i wodociąg. w dalszym ciągu ul. Jana Kausa i Padniewskiej.

— U roln. Königa w Sucharzewie spłoszyły się konie. 15-letni syn p. K. usiłował konie zatrzymać. Dostał się jednak pod kopytą rozhu-kanych koni, a następnie przesył przez niego dwa koła, wskutek czego chłopiec doznał silnych pokaleczeń i złamania prawego podudzia. Nieszczęśliwego odstawiono do kliniki w Poznaniu.

— U p. Śmiejkowskiej w Orchowcu spłonął chlew. — Drugi pożar powstał w Wronawach, gdzie na szkodę p. Zawodniaka Romana spaliły się doszczętnie dom mieszkalny, obora, stajnia i wymłócone zboże. Straty oblicza pogorzelce na 8 tys. zł.

— Na walnym zebraniu T. G. „Sokół” dokonano wyboru zarządu w osobach pp.: S. Woźniak — prezes, Krusiński — wiceprezes, Klem-balski — sekr., Niewitecki — skarbnik. Kom. rew. pp.: Kiszkowski, Krokowski i Głowicki, członkowie zarządu — Krause, Chmielewski, Pi-szora. Przemówienia wygłosili: nac. okr. p. Radziński z Inowrocławia i komendant W. F.

— Związek małżeńskich pom. p. Karolewskim Edmundem a p. Kosiałówną Marią z Łabiszyna na pobłogosławił ks. prob. Schmidt w asyście ks. Kijewskiego.

— Nocą włamali się złodzieje do probostwa ks. Sołtyńskiego w Rządwinie i skradli większą ilość różnego drobiu. — Tej samej nocy zakradli się do kilku miejsc gospodarzy.

— W maj. Wieniec zatrudnionemu przy koniach robotnikowi Tomaszewskiemu odgryzł kof ucho.

— Walne zebranie L. O. P. P. odbyło się pod przewodnictwem ks. St. Obarskiego. W skład nowego zarządu weszli pp.: burm. Tyczewski — prezes, Wesolowski — sekr., Walenciak — skarbnik.

— Na plantach miejskich rozebrano i skradziono poręcz mostu na rzece Pannie. (mm)

— **Nakło.** Właściciel kamienicy, p. Wróblewski przy pl. Szkolnym wynajął mieszkanie Żydowi.

— Pewni Polacy popierają Żyda Natana Robinsona, który sprzedaje wyroby bekonarskie. Czyż doprawdy nie rozumieją hasła „swój do swego po swoje”?

— Na jarmarku skradziono p. Szyperkiemu 80 zł. Policja przywycięła złodzieja.

— W Chobielnie włamali się złodzieje do maj. p. Rajsowskiego. Policja przytrzymała włamywaczy. Są nimi Burzyński i Piławski. (nc)

— **Opalenica.** Od dłuższego czasu daje się zauważyć w gospodarce miejskiej pewien chaos. Zebrania zarządu miejsk. jak i radnych miejsc. nie przychodzą do skutku. Władze nadzorcze powinny stanem tym jak najwcześniej się zainteresować.

— Tydzień pomocy dla bezrobotnych rozpoczął się 1 b. m. i potrwa do niedzieli 8 b. m.

— **Ostrów.** Staraniem dyrekcji miejscowej szkoły rolniczej odbył się w dniach od 28 lutego do 3 marca kurs dla przodowników przysposobienia rolniczego. Udział w kursie wzięło 19 osób z pow. krotoszyńskiego, kępińskiego i ostrowskiego. (rp)

— Powiatowy komitet funduszu pracy organizuje od 51—22 marca „Tydzień pomocy bezrobotnym”.

— Zmarła nieoczekiwanie wdowa śp. Pelagja z Kozalów Golińska, jedyna siostra znanej tu społecznie działaczki charytatywnej i społecznej p. Marii Kozalówny.

— Rekolekcje dla panów z inteligencji odbędą się staraniem Sodalicii Marjańskiej od 16 do 19 bm. w Domu Kat. Nauki głosić będzie O. Uljasz Norbert, gwardjan OO. Franciszkanów w Poznaniu. Karty wstępu nabyć można u pp. Mrówczyńskiego i Idziora w Rynku. (os)

— We wtorek miał się odbyć jarmark kramny (ogólny) w Raszkowie, na który w znacznej liczbie przybyli Żydzi z towarami. Jarmark jednak został przez władze w ostatniej chwili odwołany, gdyż zachodziła obawa wystąpienia antysemickich. Żydzi zmuszeni byli wrócić do Kalisza z niczem.

— W czwartek popoł. agitatorzy „Wolnej myśli” rozdawali ukradkiem przed wyjściem z warsztatów wagonowych P. K. P. w Ostrowie wychodzącym robotnikom broszurki „Błyski wolnościelskie”. Robotnicy nie poszli na lep agitatorów i broszurki wyrzucali na jezdnie. Ul. Wrocławską wkrótce zamieniła się w istną śmieciarnię.

— **Pniewy.** Nieszczęśliwy wypadek zdarzył się na szosie pomiędzy Lwówkiem i Pniewami. Mianowicie jadący wozem, naładowanym zbożem, 60-letni rolnik, mieszkaniec Lwówka, Gładysz, przy wymijaniu fary z drzewem, został zacięnięty wystającą gałęzią i zrzucony pod wóz. Koła naładowanego zbożem wozu zgnioty nieszczęśliwemu klatkę piersiową i okaleczyły głowę. Ofiarę wypadku, dającą słabe oznaki życia, odwieziono do szpitala w Pniewach. (wp)

— **Rawicz.** Odbył się tu jednodniowy kurs organizacyjny K. S. M. z. okr. rawickiego połączony z walnym zebraniem rady okręgowej pod przewodnictwem as. kośc. ks. dziekana Lipowicza z Niepartu. Ustępującemu kierownictwu udzielono absolutorium. Do nowego kierownictwa należą pp.: Mikus Florjan — M. Górka — prezes, Lorek Jan — Chojno — wiceprezes, Łuczak Edward — Rawicz — sekr., Zenker Roman — Rawicz — wicesekr., Dyzert Józef — M. Górka — skarbnik, Nowak Józef — Rawicz — naczelnik, Kukla Antoni — Golejówko — wicenaczelnik.

— Niejak Gustaw Pawłowski usiłował popełnić samobójstwo przez wypicie esencji octowej. Wijał się w bólach desperata odwieziono do miejskiego szpitala.

— Stow. Pań Miłosierdzia przygotowuje na czas od 29 marca do 2 kwietnia wystawę robót ręcznych. Zgłoszenia i eksponaty przyjmują przewodnicząca stowarzyszenia p. Kotecka.

— Korpus kadetów nr. 3 urządził na rzecz bezrobotnych 7 b. m. na sali tut. strzelnicy rewje.

— W Szkaradowie strawił ogień dom mieszkalny i stodołę gospodarza Krajki. Straty wynoszą około 3 tys. zł.

— Zebrania: Pow. K. Zw. Inw. Woj. R. P. w Rawiczu 8 b. m. o 2 p. pol. w hotelu Centralnym. — K. S. M. z. 6 b. m. o godz. 20 w Ognisku. — Kolo śpiewu „Jutrzenka” 8 b. m. o 11 p. pol. u p. Seiferla. — Och. Straż Pożarna 17 b. m. o godz. 20 u p. Janiaka.

— Dnia 5 b. m. wychodziło 2 bezrobotnych z lasów konarzewskich z miechami chrustu na plecach. Z lasu wybiegli leśnik i bez jakiegokolwiek zawezwania strzelili z odległości około 50 m. do nich raniąc ich dotkliwie, poczem zbiegli. Krewkiem gajowemu należałoby się ostro naganą. (rs)

— **Szamocin.** Zebraniu Komitetu Funduszu Pracy przewodniczył p. A. Gruntkowski. Sprawę dożywiania dzieci oddano komitetowi, do którego weszli pp.: lek. wet. Skórka, A. Pawlicki, J. Gierlikowski, Fr. Koralewski i p. Bańczykówna.

— Od dnia 2—8 b. m. w godzinach urzędowych w kasie miejskiej jest wyłożony do publicznego wglądu budżet administ. na r. 1936/37.

— Akademię Papieską urządził zarząd akcji kat. dnia 8 b. m. o godz. 16 w sali „Concordii”. (sp)

— **Szamotły.** Żydzi swoim sprytem radzą sobie z ubojem rytualnym. Od dłuższego czasu kiedy w poznańskich rzeźni miejskiej zaprzestano uboju rytualnego, w naszej rzeźni daje się zauważyć zmodyfikowany rzeź uboju na sposób koszerny przez Żydów zamieszanych, przeważnie z Poznania. Byłoby wskazane, aby małe miasta, posiadające rzeźnię miejską, jak najrychlej przystąpiły do przeprowadzenia ustawy, zakazującej zniechania się nad zwierzętami.

— W ub. czwartek znaleziono w tut. jeziorze noworodka. Zwłoki odstawiono do szpitala św. Józefa. Wyrodna matka okazała się niej. Władysława Sychalówna, która ujęto i odstawiono do więzienia. — Niej. Marianna Aksamitowska dopuściła się niedozwolonego zabiegu Płód znaleziono ukryty przez 3 dni w łóżku. A. aresztowano. (sc)

— **Szamotły.** Sąd grodzki zasądził Antoniego Nieruchalskiego i Leokadje May za uprowadzenie włóczęgostwa i żebractwa na 4 miesiące domu pracy.

— Ostatnio włamali się nieznanymi sprawcy do warsztatu mistrza rzeźniczego p. Kmiołka skąd zabrali około 3 centnarów mięsa. (sc)

— **Śmigiel.** Parafia śmigielska przystąpiła do zakupu 3 dzwonów dla kościoła paraf. gdyż podczas rek wizycji pruskiej w roku 1917 dzwony zostały zabrane. Długie lata parafia składała ofiary na wspomniany cel, które obecnie wynoszą 5.000 zł. Jeden z szlachetnych parafian zobowiązał się ponieść całkowite koszty jednego dzwonu. Koszty zatem pozostałych zamówionych 2 dzwonów uczynią 8.300 zł. Dzwony będą wystawione na targach poznańskich i dostarczone do śmigla w połowie maja r. b.

— Nieszczęśliwym wypadkiowi przez poparzenie przy picieku żelaznym uległa starszuszka Wittigowa, która następnie wskutek silnych poparzeń zmarła.

— Nieznani sprawcy włamali się do mieszkania p. Kazimierza Węclewskiej, skąd skradli mniejszą ilość gotówki oraz złoty zegarek. (mk)

— **Śrem.** Odbył się tu pogrzeb cenionego i kochanego przez dzieci nauczyciela szkoły wydziałowej i powszechnej s. p. Józefa Lizakowskiego.

— **Śmiały** kradzieży z włamaniem do składu p. Szkutnika dokonali nieoprawni recydywiści Adamski Leon, Osifski Wincenty i Bartkowiak Władysław. Przestępcy wtargnęli przy pomocy wytrycha przez mieszkanie do składu i przegotowywali łup. W międzyczasie powrócił Szkutnik wraz z bratem do domu. Złodzieje, widząc drogę odwrotu odcięta, wyskoczyli i zbiegli przez okno wystawowe, rozbijając szybę wartości 500 zł. Sąd grodzki skazał Adamskiego na 1 rok więzienia, Bartkowiaka na 6 mies. z zawieszeniem na 3 lata, a Osifskiego z braku przekonujących dowodów uniewinnił.

— Policja osadziła w więzieniu Kędziore Jana i Wyrzykowskiego Stanisława, jako podejrzanych o dokonanie kradzieży w szkole powszechnej nr. 2.

— Nieznani sprawcy wtargnęli po wybiceniu szyby przez okno do mieszkania p. Edmunda Grabowskiego i skradli bieliznę pościelową i osobista. (sn)

— **Środa.** Na zebraniu Zw. Inwalidów Woj., referat o sprawach inwalidzkich wygłosił prezes okręgu p. Stachecki z Poznania. Ze strony zarządu wyjaśniono w dyskusji, że Zw. Inwalidów jest apolityczny oraz że nie mieszczą się do sprawy wolnościelców średzkiej i nie ma z nimi jakiegokolwiek łączności. Dla członków otworzono biuro porad przy ul. Alejowej 16 i wywołano się ich o przedłożenie książek inwal. celem zaświadczenia zniek kol.

— Wtorkowy jarmark zgromadził mnóstwo handlarzy miejscowych oraz z Kalisza, Zagórowa, Czestochowy i dalszych okolic. By nie dopuścić do napływu żydostwa, kupiectwo tut. wykupiło częściowo miejsca na obu rynkach. Wskutek tego znalazło się jedynie kilku handlarzy żydowskich. Przebieg jarmarku był dość ożywiony, lecz obroty gotówkowe niezbyt duże. Porządek utrzymywało 4 posterunkowych uzbrojonych w karabiny z bagnietami. Zanotowano kilka drobnych kradzieży. (ak)

— **Września.** Tydzień Pomocy Bezrobotnym we Wrześni rozpoczął się dnia 1 b. m. zbiórka uliczna.

— Miesiąc zbiórki na fundusz szkolnictwa polskiego zagranicą minął w dniu 15 lutego. Wobec tego uprasza się wszystkich, którzy jeszcze nie wrócili list składkowych, by zechcieli listy te odesłać do Starostwa pokój 4.

— W lutym zakończony został walkami finałowymi turniej ping-pongowy o tytuł indywidualnego mistrza Wrześni na rok 1936. Tytuł mistrza zdobył p. Kaczmarek Kazimierz, tytuł wicemistrza otrzymał p. Synoradzki Miecz.

— Dnia 5 bm. urządziła kompanja szkolna 68 p. p. w Domu Żołnierza wesolą rewje pod tytułem „Dobry wieczór”.

— Żydowska firma „Obuwiepol”, zwinęła swój skład, nie mogąc z braku odbiorców przedsięwzięcia dalej utrzymać.

— Klub sport. „Victoria” rozegra z pozn. „Admira” spotkanie towarzyskiej piłki nożnej dnia 8 b. m. na stadionie miejskim o godz. 15. (rw)

— **Trzemeszno.** Odbyło się walne zebranie Tow. Przemysłowców. Nowy zarząd wybrano w składzie pp.: Ignacy Kaptur — prezes, Maciejewski — wiceprezes, W. Konieczka — sekretarz, Brzeziński — zast., Ł. Lawrence — skarbnik, A. Bisikiewicz — biblij., K. Biernacki, A. Skowroński i J. Bisikiewicz — ławnicy. Do kom. rew. weszli pp.: Aug. Andrzejewski i St. Skowroński.

— Do mieszkania p. Jachowskiego, pod nieobecność właściciela, zakradli się złodzieje. Siedzi przywołał policję. Niej. Norbert Winkel zaryzykował skok z 2 piętra na dach pralni, a stąd na ziemię. W. połamał nogi. Przed policją tłumaczył się, że pomagał gonić złodzieja. Nie dano temu wiary i przewieziono W. do szpitala wiez. Tu przyznał się on do kradzieży i wskazał miejsce, gdzie porzucił pieniądze.

— Zebranie „Sokoła” zajął prezes p. Bisikiewicz. Na kurs naczelniczek do Gniezna wybrano p. Wandę Weberównę. Grono techniczne składa się z 4 członkiń. (tw)

W sprawie kursu rybackiego

W miesiącu marcu r. b. projektuje się urządzenie kursu rybackiego dla rybaków zawodowych na terenie ośrodka narybno-wego w Bucharzewie (Jeziorno, poczta i stacja kolejowa Sieraków, powiat Międzychód) z prawem przystąpienia do egzaminu na mistrza rybackiego ewentl. na starszego rybaka.

Kurs rybacki organizuje Wielkopolskie i Pomorskie Towarzystwo Rybackie przy współudziale odnosnych Izb Rolniczych. Kurs trwać będzie 7 dni, z tego 3 i pół dnia przeznaczony na zajęcia praktyczne (montowanie sieci rybackich, demonstracyjny odłów jeziora zapomocą niewodu, słępów, obstawy i t. d.), 2 i pół dnia na zajęcia teoretyczne, 1 dzień na przeprowadzenie egzaminów.

Zgłoszenia na kurs uprasza się kierować do Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu, najpóźniej do dnia 6 marca 1936 r. Program kursu oraz warunki uczestnictwa w kursie zostaną wysłane po otrzymaniu zgłoszenia.

Kurs odbędzie się tylko w razie dostatecznej liczby zgłoszeń.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi.

Dnia 6 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Roln. Piotr Walkiewicz i ekspedj. Joanna Kujath; tokarz Edm. Bobkowski i Marianna Urbanowska; górń. Winc. Berger i Kunegunda Kadzewska w Śremie.

Zgony:

Dnia 6 marca 1936 r. zapisano następujące zgony: Meta Scheepe z domu Suhle, wdowa, 59 lat; Bolesław Królikiewicz, kupiec, 67 lat; Franciszek Korycki, robotnik, 22 lat; Bolesław Danielewski, właściciel cuknierni, 63 lat; Mikołaj Kosciuszkiński, biurowy, 40 lat; Andrzej Pluciński, cieśla, 84 lat; Petronela Bartoszevska z domu Kowalska, wdowa, 96 lat; Władysław Kosicki, emer. nauczyciel, 85 lat; Marianna Tomaszewska z domu Wojciechowska, 72 lat.

Życie na gorącym uczynku

Kwadransik w urzędzie stanu cywilnego

— Czy panu odpis pilnie potrzebny?
 — Tak, najchętniej poczekalbym na dokument.
 — To proszę zająć miejsce.
 Siadam i rozglądam się po niewielkim biurze, gdzie sporządza się uwierzytelnione odpisy dokumentów ze starych ksiąg, które wypełniają olbrzymie szafy, ustawione pod ścianami pokoju. — Napływ publiczności jest wielki i wielkie są jej wymagania.
 Wchodzi jakaś kobiecina z przedmieść Poznania.
 — A pani co sobie życzy? — pyta urzędnik.
 — Proszę dokument sepulturny dla Zacharjasza Zajaca.
 — Data urodzenia?
 — Ponie, jo już niepomne, kiej on rodzony. Mom ich dziewięcioro. Toć wej pon mo ksionżki. Tam wszystko stoi — i dodaje, śmiejąc się: — To pon mo tyle ksionżek, a pon nie wie?

Inna klientka żąda „dekumentu“ urodzenia.
 Są dwa rodzaje dokumentów, skrócone i szczegółowe odpisy oryginału, po różnych cenach i z rozmaitym opłatą stemplową. Dlatego też urzędnik pyta się, do czego ów dokument jest potrzebny.
 — Do świadectwa „tużsamości“.
 Niech pon da taki wielgi — odpowiada petentka. Lecz gdy się dowiaduje, że ten jest droższy, zamawia z rezygnacją „dekument tej malej sorty“.
 — Proszę mańtrykę dla mojej Petroneli — zgłasza się inna kobieta.
 — A jak się pani nazywa?
 — A co panu do tego, jak ja się nazywam! Jak się mom nazywać? Dyć Kaczmarkowa Rozalijo.
 — A do jakich celów potrzebna pani metryka?
 — Do wyndzenia ze szkoły Petrusi. Tak to jesta. Dziecka furt rosna.
 — A kiedy, którego dnia, miesiąca i roku dziecko się rodziło?
 — Łuńskiego roku, na św. Michała, miała 13 roków.

— A pan jakie ma życzenia?
 — Panie, proszę pełny dokument ślubu.
 — W jakim celu jest panu dokument potrzebny?
 — Do letygimacji.
 — A więc do legitymacji.
 — Tak, do lemigitacji, bo chce ździebko rynty ociągnąć.
 — Ten dokument kosztuje dwa złote dziesięć.
 — O la Boga, panie tak drogo? Ady zrób pan ździebko taniej. Dam złoty pięćdziesiąt.
 — Nie mogę, tu nie targ; płaci pan tylko za znaczki stemplowe; dokument jest gratis.
 — Ho ho, to rzetelnie, to się chwali, no, to niech pan już wypisz.

Pewien 70-letni staruszek, który, pomimo sędziwego wieku, zamierza stanąć jeszcze raz na ślubnym kobiercu, prosi o „ślubny zgon śmierci żony“.
 Wogóle „seperytury“ i dokumenty „zgonu śmierci“ często tu zamawiają, jak mi uprzejmy urzędnik później tłumaczy. Nierzadko zdarza się, że żądający dokument „zgonu śmierci“, zapytany „czyjej śmierci“ lub „dla kogo“, odpowiada:
 — Dla kogo? No dla mnie!

Bywa też, że dokumenty są potrzebne celem adoptacji dziecka ze żłóbka. Petentka żąda więc „metrykę“ do adupcji dla sędziwego opiekunczego“.

Warta przybiera z każdym dniem

Warta przybiera z dniem każdym. W piątek wodomierz przy moście Chwałiszewskim wykazywał plus 99 cm, dziś, t. j. w sobotę plus 114, podczas gdy tydzień temu poziom wody wynosił plus 66. Woda w ciągu ostatniego tygodnia podniosła się o pół metra.

KOŁO ŚPIEWACKIE W ŚREMIE

Śrem (su). Ostatnie nadzwyczajne walne zebranie Koła Śpiewackiego poświęcone było pożegnaniu powszechnie szanowanego, długoletniego prezesa i dyrygenta koła, p. Stanisława Mikołajczaka, który niebawem opuszcza miasto. Po zagajeniu obrad prezes, prof. Tadeusz Zbiegień, w pięknych słowach podziękował p. Mikołaj-

czakowi za 30-letnią, owocną pracę nad rozwojem koła i krzewieniem kultu pieśni polskiej, zwłaszcza w czasach zaburczonych oraz wręczył mu artystycznie wykonany dyplom uznania. Zebrani nadali mu członkostwo honorowe. Na zdjęciu uczestnicy uroczystości.

Foto - Piasecka, Śrem

Coś wspólnego z „adupcją“ mają też takie „wywiady“, jak:
 — Panie, niech mi pan proszę powie, jak się mój synek Fritz wprawdzie nazywa. — Co, pan go nie zna? Pan nie wie, jak się matka tego grzecznego chłopca nazywa? — A greczny Fritz szarpie tymczasem z nudów barjerę i powtarza stereotypowo: „Du bist verrückt, du bist verrückt...“
 Podziwiałem szczerze, osaczonego przez publiczność, urzędnika, który z wielkim spokojem odpowiada na najróżniejsze pytania. Potrzebne są też mocne nerwy i duża porcja powagi, aby nie parsknąć od czasu do czasu serdecznym śmiechem. (pt)

Z koła Sędziów Handlowych przy Sądzie Okręgowym

W ub. wtorek, odbyło się doroczne walne zebranie Koła Sędziów Handlowych przy Sądzie Okręgowym w Poznaniu, pod przewodnictwem sędziego handlowego p. konsula Niedbała.

Sprawozdanie z całorocznej działalności zdawali sędziowie handlowi pp. dyrektor Fr. Lyczywek i radca Ks. Gadebusch. Zarząd otrzymał jednogłośnie absolutorjum i został w tym samym składzie na rok przyszły. Prezesem został nadal p. Konsul Niedbał,

sekretarzem p. Fr. Lyczywek, skarbnikiem Ks. Gadebusch.
 Przy —wolnych głosach omawiano szczegółowo ustawodawstwo dotyczące spraw upadłościowych i nadzorczych, które referował obszernie naczelnik wydziału handlowego Sądu Okręgowego w Poznaniu, s. o. p. Adamski.
 Fotografia przedstawia pp. sędziów handlowych. W środku siedzą: 3-ci od lewej p. radca Gadebusch, dalej p. dyrektor Lyczywek, p. sędzia Adamski, p. Konsul Niedbał.

DOXA

NIEZAWODNY...
ANTYMAGNETYCZNY

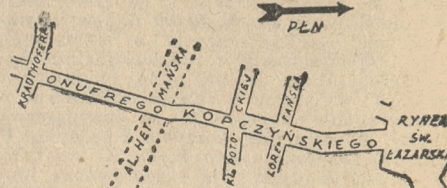
Tg 245

CO MÓWIĄ NAZWY ULIC W POZNANIU

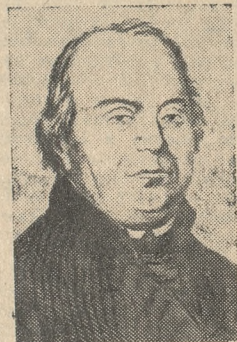
XVI

Ul. Onufrego Kopczyńskiego

Onufry Kopczyński, „prawodawca języka polskiego“, urodził się 30 listopada 1735

roku w Czerniejewie pod Wrześnią, w h. woj. gnieźnieńskim. Początkowo nauki pobierał w szkołach pijarskich w Warszawie, poczem wstąpił w r. 1752 do zgromadzenia O. O. Pijarów w Podolińcu na Spizju, gdzie 1754 r. został wyswięcony na kapłana. Mając 21 lat,

Ks. Onufry Kopczyński

według rysunku na drzewie Pokowskiego, z atlasu obrazów Leona Junoszy - Stępowskiego (Biblij. Raczyńskich).
 Nubiium w Warszawie, założone przez Konarskiego. Tu współpracował w Komisji Edukacyjnej, na które polecenie wydał w latach 1778 do 1783 główne swe dzieło „Gramatykę dla szkół narodowych“, w trzech częściach. Rozumiejąc i dobrze przedstawiając organizm języka, stworzył systematyczny układ gramatyki w takim kształcie, w jakim ją jeszcze dziś spotykamy. Wydał poza to kilka innych dzieł z dziedziny języka polskiego, pisał wiersze łacińskie. Historia literatury nadała mu miano „ostatniego poety polsko-łacińskiego“. Ks. Kopczyński był członkiem towarzystwa do ksiąg elementarnych i pomocnikiem bibliotekarza Biblioteki Załuskich. Był członkiem Tow. Przyjaciół Nauk. Po upadku kraju był przez kilka lat więziony przez rząd austriacki. Od r. 1804 do 1807 był prowincjałem Pijarów i piastował zarazem za rządów pruskich w Warszawie inspektorat szkół. Na pamiątkę i ku czci owocnej jego działalności na polu oświecenia publicznego, zwłaszcza około języka polskiego, wybitny został 1816 r., fundowany przez wiernych ziomków, medal złoty z jego podobizną. W roku następnym, dnia 14 lutego, mając 81 lat, zakończył w Warszawie pracowite i pełne zasług życie.

Ul. Onufrego Kopczyńskiego jest położona w połudn-wschodniej części św. Łazarza i ciągnie się od Rynku Łazarskiego w stronę Górczyna do ul. Krauthofera. Za czasów niemieckich nazywała się ul. „Humboldta“. Nową nazwę nosi od stycznia 1920 r. (pt.)

Z POMORZA

— * **Grudziądz.** Od dwóch dni Wisła przybiera gwałtownie. oPd Grudziądziem rzeka wystąpiła z brzegów i zalała przyległe łąki, dochodząc pod wały ochronne. Z szumem na całej szerokości strumienia spływa gęsta kora. Wielkie zwały lodu osadziły się wzdłuż brzegów Wisły i na mieliznach. Niecodzienne to zjawisko ściga tłumy ciekawych na bulwary miasta. Najwyższy poziom wody pod Grudziądziem zapowiedziany jest na przyszły poniedziałek. (gn.)

— * **Grudziądz.** Na zjeździe delegatów Kółek Roln. uchwalono nie uznać narzuconego przez zarząd główny P. T. R. komisarza w osobie inż. Zycha z Torunia. Przystąpiono więc do wyborów nowego zarządu. Wybrano pp.: Wojciechowskiego z Zelnowa, Kernerera z Radzyna, Sulickiego z Łasina i Kleczkowskiego z Dąbrówki. Dokooptowano do zarządu m. in. pp. starosty Klotza i dyr. szkoły roln. Baranowskiego.

— Na zebraniu Kółka Roln. w Radzynie, wybrano jako delegatów do rady związkowej pp. Wojciechowskiego i Kernerera.
 — Na 3 lata więzienia z wyłączeniem amnestji skazany został rolnik Ziółkowski z pow. lubawskiego, który złożył pod przysięgą fałszywe zeznanie.

— Podczas młócenia zboża u rolnika Bielszewskiego w Płachacinie uległ śmiertelnemu wypadkowi robotnik Markowski. Rozprawa sądowa wykazała, że młóczarka, w której tryby wpadł M., nie była należycie zabezpieczona. B. został skazany na rok więzienia z zawieszaniem. (gn.)

— * **Lubawa.** Na panujący w Lubawie i okolicy tyfus brzuszny zmarła żona posterunkowego Dulki; niedawno na tę samą chorobę zmarła matka p. D. Siedliskiem epidemii są poza Lubawą wioski Kazaniec i Biezwald.

— W zabudowaniach rolnika Cwiklińskiego w Pacołtowie wybuchł pożar, który zniszczył stodołę i chlew. Spaliły się narzędzia rolnicze i kilka świni. Śledztwo w toku. (gn.)

— * **Tezew.** Wznowiony wydział karny sądu okr. na sesji wyjazdowej w Tezewie pod przewodnictwem prezesa s. o. dr. Póblockiego rozpatrywał sprawę karną 24-letniej robotnicy rolnej Wandy Czechorówny z Rokitek, która zamordowała swego dwuletniego nieślubnego synka, Bolesława. Sąd wydał wyrok skazujący Cz. na 2 lata bezwzględnej więzienia.

— Funkcjonariusze wydz. śledczego aresztowali i osadzili w więzieniu do dyspozycji prokuratora s. o. urzędnika miejsk. urzędu bud. Jana Gerszewskiego, pod zarzutem bezprawnego przywłaszczenia sobie gotówki w wys. 1000 zł. przeznaczanej na wypłatę dla bezrobotnych.

— Ujści i osadzeni w więzieniu przez tut. policję za liczne kradzieże zostali: 21-letni Teodor Fischbach i 18-letni Ignacy Wysocki z Gdyni. (at)

— * **Toruń.** Sąd grodz. rozpatrywał sprawę szofera Bronisława Zdrojewskiego, który w stanie pijanym najechał na chodniku na małżonków Karola i Józefę Mizgalskich, i skazał go na 5 mies. bezwzględnej aresztu.

— Wisła pod Toruniem przybiera. Stan wody wynosi obecnie 3,78 m. ponad poziom normalny. Punkt kulmin. przyboru spodziewany jest na piątek lub sobotę i wyniesie przypuszczalnie do 4,20 m.

— Policja przytrzymała Tomasza i Jerzego Kwieka, bliskich krewnych słynnego króla polskich cyganów, za usiłowane przywłaszczenie sobie banknotu 100 złotowego. Osadzono w więzieniu także czterech krewniaków Kwieka.

— Właściciel domów Roman Pincel w nieruchomości przy ul. Łazińskiej 9 wydzierżawił szereg mieszkań Żydom. Postępowanie takie niewatpliwie zostanie potępione przez polskie społeczeństwo toruńskie.

— Wisła pod Toruniem nadal przybiera. W piątek stan wody wynosił 4,38 m. ponad stan normalny. Woda zalała ujście nadbrzeża, Kępę Bazarową i Kępę Wiesego.

DZIAŁ GOSPODARCZY

O samodzielność gospodarczą

Związek Obrony Przemysłu Polskiego w Poznaniu prosi nas o zamieszczenie poniższych uwag:

Zyrardów, Elektrownia Warszawska i dziesiątki innych afer otworzyły polskiemu społeczeństwu oczy na rabunkową gospodarkę, uprawianą przez zagraniczne kapitały na licznych odcinkach naszego frontu gospodarczego. Wykazały, że kapitał zagraniczny przypląwa do Polski niejednokrotnie nie, jak pragniemy, dla zasilenia, usprawnienia i rozbudowania naszego życia gospodarczego, lecz dla eksploatacji w sposób zachłanny, egoistyczny i nieojojalny, dla własnej doraźnej korzyści, dla opanowania naszego rynku przez zniszczenie polskich placówek. Patrzymy codziennie, jak kapitał zagraniczny, który w dodatku cieszy się często specjalnymi przywilejami i ulgami, niedostępnymi polskiemu kapitałowi, umie swoistymi drogami chodzić około wszelkich koncesyj, licencji, dostaw i t. p., a mimo to na lepszych, nawet średnich stanowiskach zatrudnia w wielu wypadkach cudzoziemców, którym język polski sprawia jeszcze nieraz wielkie trudności. Dla nich istnieją setki tłustych posad, gdy jednocześnie tysiące Polaków, nawet dobrych fachowców, napróżno szukają nawet podrzędnego stanowiska.

Według urzędowych statystyk polowa (ściślej 47,8 proc.) wszelkich kapitałów, umieszczonych w całym naszym przemyśle, należy do cudzoziemców. Jeszcze gorzej jest np. w asekuracji. Finansjera zagraniczożydowska opanowała całą prywatną asekurację tak dalece, że na tym tak ważnym, a niestety u nas niedocenianym odcinku gospodarczym pozostały już jako czysto polskie tylko towarzystwa ubezpieczeń, powstałe na ziemiach zachodnich, a mianowicie w Wielkopolsce.

W dziedzinie prywatnej asekuracji zagranica posiada względnie dysponuje 87 proc. całej sumy kapitałów akcyjnych i zakładowych i wchłania corocznie 77 proc. całego zbioru składek. Rekord ten smutniejszy, że właśnie w tej dziedzinie kontakt zagranicznych kapitałów z mniejszością narodową jest szczególnie ścisły — a wiadomo, jakie nastawienie i metody pracy wnoszą ten element zwłaszcza tam, gdzie czuje się na siłach.

I rzecz dziwna: Niestety dość często obserwujemy, że ten sam przemysłowiec, kupiec i rzemieślnik polski, który nieustannie wpaja społeczeństwu hasła „swój do swego”, gdy chodzi o jego przedsiębiorstwo, zupełnie zapomina o tym obowiązku narodowym, gdy się ubezpiecza — nie waha się zasilić kasę cudzoziemca, poprzez element nam obcy, a często wrogi. Tak samo polski rolnik, na rzecz którego wszystkie warstwy społeczeństwa ponoszą tak liczne ofiary w postaci ulg podatkowych, kredytowych i ogromnych strat na listach zastawnych Ziemstwa Kredytowego. Liczne też są stowarzyszenia i związki, które zawarły grupowe umowy ubezpieczeń np. na życie w towarzystwach zagranicznych albo chępiących się swoją zależnością od zagranicznych koncernów.

Co zwabia do nich polską klientelę? Większa pewność i gwarancja. Korzystniejsze warunki i składki. Przypomina się pieczęć „Made in England” na „prawdziwych” angielskich materiałach, wyrabianych w naszym Bielsku. Polski klient łatwo ulega sugestji, zwłaszcza sugestji tak zwanego „krakowskiego targu”, a raczej żydowskiego targowania się. Wiemy dobrze, co to za kupiectwo pozwala nieraz wytargować cenę zbyt niską, ale za to albo dostarcza tandetę, albo już zgóry planuje sobie odbicie tej straty w trójnasób. Solidny towar u solidnego kupca, chociażby nawet w wyjątkowym wypadku nie był najtańszy w cenie, jednak zawsze jest najtańszy w ostatecznym rezultacie dzięki swojej jakości. A asekuracja jest towarem wymagającym bardzo skrupulatnej kalkulacji, którego oferowanie po cenie zbyt niskiej — dla doraźnego efektu — mści się ostatecznie na obu stronach.

A ta rzekoma większa pewność i gwarancja zagranicznych koncernów z racji wielkich ich kapitałów w różnych krajach i częściach świata? —

Przecież majątek towarzystwa asekuracyjnego w każdym państwie jest obciążony zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń tam zawartych i odnośnie państwo bacznie pilnie, by w pierwszym rzędzie pretensje jego obywateli były na nim zagwarantowane. Ale pominiawszy i to: Jakie realne znaczenie gwarancyjne mają dla polskiego ubezpieczonego wartości majątkowe, rozsiane w różnych krajach, gdy co chwila to tu, to tam chwileją się waluty, chwileją się ustroje gospodarczy, społeczny i polityczny, chwileją się nietykalność prywatnej własności i prawo swobodnego rozporządzania nią, gdy niezliczone zarządzenia i zakazy zamykają granice państw i podcinają obrót pieniężny między nimi?

Cóż dzisiaj pomogą polskiemu ubezpieczonemu kapitałowi towarzystw zagranicznych, którym ograniczenia dewizowe lub inne trudności, wynikające nieraz także z przyczyn zewnętrznych, nie pozwalają ani grosza wywieźć ze swego kraju?

Czynnikami, do których należy piecza nad interesami polskich ubezpieczonych, winny zająć się temi sprawami zawczasu, aby dalszy bieg wypadków nas nie zaskoczył i Polak nie był mądry znowu dopiero po szkodziu.

A przede wszystkim czas najwyższy, abyśmy także w asekuracji uświadomili sobie konieczność samodzielności gospodarczej i niebezpieczeństwa tak niebywałej zależności od kapitałów zagranicznych, których nastawienie do najżywniejszych interesów naszego kraju, zwłaszcza w razie zajścia jakichś poważniejszych wydarzeń politycznych albo gospodar-

Narada w sprawach rzemieślniczych

W dniu 4 b. m. odbyła się w ministerstwie przemysłu i handlu pod przewodnictwem min. Góreckiego narada w sprawach postulatów rzemiosła z zakresu ustawodawstwa przemysłowego, podatków, organizacji samorządu rzemieślniczego i t. p. W naradzie brali udział przedstawiciele Związku izb rzemieślniczych oraz wyżsi urzędnicy min. przemysłu i handlu.

W przemówieniu wstępnym min. Górecki omówił aktualne postulaty samorządu rzemieślniczego, dotyczące prawa przemysłowego i jego wykonania, w szczególności zaś sprawy terminarskie, łączące się z koniecznością usunięcia zapor w zwiększeniu stanu zatrudnienia w rzemiośle, następnie sprawy, dotyczące prawa budowlanego, zasad budżetowania samorządu rzemieślniczego, sprawy podatkowe, cechowe, naukowego instytutu rzemieślniczego, chałupnictwa, poza tem sprawy dotyczące przyspieszenia wydania rozporządzenia Rady Ministrów co do dostaw państwowych instytucji rządowych, samorządowych i t. p.

Następnie zabierali głos przedstawiciele izb rzemieślniczych, którzy informowali

SYLVIA SIDNEY

mówi:

„Najważniejszą rzeczą dla gwiazdy filmowej jest piękna cera. Ja używam do pielęgnacji cery codziennie Mydła Toaletowego Lux”.

LUX MYDŁO TOALETOWE

UŻYWANE PRZEZ 9 NA 10 GWIAZD FILMOWYCH

Pr 2894-02.114

czych, już dzisiaj nie może budzić żadnych iluzji. I w tej dziedzinie możemy liczyć tylko na własne siły. Dlatego jest obowiązkiem narodowym popierać polskie przedsiębiorstwo ubezpieczeniowe dla wzmocnienia naszego frontu gospodarczego.

O handlu polsko-niemieckim

W związku z otwarciem wiosennych Targów Lipskich ukazał się na łamach „Leipziger Tageszeitung” artykuł niemieckiego ministra spraw zagranicznych Neuratha, dotyczący rozwoju stosunków handlowych polsko-niemieckich. Artykuł daje wyraz rozczarowaniu z powodu obrotów handlowych, które nie rozwinęły się po podpisaniu traktatu handlowego stosownie do pokładanych w nim nadziei. Ponieważ układ oparty jest na zasadzie „clearingu”, nie może jeden kraj kupować więcej u drugiego aniżeli do niego eksportuje. To wzajemne związanie działa hamująco na obroty.

Ale winę za powyższy stan rzeczy ponosi również długi okres beztraktatowy, który uniezależnił Polskę od stosunków handlowych z Niemcami i wprowadził na rynek polski wytwory przemysłu zagranicznego, które dawniej w Polsce nie były znane. Przed przemysłem niemieckim stoi więc zadanie ponownego odzyskania utraconego rynku i firmy niemieckie będą musiały nanowem dać się poznać odbiorcom polskim.

Skądinąd podana została wiadomość, że niemiecki przemysł samochodowy ustanawia oddziały sprzedaży na terenie Polski.

Biuletyn

Targów Międzynarodowych

W najbliższym czasie wyjdzie kilkanaście numerów własnego organu prasowego Targów Poznańskich p. t. Biuletyn Targów Międzynarodowych. Założenie Biuletynu jest zupełnie nowe, a mianowicie każdy numer będzie krótką monografią pewnego zagadnienia gospodarczego, które w ten czy inny sposób dotyka istoty Targów. Zagadnienie to jednakże będzie ujęte na płaszczyźnie ogólnopolskiej. Całość kilkunastu numerów będzie przedstawiała pewien obraz gospodarczy Polski. Nakład kilkudziesięciu tysięcy egzemplarzy, celowa dystrybucja i bardzo poważny zespół osób, które zabiorą głos na łamach Biuletynu, stworzą dorywcze wydawnictwo, ukazujące się w okresie kampanji targowej, które aktualnością swoją zaciekaWi sfery gospodarcze kraju. Numery Biuletynu Targów Międzynarodowych będą ukazywały się, począwszy od 15 marca dwa razy tygodniowo. Specjalne numery będą poświęcone stosunkom z poszczególnymi państwami zagranicznymi, lub też pewnymi branżami polskiego handlu zagranicznego.

i województwo, o łaskawe skierowanie za potrzebą do wymienionego Stowarzyszenia, posiadającego w swym gronie wielu zdolnych członków różnych branż.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Ulgi przy nabywaniu świadectw przemysłowych w związku z akcją zwalczania bezrobocia.** W związku z akcją zwalczania bezrobocia min. skarbu na podstawie art. 39 ustawy o państwowym podatku przemysłowym zezwala z urzędu (bez obowiązku składania indywidualnych podań) na prowadzenie: 1. na podstawie świadectwa przemysłowego kat. II — a) przedsiębiorstw przemysłowych, wymienionych w cz. II lit. C, rozdział XVIII tariffy, o ile przedsiębiorstwa te w okresie od dnia 20 lutego b. r., do 31 grudnia b. r. zatrudniać będą najwyżej 625 robotników; b) przedsiębiorstw przemysłowych, wymienionych w cz. II lit. C, rozdział XIX tariffy, o ile przedsiębiorstwa te w okresie od 20 lutego do 31 grudnia b. r. zatrudniać będą najwyżej 1250 robotników; 2. na podstawie świadectwa przemysłowego kat. III — a) przedsiębiorstw przemysłowych, wymienionych w cz. II lit. C, rozdział XVIII tariffy, o ile przedsiębiorstwa te w okresie od 20 lutego do 31 grudnia b. r. zatrudniać będą najwyżej 250 robotników; b) przedsiębiorstw przemysłowych, wymienionych w cz. II lit. C, rozdział XIX tariffy, o ile przedsiębiorstwa te w okresie od 20 lutego do 31 grudnia b. r. zatrudniać będą najwyżej 625 robotników; 3. na podstawie świadectwa przemysłowego kat. IV — a) przedsiębiorstw przemysłowych, wymienionych w cz. II lit. C, rozdział XVIII tariffy, o ile przedsiębiorstwa te w okresie od 20 lutego do 31 grudnia b. r. zatrudniać będą zarówno przy fabry-

kacji ręcznej, jak i przy stosowaniu silników mechanicznych, najwyżej 125 robotników; b) przedsiębiorstw przemysłowych, wymienionych w cz. II lit. C, rozdz. XIX tariffy, o ile przedsiębiorstwa te w okresie od 20 lutego do 31 grudnia b. r. zatrudniać będą zarówno przy fabrykacji ręcznej, jak i przy stosowaniu silników mechanicznych najwyżej 250 robotników.

Z KRAJU

(k) **Nieznaczne wahania na giełdach walutowych.** W dniu wczorajszym nie zanotowano żadnych wyraźniejszych zmian kursów walut na giełdach. Londyn utrzymał się na prawie zupełnie niezmiennym poziomie — z nieznacznym odcieniem zniżkowym. Nowy Jork również nie wykazał prawie żadnych zmian przy pewnej jednak słabszej tendencji. Dewizy: na Amsterdam, Zurych i Belgję są w dalszym ciągu mocne, przyczem Zurych i Amsterdam notowane są bardzo wysoko. Zaznaczyć należy, że ostatnio zanotowano, nieznaczną zresztą, wysyłkę złota ze St. Zjednoczonych do Holandji.

(k) **Korzystać z usług polskich przedstawicieli handlowych.** Stowarzyszenie Chrześcijańskich Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych w Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej 183, zwraca się za naszym pośrednictwem do panów przemysłowców, kupców i hurtowników chrześcijan, którzy poszukują przedstawicieli, zastępców, sprzedawców i t. p. na m. Łódź

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ZYCIE KULTURALNE

WE WTOREK MAMY KONCERT SYMFONICZNY

Orkiestra Symfoniczna m. Poznania występuje we wtorek w teatrze Wielkim z kolejowym koncertem symfonicznym pod batutą prof. Feliksa Nowowiejskiego.

Na programie znajdują się dwa pierwsze wykonania (nazywane czasem błędnie „prawykonaniami”, przetłumaczone z niemieckiego „Urauffuehrung”; w polsku „pra” oznacza nie coś nowego, ale wprost przeciwnie, coś bardzo dawnego, np. pradziadka). Jedno polskie, jedno obce. Po raz pierwszy zjawia się na estradzie no-

we dzieło kompozytora poznańskiego: poemat symfoniczny „Dies Irae”, napisany przez T. Z. Kasserna. Z dzieł obcych, nowością taką będzie „Marche Francaise” Roger Ducasse’a (którego nie należy mieszać ze zmarłym niedawno Paul Dukasem, autorem „Ucznia czarnoksiężnika”).

Solistką będzie prof. Gertruda Konatkowska, która odegra koncert fortepiano-wy d-moll Brahmsa. Wieczór będzie uzupełniony wstępem do „Persifala”.

NAUKA

Elektryka i medycyna. Dziś w sobotę 7 marca o godz. 20 w sali XVII Coll. Minus doc. U. P. dr. Kazimierz Kalinowski wygłosi w ramach Powszechnych Wykładów U. P. odczyt pt. „Znaczenie etadunku elektrycznego w działaniu leków”. Wstęp 30 i 15 gr (dla młodzieży i wojskowych niższych stopni). — We wtorek 10 marca prof. Witold Klinger będzie mówił na temat „Święta Gromniczej i Zwiastowania w wierze i obrzędowości ludowej”.

Zjazd Bibliotekarzy Polskich, który — jak już informowaliśmy — odbędzie się w okresie Zielonych Świąt, od 31 maja do 2 czerwca w Warszawie, będzie miał w tym roku charakter specjalnie uroczysty. Połączony będzie bowiem z konferencją Międzynarodowego Komitetu Bibliotek, naczelnego organu Międzynarodowej Federacji Związku Bibliotekarzy, obejmującej około 30 związków ze wszystkich części świata. (np)

Hitler mianuje... Z Pragi donoszą, że dr. Erich Gierach profesor Uniwersytetu niemieckiego w Pradze, został przez Hitlera zamianowany profesorem Uniwersytetu monachijskiego. Jest to już drugi w ostatnich tygodniach wypadek takiej nominacji, która wywołuje na zewnątrz wrażenie, jakby Hitler rozrządzał się niemieckimi profesorami z profesorami z Czech tak samo, jak niemieckimi uczonymi z Rzeszy. Wiadomo, że profesorowie uniwersytetów niemieckich muszą oddziaływać na młodzież w duchu hitlerizmu. Stąd wniosek, że przenoszeni z Czech do Niemiec uczeni również w tym duchu na młodzież niemiecką w Czechach wpływają.

OCHRONA ZABYTEKÓW

Polskie Tow. Krajoznawcze odbędzie w poniedziałek, 9 bm. o godz. 20 zebranie w sali VII Coll. Minus z interesującym odczytem ks. prof. dr. Szczęsnego Dettloffa pt. „Bronzowe nagrobki gotyckie w Wielkopolsce”.

Wystawa dokumentów w Rogoźnie. W gimnazjum rogozińskim odbyła się wystawa dokumentów, dotyczących przeszłości miasta Rogoźna, a wydanych w czasie od początku XVI do końca XVIII wieku. (ln.)

ZE ŚWIATA FILMU

„Hajda Trojka!” — „film polski”. W Postawach, gdzie znajduje się pałac Przewdzieckich z XVIII wieku oraz w okolicy, będzie nakręcony przez jedną z wytwórni francuskich „film polski” pod tytułem „Hajda Trojka!”. Z aktorów będą uczestniczyli Jean Murat, Mary Glory i Olga Czechowa. Sądząc po tytule, film ten wypadnie pod względem geograficznym nieco z francuska. Nie byłoby dziwnym, gdyby do udźwiękowania go użyto rdzennie polską pieśń ludową: „Wieczór majjski, czaj kitajski, rum jamajski” itd.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wystawa marynistów we Włocławku. We włocławskim Muzeum Towarzystwa Krajoznawczego zorganizowano wystawę polskich plastyków-marynistów z Kujaw i Warszawy. (lm)

OCHRONA PRZYRODY

Tępienie rysiów. Warszawski „Kurjer Poranny” donosi w numerze 54, co następuje: „... w drugim turnusie polowania dyplomatycznego w Białowieży szczęście bardziej sprzyjało myśliwym, niż w pierwszym, upolowano razem 36 dzików i 6 rysiów. Rys, jak wiadomo, należy dziś do najrzadszych drapieżników w Puszczy Białowiejskiej i dlatego połów ten stał się szczególnie atrakcyjny...” Polska prasa ilustrowana podaje w tych dniach szereg zdjęć z polowania; widać było na nich zające, owe nieszczone rysie. Statystyka łowiecka Ejsmonda podaje ogólną liczbę 298 rysiów w Polsce w roku 1928. Od czasu połowań dyplomatycznych liczba ta coraz bardziej maleje. Podczas bytności p. premiera Goeringa w Warszawie przed wspomnianym polowaniem, prasa donosiła, że pragnie on bardzo upolować rysia. Jak słyhać, marzenie to nie zostało spełnione, lecz i tak sześć rysiów legło pod strzałami.

TEATR

Narodni Divadlo w dzierzawie? Pojawily się w Pradze wiadomości, że utworzyło się konsorcjum prywatne, któremu rząd czeski miałby wydzierżawić praskie Narodni Divadlo, a to z powodu olbrzymich deficytów, jakie prowadzenie tej sceny powoduje. „Prager Presse” zaprzecza tym pogłoskom na podstawie informacji „z kompetentnego źródła”.

Angielski teatr narodowy. Projekt stworzenia w Londynie teatru narodowego, który mógłby nie oglądać się w doborze repertuaru na widoki materialnego pochodzenia, powstał w r. 1909. Wówczas miano zamiar poświęcić nową świątynię sztuki Szekspirowi i otworzyć ją w r. 1916, jako w jubileuszowym. Na fundusz teatru ofiarował Sir Carl Meyer 70 tys. funtów. Lecz przysłała wojna i nastąpiła przerwa w pracach komitetu, które jednak podjęto na nowo przed kilku laty. Obecnie fundusz wynosi 150 tys. funtów, ale jeszcze nie wiadomo go za wystarczający. Gmach ma stanąć gdzieś w środku Londynu, widownia będzie miała 1800 miejsc, przeważnie tanich. Myślano o kupieniu któregoś z istniejących teatrów, ale żaden nie odpowiadał wymaganiom z powodu przepisu władz municypalnych, że niewolno w magazynach teatralnych przechowywać dekoracji, rekwizytów i kostiumów na więcej, niż dwa przedstawienia. Stąd umieszczone za sceną ubikacje są wszędzie za małe dla teatru, mającego często zmieniać repertuar. Przedsięwzięcie ma pozostać prywatnym, conajwyżej zwróci się do rządu o przyjęcie pewnej gwarancji, połączonej naturalnie z kontrolą. (W. T.)

RUCH REGIONALISTYCZNY

Muzeum łódzkie. Z Łodzi donoszą nam (w. p.): Miejskie Muzeum Etnograficzne, które niedawno otrzymało nowe pomieszczenie, wprowadziło coniedzielne bezpłatne prelekcje, utrzymane na poziomie popularnym, a połączone ze zwiedzaniem zbiorów etnograficznych i prehistorycznych Muzeum. Tematem prelekcji będą działy archeologii prehistorycznej i etnografii krajowej i obcej. Pierwszy wykład był na temat: „Najstarsze ludy epoki kamiennej na ziemiach dzisiejszej Polski”. Drugie na terenie naszego miasta muzeum pod nazwą „Muzeum Historji i Sztuki im. Bartoszewiczów”, mieszczące się w starym, zabytkowym gmachu ratuszowym, po gruntownym remoncie, zostało otwarte dla publiczności.

„Dni Krakowa” odbędzie się w tym roku między 10 a 24 czerwca. Program ich stanowią uroczyste przedstawienia teatralne, koncerty, pochody, widowiska na wolnym powietrzu oraz dwie wystawy: „Kraków przeszły, historyczny”, oraz „Kraków dzisiejszy i przyszły”.

KRAJOZNAWSTWO

Przewodnik po Szwajcarii kaszubskiej przygotowuje dr. A. Majkowski, były wydawca „Gryfa”, znany pisarz regionalny.

LITERATURA

Dostojewski w Anglii. Uczony niemiecki Walter Neuschaeffer wydał dzieło pt. „Wpływ Dostojewskiego na powieść angielską”. Anglija zapoznała się z Dostojewskim dopiero w roku jego zgonu, tj. w r. 1881, kiedy przetłumaczono „Zapiski z Martwego Domu”, a dopiero w r. 1911 lepiej bliżej się nim zainteresowała. P. Neuschaeffer wykazuje wpływy Dostojewskiego u Walpoła, Maughama, Conrada, Huxleya itd.

Książki nadesłane

Stanisława Chrupczalowska - Żytkowiczowa: „Gimnastyka”. Warszawa 1935. Główna Księgarnia Wojskowa. Państwowy Urząd W. F. i P. W. Wychowanie Fizyczne Kobiet. Tomik 3.

Janusz Stępowski: „Na morskich szanach Rzpłitej”. Warszawa 1935. Wyd. Liggi Morskiej i Kolonialnej.

Zbigniew Rokiciński: „Darem Pomorza naokoło świata”. Ilustrowany reportaż dla młodzieży. Warszawa 1935. Inst. Wyd. „Biblioteka Polska”.

F. A. Ossendowski: „Skarb wysp Andramafskich”. Powieść dla młodzieży. Warszawa 1935. Inst. Wyd. „Biblioteka Polska”.

Ks. Fr. Nowakowski: „Promienną drogą”. Karnikowo 1936. Instytut Wydawnictw Różańcowych.

SAM NA SAM Z GŁOŚNIKIEM

Przygody, ale pouczające — Jak przedstawić walkę z hałasem, nie dając hałasu? — Autor słyszy inaczej, słuchacz inaczej — Strzelanina i telefony — To się nie uda — Znowu na wojnie — „Pustkowie” i trujące gazy — Dla czego wszyscy giną? — Rewelacyjny Janacek — Z koncertów warszawskich

Mieliśmy parę pouczających przykładów ze słuchowiskami.

Irzykowskiego „Paweł i Gawel” (ściśle: „Paweł zabija Gawla”) o którym tutaj wspominałem, doczekał się w jednym z pism warszawskich ostrych zarzutów. Głównym był ten, że autor, „zwyczajem nowicjusza”, nagromadził za wiele efektów akustycznych.

Komórką zarodkową „Pawła i Gawla” jest, jak wiadomo, ucieczka muzyka przed opadającym go zewsząd hałasami. Zmyka to tu, to tam, wszędzie wlatuje z deszczu pod rynną. Nakoniec śni mu się, że jest prześladowany przez demona wszechhałasu itd.

Jakim sposobem przedstawić to bez „efektów akustycznych”? Czy hałas, który stanowi osnowę słuchowiska, może być nazwany „efektem akustycznym”? Jest przecież jego treścią, nie żadnym akcesorium. Zupełne nieporozumienie.

Równocześnie zaszło drugie. Na polemikę Irzykowskiego, redakcja odpowiedziała, że recenzję zamieściła dla tego, iż przysłała ją Radjo Polskie jako swój anon.

Suma więc wygląda tak: Za Pawła i Gawla” Radjo Polskie zapłaciło Irzykowskiemu, jako autorowi, Trzciniemu za reżyserję i wykonanie, aktorem za współudział, recenzentowi za „zerżnięcie”, oraz pismu za umieszczenie tegoż „zerżnięcia”. Widzimy, że słuchowiska są dość kosztowne.

W polemice swojej twierdził Irzykowski, że „Paweł i Gawel” był niedoprobowany i że to go „położyło”. Jestem przeciwnego zdania. Dzięki reżyserji i grze Trzcinińskiego, było to jedno z najlepszych technicznie słuchowisk, jakie ostatnio słyszałem. Autor ma oczywiście w uchu „optimum” wykonania i chciałby je otrzymać. Normalny słuchacz nie wie, jak by to mogło być, więc wystarczy mu to co jest, o ile coś jest w istocie. Tym razem było. I o „położeniu” nic mi nie wiadomo.

Gdy o technice mowa — nieporozumieniem okazało się również słuchowisko „Halo, tu brygada...” z niemieckiego przełożone. Epizod wojenny, który rozgrywa się w podziemnym schronie stacji telefonicznej. Mniejsza o ciągle eksplozje pocisków i terkot karabinów maszynowych; jeżeli treścią słuchowiska jest bitwa, to bez strzelania się nie obejdzie. Gorzej, iż połowę dialogów stanowią rozmowy przez telefon. Aby je odciąć akustycznie od rozmów „gołymi ustami”, trzeba je stłumić, tak aby słuchacz „widział”, że głos idzie przez słuchawkę. Mieliśmy więc co chwila głosy zdławione, chrypliwe, trzeszczące i przyduszone. Jest niemożliwe lub przynajmniej bardzo trudne nadać im w takim ucharakteryzowaniu jakakolwiek ekspresję. Muszą męczyć i niecierpliwic. W dodatku znamy te wszystkie nastroje z Remarque’a, z „Journeys End” i z dziesiątków powieści wojennych. Tłumaczenie i montowanie dawno przebrzmiałych aktualności nie ma celu. Chyba po to, abyśmy się przekonali, że można pisać słuchowiska nie zdając sobie sprawy z techniki i jej wpływu na ekspresję.

Nadane ze Lwowa Andrzeja Rybickiego „Pustkowie”, jest najnowszym oryginalnym słuchowiskiem Polskiego Radja. Także wojenne. W zestrzelanej kompletnie wsi zostało tylko dwoje mieszkańców: wieśniaczka i jej syn. W chałupie ich mieszka porucznik, dowodzący oddziałem wojska. Syna schwytano, gdy powracał z okopów przeciwnika. Chociaż niema powodu, aby był szpiegiem, ma być rozstrzelany. Chłopak przyznaje się do winy przed matką, która widzi, że działał nieświadomie i po pijanemu, bierze winę na siebie i ma być rozstrzelana. Czas nagli, bo gazy trujące, zbliżają się do wsi. Porucznik, który domyślił się poświęcenia matki nie wydaje plutonowi egzekucyjnemu rozkazu strzelania, lecz każe sprezentować broń — i wszyscy giną od ga-

zów: matka, żołnierze i porucznik (syn został wyprowadzony poprzednio za wieś).

Duże napięcie dialogów (zwłaszcza dzięki Solskiej, która świetnie charakteryzuje matkę) chwilami trochę zbyt literackich. Słuchowisko przeprowadzone technicznie bez zarzutu. Natomiast sens i morał wątpliwy. Szpieg wychodzi cało, natomiast ginie nie tylko ta, która wzięła winę na siebie, ale ludzie całkiem niewinni. Dla czego porucznik idzie w śmierć dobrowolną i żołnierzy za sobą pociąga? Coś tu zostało albo niedopowiedziane, albo niedograne.

Co pewien czas rozgłoszenie europejskie wymieniają się koncertami narodowymi. Ostatni był nadany z Pragi. Fantazja skrzypcowa Suka (skrzypka w słynnym ongi Kwartecie Czeskim) mogła obudzić duże zainteresowanie. Rewelacją stała się „Sinfonietta wojskowa” Leona Janaczka, autora granej w Poznaniu genialnej „Jenufy”. Dzieło zwarte, pełne ruchu i barwy, nasycone inwencją tematyczną i harmoniczną, powinno znaleźć się na polskich programach symfonicznych, które wzbogaci i odświeży. Uderza w „Sinfonietcie” bogata rytmika, jedrna instrumentacja. Jest to muzyka istotnie porywająca twórczym rozmachem.

Nagrodę Polskiego Radja otrzymała p. Grażyna Bacewiczówna, warszawska skrzypaczka i kompozytorka, za trio na obój, fortepian i wiolonczelę, na konkursie rozpisany przez Polskie Towarzystwo Wydawnicze. Wykonano je we czwartek na rozesłanym przez Warszawę koncercie tegoż Towarzystwa. Miniaturowe trio jest oczywiście pisane słownictwem nader współczesnym, nie bez wpływów chromatyki Kazimierza Sikorskiego, świętego laurata nagrody państwowej, u którego p. Bacewiczówna kompozycję studjowała.

Witold Noskowski.
Poznań.

„Pooz” znów na widowni. Warszawa już się uleczyła z zapowiadania po francusku przerw w koncertach w sposób ni francuski. Natomiast z Poznania przed kilku dniami poleciała w eter fatalna „pooz” („pause”, słowo we francuskim nieistniejące). Trzeba to zmienić. Najprościej jest: „nous continuerons dans 10 minutes”, albo „après un antre acte de 10 minutes”. Niezbyt paryską wymowę Europa nam wybaczy, z „pooz” nie jest to tak pewne.

W następnym Dziale:

MILLENNIUM I PLASTYKA WĘGIERSKA
wrażenia z Budapesztu — przez
Marjana Turwidę

Pisma nadesłane

„Teatr Ludowy”. Nr. 1. Treść: Od Redakcji. — M. Mikuta: „Zapusty z „podkoziolkiem”. — A. Jabłoński: „Przyozdobienie do „Podkoziolka”. — Życie organizacyjne. — Adr. Red. Warszawa, Nowogrodzka 21.

„Ruch Charytatywny”. Nr. 2. Treść: „Włoczęga u wrót plebanji”. — Ks. Steinmetz: „Duszpasterz wśród ubogich”. — Liebekowa: „Z życia zakładów opiekuńczych”. — X.: „O ducha ofiarności”. — Ks. dr. Abt: „Aktualności św. Wincentego”. — Dr. A. Niesiolowski: „Pogładczyn na akcję charytatywną”. — „Miłosierdzie u Boga i ludzi”. — Hagjografie. — Więści z kraju. — Varia. — Wydawnictwa. — Adr. Red. Poznań, św. Marcin 8, II pr.

„Nowa książka”. Nr. 1. Treść: Dział sprawodawczy. — Przekłady z literatury obcych. — Kronika. — Polemiki i wyjaśnienia. — Bibliografja. — Czasopisma nadesłane. — Adr. Red. Warszawa, Krakowskie Przedmieście 13.

„Przegląd Księgarski”. Nr. 3—4. Treść: A. L. Sz.: „Stala i przystępna cena”. — E. Woronicki: „Na marginesie pewnego procesu”. — Korsarstwo, kłusownictwo i „fuszarka”. — Dajemy głos! — Książka i księgarstwo w zwierzciadle prasy — Sprawy podatkowe — Księgarstwo zagraniczne — Kronika — Rozmówki — Komunikaty — Ze świata książki — Adr. Red. Warszawa, Chmielna 27.

Pensje ze skarbu państwa dla zasłużonych

Nie wszyscy mają prawo narzekać na niewdzięczność Ojczyzny.

W latach ostatnich pomnożyło się wielokrotnie koło tych, którzy mają prawo do ustawy do zaopatrzenia ze skarbu państwa lub do pierwszeństwa przy uzyskaniu posad i pracy „z tytułu zasług wobec Polski”. Ostatnie tygodnie przyniosły dalsze uzupełnienie tego koła zasłużonych. Dz. Ustaw Nr. 3 z r. 1936 ogłosił dekret Prezyd. Rzplitej z 13 stycznia b. r. „O zaopatrzeniu osób szczególnie zasłużonych w walkach o niepodległość Państwa Polskiego”. Dnia 6 lutego 1936 r. min. komunikacji, płk. Ulrych, złożył w sejmowej komisji budżetowej oświadczenie, iż „w ostatnim czasie kilkuset powoiaków i legionistów, przedstawionych przez ich opiekuna, gen. Sławoj-Składkowskiego, otrzymało posady w jego resorcie”. Jest to ciąg dalszy systematycznie prowadzonej akcji, mającej na celu obsadzenia stanowisk — że użyję słów premiera Kościłkowskiego — żołnierzami marsz. Piłsudskiego.

Wśród nielicznych wniosków, akceptowanych w Sejmie przez rząd, a podwyższających wydatki budżetowe, znalazł się wniosek o wstawienie nowego paragrafu na sumę 500 tys. zł. Suma ta jest przeznaczona na zaopatrzenia dla zasłużonych w myśl dekretu z 13 stycznia b. r.

Warto przejrzeć nasze dotychczasowe ustawodawstwo w tej dziedzinie i zorientować się, co świadczy państwo i kto z tych świadczeń korzysta?

Pierwsze ustawy, odnoszące się do zasłużonych, wyszły już w roku 1919, a więc w pierwszych miesiącach naszej wolności. Są to ustawy: z 1 sierpnia 1919 r. o pensjach honorowych dla kawalerów *Virtuti Militari* i z 2 sierpnia 1919 r. o zaopatrzeniach dla weteranów powstań polskich. Jedną z nich referował pos. ś. p. ks. Kazimierz Lutostawski.

Ustawa o pensjach dla weteranów powstań narodowych była nowelizowaną parokrotnie. Pierwsza nowela nosi datę 1 marca 1922 r., ostatnia to Rozp. Prez. Rzplitej z 7 października 1927 r. Ustawę, odnoszącą się do kawalerów *Virtuti Militari*, znowelizowano 25 marca 1933 r.

Ustawa o zaopatrzeniu osób szczególnie zasłużonych, oraz o zaopatrzeniu, nieopartem na innych tytułach prawnych i o zapomogach (dary z łaski) nosi datę 11 grudnia 1924 r. Zmieniono ją Rozp. Prez. Rzplitej z 3 grudnia 1932 r.

Pomoc dla byłych więźniów politycznych przyznało Rozp. Prez. Rzplitej z 6 marca 1928 r. Już jednak od pierwszych dni wolnej Polski budżety państwa zawierały pozycje na pomoc dla byłych skazańców politycznych i ofiar wypadków wojny.

Krzyż zasługi, połączony z pensją honorową, dla Policji Państwowej, Korpusu Ochrony Pogranicza i Straży Granicznej wprowadziło Rozp. Prez. Rzplitej z 7 marca 1928 r.

Ten długi szereg ustaw uzupełnić jeszcze trzeba ważniejszymi ogólnymi ustawami, jak: ustawą emerytalną z 1923 r., która dolicza do emerytury na uprzywilejowanych warunkach lata, spędzone w organizacjach wojskowych; ustawą z 20 grudnia 1920 r. o nadaniu ziemi żołnierzom; ustawami o rentach i zasiłkach inwalidzkich i o pierwszeństwie do posad i pracy w zakładach państwowych i prywatnych. Pomijam wiele ustaw drobnych i nowelizację ich. Kończy je dekret Prez. R. P. z 13 stycznia 1936 r.

Poza świadczeniami, opartymi o ustawy, skarb państwa zna świadczenia, oparte na pozycjach budżetu państwowego bez osobnego tytułu prawnego.

Pensja roczna kawalerów *Virtuti Militari* wynoszą 300 zł, a Krzyżów Zasługi 200 zł. Jak widzimy, są to istotnie „pensje honorowe”.

Ile osób korzysta z dobrodziejstwa tych ustaw? Na to pytanie przedłożenia rządowe dają odpowiedź tylko częściowo.

Kawalerów *Virtuti Militari* ma Polska 5.800. Krzyż Zasługi posiada 250 osób. Budżet z r. 1921 podaje liczbę weteranów powstań narodowych na około 1500 i wdów po nich na 1000. W późniejszych latach było ich: 1. 10. 1930 r. 402 weteranów i 1.339 wdów, 1. 7. 1935 124 weteranów i 997 wdów.

Osób, pobierających „dary z łaski” było 1. 1. 1924 r. 1.220. Ile ich jest

obecnie, tego preliminarz rządowy nie podaje. Gdyby jednak wziąć wydatki budżetowe w latach 1924 i 1936/37 za podstawę obliczenia, to osób tych winno być obecnie około 10.000.

Bardziej szczegółowym jest obliczenie b. skazańców politycznych. Było ich: 1. 10. 1930 — 304, 1932 r. — 558, 1934 r. — 887, a 1. 7. 1935 — 1.265. Dopisek ministerstwa skarbu wyjaśnia, iż w roku 1935/36 liczba b. skazańców, pobierających zaopatrzenie, podniosła się o 1000 osób. Do tej grupy dodać jeszcze trzeba wdowy po nich, sieroty i rodziców, mających również prawa do zaopatrzenia. Licząc więc razem b. skazańców i ich rodziny — było ich na utrzymaniu skarbu państwa: 1. 10. 1930 r. — 526, 1. 7. 1935 r. — 1.933, a w końcu roku 1935 około 3.000 osób.

Jak widzimy, poza powstańcami z powstań narodowych, którzy szybko wymierają, i poza niewykazującymi większych zmian liczbowych kawalerów *Virtuti Militari* i odznaczonych Krzyżem Zasługi, inne grupy, pobierające zaopatrzenie ze skarbu państwa,

szybko rosną. Dekret z 13 stycznia 1936 r. wskazuje, że w roku najbliższym cyfry te jeszcze się powiększą.

Czy ten objaw jest zdrowym?

Pytanie to odnosić się może tylko do grup, wykazujących tendencję zwykłą. Poza wszelką dyskusją finansową znaleźć się muszą trzy pierwsze grupy. Przy omawianiu i uchwalaniu ustaw grupy pierwszej wszystkie reprezentacje polskie były zawsze zgodne i jednomyślne.

Inaczej jednak przedstawia się sprawa grup dalszych. Sądzę, iż pensje za zasługi dla Ojczyzny winny należeć do wyjątków. Dawać je należy tym, którzy istotnie w służbie publicznej sterali siły, a w ostatnich latach życia swego nie mają środków do życia. Szaflowanie jednak pensjami, zaopatrzeniami, zasiłkami, posadami nie wytwarza i nie może wytwarzać zdrowej atmosfery moralnej.

Nie mam zamiaru przeczyć, iż wśród dopuszczonych do zaszczytnego tytułu, pobierających „pensję za szczególne zasługi dla Polski” jest wielu, którzy istotnie na ten tytuł rzetelnie zasłużyli. Sądzę jednak, iż dla objęcia wszystkich zasłużonych wystarczy jedna ustawa i stosunkowo skromne środki w budżecie. Trzeba szanować przykład bezinteresownej pracy dla Polski. Jest to jedyna właściwa droga.

STANISŁAW RYMAR

Nasz nowy konkurs reklamowy

Zachęcenie powodzeniem dawniejszych konkursów, urządzanych przez Wydział Propagandy „Kurjera Poznańskiego”, rozpisujemy nowy, ciekawy, zatytułowany „Konkurs na opakowanie”.

Znaczenie i ważność opakowania docenia nie tylko produkująca firma, ale nawet poszczególny klient, który na podstawie koloru i rysunku opakowania rozpoznaje oryginalny towar, do którego ma zaufanie.

Co to jest opakowanie, tego niepotrzebujemy szerzej tłumaczyć. Tak jak u kupca okno wystawowe, tak u wytwórcy opakowanie jest jego biletem wizytowym. Zadaniem naszego konkursu nie jest uwypuklenie strony artystycznej lub też praktycznej opakowania, lecz spopularyzowanie jego

zastosowania pod tym kątem widzenia, że towar znajdujący się w opakowaniu jest **dobry, skuteczny, innejmi słowy godny zaufania**.

Za kilka dni ukaza się w jednym z wieczornych wydań „Kurjera Poznańskiego” reprodukcje opakowań w jednym tylko kolorze, a mianowicie czarnym.

Zadaniem uczestnika konkursu będzie przedewszystkiem **wymienienie wszystkich kolorów oryginalnego opakowania**. Następnie uczestnik konkursu winien podać **w jakim kolorze umieszczono napis firmy, oraz napis produktu na oryginalnym opakowaniu**.

Dla przykładu reprodukowujemy anonimowe opakowanie z objaśnieniem, jak należy zrozumieć zapytania.

Sposób stwierdzenia kolorów oryginalnego opakowania pozostawiamy swobodnemu uznaniu uczestników konkursu.

Zwracamy uprzejmie uwagę, że Czytelnicy znajdując w jednym wypadku zamiast reprodukcji opakowania — reprodukcję znaku ochronnego, i to znanego przedsiębiorstwa ra... w Polsce; tu należy podać **jaka to firma i co produkuje**.

Za uczestnictwo w konkursie względnie za najlepsze objaśnienie reprodukowanych opakowań konkursowych, wydawnictwo „Kurjera Poznańskiego” wyznaczyło 3 następujące nagrody:

- 1) Aparat radiowy na sieć.
- 2) 50 zł.
- 3) 30 zł.

Dalsze nagrody udzieliła nam łaskawie: firma **Knorr** i to:

- 1) 50 zł.
- 2) 30 zł.
- 3) 20 zł, oraz po 10 nagród pocieszenia.

Firma Pebeco, S. A. Poznań, 100 nagród, fabryka perfum i mydeł **H. Żak, Poznań**, jedną piękną inkrustowaną kasetę, **B. Kasprowicz w Gnieźnie** 25 małych butelek likieru, **Przemysł Gilzowy, Stefan Kamiński, Warszawa, 15.000 gilz „Złota Róża”**, fabryka artykułów piśmiennych **B. Gienza i Ska** 10 kompletów kleju roślinnego „Flamingo”, oraz firma **Falkiewicz, fabryka perfum i kosmetyków** 2 butelki kolońskiej wody „Wielkopolanka”.

Zniesienie ordynacji rodzinnych

Przed kilku dniami poseł B. Miedziński złożył w Sejmie projekt ustawy o zniesieniu ordynacji rodzinnych. Przez ordynację rozumie się pewien majątek, stanowiący niezbywalną własność rodziny i mający być zachowanym dla większej ilości jej przyszłych pokoleń.

Niekiedy używa się nazw innych jeszcze na oznaczenie tej instytucji, jak majorat, fideikomis, powiernictwo

familijne. Przez ustanowienie ordynacji możność rozporządzania majątkiem zostaje poważnie ograniczona nie tylko przez niezbywalność, lecz i w zakresie obciążania. Ordynacje naogół są tworzone z dóbr ziemskich. Mają na celu zapewnić rodzinie gospodarcze podstawy egzystencji i niewątpliwie możność odgrywania pewnej roli w życiu społecznym.

Ordynacje w Polsce pojawiają się

„Jest teraz dokładnie godzina dziesiąta minut sześć i pół”
Tę samą godzinę ujrzycie na antymagnetycznym zegarku szwajcarskim RECORD
Gwarancja precyzyjnego działania i trwałości

RECORD GENEVA

to arcydzieło sztuki zegarmistrzowskiej Szwajcarii

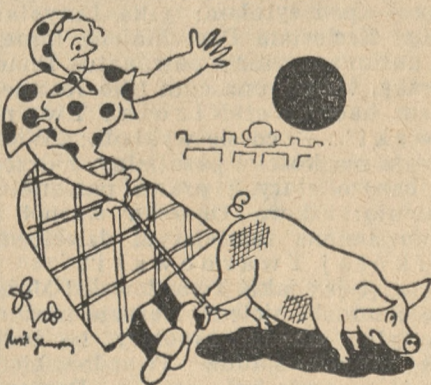
nr 7534

dość wcześnie, gdyż już w XVI wieku. Przeważnie jednak pochodzą z XVIII i XIX wieku. Obecnie istnieje u nas około 40 ordynacji. Przetwały one do tej chwili mimo, że uprawnienia, związane z pochodzeniem, i tytuły rodowe zostały zniesione w Rzplitej. W Prusach rozwiązano ordynacje rodzinne równocześnie z uchynieniem praw stanowych w czerwcu 1920 r. Obecnie i polski ustawodawca zajął się sprawą ordynacji rodzinnych. Projekt posła Miedzińskiego przewiduje zniesienie ich na podstawie uchwały rodzinnej lub w drodze przymusowej. Uchwała rodzinna ma być powzięta na wniosek posiadacza ordynacji na zebraniu, w którym uczestniczą przedstawiciele rodziny i oczekiwacze. Uchwała ma normować prawo własności majątku ordynacji na zasadach ogólnych, zabezpieczyć instytucję użyteczności publicznej, jak muzea, zbiory dzieł sztuki itp., o ile istnieją jako odrębne masy majątkowe, wreszcie zaopatrzyć niektóre osoby. Uchwałę rodzinną zatwierdzi sąd apelacyjny, o ile nie będzie wniesiony sprzeciw lub nie zajdą inne warunki szczególne. Po zatwierdzeniu następuje wykreślenie w księdze wieczystej ograniczeń, wynikających z charakteru dóbr ordynackich, i wpis prawa własności.

Na wypadek, gdyby w okresie jednorocznym od dnia obowiązywania projektowanej ustawy nie zapadła uchwała rodzinna, nastąpi przymusowe zniesienie. W jaki sposób — projekt nie mówi i odsyła do przyszłego rozporządzenia Rady Ministrów.

Czy projekt stanie się ustawą — niewiadomo, gdyż Sejmowi może zabraknąć czasu. Nie jest to zresztą pierwsza próba zniesienia ordynacji w odrodzonej Rzplitej. Możliwość przymusowego zniesienia dóbr rodzinnych przewidywała dla ziem poproskich ustawa z 18. XI. 1921. Niewiadomo jednak, by na drodze przymusowej zniesiono jakąkolwiek ordynację rodzinną, tem bardziej, że zapowiedzianej ustawy o postępowaniu przymusowym nie wydano. Projekt posła Miedzińskiego tem się przedewszystkiem różni od ustawy z 1921 r., że bezwzględnie znosi ordynacje, gdy tamta ustawa w zasadzie je utrzymywała. (K. S.)

Z teki „Powieszonek”

Nie miała baba kłopotu,

*Kupila więc sobie prosię,
Miał jakąś inną drobnostkę,
Która nam radość przynosi.*

*Baba chce w jedną, a świnia
W przeciwną znów stronę kroczy.
Baba do świni przymilnie,
A świnia się na nią boczy.*

*Więc baba krzyczy na świnia,
Czerwona od irytacji...
Nie lepiej to, kupić, babo,
Miał świni, raz „Ilustrację”...*

Na marginesie książek

Tematy literackie

Do rzędu tych pisarzy, których dzieła powinny czytelnika interesować zarówno ze względu na styl i treść, należy krytyk i eseista współczesny — Wacław Borowy. Przed kilku tygodniami ukazał się nowy tom studjów Borowego p. t. „Dziś i wczoraj”. Ciekawe są te książki Borowego. Odnosi się wrażenie, że powstają wszystkie z przypadku, że powstały w sposób niezamierzony. I formalnie rzecz biorąc tak właśnie jest. Nowy tom Borowego powstaje wówczas, gdy autor wydrukował już w piśmie taką ilość artykułów, jaka wystarcza na normalny, powieściowej objętości, tom. Dobór artykułów jest więc przypadkowy, tematy bardzo różnorodne i możnaby obawiać się rozpieczęcia treści, gdyby nie to, że autor porządkuje te przypadkowe artykuły bardzo skonkretyzowanymi własnymi zainteresowaniami.

Borowego interesuje literatura, dzieło literackie, jako wyraz kultury duchowej danego czasu, danego pokolenia. Obce mu są wszelkie inne bardziej w aktualność wkraczające podejścia. Zatrzymuje się więc tylko przy zjawiskach najbardziej wartościowych, takich, które z całą pewnością zostaną w dorobku literackim. Jeśli więc nawet na dany tom składają się różne tematy — spaja je w jedną całość ciężar gatunkowy autorskiego zainteresowania.

Wartościom tematu odpowiada wartość opracowania. Autor stara się wydobyć z omawianego zjawiska literackiego rzeczy najistotniejsze, najbardziej typowe, sięga do sedna zagadnień. Stawia je i przeprowadza przed czytelnikiem obiektywną, spokojną, lecz głęboką dyskusję. Styl Borowego jest ponadto czuły na każde odchylenie treści, umie oddać każde skomplikowanie jej, jest elastyczny i czujny.

Tom „Wczoraj i dziś” omawia kilka ważnych zjawisk literatury dzisiejszej oraz literatury tego okresu, który codopiero minął. Otwiera książkę szkic o „Nocy Listopadowej” Wyspiańskiego, następnie idzie Żeromski, Kaspro-wicz, Lange, Słonki, Perzyński i Porębowicz.

Skoro już wymieniamy treść ostatniej książki Borowego, można cofnąć się nieco i dorzucić kilka słów o „Kamienne rękawiczki”, tegoż autora książce poprzedniej. Wyszła ona przed kilku laty, a zawierała te przede wszystkim szkice literackie autora, które omawiały dawniejszą literaturę polską. Na pierwszy plan występują tu dwie postaci polskiej literatury, dwa jej największe zjawiska — Kochanowski i Mickiewicz. Autor wyławia sprawy przez innych poniechane, lub niezauważone w twórczości tych dwóch poetów i opowiada o nich w sposób interesujący. Obok Kochanowskiego Mickiewicza ubocznie zjawiają się i inne tematy — między innymi znajduje się w tym tomie piękny szkic, „Wisła w poezji polskiej”.

Należy się jeszcze jedno wyjaśnienie. Można się z wielu poglądami autora nie zgadzać, może nie odpowiada niektórym czytelnikom jego wyłączenie estetyczna postawa w stosunku do zagadnień literackich i kulturalnych, lecz nie można odmówić Borowemu ujmującego wdzięku pisarskiego, jakim odznacza się niewielu pisarzy polskich. Pisze przeciw krytyk literacki, historyk literatury, pisze o zjawiskach, które przez wielu uczonych zamykane są w nudne i pedantyczne opracowania — a jednak czyta się te książki z zaciekawieniem i z pasją.

„Kamienne rękawiczki” wydał Instytut Literacki. Ta sama instytucja wydała książkę, którą łączą z poprzednimi uwagami również niepospolite walory pióra autorskiego. Mam na myśli monografię Stefana Kołaczkowskiego o Ryszardzie Wagnerze, jako twórcy i teoretyku dramatu. Ludzie, którzy powierzchownie rzeczy sądzą, mogliby wyrazić zdziwienie, co ma do powiedzenia literat, krytyk literacki, profesor literatury polskiej o twórcy operowym, o muzyku. Należałoby tę prawdę jak najszybciej rozkolportować: zasługi Wagnera w zakresie literatury są bodaj czy nie takie same, jak w zakresie muzyki. No, przypuścimy, że jednak trochę mniejsze i inne, ale zawsze olbrzymie i bardzo decydujące.

Wagner autorstwem libret do własnych oper wniósł w teorię dramatu nowe zdobycze, pchnął dramat na nowy niewyżytkiwany przez poprzedników tor.

Kołaczkowski podczas swych studjów młodzieńczych w Niemczech zetknął się z twórczością Wagnera. Olsniła go ona swoją wszechstronnością. Już wówczas postanowił napisać o Wagnerze osobną książkę. Zamiar doszedł do skutku dopiero obecnie po latach. Na tej zwłoce książka zyskała. Sądy i olśnienia młodzieńcze dojrzały,

Z anegdot o Kaspro-wiczu

Jaśku, Maksuś i trupia czaszka

Z Janem Kaspro-wiczem łączyła ojca Sokolstwa wielkopolskiego, Maksymiljana Gruszczyńskiego, serdeczna przyjaźń, pochodząca z tych czasów, kiedy to przyszły wieszcz narodowy był skromnym uczniem gimnazjum inowrocławskiego. Spotykali się obaj często u mistrza tokarskiego Józefa Szalkowskiego, którego Kaspro-wicz również darzył szczerą przyjaźnią. Za pośrednictwem Kaspro-wicza wszedł Gruszczyński również w przyjaźne stosunki z Franciszkiem Kaczmarkiem, prymanem gimnazjum inowrocławskiego, który udzielał mu później lekcji języka francuskiego w domku rodzicielskim przy Przy-padku. Tam też przyłączył się Gruszczyński do Kółka Młodzieży, w którym Kaspro-wicz wykładał terminatorom i uczniom kupieckim prawidła języka polskiego i jego literaturę. Członkowie Kółka rekrutowali się z różnych sfer społecznych: byli to przeważnie synowie biednych rodziców, biedni „lyczkowie” inowrocławia oraz synowie gospodarzy z Kujaw. Gruszczyński spamiętał sobie ucznia wyższej tercjii, Milewskiego oraz gimnazjastę Siemianowskiego, obydwóch z Jaksic, którzy, po opuszczeniu gimnazjum, udali się do Niemiec na studia budownictwa.

Nieraz po wesołej lub poważnej, zakropionej często „sznapsikiem” pogadance u Kaczmarków lub w warsztacie Szalkowskiego, odprowadzają Gruszczyński i Szalkowski Kaspro-wicza do Symborza. By ich więcej zainteresować sobą i dać im zapomnieć, że są już bliżej jego domu rodzicielskiego w Symborzu, niż siedzib inowrocławia, „Kasper” improwizował, albo opowiadał nieistotne historie o duchach i zjawach, które miały się ukazywać Kujawiakom na drodze szymborskiej pomiędzy Królegrodem, a stawem Renatem. Miały to być duchy topielców i tragicznie zmar-

uległy skontrolowaniu. Zagadnienia wyostrzyły się i wystąpiły z całą siłą i jasnością.

I ta książka, jak dwie poprzednie, jest do czytania, a nie do postawienia na półkach szacownej a nigdy nieo-twieranej szafy. Napisana jest przez pisarza, obdarzonego olbrzymim temperamentem i człowieka nauki, który patrzy na życie nie przez przeczytane książki, lecz ogarnia je własnym ży-wem i zachłannym spojrzeniem.

JÓZEF KISIELEWSKI.

Skąd nowe szczegóły o Twardowskim?

Było tak:

W roku 1929, będąc słuchaczem prof. U. P. dr. Pollaka, podjąłem się z zapalem — jako pracy seminaryjnej — uzupełnienia danych biograficznych do życiorysu pana Samuela.

Najpierw więc pojechałem do Sońnicy, parafji, do której dziś należy Lutynia, aby zbadać tamtejsze księgi przy kościele. Okazało się, że już dawno ich niema, mimo, że Łukaszewicz je wymienia. Niema ich też w Gnieźnie i Poznaniu.

Jednakowoż w archiwum archidiecezjalnem, dzięki uprzejmej wskazówce ks. kan. E. Majkowskiego natrafiłem na pewien ślad. Dostałem bowiem do rąk rękopis z roku 1610, w którym jest opis wizytacji wszystkich kościołów, dokonanej przez ówczesnego kanonika Hapa w archidiaconacie gnieźnieńskim i śremskim.¹⁾

I oto w rękopisie tym „f 104 v” czytamy — pod tytułem: villa Lutynia: „Habet Ecclesiam Parochialem, ligneam, antiquam... iuris patronatus Dnae Oborska, viduae una cum filio Joanne, ibidem haerede et Nicolai Twardowski...” — co się wyklada: „Wieś Lutynia ma kościół parafjalny, z drzewa, bardzo stary...; prawo patronatu sprawują: wdowa Oborska wspólnie z synem Janem, tamtejszym dziecicem i Mikołaj Twardowski”.

A więc już jakiś Twardowski! Może pana Samuela ojciec? Narazie można było tylko stawiać hipotezy, bo żadnych innych śladów Twardowskich znaleźć tam nie było można. Dopiero w archiwum państwowem na Górze Przemysława wiadomości huk!

Oto był (dziś już świętej pamięci) — człowiek wielce zasłużony, którego wartaloby osobno przypomnieć — Józef Przyborowski. Przyborowski porządkował archiwum, między innymi dokonał spisu ksiąg grodzkich i ziemskich, tamże się znajdujących. W specjalnym indeksie spisywał także w porządku alfabetycznym nazwiska występujące w oych: Inscriptio-nes, Relationes, Resignationes, Decreta Terrestria i

Causarum officii. — Tak się bowiem nazywają owe grube, olbrzymie księgi sądowe, do których wpisywano wszystkie sprawy sądowe szlachty, jak pożyczki, akty darowizn, sprzedaże, intronizacje, zabezpieczenia wian, sprawy karne itp. — W indeksie tym Twardowscy mnogo się powtarzają... (Notabene Skrzetuskich są tu pełne akta; niespokojnego byli ducha...).

Za wskazówkami Przyborowskiego nietrudno już było postępować. I oto po półrocznej szperaniu w drobnym maczku srogiej łaciny sądowych pisarzy, pełnej nieodgadnionych znaków, skrótów, nieczytelnych słów, zrozumiałych tylko dla prawnika terminatorów, zaczęły się wylaniać coraz to nowe i potrzebne szczegóły i daty. Odnalazł się ojciec Twardowskiego, dziadek, babka, stryjowie, bracia stryjczeni itp. Matka tylko zaszła się gdzieś tak głęboko w wielkie strony ksiąg grodzkich, że nie udało mi się odnaleźć ani jej imienia, ani jej nazwiska.

DOWODY

Czas już udowodnić, że tym razem, to, czegośmy się dowiedzieli, jest prawdą lub choćby wielkim prawdy podobieństwem.

Incipiam: Skąd wiadomość o ojcu Twardowskiego i o tem, że mu było Mikołaj?

Chwileczkę! Umówmy się wpiery co do pewnych, potrzebnych tu skrótów na oznaczenie źródeł. Są to księgi poznańskie (Pos), pyzdrowskie (Pyz), Koźmińskie (Cos). A teraz nazwy ksiąg: Inscriptio-nes — Ins; Resignationes — Res; Relationes — Rel; Decreta Terrestria — Dec. Ter.; Causarum officii — Caus. off.

Oto 11 lipca 1639 r. (Caus. off.) stają „oblicznie” przed sądem w Poznaniu (tłumacząc na język polski): „Szlachetnie urodzeni Andrzej, Zygmunt i Aleksander, niegdy (olim)²⁾ Macieja, Samuel, niegdy Mikołaja, Zofia, małżonka szlachetnie urodzonego Adama Zakowskiego, niegdy Piotra, i Jadwiga panna (virgo), niegdy Seba-

stjana — synowie i córki i niegdy szlachetnie urodzonego Marcina z tej samej Skrzypny Twardowskiego z rodzonych braci wnukowie i wnuczki i prawowici spadkobiercy” etc.

Z tej oto wiadomości dowiadujemy się odrazu 1) pokrewieństwa Samuela z innymi Twardowskimi, (a jest ich o wiele więcej); 2) imion ojca i dziadka.

Okazuje się, że pan Samuel miał dwóch braci — Marcina i Mikołaja. Spotykamy się z nimi w aktach parokrotnie. Np. Marcin staje z małżonką swą, Anną Mierzewską, w sprawie dożywocia w roku 1618 (Res. Pos — str. 189 i 291; — Martinus, olim Nicolai filius). Mikołaja zaś, syna niegdy Mikołaja i małżonkę jego, Annę Magnuską, spotykamy dwukrotnie w roku 1620 (Ins. Pyz., str. 20, 81). Ale czy z tego wynika, że Samuel urodził się przed rokiem 1600?

Szukajmy wpiery jakiej wiadomości w aktach. Jest! Oto nasz nowy znajomy a Samuelów brat, Marcin Twardowski, który po dziadku wziął imię, pospołu z małżonką Anną staje przed sądem w latach 1592 (Res. Pos — str. 995) i w 1599 (Res. Pos. str. 118). I oto już w roku 1592 przy jego personaljach — pisarz zapisał: Martinus, olim Nicolai filius = Marcin, syn niegdy Mikołaja!

A zatem około r. 1590 — ojciec Samuela już nie żył. — A więc: Samuel nie mógł się urodzić około r. 1600 — bo wypadłby ten „cud” akurat około 10 lat po śmierci rodzzonego ojca! No i — tembardziej — nie mógł być jego ojcem ów Maciej, którego wymienił Jabłonowski, gdyż wtedy Samuel urodziłby się z 50 lat — przed urodzeniem swego ojca. Ów Maciej bowiem, to (syn Zygmunta, surogatora i sekretarza Władysława IV — stryjeczny bratanek Samuela; urodził się on prawdopodobnie około 1620 r).

Lecz szukajmy dalej. Tu pozwolę sobie na pewien skok — aż ku dziadkom autora „Wojny Domowej”.

W r. 1504 staje przed sądem (świeżo odkryta) babka poety, Urszula Twardowska (Res. Pos. str. 59) i sprzedaje „nobili Martino Skrzypynski marito suo legitimo” — „szlachetnie urodzonemu Marcinowi Skrzypieńskiemu, swemu prawowitemu małżonko-

wi” połowę swego dziedzictwa w Twardowie.

Marcin Skrzypieński, który ze Skrzypny przywodził, występuje od-tąd w aktach jako „Skrzypieński alias Twardowski³⁾”, „Skrzypieński czyli Twardowski” — a wreszcie jako Twardowski. Tak więc pan Samuel po kądzieli nazywa się Twardowskim. Dla zaznaczenia zaś, skąd miecz, potomkowie Marcina (modę ówczesną) dodają przed nazwisko Twardowski — „z Skrzypney” (wioski te leżą w pobliżu).

W r. 1538 spotykamy — po raz pierwszy — ojca Samuela, Mikołaja (Ins Pyz. 632). Zapisuje on małżonkom Szedzewskim (?) na swej części Twardowa sumę 50 grzywnien z obowiązkiem dla swych spadkobierców — zapłacenia jej. Gdyby jednak „z prawowitą swą małżonką żyjąc” — posiadał dzieci, legat automatycznie upada...

A więc już w r. 1538 staje sam, bez stryjców czy opiekunów, przed sądem. Musiał zatem być wtedy już pełnoletni, czyli liczył około 23 lat (wg ówczesnych zwyczajów). Zatem data jego urodzin wypadłaby na r. 1515. — A więc Samuel mógł przyjść na świat najpóźniej chyba w roku 1565 (t. j., że Mikołaj liczyłby wówczas 50 lat).

W dwa lata później, w r. 1540 (Res. Pos., 411) Mikołaj — sprzedaje swą część Twardowa, bratu Maciejowi. Odtąd wszelki ślad po nim ginie. Prawdopodobnie Maciej był młodszym od Mikołaja. Spotykamy go bowiem w aktach jeszcze w r. 1603⁴⁾ i 1604⁵⁾, a w roku 1607⁶⁾, kiedy występuje jego synowie Andrzej, Zygmunt i Aleksander, niema przy określeniu „Mathiae filli” — owego „olim” = „niegdy”. Żył więc jeszcze w r. 1607. (Wogóle ci Twardowscy odznaczali się wprost niewiarygodną długowiecznością!)

A tenże Maciej — występuje w aktach — sam — już 1529⁷⁾. Zatem data jego urodzenia przypadłaby na rok mniej więcej 1506-8. Czyli, że Mikołaj winien urodzić się — conaj-

3) Res. Pos., 1505 r., str. 68.

4) Res. Pos., 735; 5) Res. Pos., 161; 6) Ins. Pos., 726.

7) Res. Pos., 302.

1) Visitatio Archidiaconatus Sremensis et Posnanensis Redmi Dm — Hap.

2) ...niegdy Macieja i t. p. — znaczy nieżyjącego już Macieja i t. p.

MIGAWKI WŁOSKIE

W fabryce propagandy

Rzym, w początku marca. Czy można sobie wyobrazić państwo totalne, monopartyjne bez propagandy? Czy jakakolwiek rewolucja byłaby możliwa bez uprzedniego przygotowania umysłów, długotrwałego podsycającego entuzjazmu, wykorzystania niezadowolonych? Nie, umiejętna reklama swych koncepcyj ma dla torującego sobie drogę kierunku politycznego częstokroć większe znaczenie, niż użycie siły. Ale i po dojściu do władzy okazuje się, że wielki aparat propagandowy jest nieodzownym narzędziem panowania nad narodem, który stał się „nagle” jednolity i bezopozycyjny. Logiczną konsekwencją tej prostej prawdy jest fakt, że ministerstwa propagandy odnajdujemy właśnie w Moskwie, Berlinie i Rzymie.

Wejźmy na chwilę do wielkiego pałacu przy Via Vittorio Veneto przez bramę ze skromnym, a pełnym treści napisem: Ministero per la Stampa e Propaganda. Bezszelestnie posuwamy się rozległymi korytarzami, grube, czerwone dywany głośno odgłos naszych kroków. Wyfraczona służba wita nas pełnym uszanowania podniesieniem ręki, z przepychem urządzone gabinety utytułowanych eksceleńcy stają dla nas otworem. Z obszernych szaf wyjmują nam i podają stopy fotografij, statystyk, broszur, całe tomy opiewające wielkość faszystów. Dziennikarz zagraniczny jest tu najmilszym gościem i czuje się bezmała jak w luksusowym hotelu, którego dobrze wyszkolona służba baczy pilnie, by mu ptasiego mleka nie zabrakło. Bo inaczej gość pójdzie do konkurencji...

Lecz jest to tylko frontowy, zewnętrzny aspekt ministerstwa. Znacznie donioślejsza jest jego działalność „od kuchni”, pro domo sua przeznaczona. Tu przygotowuje się i komentuje zwięzłe komunikaty frontowe, stąd otrzymuje prasa włoska swą codzienną strawę.

Byłoby to zapewne na dłuższą metę zbyt nudne dla czytelników, dlatego zastosowano tu system pewnego podziału pracy. W „Corriere della Sera” znajdziemy zatem najszybsze wiadomości ekonomiczne i tu drukuje się artykuły Alberta de Stefani'ego, jednego z czołowych ekonomistów faszystów. Jeśli szukamy kwestyj kor-

kiej akcji są często zdumiewające. Na-stawienie „antysankcyjne” stało się poprostu modne. W jednym z kabaretów rzymskich tancerki wymogły na właściciela, że nie będą potrzebowały tańczyć z Anglikami, gdyż to obraża ich dumę narodową. Jednym słowem: „Gott strafe England”.

Także w dziedzinie propagandy autarkicznej zdziałano nadzwyczaj wiele i skutki skierowania ludności ku wyrobom krajowym pozostaną zapewne na stałe, nawet po zakończeniu „sankcyj”. Rozwinęły się w szybkim czasie takie gałęzie przemysłu włoskiego, których dotąd zupełnie nie było, wyrugowane zostały takie anomalja gospodarstwa, jak masowy import perfum francuskich, wyrabianych z włoskich olejków. Szeroko rozwinęła się produkcja różnych namiastek: sztucznej wełny (z kazeiny), sztucznej skóry,

„grossartig” i „kolossal”; znacznie bardziej byłoby mu do twarzy przy Pariser Platz, niż w sąsiedztwie wdzięcznych forów cesarskich.

Twierdzą Rzymianie, że obchód czterdziestolecia bitwy pod Aduą, jaki odbył się tu ubiegłej niedzieli, przeszedł swą wspaniałością wszystkie manifestacje faszystowskie ostatnich dwóch lat. Rzeczywiście, gdy z łoża prasowej, umieszczonej na jednej z wyższych platform pomnika patrzalem na niezmierny tłum domagający się od swego Duce, by ukazał się na historycznym balkonie weneckiego pałacu, na kołyszający się las trójkolorowych proporczyków, ogarnął mnie najwyższy podziw dla zawartości i siły tej potęgi, której na imię: faszizm.

Już przed rozpoczęciem uroczystości zawrzało w tłumie, gdy z bramy Palazzo Venezia, w płaszczu żołnier-

Król i Duce słuchają mszy św. u stóp pomnika Wiktora Emanuela na Placu Weneckim w 40-tą rocznicę pomszczonej codopiero kłeski pod Aduą.

syntetycznego paliwa, do których ludność przyzwyczaja się i chętnie je kupuje.

Ale największe pole do popisu dają ministerstwu propagandy masowe manifestacje patriotyczne. W tej dziedzinie Włosi znacznie górują zarówno pod względem czysto reżyserskim jak i dobrego smaku nad berlińskim sztabem Goebbelsa. Piazza Venezia i pomnik Wiktora Emanuela były już wiele razy świadkami widowisk, godnych kamery Cecil B. de Mille'a. Sam pomnik zresztą należy do rzeczy typu

skim bez żadnych dystynkcji i w helmie stalowym wyszedł Mussolini i swym charakterystycznym krokiem prawie przebiegł przestrzeń do stóp pomnika. Orkiestra zagrała „Giovinezza”, a tłum szalał z zachwytem, krzychał i klaskał. Uspokoił się dopiero, gdy rozległy się pierwsze taktym hymnu królewskiego i ze skromnej, dość starej limuzyny Fiata wysiadł drobny staruszek w generalskim płaszczu. Monarcha podał rękę Mussolinemu, poczem obaj weszli szerokimi schodami na dolny taras pomnika,

gdzie u stóp grobu Nieznanego Żołnierza ustawiono ołtarz i gdzie biskup polowy Bartolomasi czekał już ze mszą św.

Gdy tylko ceremonia została ukończona, gdy odjechał król a Mussolini

Inny afisz: „18-ty grudnia (dzień rozpoczęcia sankcyj) — niesławna data. Na wieczne wspomnienie.”

odszedł do pałacu, tłum ruszył na plac, przedarł się przez podwójną barjerę wojska i policji, cisnąc się pod okna swego wodza. Nieustannymi okrzykami, grzmiotem okłasków dopiął wreszcie lud rzymski swego: na balkonie nad główną bramą ukazał się Duce, podniesieniem ręki pozdrowił i zarazem uciszył tłum, poczem wypowiedział potężnym swym głosem kilka znanych już ogólnie słów na temat męstwa żołnierzy na afrykańskich frontach. Gdy tylko znikł we drzwiach balkonu, rozległa się nowa salwa okłasków: Duce musi coś dać na bis. Wódz faszystów nie myślał oszczędzić bisów — drugi i trzeci i piąty raz ukazał się wiernym swym czarnym koszulom...

Na czele ministerstwa prasy i propagandy stoi — jak wiadomo — zięć Mussoliniego, hr. Galeazzo Ciano jun. Stanowisko to obliguje wiele, to też młody minister dał najlepszy przykład propagandy: jako ochotnik poszedł na front, a komunikaty afrykańskie przyniosły już dużo wiadomości o jego męstwie. Przykłąd idzie z góry, nic więc dziwnego, że sprawnie i konsekwentnie działa skomplikowana fabryka faszystowskiej propagandy...

REMUS.

Niedyskrecje filmowe

Czy „Pan Twardowski” stanie przed sądem

Nie na kogucie, ale niemniej z hukiem, hałasem, poprzedzony wielką reklamą, notatkami, ogłoszeniami i licznymi zdjęciami w pismach, wpadł film „Pan Twardowski” na ekrany stolicy, Łodzi, Krakowa, Lwowa, a teraz dotarł także do Poznania. Nie do mnie należy wypowiedzenie o nim fachowej oceny, sądząc jednak z opinii prasy stołecznej film ten stoi na poziomie i przysuwał nas znów o krok ku wyżynom zagranicznej produkcji filmowej. To już coś znaczy!

Podobnie, jak koło legendy o Panu Twardowskim krąży nadal mit, i dookoła filmu. Nie jest chyba tajemnicą, że polscy filmowcy wzorują się na Ameryce, czy innych krajach Zachodu. Jesteśmy jeszcze ciągle ząbkującym dzieckiem i potrzeba nam bony - wychowawczyń. Jej postępowanie staje się dla nas wzorem. A że Ameryka mie-wa okresy, kiedy wszystkie wytwórnie prześcigają się w produkowaniu do filmów historycznych z renomowanymi „gwiazdami”, lub obrazów z okresu historii starożytnej („W cieniu krzyża” — „Ostatnie dni Pompei”), albo filmów rewjowo - muzycznych, czy też komedij, — więc i my idziemy jej śladami. Wpierw poszły filmy nowo - historyczne, jak „Rok 1914”, „Na Sybir”, „10-ciu z Pawiaka”, następnie filmy muzyczne („Manewry miłosne”, „Każdemu wolno kochać”), z kolei zabrano się do komedij („Czy Lucy na to dziewczyna”, „Jaśnie pan szofer”, „Wacusz”, „Jego ekselencja subjekt”), teraz zaś przyszedł okres na filmy historyczne z czasów średniowiecza. Niemal każda polska wytwórnia nosi się z zamiarem wypuszczenia na rynek takiego obrazu. My-

ślą np. o Grunwaldzie i Barbarze Radziwiłłównie.

Narazie ubiegła wszystkich wytwórnia „Ultra-Film”, obdarzając nas „Panem Twardowskim” w reżyserji Henryka Szaro, z muzyką Jana Maklakiewicza i trzynastoma najwybitniejszymi aktorami w ważniejszych rolach.

Premjera w Warszawie odbyła się przed kilkoma dniami i film odrazu „chwycił”. Z tą jednak chwilą nastąpił drugi akt całej sprawy. Otóż okazało się, że „Panem Twardowskim” interesowano się już dawniej, że swego czasu znany Starewicz zrobił w Ameryce film oparty na tym temacie, który ma obecnie otrzymać ilustrację muzyczną, a dalej „Pana Twardowskiego” zrobiła również przed laty jakaś mała wytwórnia w Krakowie.

Powodzenie „Pana Twardowskiego” wytwórni „Ultra - Film” skłoniło właścicieli obu starszych obrazów do podjęcia starań, by i one weszły na ekrany. Grozi nam więc oglądanie aż trzech „Panów Twardowskich”. Naprawdę, twardy to będzie orzech dla publiczności.

Ale to jeszcze mało! Obecnie „Panu Twardowskiemu”, którego scenariusz napisali Gąsiorowski i Anatol Stern, grozi... spalenie. Tak, tak! Okazuje się, że w r. 1931 zgłosił się do wytwórni „Sfinks” niejakiś p. Wiktor Dzierzbicki, przedkładając do filmu „Pan Twardowski”, napisany do spółki z p. Edwardem Sobkiewiczem. — Scenariusz ten odrzucono, był bowiem na owe czasy dla naszych wytwórni zbyt kosztowny. W „Sfinksie” pracował wówczas Henryk Szaro, reżyser obecnego obrazu o krewkim szlachciuku. P.

Dzierzbicki, nie zrażony niepowodzeniem, zastrzegł sobie u jednego z notariuszów warszawskich prawo autorskie do filmu „Pan Twardowski” i ogłosił to w prasie.

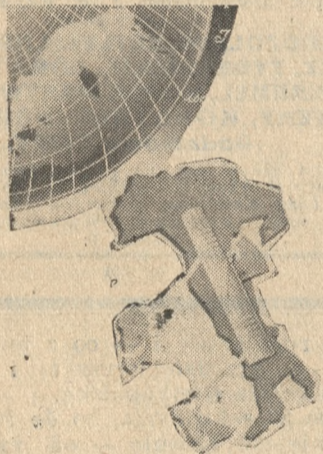
I spotkała go teraz niespodzianka ze strony wytwórni „Ultra - Film”. — Przed prapremjerą warszawską zgłosił się więc do producentów, domagając się zniszczenia filmu na podstawie swych praw, tembardziej, że uznał, iż reżyser Szaro zużytkował również pomysły z jego scenariusza, przedłożonego swego czasu w „Sfinksie”. Z tą chwilą weszli w grę pełnomocnicy prawni obu stron. Do ugody nie doszło, film idzie dalej, a jedynie do prokuratora wpłynęła skarga p. Dzierzbickiego przeciwko wytwórni „Ultra-Film”.

A więc zaistniała kwestja prawa autorskiego. Kto wygra? Niewiadomo. Ale wydaje się nieco dziwne zastrzeżenie sobie praw do rzeczy, będącej legendą, czyli należącej niejako do ogółu. W każdym razie o całej sprawie mówi się dość głośno nie tylko w stołecznym świecie filmowym, tembardziej, że praw swoich dochodzą również Ludomir Różycki, kompozytor baletu „Pan Twardowski” (o tytuł) i jeszcze jakiś muzyk.

Sytuację postanowiła tymczasem wykorzystać jak najspieszniej wytwórnia „Rex-Film” i nosi się z zamiarem nakręcenia „Pana Twardowskiego”, ja-go groteski z Adolfem Dymszą w tytułowej roli i „Lopkiem” Krukowskim w roli djabła; ktoś inny zamierza wziąć Parnela i jego zespół i nakręcić balet „Pan Twardowski” jako film taneczno-muzyczny. Czyli znów na wzór Ameryki — seryjna produkcja, walcowanie dokoła jednego tematu.

Czy na tem zyska rozwój polskiej produkcji filmowej — śmiem wątpić!

ELLIOT.

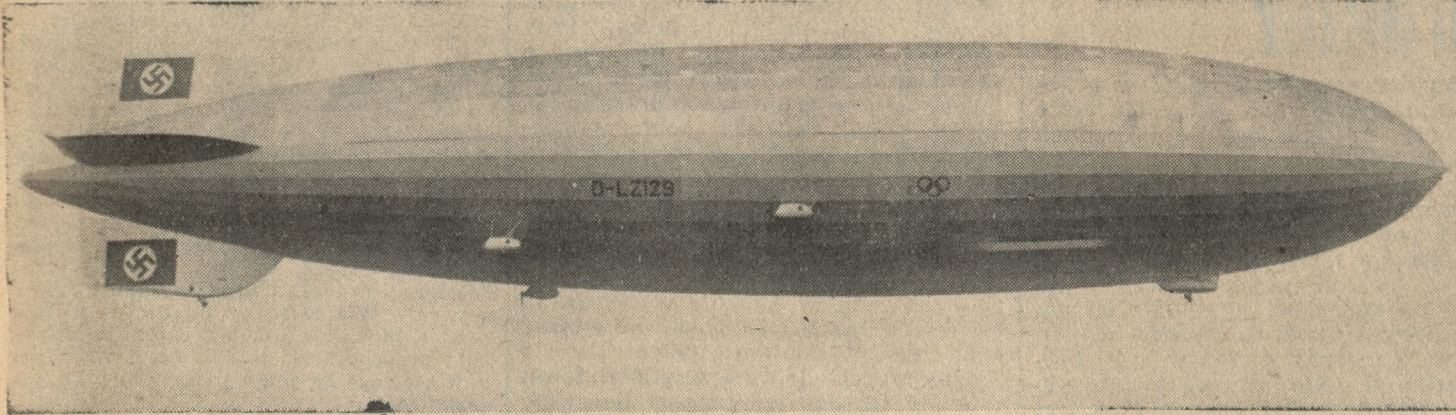

Charakterystyczny plakat propagandowy: „Sankcjonisci chcieliby, by Italia była odseparowana od świata. Italia wystarczy sama dla siebie.”

poracyjnych, to musimy studjować „Il Lavoro Fascista”, a jeśli interesują nas artykuły d'Avanzati'ego, trzeba kupować „La Tribuna”. „Popolo di Roma” posiada najlepsze informacje z frontu, a „Il Tevere” trochę sensacji, o którą na tutejszym rynku najtrudniej. Dla „Popolo d'Italia” zarezerwowane są wreszcie artykuły samego Mussoliniego, a do „Giornale d'Italia” przydzielony został Virginio Gayda — jedno z najlepszych piór faszystowskich. Długo można by tak wyliczać, gdyż nawet małe, prowincjonalne dzienniki z Pizy, czy Bolzano mają swe specjalności. Dba się więc o to, by nikt nie mógł się ograniczać do jednej gazety i by lektura nie była zbyt nużąca.

Nie na tem jednak wyczerpuje się działalność ministerstwa prasy i propagandy. Gdy mury Rzymu pokrywają się mozaiką plakatów przeciwsankcyjnych, nieraz rozbrajających w swej naiwności, gdy rozpoczyna się wielka akcja propagująca wyroby krajowe, to wiadomo, że tu, przy Vitorio Veneto ustalono wytyczne takiej kampanji. Dzięki wielkiej podatności i zdyscyplinowaniu społeczeństwa, skutki ta-

„L. Z. 129“ gotowy do lotu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Friedrichshafen, w marcu. Niemieckie lotnictwo cywilne obchodziło swe wielkie święto. Po trzydziestu latach wysiłkach i żmudnych doświadczeniach wystartował do pierwszego lotu nad jeziorem bodeńskim nowy sterowiec „L. Z. 129“. Kilkadziesiąt tysięcy widzów towarzyszyło temu wielkiemu wydarzeniu. Załoga sterowca wyprowadziła go z hali; na mostku kapitańskim stanął sam dr. Hugo Eckner, fachowiec w budowie sterowców, którego Niemcom zadrości cały świat. Z 90-osobową obsługą sterowiec wzniósł się powoli w powietrze i majestycznie poszybował na wschód, by po 3-godzinnej locie wylądować znowu w porcie lotniczym. Z tysięcznych piersi zabrzmiał okrzyk „Heil“, i tysiące Niemców z dumą rozparło swe piersi. Najwspanialszy statek pasażerski świata obsługiwać będzie pod banderą Trzeciej Rzeszy linię lotniczą Europa — Ameryka Południowa.

A kiedy się warunki zmieniają, a pasażerów oraz pocztę lotniczą i bagaż zastąpi się bombami lotniczymi, w gondolach zaś wmontuje karabiny maszynowe „L. Z. 129“ podobnie, jak w r. 1915 stanie gotowy do wojny, i jak przed 20 laty poszybują na tereny państw nieprzyjacielskich, by bombami i karabinami maszynowymi siać śmierć i zniszczenie.

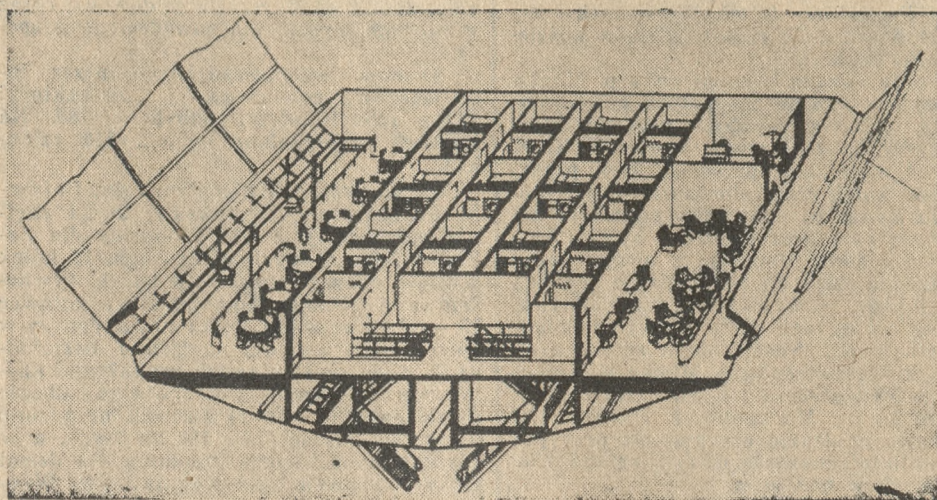
„Graf Zeppelin“, który dotąd kursował na linii Friedrichshafen — Rio de Janeiro wystąpił się już uczciwie. W ciągu 423 lotów przebył z górą miljon kilometrów, przelatując 90-krotnie ocean. W ciągu 8.915 godzin lotu przewiózł 27.700 pasażerów, 5 i pół milj. przesyłek pocztowych i 42 tysiące kilogramów bagażu i przesyłek towarowych. Trzecia Rzesza przystąpiła do budowy nowego sterowca.

Wstrząsająca katastrofa angielskiego sterowca R 101 skierowała doświadczenia inżynierów niemieckich na nowe tory. Poczęto przemyśliwać nad sposobami uniknięcia groźnych katastrof, których źródło tkwiło w niebezpiecznym i łatwopalnym wodrze. Po kilkuletnich doświadczeniach w laboratorjach ustalono dwa zasadnicze punkty: wodór zastąpić należy niepalnym helem, a motory spalino-we, pędzone benzyną motorami Dieslowskimi o napędzie ropnym. Te dwie zasadnicze zmiany wprowadzono w nowozbudowany sterowiec „L. Z. 129“. Mimo, że koszty jednego napełnienia balonu wzrosły wskutek zamiany materiału z 50 tysięcy RM. na

400 tysięcy RM, zastąpiono wodór helem. W ten sposób uniknięto niebezpieczeństwa wybuchu i zwiększono bezpieczeństwo lotu sterowca.

„L. Z. 129“ jest większy od swego poprzednika „Grafu Zeppelina“ (L. Z. 127) i posiada 248 metrów długości, przy średnicy 41,2, a kubaturze 190 tys. metrów kubicznych. Kabina pa-

sażerska posiada dwa pokłady. Na górnym znajdują się sala restauracyjna, czytelnia, pokoje dla pisania listów i załatwiania korespondencji, oszklona weranda do spacerów i sypialnia. Podczas, gdy na „Grafie Zeppelinie“ było 24 łóżek, na nowym sterowcu jest ich już 50. Na dolnym pokładzie znajdują się: łaźnia natryskowa, pa-

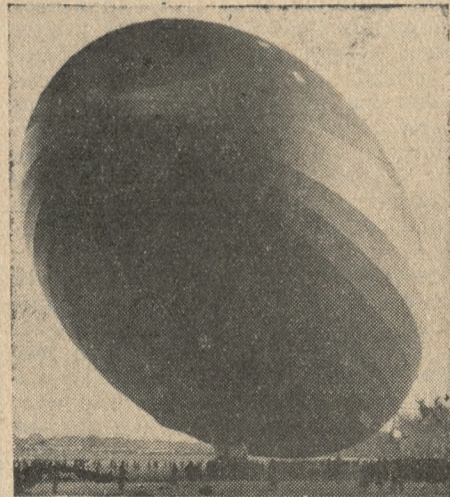

Rozmieszczenie kabin na nowym sterowcu.

larnia, bar, kuchnia, spiżarnia i sypialnia załogi.

Kadłub sterowca podzielony jest na 16 oddzielnych komór, wypełnionych gazem. Cztery motory Diesla, marki Mercedes Benz, o sile 1.200 koni każdy, umieszczono w 4 pojedynczych gondolach. 65 tysięcy kilogramów ropy znajduje się w rezerwach sterowca i zasila silniki. Siła 4.800 koni umożliwia osiągnięcie szybkości 150 km na godzinę.

Siedzibą nowego sterowca będzie Frankfurt nad Menem, dokąd już przeniesiono połowę załogi sterowca „Graf Zeppelin“. Komendantem nowe-

LZ 129 gotowy do lotu.

go sterowca mianowano kapitana Lehmana, a funkcje oficerów młodszych powierzono inżynierom Pruss, Sammt i Bauer. Inżynier Bauer jest znanym oficerem nawigacji sterowcowej, brał udział przy budowie sterowca „Graf Zeppelin“ i pełnił na nim funkcje sternika.

Odchodząc od brzegów jeziora bodeńskiego, długo rozmyślałem nad rolą nowego sterowca. Czy spełni chlubne swe zadanie, jako sterowiec pasażerski, przewożąc pasażerów na drugi kraniec świata, czy też zmieniwszy bagaż na bomby skończy tragicznie, jak znany w wojnie światowej sterowiec niemiecki L. 19.

J. ŁADA.

Kij ma dwa końce

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Nowy Jork, 27 lutego.

Od sześciu tygodni leżał na ulicach najbogatszego miasta świata brudny, zlodowaciały, niesprzątnięty śnieg. W południe ubiegłego piątku z przystanku archaicznej kolei nadziemnej, zabijającej ludzi pod czułym okiem władz miejskich, posypały się w dużej ilości ulotki, wzywające do demonstracji przed konsulatem japońskim.

Porę — godzina 4.30 po południu — wybrano zręcznie z punktu widzenia taktycznego, gdyż tłumy opuszczające biura automatycznie powiększają grupkę demonstrantów n ruchliwym narożniku 42-ej ulicy i 5-ej avenue. Celem, według ulotki, była obrona Rosji Sowieckiej przed jakoby groźącym atakiem wojsk mikada.

Zainteresowany byłem niezmiernie zagadnieniem jakich obrońców posiada Z. S. R. R. Wiedziałem, iż partja komunistyczna przemawia, w danym wypadku, imieniem „ludu amerykańskiego“ lecz spodziewałem się widzieć

na ulicy Chińczyków lub Rosjan, chociażby dla przyzwoitości. Nic podobnego. Grupka, może 150 osób, w czem ze 100 Żydów obojga płci, niosła 15 tablic, z których 3 po żydowski, z napisami wrogami Japonji, Włochom i faszystom. Około 50 policjantów i tuzin dziennikarzy „dodawało znaczenia“ imprezie. Gawiedź powiększała zbiegowisko i utrudniała ruch uliczny.

Jeden ze semickich wrogów państwa Wschodzącego Słońca zadziwił mnie sprytem. Naprzód uwiesił się latarni i wygłaszał płomienną mowę. Stróż bezpieczeństwa ściągnął go, zakazując stania w miejscu. Uliczny Demostenes wdrapał się na ramiona i, podtrzymywany ze wszystkich stron, przemawiał dalej z żywej platformy postępującej naprzód. Tego policja nie przewidziała i oczywiście nie miała powodu do interwencji.

Komunistyczny charakter manifestacji podciął wzięcie wśród ogółu publiczności. Mimo to jednak opinja, podburzana przeciwko wszystkiemu co obce, poważnie się niepokoi wzrostem potęgi i agresywności Japonji. Stany Zjednoczone, które chcą przewodzić narodom Ameryki Łacińskiej, nie uznają japońskiej doktryny Monrogo — Azja dla Azjatów — mimo faktu, iż jej wynalazcą był nie kto inny, jak prezydent Teodor Roosevelt; nie chcą zrozumieć, że kij ma dwa końce. Pod różnymi pretekstami usiłuje Waszyngton zapewnić sobie hegemonję w obu Amerykach. Propozycja konferencji w Buenos Aires, ostatnio wystosowana przez F. D. Roosevelta do łacińskich kolegów zachodniej półkuli, jest jednym z ogniw polityki, zapoczątkowanej przez Monrogo w zupełnie zresztą innych warunkach, gdyż dzisiaj Święte Przymierze i monarchja hiszpańska są wspomnieniami przeszłości.

Przewodniczący komisji senatu Pittman dał w głośnych przemówieniach wyraz tym obawom, niepozbawionym typowo amerykańskiej historii. Senatora Pittmana wysłał do Waszyngtonu stan Nevada, zajmujący obszar tylko o jakieś 20 proc. mniejszy niż cała Japonja. Ów znaczny stan nie powinien chyba zapominać, że Ne-

vada liczy poniżej 100.000 mieszkańców, a Japonja 64.500.000! Imperjalizm ludzi duszących się na wyspie można wytłumaczyć, lecz co powiedzieć o dążnościach Amerykanów, którzy nie wykorzystali jeszcze własnej ziemi, często leżącej odłogiem?

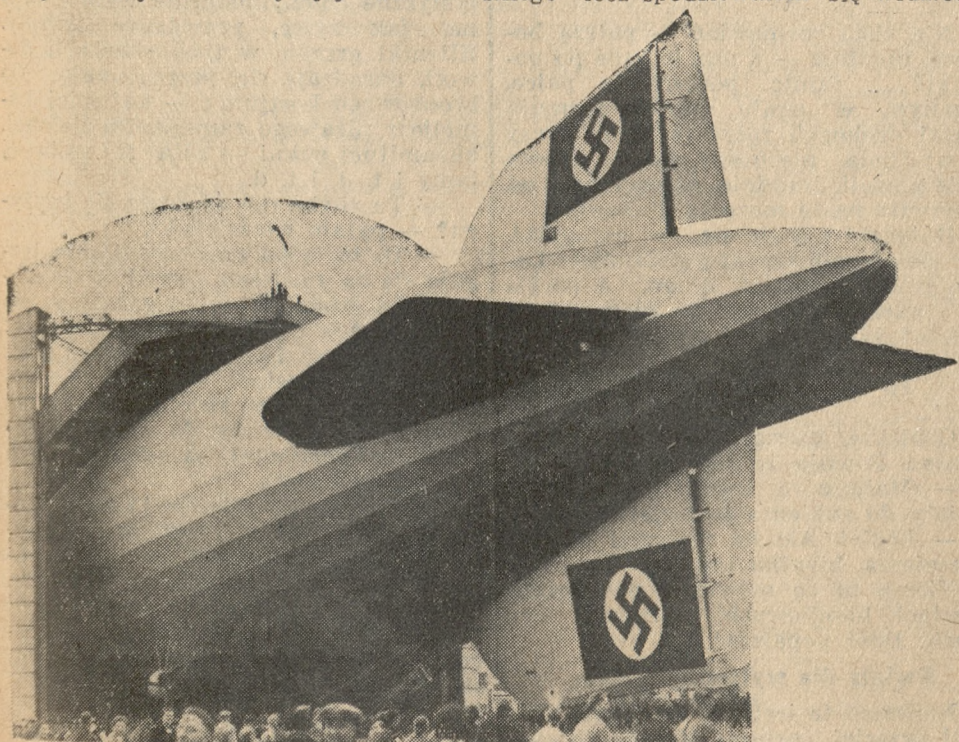
Ciekawe jest również porównanie współczesnej polityki japońskiej n. p. w Mandzurji i polityki amerykańskiej na Kubie, lat temu 40. Dzisiaj za Chinami ujmuje się Wuj Sam i prasa Hearsta, a wówczas zachęcano Kubańczyków do rewolty przeciw Hiszpanji.

Sympatje amerykańskie ograniczone są jednak łapczywością. Czarni semici Etyopji byli ulubieńcami ogółu pół roku temu. Teraz odmowa udziału Stanów Zjednoczonych w sankcjach może okazać się wyrokiem śmierci na imperjum Haile Selassiego. Zmienił się nawet ton prasy. Niech płynie krew, byle płynęła i nafta! Deklamacje o tradycyjnym pacyfizmie ustąpiły przed realizmem dolarowym.

Polityka amerykańska pogodziłaby się nawet z japońską doktryną Monrogo, gdyby przy tej sposobności można było „oberznąć“. I tak pomiędzy Waszyngtonem i Tokio sondowano możliwości planu zupełnie fantastycznego: kulę ziemską podzieliłoby na trzy strefy wpływów — wschodnia Azja przypadłaby w udziale Japonji, Europę i Bliski Wschód otrzymałaby Anglja, a Stany Zjednoczone ostatecznie utrwaliłyby hegemonję „Imperialismo Yanqui“ (imperjalizmu Jankesów) na półkuli zachodniej. W czyich mózgach powstała podobna myśl, trudno się dowiedzieć, lecz Japonja bądź co bądź zyskałaby najwięcej. Faktem jest, że ogłoszenie niepodległości Filipin jest cofnięciem granicy morskiej z wód azjatyckich na „front“, oparty o Hawaje, co zdawałoby się potwierdzać te pogłoski.

Jak zwykle w planach Amerykanów, narody łacińskie odgrywałyby rolę bierną, choć daje się wyczuć pewne zastanowienia godne, chłodne przyjęcie planu konferencji panamerykańskiej. A co stałoby się z ambicjami Niemiec odzyskania miejsca pod słońcem? Co z rzymskim imperjum narodu włoskiego? Co wreszcie z uniwersalizmem Rosji Sowieckiej, którego echa wydobywają się z gardzieli żydowskich w wozach nowojorskich niebotyków?

IAN DROHOJOWSKI.

Załoga sterowca wyciąga LZ 129 z hangaru do pierwszego lotu.

Z ŻYCIA KOBIET

Wola i charakter

Głównym zadaniem szkoły jest przede wszystkim kształcenie umysłu, zaś wolę i charakter może i powinien kształcić dom rodzicielski, szkoła zaś ma mu w tym dopomagać, z nim współpracować. Jest to zresztą zupełnie naturalne, charakter bowiem można kształcić przy indywidualnym traktowaniu każdego dziecka i przy ciągłym z nim obcowaniu, co w szkole nie może mieć miejsca, wolę zaś wyrabia się nietylko przez pokonywanie zewnętrznych trudności, ile przez opanowywanie wewnętrzne siebie, do czego sposobność dają drobne zdarzenia życia codziennego, a więc przede wszystkim teren życia rodzinnego.

Nie znaczy to jednak, by szkoła nie miała zupełnie wpływu na kształtowanie się charakteru młodzieży, rola jej jednak w tym kierunku jest zawsze drugorzędna, a znaczniejsze rezultaty osiągnąć może jedynie wtedy, gdy ściśle współpracuje z domem rodzinnym. Na tej też współpracy, na wzajemnym oddziaływaniu dwóch czynników wychowawczych jakimi są: dom i szkoła, opierać się powinno rozumnie prowadzone wychowanie publiczne. Na czym jednak ma polegać ta współpraca? Czy na tem, by wychowawca porozumiewał się z rodzicami swych uczniów, dzielił się z nimi obserwacjami odnośnie do usposobienia i zdolności każdego z nich, a otrzymywał wzajemnie wskazówki od rodziców? Zapewne byłoby to bardzo pożyteczne, ale trudno wymagać od nauczycieli, by byli w ciągłym kontakcie z rodzicami wszystkich swych uczniów, to też nie w tem szukać należy rozwiązania tego zagadnienia. Sprawa przedstawia się dużo prościej i bardzo łatwo ją zrealizować. Po prostu chodzi o to, by cały system nauczania i wychowywania w szkole dopomagał do kształcenia charakteru i woli u dzieci i młodzieży. System ten musi więc kłaść największy nacisk na pracę nad sobą, na konieczność wypełnienia obowiązków choćby one były nieraz przykre, na rozwijanie tężyzny i odporności duchowej, cywilnej odwagi, szlachetnej ryty, cywilności, rozumnej dobroci. W imię czego jednak będziemy tego wszystkiego żądać od dzieci? Praca nad sobą wymaga przecież dużego wysiłku, niejednokrotnie ofiary, w imię czego mają ją one spełniać? Rzecz naturalna, że tylko w imię idei mogącej poruszyć najszlachetniejsze struny duszy ludzkiej, to też system ten jest do pomyslenia jedynie w oparciu o wielką ideę sięgającą sfery irracjonalnej, żadne bowiem, choćby najbardziej wzniecone pobudki ziemskie, nie mogą tu wystarczyć. Taką ideą jest religia, ona jedna bowiem zdolna jest wykrzesać z człowieka stałe nastawie-

nie ku dobremu, wytrwałość w pokonywaniu siebie, ona jedna też może stanowić przeciwwagę w chwilach wielkich pokus.

Czy system stosowany obecnie w szkołach odpowiada temu, cośmy powyżej powiedzieli? Od dzieci nie wymaga się mało, a natomiast uczy się je, by żądały jak najwięcej dla siebie od rodziców, względnie od całego społeczeństwa, co wyrabia w nich egoizm, potworny nieraz w swej bezwzględności. Nie uczy się je pokonywać trudności, gdyż hasłem dnia jest ułatwienie i uprzyjemnianie. Czysto materialistyczne oświeclanie wszelkich gałęzi nauki, jakoteż przesadny kult sportu, zabijają idealizm w mło-

dzieży, rozwijają w niej brutalność, dążenie do użycia, chęć stosowania zasady: siła przed prawem. Przy tym systemie mowy być nie może o kształceniu charakteru i woli, to też musi on ulec gruntownej przemianie. Zgóry jednak musimy sobie powiedzieć, że nie będziemy mieli ludzi z charakterem i z wolą, skierowaną ku dobremu, jak długo cały system nauczania i wychowania nie będzie nawskroś przeniknięty duchem religijnym. Wtedy, gdy dom i szkoła wychodzą z kwesji wychowania z jednych założeń i do jednego zdążają celu, wtedy dopiero mówić będzie można o prawdziwym współdziałaniu i wtedy też będziemy mogli doczekać się innych rezultatów, niż te które daje obecne wychowanie publiczne.

HELENA ŚWIEŻAWSKA.

L w ó w.

Walny Zjazd Włościanek w Inowrocławiu

W końcu lutego 1936 r. odbył się w Inowrocławiu w hotelu Basta VI Walny Zjazd Powiatowy Kółek Włościanek. Zebranie poprzedziło nabożeństwo w kościele Matki Boskiej.

Obrady zainicjowała wicepatronka p. Mlicka z Gnojna, witając przybyłych gości, patronkę p. Niegolewską, pp. starostów Wilczków, prezesa powiatowego W. T. K. R. hr. Ponińskiego, przedstawicieli prasy, prezski kółek oraz członkinie. W przemówieniu swem wicepatronka podniosła zaśluzi prezesa oraz członkinie, które mimo ciężkich czasów nieustają w swojej pracy i wytrwale dają do podniesienia swoich warsztatów, zdobywając przez przynależność do organizacji coraz więcej wiadomości fachowych. Specjalnie w serdecznych słowach wicepatronka p. Mlicka podziękowała p. Mencilównie i p. Sucharskiej, prezeskom kółek Murzynno i Pieranie za świetną organizację uroczystości przy poświęceniu pierwszych dwóch sztandarów kółkowych w powiecie.

Na przewodniczącą obrad została obrana p. Niegolewska patronka Związku, która w słowach pełnych uznania przemówiła do zebranych członkinie, zaznaczając, że z wielką radością przyjeżdża zawsze na walny zjazd do Inowrocławia, gdyż jest to powiat przodujący w pracy, powiat, w którym co roku zaznacza się coraz większy dorobek kółek. W dalszym ciągu przemówienia p. Patronka zwraca się do zebranych członkinie z apelem, aby poza chęcią nabycia wykształcenia zawodowego dążyły do kultury nietylko zewnętrznej, ale prawdziwej kultury duchowej, aby pracowały nad sobą, kształcąc swoje charaktery, wnosząc do domów swoich uśmiech i pogodę. Każdej kobiecie życzy p. Patronka dojścia do takiego stopnia doskonałości, aby jej syn mógł kiedyś powiedzieć: taką chcę mieć żonę, jaką miałem matkę.

W dalszym ciągu obrad prezesa kółka Parchania p. Zubczewska odczytuje sprawozdanie z poszczególnych kółek. Po sprawozdaniach z kółek wicepatronka p. Mlicka zdaje sprawozdanie z wicepatronatu.

Zebrań miesięcznych oraz zarządu odbyło się w poszczególnych kółkach 316, wygłoszono referatów przez prelegentów same członkinie, oraz nadesłanych od Związku ogółem 423. Dodatnim objawem jest, że członkinie same coraz częściej przystępują do opracowywania referatów z działów gospodarczych, co dowodzi coraz większego wyrobienia zawodowego gospodyń.

Kursów przeprowadzonych przez instruktorkę powiatową i instruktorki Wlkp. Izby Rolniczej odbyło się 83. Na kursach przeszkolono ogółem 116 członkin.

Na wezwanie w ubiegłym roku Patronki Związku p. Niegolewskiej kółka chętnie pospieszyły z akcją pomocy dla Zakładu Niewidomych w Laskach. 12 kółek wysłało dobrze zaopatrzone paczki żywnościowe, a jedno kółko przesało w gotówce 15.— zł. Wszystkie kółka niosą pomoc w swych parafjach dla ubogich i bezrobotnych, obdarowywując ich produktami spożywczymi, odzieżą i dozywając ubogie dzieci szkolne. W 14 kółkach urządzono Gwiaździki i Święconki dla biednych, a w 5 kółkach urządzono śniadanie dla dzieci przystępujących do I Komunii Św. W okresie sprawozdawczym urządzono w kółkach zabaw, dożynek i wieczornic 54, dochód z których został przeznaczony na cele gospodarcze i organizacyjne kółek. W trzech kółkach urządzono opłatki. Zorganizowano poza tem 45 wycieczek, zwiedzono 41 wzorowych ogrodów i 10 wzorowych gospodarstw. Na terenie kółek prowadzono 5 zespołów Przystosowania Rolniczego.

Głośnia śpiewaczka japońska Teiko-Kiwa śpiewała pieśni japońskie w radio.

W 2 kółkach Murzynno i Pieranie odbyły się poświęcenia sztandarów kółkowych, na których była obecna Wicepatronka. Kółko w Tucznie założyło pierwszą ochronkę, która cieszy się wielkim powodzeniem, celem dalszego przeskolenia gospodarczego Wicepatronat ułokował 6 córek włościańskich, które ukończyły Szkołę Gospodarczą na praktykach, gdzie uzupełniły nabyte w szkole wiadomości. Kółka posiadają 6 fachowych rolniczych bibliotek, 3 apteczki domowe, 2 spryskiwacze do drzew, 3 komplety przyrządów do kapłowania, 1 prasę do owoców i 1 aparat Wecka i 1 sprydcę do szczepienia. Pracę w powiecie Wicepatronat prowadzi za subwencje powiatowe, które dzięki zyczliwości i przychylności p. starosty i Wydziału Powiatowego są przydzielane co roku dla organizacji.

Po referatach przemawiał hr. Poniński, prezes powiatowy W. T. K. R. podkreślając łączność i współpracę obu bratnich organizacji, włościańskiej i W. T. K. R.

Z Tow. Ziemianek Wlkp.

Przypominamy raz jeszcze o zebraniu pp. Przewodniczących, które odbędzie się w poniedziałek dnia 9 marca o godz. 15 w Izbie Rolniczej z referatem ks. dyr. Marlewskiego, na temat uczestnictwa Tow. Ziemianek Wlkp. w działalności Akcji Katolickiej i prosimy o przygotowanie dyskusji.

Prosimy o doniesienie nam, w jakich miejscowościach odbyły się dotychczas obchody ku czci ks. Piotra Skargi.

Wielkopolskie Koło Młodych Ziemianek urządziła zamknięte rekolekcje u pp. Zółtowskich w Czaczu. Początek w Niedzielę Palmową — zakończenie w Wielki Czwartek. Zapraszamy bardzo serdecznie wszystkie nasze członkinie, oraz te z młodszych pań z Tow. Ziemianek Wlkp., które chciałyby uczestniczyć. Zgłoszenia prosimy kierować do p. Wandy Gościmskiej, Poznań Spokojna 15.

Skarbniczka nasza prosi o wpłacenie I raty składki członkowskiej za rok bieżący na następujące konto: p. Zofia Tadrzyńska, Czerminek p. Gołuchów pow. Pieszew P. K. O. 212-964.

Grudniowe zebrania szubińskiego Koła Ziemianek odbyło się pod przewodnictwem p. radczyni Ponikowskiej z Chraplewa. Omówione zostały sprawy Tow. Czytelni Ludowych i Kółek Włościanek w powiecie, oraz współpraca Koła z Tow. św. Wincentego à Paulo przy urządzaniu imprez dla biednych i dożywianiu dzieci szkolnych.

Następnie odczytano referat p. Ruszczyńskiej ze Sciborza o oszczędności, który wywołał ożywioną dyskusję. Po załatwieniu spraw bieżących, zakończono obrady.

GABINET KOSMETYCZNY

Magistra Kuntzówny

przeniesiono z Pl. Wolności 9, m. 13, na ul. Seweryna Mielżyńskiego 4, m. 3

zr 13 054

Z warsztatów kobiecej pracy

Zmierzch kwiaciarki warszawskiej

W kufrach i szafach naszych ciotek i babek spoczywają od lat żalosne rekwizyty z przedwojennych karnawałów: zmięte, jedwabne róże, przesiąknięte wonią naffaliny tulipany, wyblakłe, zakurzone niezapominajki i konwalje...

Kwiaty — wyraz wykintu, poezji, symbol jaśniejszej strony życia, melancholijne, lecz pełne wdzięku i uroku wspomnienia pierwszego balu, pierwszej miłości.

Przed laty — z nadejściem karnawału pracownie sztucznych kwiatów tonęły w zwojach jedwabi, lśniących aksamitów, barwnych piórek i gazy. Kwiaciarki warszawskie słynęły w kraju i zagranicą ze swego kunsztu — arcydzieła ich zręcznych paluszków, luksusowe cacka z tiulu i srebrzystych, połyskliwych materyj szły całymi wagonami na eksport do obcych krajów.

Dzisiaj — kwiaciarka warszawska przeżywa zmierzch swojego zawodu...

40 lat pracy — na marne

Zajrzyjmy do takiej pracowni. Kuchenne, ubogie wejście z podwórza, na parterze. Małe, ciemny pokój, zawalony gratami, oświetla chybotały błysk naftowej lampki. Staruszka o białych włosach podnosi się z godnością na powitanie.

— Czy Pani prowadzi pracownię

kwiatów?

— Prowadziłam, prowadziłam... — prostuje melancholijnie staruszka. — 40 lat miałam tu pracownie, 24 panny u mnie były, ho! Warszawskie kwiaciarki słynęły przecie w świecie, jako najlepsze. Przed wojną wysyłałam kwiaty do Rosji, Ameryki. Po wojnie było coraz gorzej — i skończyło się bankrutem.

— Czyż nikt już nie kupuje kwiatów?

— Eksport do Rosji — głównego odbiorcy ze zrozumiałych względów ustał zupełnie. A w Warszawie coraz ciężiej, coraz trudniej o pieniądze i klientów. Konkurencja i nadmierne podatki dokonały reszty.

Co tu dużo mówić — kwaciarstwo, dawniej dobrze prosperująca gałąź rekordziela kobiecego, — zamiera zupełnie. Dawniej pracownia sztucznych kwiatów znajdowała się niemal w co drugim domu — wszystkie miały pracy huk, nie bały się konkurencji. Dziś większych chrześcijańskich pracowni jest kilka w całej Warszawie, a takie pokątne, pracujące cichaczem, by nie płacić zabójczych podatków — są w ostatecznej nędzy.

Różyczki po 5 groszy

Moja zyczliwa rozmówczyni daje mi adres pokątnej kwiaciarki, o której

istnieniu wiedzą tylko wtajemniczeni. Izdebka lilipucia na czwartym piętrze, między kuchnią, łóżkiem a stołem nima gdzie się ruszyć. Na łóżku siedzi pensjonarka i uczy się francuskich słówek. Trzy starsze kobiety i blada, wątła dziewczynka siedzą przy stole, zarzuconym różowymi skrawkami bibułki.

Nie chcą rozmawiać — patrzą bokiem, nieufnie — a nuż to ktoś po podatki?... Slinią poczerwiałe palce, grzanym w ogniu drutem formują płatki drobnych różyczek. Knot syczy i wydziela nieznośny swąd, robota idzie powoli, żmudnie, aż oczy bolą od patrzenia na tę mozolną dłuhaninę.

Różyczki układa się w girlandki. Czy długo robi się taką girlandkę? Lakończona odpowiedź: długo. A po ile się sprzedaje i gdzie? Po 20 gr, po 10 i po 5 także — ile kto da... Sprzedaje się na ulicy, lub za Żelazną Bramą.

— To przecie nie opłaci się robić?!

Obojętne, zrezygnowane wzruszenie ramion. Pewnie, że nie.

— Może więc lepiej byłoby robić kwiaty do sukien z materiału?

— Lepiej. Ale na materiał pieniędzy niema, bibułka tańsza.

Niema tu co mówić o podatkach, kosztach handlowych, obrotach, zyskach. Dość popatrzeć.

Kwiaty dla wytwornych dam

Niewszędzie jest tak tragicznie. Zostali przecie „ostatni Mohikanie“ — dwie czy trzy bogate wytwornie

kwiatów, gdzie przychodzą zamożną klientki.

W pudłach, spiętrzonych od podłogi do sufitu, leżą posegregowane w porządku kwiaty. Na stole — cudowne okazy lilijowych, strzępionych orchidei, różowych goździków, srebrzystych kamelij, drżących, delikatnej mimoz. Artystyczne cuda, misternie wypracowane, jak żywe, prawdziwe kwiaty. Klientki grzebią w tych skarbach do woli, naradzają się, przymierzają. Do brązowego kostjumu — najlepiej kamelje z rdzawego zamszu. Do zielonej, aksamitnej sukni — róża ze srebrnej lamy i t. d. i t. d.

— Tu chyba nie odczuwa się kryzysu? — pytam właścicielki.

— O, to tylko pozornie. Panie targują się do upadłego, sprzedaje się niemal bez zysku. Dawniej zarabiano się na kwiatkach do 35 proc. — dziś zysk nie przekracza 10—15 proc. Sezon trwa zaledwie 3 miesiące — grudzień, styczeń, luty; czasem króciutki okres na wiosnę, jeśli kwiaty do sukien i kostjumów sportowych są modne. Potem już martwa cisza.

Trzymamy się głównie 45-letnią tradycją naszej firmy i tem, że wyrabiamy kwiaty istotnie artystyczne — tandeda, zalewająca rynek, nie wytrzymuje w porównaniu z nami żadnej krytyki. Ale ciężko jest bardzo... pracuje się, bo trzeba coś robić, bo kocha się ten zawód. Ale o opłacalności niema mowy.

ALINA ORZECZOWSKA

Warszawa, w lutym.

Gdy lekarz powie — wątroba...

myślcie o jej leczeniu, bo w tej diagnozie mieści się często: woreczek żółciowy, kamienie żółciowe, żółtaczka. Ziola Magistra Wolskiego ze znak. ochr. „Biliosa”, zawierające egzotyczne rośliny Combretum i Boldo pobudzają wątrobę do wła-

ciwej pracy i normalnego wydzielania żółci oraz powodują naturalne wypróżnienia.

Wytwórnia: **Magister Wolski, Warszawa, Złota 14.**

ng 7476

Kłopoty rachunkowe w dawnych wiekach

Cyfry rzymskie — Jak liczone w starożytności? — Dźwignia nowoczesnej kultury

Jeżeli dzisiaj dzieci nasze w wieku 9 lub 10 lat potrafią już mnożyć i dzielić wielocyfrowe liczby, czyniąc to bez większego wysiłku, a posługując się jedynie papierem i ołówkiem, to zdolność ta wydaje nam się całkiem normalną. Zupełnie jednak inaczej przedstawiała się ta sprawa przed tysiącem lat.

Podówczas, w krajach północnych nie liczeni tylko geniusze zdolni byli tego rodzaju kombinacje rachunkowe dokładnie przeprowadzać, a wybitni matematycy owej epoki nie uważali za uwłaczające ich godności, na temat metod mnożenia i dzielenia koncipować obszernych rozpraw. Nie należy jednak bynajmniej wywodzić stąd wniosku, że w owych czasach nie istnieli zdolni rachmistrze, tabliczkę mnożenia znano wówczas nie gorzej niż za dni naszych i, być może, przewyższano nas nawet w rachunku pamięciowym.

Co najmodniejsze

zaprezentują modelki w niedzielę od godz. 17-tej do 20-tej w **Domu Handlowym F. WOŹNIAK, ulica Rynkowa.**

ng 7580

Jeśli pomimo to operowanie wielomiejscowymi liczbami dalekim przodkom naszym sprawiało duże trudności, to powód był ten, że nie umiano w właściwy sposób pisać liczb.

Rachowanie liczbami w naszym pojęciu, nie znali ani Grecy ani Rzymianie, gdyż cyfry, którymi się posługiwali, do rachowania zupełnie się nie nadawały. Gdybyśmy spróbowali użyć do rachowania, znanych nam skądinąd rzymskich znaków cyfrowych, to wnet natknęlibyśmy się na te same trudności. Przedewszystkiem w rzymskim systemie cyfrowym brakowało ważnego znaku „zera”, a i cały sposób tworzenia liczb z poszczególnych cyfr, odbiegał całkowicie od naszego systemu. Podczas gdy u nas cyfry od 1 do 9, tworząc wielomiejscową liczbę, wartość swą otrzymują przez właściwe, kolejne ich umieszczenie, to cyfry pisane znakami rzymskimi, w jakiegokolwiek kolejności umieszczone, wartości swej nie zmieniały. Rzymianie, dla tworzenia liczb, cyfry swe stawiali po prostu jedną obok drugiej (przeczem dla określenia wartości 50, 100, 500, 1000 i t. d., używano specjalnych znaków) i otrzymywali liczby w ten sposób, że wartości poszczególnych cyfr poprostu dodawali, względnie — jeżeli mniejsza cyfra poprzedzała większą — odejmowali. Zatem n. p. liczba 53, składająca się według naszego pojęcia, z pięciu dziesiątek i trzech jednostek, pisana odnośniami rzymskimi cyframi t. j. VIII, dałaby wartość liczbową „osiem”, i naodwrot: liczba IV pisana naszymi znakami cyfrowymi, nie dałaby wartości liczbowej „cztery”, lecz „piętnaście”.

Już z tych paru prostych przykładów można się przekonać, że cyfry rzymskie do rachowania nie są absolutnie przydatne. To też Grecy i Rzymianie zmuszeni byli rachować przeważnie pamięciowo, przyczem jedyną pomocą służyło im liczenie — na palcach. Sztukę tę doprowadzili do wielkiej doskonałości, lecz i ona zawodziła jeśli chodziło o większe obliczenia, które mogły być dokonywane tylko przy pomocy stołu wzgl. deski rachunkowej, zwanej „abacus”.

Nasz nowoczesny system cyfrowy przejęliśmy od Arabów. Dokładna epoka pierwszego użycia cyfr arabskich, nie da się ściśle ustalić, przypuszczalnie określić ją można IV wiekiem po nar. Chr. Natomiast zaszczyt wynalezienia t. zw. arytmetyki pozycyjnej t. j. arytmetyki nada-

MAŁE DZIECI

najłatwiej ulegają chorobom zakaźnym, należy je zatem chronić przed infekcją dezynfekując ich łeczącą ustną i gardło. Miłym i łatwym w użyciu środkiem dezynfekującym są smaczne, słodkie pastylki **ANACOT**

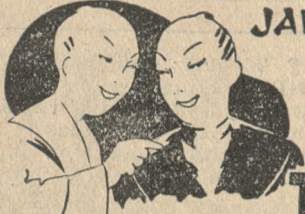

Do nabycia w apt. i składach aptecznych. Rurka 30 pastylek 2.50 zł. KRAKÓW tylko 1.50 zł.

ANACOT

ng 6263

jącej poszczególnym cyfrą pewną wartość zależnie od zajmowanych miejsc w danej liczbie, przypada Hindusom, od któ-

JAK SIĘ MA PAŃSKI ŻOŁĄDEK?

oto mądre słowa powitania Chińczyków
Organizm człowieka działa tak jak mu pozwala żołądek
Oczyszczajcie go
usuwanie zaparcie
ZIOŁA FRANCUSKIE

THE CHAMBARD

CENA ZNIŻONA. Pudełko zł. 1 30, podw. pud. zł. 1,95 torebka 35 gr

ng 7536

Na uniwersytetach amerykańskich ogromną popularnością cieszy się szermierka. Na zdjęciu uroczyste słuchaczki uniwersytetu Stanford w nych ćwiczeń tego pięknego Kaliforniji, podczas codziennego sportu.

Chroni i upiększa cerę PUDER ABARID

ng 7486

Portet i malarz przed sądem

Duże zainteresowanie w pewnych sferach Londynu wywołała tocząca się obecnie przed sądem sprawa o portret. Oskarżona pani van der Elst, bogata i ekscentryczna Holenderka, cieszy się w Londynie ogromną popularnością, co też odbiło się na frekwencji w sądzie.

Odziedziczywszy po mężu, plantatorze w Indjach, wielki majątek, pani van der Elst, popuściła wodze swym manjom, a miała ich wiele. Z początku oddała się z zapalem spirytystycznym studjom i praktykom. Urządzała u siebie seanse, na których zjawiały się duchy wielkich mężów, Nelsona, Napoleona, Newtona etc. Wogóle predylekcja do litery „n”. Gdy spirytyzm znudził się bogatej dziwaczce, rzuciła w kącie seanse i zajęła się... czarna magią. Na tle tych doświadczeń dochodziło nawet do zatargów z policją.

Po czarnej magii przyszła kolej na sporty, po sportach na fotografie, po fotografii na sekciarstwo religijne etc. Ostatnią pasją pani van der Elst stała się propaganda przeciwko stosowaniu kary śmierci. Zapalona agitatorka wygłaszała odczyty, urzędowała wiecje, demonstracje, pisała artykuły, broszury, ba, nawet urządziła pochód pod bramy więzienia, gdzie znajdował się więzień skazany na karę śmierci.

W celach agitacyjnych zamówiła pani van der Elst swój portret u jednej z lepszych malarek londyńskich, p. Patterson. Obraz miał przedstawiać p. van der Elst w towarzystwie dwóch aniołów ukazujących się zgodnie z intencjami fundatorki namalowała obraz, na którym p. van der Elst w towarzystwie dwóch aniołów ukazuje się tłumowi kłęczących ludzi.

Ujrawszy obraz, p. van der Elst zawrzała oburzeniem. Nie, twierdziła, nie przyjmie obrazu, malarka nie uchwyciła podobieństwa, zwłaszcza ręce wyszły źle,

rych Arabowie sztuki tej się nauczyli. Żywo pulsujące na dworach Kalifów życie naukowe, przyczyniło się w znacznej mierze do rozwoju umiejętności rachowania cyfrowego i w miarę wzrastania znaczenia i potęgi państwa arabskiego, nowa sztuka liczenia poczęła przenikać także do północnych krajów Europy.

Minęło jednak jeszcze wiele wieków, zanim „liczenie na sposób indyjski” w owych krajach w szerszej mierze się rozpowszechniło i jeszcze w XII i XIII wieku, nawet w klasztorach, ówczesnych ośrodkach nauki i wiedzy, kunszt „nowoczesnego liczenia” nie był dostatecznie znany i uprawiany.

Wynalazek rachowania cyframi słusznie uchodzi za jedną z największych zdobyczy geniuszu ludzkiego, a możliwość określenia wszystkich liczb za pomocą dziesięciu znaków, stała się bezwzględnie jedną z najpotężniejszych dźwigni nowoczesnej kultury.

Kr.

ng 7489

Trzechsetlecie istnienia poczty w Szwecji

Poczta szwedzka obchodziła niedawno trzechsetny jubileusz istnienia. Na obchodzie, jaki miał miejsce z powodu tej uroczystości, byli obecni: następcą tronu w zastępstwie nieobecnego króla, książęta Karol i Eugeniusz, przedstawiciele administracji pocztowej z sąsiednich krajów skandynawskich i nadbałtyckich wraz z delegatami Anglii, Francji, Niemiec, Holandji i Belgii.

W r. 1670, tj. w 34 lata od rozpoczęcia regularnego funkcjonowania poczty, przewieziono 100.000 listów. Obecnie poczta szwedzka doręcza około 200 milionów listów rocznie. Wieczorem odbył się w zlożonej sali sztokholmskiej rady miejskiej bankiet. Wśród prezentów z zagranicy wyróżnia się zbiór znaczków pocztowych, poczynając od najdawniejszych, jako dar poczty francuskiej. Dzień jubileuszu był dniem silnych wrażeń dla filatelistów, którzy starali się zdobyć za wszelką cenę znaczki pocztowe ze stemplem rocznicy. M.

Nowości filatelistyczne

Argentyna. Serje będących już w obiegu znaczków uzupełniono następnymi wartościami: 15 cent. ciemnoniebieski, 25 c. czerwony, 30 c. brunatnopomarańczowy, 40 c. fioletowy, 50 c. czerwonomarańczowy, 1 peso czarny z niebieskim, 2 p. liljowy z niebieskim, 5 p. niebieski z oliwkowym. Znaczki są dużego formatu, papier biały, znaki wodne w postaci wielkiego słońca RA, ząbkowanie 13:13½. Razem z poprzednio wydanymi (¼, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 12 i 20 centavos) serja ta składa się z osiemnastu wartości.

Brazylja. Z okazji III wszechamerykańskiego kongresu Czerwonego Krzyża wydano znaczek wartości 200+100 reisów w kolorze fioletowo-czerwonym. Z okazji ósmej wystawy w Rio de Janeiro ukazał się znaczek wartości 200 reisów, niebieski. Poza tem uroczystość 400-lecia kolonizacji zatoki Espirito Santo upamiętniono wydaniem dwóch znaczków: 300 reisów, winnoczerwony i 700 r. niebieski.

Finlandja. Znaczki pocztowe, z których dochód przeznaczony jest na rzecz Czerwonego Krzyża, przedstawiają znakomitych mężów stanu Finlandji. Wartości: 1¼+15 p. brunatny (Rehbinder), 2 m + 20 p. purpurowy (Armfelt), 2½ m + 25 p. niebieski (Horn). W lewym narożniku zdołu znak Czerwonego Krzyża, papier biały, bez znaków wodnych, ząbkowanie 14.

Niemcy. Z okazji 50-lecia samochodu wydano na otwarcie tegorocznej wystawy samochodowej w Berlinie dwa znaczki pocztowe, przedstawiające popiersia znanych powszechnie wytwórców samochodowych: 6 fen. zielony (Daimler) i 12 fen. (Benz).

Norwegja. Ukazały się dawno zapowiadane znaczki z popiersiem wielkiego uczonego i przyjaciele ludzkości Nansena. Na każdym znaczku jest napis w języku francuskim „OFFICE INTERNATIONAL (NANSEN) POUR LES REFUGLES” (międzynarodowe biuro Nansena dla uchodźców). Do każdej wartości pobiera się dopłatę 10 öre, przeznaczoną na fundusz wspomnianego biura. Znaczki są wykonane w dużym czworokątnym pionowym formacie, na białym papierze, ze znakami wodnymi w postaci trąbki pocztowej. Wartości: 10 öre + 10 jasnozielony, 15 öre + 10 brunatnoczerwony, 20 öre + 10 czerwony, 30 öre + 10 ciemnoniebieski. Ząbkowanie 13½.

Humor

anonim

— Zechce pan coś ofiarować na cel dobroczynny?

— Owszem, proszę bardzo, oto czek!
— Ale czek jest niepodpisany!
— Pragnę być filantropem anonimowym!
(Tits-Bits).

NIECZYSTE SUMIENIE.

— Kochanie, zapuścimy zasłonę na przesłotę! — odzywa się skruszony mąż.
— Ani mi się śni — odpowiada żona, — płaszcz futrzany to minimum.
(Mercury)

Indjanie boliwijscy na wymarcu

Jeszcze przed kilkunastu laty zgóra połowę (około 60 proc.) ludności boliwijskiej, liczącej niespełna trzy miliony głów, stanowili Indjanie szczepów Aymara, Kechua i innych. Na pozostałe 40 proc. składało się 28 proc. mieszanców i 12 proc. białych, potomków hiszpańskich zdobywców tego kraju. Lata ostatnie przyniosły gwałtowny spadek cyfry ludności tubylczej, Indjan. Spadek ten wiąże z wojną boliwijsko-paragwajską. Zaniepokoił on poważnie rząd boliwijski. Zainteresował się nim również prezydent republiki, dr. Salamanka. Przed kilku tygodniami powołany został do życia osobny komitet, którego zadaniem jest obmyślenie środków zaradczych. Komitet zaproponował utworzenie dla Indjan specjalnych rezerwatów, na wzór północno-amerykańskich, gdzie Indjanie zajmować się mają prowadzeniem gospodarstw wiejskich. Poza tem projektowana jest budowa specjalnych szkół dla dzieci Indjan i udzielenie poważnej pomocy finansowej przez rząd boliwijski.

M. K.

DINOL — płyn przy poceniu się pach — proszek przy poceniu się nóg **od POTU**

ng 7574

Togal
Grypa, przeziębienie, reumatyzm, artretyzm, podagra są zimą plagą ludzkości. Przeciw tym dolegliwościom stosuje się Tabletki Togal. CENA ZŁ. 1.50
PRZYNOŚI ULGĘ CIERPIĄCYM

ng 7508

ZDROWE PIĘKNE TANIE OWOCOWE polecają! majątku **A. i M. KWAŚNIEWSKICH** Pod zarządem **Stefana Tokarza**

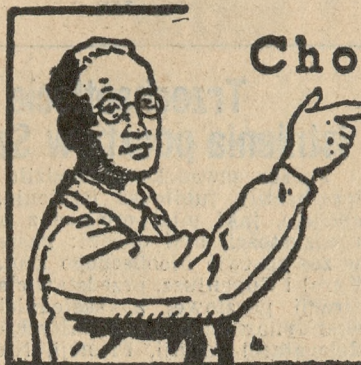
Drzewka i Krzewy **PARKOWE ALEJOWE IGLASTE BYLINY ORAZ RÓZE** **SZKOŁKI GODZISZ** poczta **SOBOLEW**, woj. Lubel. **Cenniki na sezon wiosenny na żądanie gratis i franco.**

tel. 18. — Inform. Warszawa, ng 7527 tel. 225-33

Chory żołądek
jest nieraz przyczyną powstawania najrozmaitszych chorób i tworzy złą przemianę materji.

ZIOŁA Z GÓR HARCUD-RA LAUERA stosuje się przy zaparciu; są łagodnym środkiem przeczyszczającym, regulują żołądek, usuwają substancje gnilne, zatrzymujące organizm.

ZIOŁA Z GÓR HARCUD-RA LAUERA stosuje się również w cierpieniach wątroby, nerek, kamieni żółciowych, cierpieniach hemoroidalnych, artretyzmie i innych chorobach na tle złej przemiany materji.

Zbiornica pamiątek harcerskich

Harcerstwo wielkopolskie przygotowuje się do obchodu ćwierćwiecza swego istnienia. Dwudziestopięcioletnie pracy bogate jest w piękne karty; pierwsze szczególnie lata istnienia — praca pod uciskiem zaborcy, tworzenie własnych formacji wojskowych, walki o Niepodległość — dały harcerstwu możność wykazania swego patriotyzmu, gotowości do poświęceń dla sprawy.

Aby historję 25-letniej pracy zobrazować i społeczeństwu przypomnieć, przystąpiły wielkopolskie władze harcerskie do gromadzenia materiałów historycznych z całego tego okresu swego istnienia. Materiałów tych jest zapewne wiele, ale roz-

dotychczasowe zbiory są bardzo skromne; wiele jeszcze w nich luk i braków. Ale trzeba mieć nadzieję, że pokaz dotychczasowego plonu zainteresuje posiadaczy dawnych harcerskich pamiątek i skłoni ich do użyczenia swych prywatnych zbiorów, by mogły być przy opracowywaniu dzieł Harcerstwa Wielkopolskiego wykorzystane.

Dla informacji więc dodać należy, że kierownikiem zbiornicy harcerskiej jest p. Czesław Jindra, a wszystkie pamiątki składać można na jego ręce w Zarządzie Okręgu Wielkopolskiego ZHP, ul. Fredry 7, pokój 5. (tk)

Dodać również należy, że powtórzenie pokazu nastąpi w gimnazjum Paderewskiego w niedzielę, 15 b. m. z okazji walnego zjazdu Z. O. Wlkp. Z. H. P.

torjum. 2. Wybory: a) do zarządu Okręgu Wlkp. ZHP, b) komisji rewizyjnej, c) sądu honorowego, d) komendantki i komendanta chorągwi. 3. Sprawozdanie komisji i głosowanie nad wnioskami. 4. Wolne głosy. 5. Zamknięcie Zjazdu.

W niedzielę, dnia 8. bm. o godz. 19.30 odbędzie się na sali św. Marcina

KONCERT

Klubu Mandolinistów „Sempre Vivo” znanego szerokim kołem z licznych występów przed mikrofonem radja poznańskiego, zdobywcy I nagrody na wszechpolskim konkursie muzycznym. Współudział biorą: pp. Szymborski, Szymkowiak i Komorowski trio na cytrach koncertowych, p. A. Głowski solista na mandolinie, p. A. Wieloch akompaniament na gitarze. W programie: Chopin, Ritter, Rossini, Namysłowski i inni.

Orkiestrą dyryguje p. Z. Szymborski. Ceny biletów 0,55 zł, 0,85 zł i 1,10 zł, do nabycia przy kasie.

zg 12 033

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

Dziś wznowienie opery Czajkowskiego „Eugeniusz Onegin” z gościnnym występem znakomitej primadonny scen zagranicznych Adeliny Korytko - Czapskiej. Partię tytułową kreuje świetny baryton Zenon Dolnicki, inne role pp.: dr. W. Roessler - Stokowska, Janowska, Majchrzakówna, Peter, Urbanowicz, Warchalewski, Gruszczyński i Kopczyński. Tańce w wykonaniu Z. Grabowskiej, M. Statkiewicz i zespołu baletowego. Dyryguje kapelmistrz St. Barański. Dekoracje projektu Z. Szpingera.

W niedzielę po południu ciesząca się nadal wielkim powodzeniem operetka „Rose - Marie” z J. Musielewską. Dyryguje St. Dzięgielewski.

Słynna primadonna Teatru Cesarskiego w Tokio Teiko - Kiwa wystąpi po raz ostatni w niedzielę wieczorem w operze „Madame Butterfly”. Pożegnalny występ Teiko - Kiwy wywołał jak zwykle duże zainteresowanie.

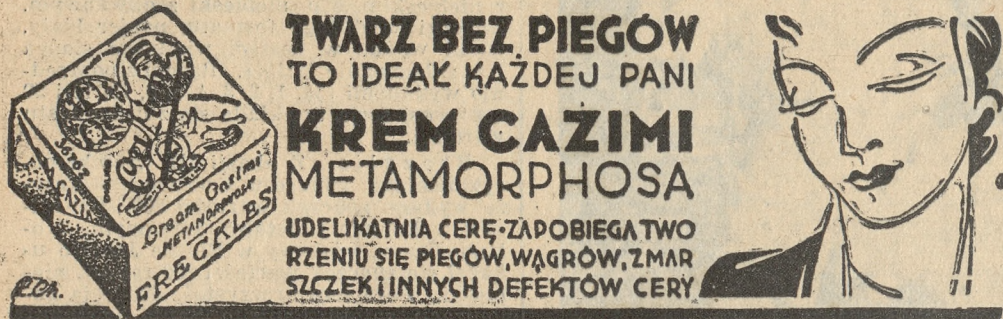
Z Teatru Nowego

Dzisiaj w sobotę wieczorem dane będzie wznowienie granej przed dwoma laty w Poznaniu, z fenomenalnym powodzeniem, farsy N. Hennequi'a w doskonałej przeróbce Kazimierza Szuberta „On i jego sobowtór” z gościnnym występem znakomitego artysty Kazimierza Szuberta w swej niezwykle popisowej roli Dra Ciołka. Farsa „On i jego sobowtór” ukaże się również

TWARZ BEZ PIEGÓW TO IDEAL KAŻDEJ PANI

KREM CAZIMI METAMORPHOSA

UDELIKATNIA CERĘ-ZAPOBIEGA TWO RZENIU SIĘ PIEGÓW, WĄGRÓW, ZMARSZCZEK I INNYCH DEFECTÓW CER Y

ng 7524

proszone są przeważnie w prywatnych zbiorach dawnych harcerzy. Chodzi o to, aby je wydobyc, zebrać i do opracowania przygotować. W tym celu przy zarządzie Okręgu Wielkopolskiego ZHP utworzona została „Zbiornica pamiątek harcerstwa wielkopolskiego”. Zbiory jej są dopiero w zaczątku. Aby gromadzeniem pamiątek zainteresować jak najszersze grono byłych harcerzy, urządzono w ub. niedzielę pokaz dotychczasowych zbiorów. Ci wszyscy zwiedzający, którzy się przez wystawę przesunęli, mogli się zorientować, o jakie pamiątki chodzi, co należy wydobyc ze swych pamiątkowych rupieci i przynieść do „zbiornicy”, aby się zbiory jak najprędzej skompletowały.

Oglądaliśmy więc pamiątki, budzące wspomnienia z pierwszych czasów skautingu wielkopolskiego. Fotografie: z pierwszych wycieczek, konspiracyjnie odbywanych zbiórek, pamiętnych zlotów, urządzanych pod wodzą harcmistrza Śniegockiego. Najpamiętniejsze są doroczne zloty zielono-święteczne w Wierzenicy; obozowanie w lesie, ćwiczenia, defilady ze sztandarami, wspólne śpiewanie zakazanych, a jakże budzących narodowego ducha pieśni, nawet Roty. Z fotografii odzywają te wspomnienia. A później tworzenie skautowej kompanji, która przyłączona została do pierwszego pułku strzelców wielkopolskich.

Cenne pamiątki stanowią pierwsze proporce i sztandary, przeważnie amarantowe z białą lilijką harcerską lub krzyżem. Jest sztandar „Towarzystwa Harcerzy — Ludwikowicz”, sztandar drużyny Mieczysława Wielkiego, która przekształciła się później, umykając zakazom władz niemieckich, w klub sportowy „Unja”.

Stare legitymacje, zaświadczenia ze składanych prób harcerskich stanowią dziś bardzo ciekawe i ważne dokumenty. Tak samo różne pamiętniki, notatniki, oznaki, kartki pocztowe, odezwy. Naprzykład pamiętnik harcerza wielkopolskiego, odbywającego półroczną pieszą wędrowkę dookoła Polski, pamiętnik, zawierający podpisy różnych ludzi, zebrane w różnych kraiach Polski. Z drobnych i zdawałoby się nieraz nie znaczących pamiętnik układa się kanwa do historii, kanwa, na której sporo ściegów wyhaftuje się w laurów liście.

XVII Walny Zjazd Okręgu Wielkopolskiego Związku Harcerstwa Polskiego

W niedzielę, dnia 15 marca 1936 r. odbędzie się XVII Walny Zjazd Okręgu Wielkopolskiego Związku Harcerstwa Polskiego w auli gimn. im. Paderewskiego (gmach Wyższej Szkoły Handlowej), ulica Skłodowa 2/3.

Porządek obrad: Godz. 10,00 msza św. w kaplicy gimn. im. Paderewskiego, 11,00 otwarcie Zjazdu Walnego w I-szym terminie, 11,15 otwarcie Zjazdu Walnego w II-gim terminie: 1. Zagajenie, wybór przyzdyjmu, przemówienia powitalne. 2. Przyjęcie porządku obrad. 3. Odczytanie protokołu XVI Zjazdu Walnego Okręgu Wlkp. ZHP. 4. Referat n. t.: „Geneza Harcerstwa a jego sytuacja obecna” — wygłosi hm. Rzpł. Stanisław Sedlaczek. 5. Odczytanie wniosków, wybór komisji. Uwaga: w czasie obrad popołudniowych odbędzie się wręczenie dyplomów i odznak harcerskich zasłużonym działaczom, instruktorkom i instruktorem.

Godz. 13,30—15,00 przerwa obiadowa. 15,00 obrady w komisjach: głównej, skarbowej, drużyn żeńskich, drużyn męskich, starszego harcerstwa, kapelanów, kół przyjaciół harcerstwa i opiekunów, kolonij i obozów, lekarzy. Godz. 18,00 dalszy ciąg obrad plenum. 1. Udzielenie absolu-

Pasta „KIWI” bit cnywi

nr 7473

Staraniem Pozn. Komitetu Pielgrzymk. Młodz. Akad. do Częstochowy odbędzie się

pod protektoratem **J. E. Ks. Kard. Hlonda** w niedzielę, 8 marca 1936 w Auli U. P., uroczysta

Akademja Maryjna

Początek o godz. 20

zg 185

Wstęp bezpłatny

w niedzielę wieczorem. „Pan Pluskiewka” arcywesoła komedia z gościnnym występem ulubieńca publiczności Kazimierza Szuberta, niezrównanego odtwórcy roli tytułowej, na liczne żądania publiczności, która nie miała sposobności widzieć rozkosznego przedstawienia, dana będzie nieodwołalnie po raz ostatni jutro w niedzielę, na przedstawieniu popołudniowym, po cenach do połowy niższych.

Wieczór wok.-muzyczny w Tow. Polsko-Jugosłow.

W Tow. Polsko-Jugosłowiańskim odbył się koncert, w którym prócz znanego basisty, prof. Nowaka, udział brały dwa młode talenty muzyczne, śpiewaczka p. Tamara Prawdzicowa, oraz pianistka, p. Joanna Chlewska-Kielasińska.

P. Tamara Prawdzicowa, która — jak dowiedzieliśmy się z wstępnego słowa prezesa, p. dr. Woźniaka — zastąpiła nie mogącą z powodu choroby brać udziału w koncercie p. Kędziorównę, — zaśpiewała w pierwszej części programu arję z op. „Śnieżka” Rimskij-Korsakowa oraz arję Mimi z pierwszego aktu „Cyganki” Pucciniego. Śpiewaczka posiada głos bardzo miły i dźwięczny w średnicy — nad górą warto jeszcze nieco popracować. Po opowaniu pierwszej tremy ładnie wypadła arja z „Cyganki”.

Prof. Nowak wzbudził szczerą entuzjazm wśród słuchaczy odśpiewaniem z dużą kulturą muzyczną, giętkością głosu i dobrem frazowaniem „Ballady o bohaterze”, „Pięć czasów” oraz arji z „Don Juana”.

P. Joanna Chlewska-Kielasińska zagrała z wprawą „Balladę g-moll” i „Mazurka cis-moll” Chopina oraz utwór Szymanowskiego. Zdaje się, że nowoczesna muzyka lepiej odpowiada rodzajowi gry młodej artystki. Dodać trzeba, że brak koncertowego fortepianu utrudnia bardzo solowe występy pianiste — a również utrudnia właściwą ocenę gry recenzentowi. Interesującego programu p. Chlewskiej-Kielasińskiej wartoby posłuchać w lepszych warunkach.

W drugiej części muzycznej odśpiewała p. Tamara Prawdzicowa szereg piosenek, zdobywając dużo oklasków, zwłaszcza za „Wesele” Niewiadowskiego. Akompanjował prof. Sauer.

Przed audycją muzyczno-wokalną prof. dr. Józef Czekalski ze swadą i barwnością opowiedział o „człowieku w krajobrazie Jugosławji”.

Po oficjalnej części wieczoru rozpoczęła się zabawa towarzyska, która w miłym nastroju przez kilka godzin skupiała licznie zgromadzonych gości. M.

Za nasze pieniądze żądamy dobrego towaru kupując smaczną

musztardę REMU

i gatunki specjalne:

- Sarepska
- Truflowa
- Kremaska

Pg 2591-8,89

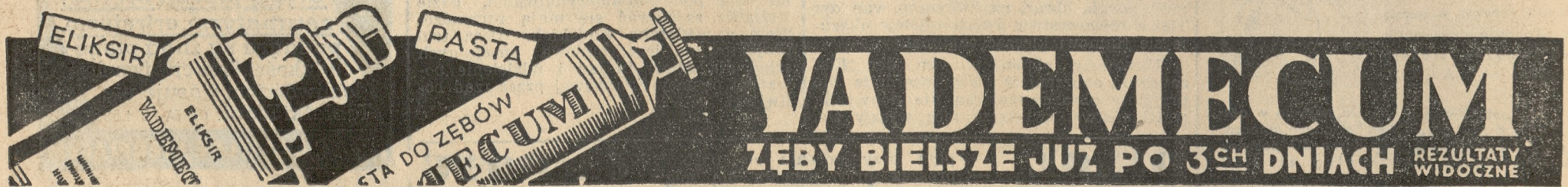
Syntetyczny kauczuk

Na tegorocznej wystawie samochodowej w Niemczech znajdują się między innymi opony z syntetycznego kauczuku, produkowanego przez zakłady I. G. Farben-Industrie. Doświadczenia w sprawie wyprodukowania tego nowego artykułu prowadzone były od r. 1926. Składnikami syntetycznego kauczuku są wapno i węgiel. Przy pewnym sposobie łączenia tych składników powstaje odmiana kauczuku, zwana „buna”. Gaz, zwany „butadieną”, daje się w stosunkowo łatwy sposób zgęszczać, wytwarzając zasadniczy składnik sztucznej gumy, odmiennej od produktu wojennego, zwanego „metylkauczukiem”. Według zapewnień producentów, guma, wytwarzana z „buny”, ma większą wytrzymałość od gumy naturalnej, będąc bardziej odporna również na wzrost temperatury. Armja niemiecka, poczty i koleje Rzeszy przystąpiły obecnie do wypróbowania nowych opon.

ELIKSIR VADEMMECUM PASTA DO ZEBÓW VADEMMECUM

VADEMMECUM

ZĘBY BIELSZE JUŻ PO 3CH DNIACH REZULTATY WIDOCZNE

ng 7507

Inauguracyjna Wycieczka Statku Motorowego

„BATORY“

„SZLAKIEM POŁUDNIA“

**Triest - Dubrovnik - Barcelona - Casablanca
Madera - Lizbona - Londyn - Gdynia**

Od 21-go kwietnia do 11-go maja 1936 roku.

Informacje i zapisy: **Gdynia - Ameryka Linje Żeglugowe S. A.**

Warszawa, Plac Małachowskiego 4, telefon 547-46 — Biuro Portowe w Gdyni (Dworzec Morski) oraz BIURA PODRÓŻY.

ng 7492

Po meczu Polska — Belgja

Po zawodach Polska—Belgja odbyła się tradycyjna kolacja, w czasie której wygłoszono zwykle przemówienia, a zawodnicy obu reprezentacji otrzymali plakiety pamiątkowe.

Korzystając z okazji, sprawozdawca nasz przeprowadził kilka wywiadów:

Kierownik Belgów, sekretarz gen. związku belgijskiego, p. Servais:

— Przedewszystkiem jestem zadowolony z przyjęcia, jakie nam tu przygotowano, i opiekę, jaką otoczono nas w czasie całego pobytu. Drużyna polska jest bardzo dobra, a szczególnie podobał mi się Chmielewski, obok niego zaś Kajnar. Z własnej drużyny jestem również zadowolony. Jest ona zmęczona podróżą i... przyjęciem. Z pośród zawodników najwięcej jest zadowolony z b. odważnego de Schryvera, inteligentnie walczącego Robbego, Van Casteela i Legranda, który swą walkę wygrał.

W sprawie wyniku p. Servais, jako gość Polaków, nie chciał się oświadczyć.

P. Bielewicz, kapitan związkowy, jest w pełni zadowolony z drużyny, jako całości. Belgowie ustępowali naszym w każdej walce, lecz bardzo nieznacznie. Najlepszym był naturalnie Chmielewski, a dalej Kajnar. Najłabszym punktem reprezentacji był Szymura. Czortek miał za przeciwnika jednego z najlepszych zawodników. Przeciwnik Piłata, jakkolwiek równorzędny, był dla niego bardzo niebezpieczny ze względu na swój styl walki i dobrą taktykę. Poziom walk był wysoki. Z Belgów najlepszymi byli Legrand i de Schryver. Uzyskany wynik pozwala żywić najlepsze nadzieje na przyszłość, o ile naturalnie zawodnicy nie ustaną w treningu i utrzymają posiadaną formę. Śmiało możemy twierdzić, że jesteśmy po Niemcach najlepszymi zespołowo w Europie. Jedynie jeszcze Włosi wchodziliby w rachubę.

P. Smith, trener drużyny polskiej: Zawodnicy zadowolili wszyscy, a Sobkowiak tem więcej, że wszedł na ring z silną angina. Chmielewski najlepszy ze wszystkich, pokonał przeciwnika o wysokiej klasie. Jeżeli wynik 13:3 od-

powiada przebiegowi walk na ringu, to nie oznacza on, że przeciwnicy Polski są nie niewarci. Belgja bowiem jest jedną z najlepszych drużyn w Europie. Legrand bezwzględnie walki z Czortkiem nie wygrał, wynik odpowiada przebiegowi na ringu. Rotholz będzie miał w Warszawie ciężką przeprawę. Obok Legranda najlepszym był de Schryver. Sędziowanie było zupełnie słuszne, a najwięcej cieszy mnie, że żaden z polskich pięściarzy nie przegrał swej walki.

Trener naszych przeciwników wyraził swe zadowolenie z pobytu w Polsce oraz z przebiegu spotkania. Stwierdził przemęczenie drużyny swej, a ogólnie rzecz biorąc, przypomniał o tem, że w

Odznaki

Fabryka wyrobów Metalowych Poznań, Ratajczaka 17. Tel. 30-03

dg 797

Belgji dobry pięściarz po roku, a nadal dwóm przechodzi na zawodowstwo.

Odnosnie samego wyniku i wartości przeciwników trudno uzyskać jakąś wiadomość od pięściarzy belgijskich. Wszyscy uważają, że jako gościom nie wypada krytykować, a nadto o swych przeciwnikach nie wolno im nic mówić, tyle tylko, że „jest bardzo dobry”. Nietylko do najlepszych, ale i do najrozmowniejszych, należy de Schryver. Uważa on Chmielewskiego za pięściarza wysokiej klasy, ponieważ ma cios i umie uderzać, walczy przytem mądrze, a prowadząc walkę w defenzywie, wprowadził go tem z równowagi. Sam przegrał dotychczas 5 walk na odbytych 40. Legrand jest zupełnie zadowolony, choć wydaje się, że tylko z pobytu, a nie z wyniku. Polacy według niego są dobry technicznie, a przytem mają naogół dobry cios. Najmniej zadowolony z wyniku okazał się Van de Casteel, który powiedział, że coprawda Kajnar jest szybki i ma cios, lecz sam spotkał już szybszych przeciwników.

W sobotę nasi goście belgijscy oraz część naszych zawodników razem z tre-

nerami Smithem i Sztammem, wyjechała do Warszawy. De Schryver nie będzie mógł walczyć, zastąpi go rezerwowo, których zabrano z Belgji czterech.

Warszawa i Bruksela. Kpt. sportowy WOZB., p. Cedrowski, po wczorajszych zawodach między państwowych ustalił następujący zespół: Rotholz, Czortek, Rosenblum, Kozłowski, Jańczak, Pisarski, Doroba I i Węgrowski.

Kucharski — Biniakowski

Atrakcją jutrzejszych zawodów w hali na boisku Sokoła o godz. 15 będzie bieg na 500 m Kucharski i Biniakowski. Obaj zawodnicy wracają z obozu przedolimpijskiego z Warszawy i są w znakomitej formie. Na 1.000 m przeciwstawią się Kucharskiemu m. in. Janowski, Jakubowski, Urbaś, Robiński i Rogalski. Ponadto odbędą się konkurencje 60 m przez płotki, skok o tyczce, skok wzwyż dla pań i panów, 80 m płaskie z udziałem Biniakowskiego i Tęsiorowskiego oraz trójskok.

Piłka nożna

„Legja” — „Pogoń”. Spotkanie towarzyskie powyższych drużyn odbędzie się w niedzielę o godz. 11 na arenie łazarskiej. Drużyny wystąpią w swoich najlepszych składach. Ostatnie zawody obu drużyn zakończyły się wynikiem remisowym 1:1. Niedzielne spotkanie wywołało na Łazarzu duże zainteresowanie, tembardziej że obie drużyny stają w najbliższych tygodniach do rozpoczynających się niebawem mistrzostw i spotkanie to traktują jako decydującą zaprawę. (kom)

Warta ligowa — H. C. P. W niedzielę o godz. 11 odbędzie się towarzyskie spotkanie pomiędzy „Wartą” i I. drużyną K. S. „H. Cegielski” na boisku „Cegielskiego” przy Górnej Wildzie 180. Obie drużyny znajdują się w dobrej formie i wystąpią w swych najlepszych składach.

O godz. 15 odbędzie się na boisku Korony przy ul. Chociszewskiego spotkanie Korona II — Pentatlon II.

Tenis

W turnieju międzynarodowym w Mentone Jędrzejowska grała w piątek w grze mieszanej wspólnie z Niemcem Lundem. Para polsko - niemiecka pokonała bez większego wysiłku parę angielską Borron i Crosby 6:0, 6:1, kwalifikując się do dalszego koła.

Szwed Schroeder, najlepszy obecnie gracz Europy w hali, pokonany został niespodziewanie na mistrzostwach amerykańskich w hali w ćwierćfinale przez najlepszego Amerykanina Bowdena 4:6, 3:6. W grze podwójnej Schroeder wraz z Amerykaninem Hailem jako partnerem wygrał z parą Kirkbride i Warner 6:0, 6:0. W ćwierćfinale gry poj. pań Francuzka Henrotin zakwalifikowała się jako jedyna zawodniczka europejska do półfinału, bijąc Amerykankę Brunie 5:7, 6:2, 6:4.

Narciarskie mistrzostwa Polski

W piątek rozpoczęły się w Zakopanem międzynarodowe zawody narciarskie o mistrzostwo Polski. Program pierwszego dnia obejmował bieg rozstawny 4x10 km. Start i meta biegu na Kalatówkach. Trasa biegła od startu koło schroniska na halę Kondratową, skąd włączyła się do t. zw. Kamieniów, następnie zaś lekkim zjazdem i doliną Suchej Kondratowej do doliny Goryczkowej popod turnię Myślenicką przez polanę lekkim podejściem z powrotem do mety na Kalatówkach.

Do biegu sztafetowego stanęło 9 drużyn, z których bieg ukończyło 8. Szereg sztafet

Wszystkie zegarki

Tissot

sa antymagnetyczne

ng 7504

zgłoszonych nie zjawilo się na starcie. Ze sztafety „Wisły” wyruszył jedynie Nowacki, który po dojściu do mety pierwszego odcinka nie zastał dalszej obsady swej sztafety. Mimo to wynik Nowackiego został sklasyfikowany w indywidualnych czasach.

Pierwsze miejsce zajęła sztafeta S. N. P. T. w składzie Berych, Lorek, Dawidek i Skupień w czasie 3 g. 12:35.

2. Sokół Zakopane w składzie Bursa, Mrowca, Stopka i Wawrytko w czasie 3 g. 16:05.

3. Śląski Klub Narciarski Katowice w składzie: Sikora, Fiedor, Haratyk i Czepczur w czasie 3 g. 20:51.

4. Śląski Klub Narciarski z Katowic (sztafeta druga).

5. Sokół Zakopane (druga sztafeta).

6. Sokół Nowy Targ.

W klasyfikacji indywidualnej: 1. J. Dawidek (SNPTT) 46:17, 2. Wawrytko (Sokół, 3. Skupień (SNPTT) 47:36, 4. Haratyk (SKN Katowice) 48:13, 5. Barych (SNPTT) 48:50, 6. Czepczur (SKN Katowice) 49:10.

Pięściarstwo

Ostatnie spotkanie o drużynowe mistrzostwo Polski pomiędzy stołeczną Skodą a łódzkim I. K. P. odbędzie się definitywnie w Łodzi w dniu 15 bm.

Bronchinol

bardzo skuteczny środek przeciwko cierpieniom dróg oddechowych jak: katar oskrzeli i płuc, kaszel koklusz, zaflegmienie itp. Nazwa zastrzeż.

Król. Uprzyw. Apteka „Pod Białym Orłem”

Zat. r. 1564 K. Skarżyński, Poznań. St. Rynek 41

Tel. nr. 12-01 i 58-43.

Pg 2569-3.25

Pięściarska drużyna Polski, która w piątek pokonała zespół belgijski w stosunku 13:3. Stoją od lewej: Piłat, Szymura, Chmielewski, Sipiński, Kajnar, Polus, Czortek i Sobkowiak.

Pięściarska drużyna Belgji: Stoją od lewej: Degryse, Lengrand, Roger, Van de Casteel, Van Alphen, de Schryver, Smits i Robbe.

korespondencja

z czytelnikami

— **M. G.** Po potrąceniu 10-proc. obniżki należy płacić 64,60 zł komornego. (K)

— **„Eksmisja — Srem”.** Eksmisje przeciwko bezrobotnym są do 1. 4. 36 r. wstrzymane i o ile w międzyczasie nie nastąpi przedłużenie tego moratorium, może Pan po 1. 4. 36 r. eksmisję przeprowadzić. Pownona skarga bezcelowa. (K)

— **„Paluczanin”.** W myśl art. 521 kodeksu zobowiązań pośrednik traci prawo do wynagrodzenia oraz do zwrotu kosztów, jeżeli pośredniczył także na korzyść drugiej strony w sposób przeciwny

wymaganiom dobrej miary i zwyczajom uczciwego obrotu. (K)

— **„Roko”.** O ile spadkobierca żyje z żoną w wspólności majątkowej, nie może sam całym majątkiem dysponować. Poza tem nie wynika z testamentu, do jakich części mogą dzieci dziedziczyć, czyli, że testament zawiera różne braki, które go czynią nieważnym. Radzimy sporządzić testament przez notariusza. (K)

— **M. M. — Poznań.** W tym wypadku może Pan wnieść powództwo o rozwód z powodu złośliwego opuszczenia. Należy postarać się o świadectwo ubóstwa i na

Szukam żony

dystygowanej, przystojnej, materialnie niezależnej. Jestem kawalerem, lat 40, wysoki, przystojny, na poważnym stanowisku, miesięczny dochód 1000 złotych. Poważne, wyczerpujące zgłoszenia wraz z fotografią do Kurjera Poznańskiego zg 13 034. Zapewniam dyskrecję.

Adriatyckie Towarzystwo Ubezpieczeń RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA

rok założ. 1838

ubezpiecza od: nieszczęśliwych wypadków, katastrof publicznych środków lokomocji, odpowiedzialności prawnej, na życie, od ognia, od kradzieży z włamaniem i t. d. Dogodne warunki oraz szybka i kulancyjna likwidacja szkód. Oddział w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 13 — telefon 41-30. Zdolni pp. Inspektorzy i Ajenci poszukiwani na wysoką prowizję i stałą pensję. zg 13 042

podstawie tegoż wnieść do tutejszego Sądu Okręgowego podanie o przyznanie Panu prawa ubogich i przydzielenie adwokata, który potem powództwo o rozwód wytoczy. (K)

— **St. G.** Bez przedłożenia nam kwitu abonamentowego informacji nie udzielimy. (K)

— **H. L. — Łakowa.** Należy skutecznie naprawę na własny koszt, a wyłożone koszty może Pan potrącić z komornego. (K)

— **Wł. W. — Poznań.** Dokładnych informacji w tym kierunku udzieli Pani

Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu, Mickiewicza 31. (K)

— **„Hipoteka”.** Jeżeli dłużnik zalega z zapłatą odsetek należnych za czas od 1. 4. 33 r. dłużej jak 3 miesiące, t. zn. za styczeń, luty i marzec rb., wtenczas może wierzyciel hipotekę wypowiedzieć, wyskarżyć i przymusowo ściągnąć. (K)

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 5 marca 1936 r., zasnęła w Bogu, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., po długiej i ciężkiej chorobie w 73 roku życia, moja najukochańsza żona, nasza najdroższa, kochana i troskliwa mamusia, teściowa, siostra, babcia i prababcia, s. p.

z Wojciechowskich

Marja Tomaszewska

siostra III zakonu.

Pogrzeb odbędzie się z domu żałoby, Palacza 75, w niedzielę, 8-go marca o godz. 14,30 na cmentarz Górczyński.

W ciężkim smutku pogrążony

mąż z rodziną.

zg 13 040

Poznań, Gniezno, Chorzów, Tarnowo Podg., Książ, Recklinghausen, Hamborn. Zakład Pogrzebowy „Funerium”, Górczyńska 36.

W piątek, dnia 6 marca 1936 r. o godz. 11, zasnęła w Bogu, po ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., przeżywszy lat 81, nasza najdroższa ciocia, s. p.

Julja Peikowa

z domu Cybul

Pogrzeb odbędzie się w Rogoźnie w poniedziałek, 9 marca o godz. 16 z domu żałoby.

W ciężkim smutku pogrążona

siostrzenica Walerja Szalczyńska

z mężem, dziećmi i rodziną. ng 7554

Rogoźno, Chodzież.

Aparaty radjowe >TELEFUNKEN<

AMBASADOR — UNIPHON — SPECIAL

NA RATY sprzedaje firma

Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych
INŻ. MOŁCZKO I SKIBA

Poznań, ul. Fredry 12. Telefon 23-26 i 23-36

Denaturat
stał się!

OBECNIE 1 LITR - 75 GROSZY

ng 7197

MARECKIEGO

cukierki zdobyły niską ceną i niezrównaną jakością powszechny rynek zbytu. Fabryka Cukrów St. Marecki Poznań, ulica św. Wojciecha 28. ng 5879/80

Otwierajcie szafy!
Przełóżajcie garderobę!

Odzież wiosenną czyści chemicznie i farbują

Barwa-Kalamajski

Filje we wszystkich dzielnicach Poznania. Pg 2957/8-10,6/7

Dnia 4 marca 1936 r., zmarł członek Towarzystwa naszego, s. p.

Klara Redel

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 8 marca br. o godz. 15,30 z kościoła wojskowej, Wąły Jana III na stary cmentarz par. św. Wojciecha.

Tow. „Pielgrzym” pod wezw. Matki Boskiej w Poznaniu. Wypadek 384. zg 13 049/50

Bolesław Danielewski

mistrz cukierniczy

zmarł 5. bm. o godzinie 20, Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 8. bm. o godz. 13,30 z kaplicy cmentarnej św. Wojciecha. zg 13 039

Cech Mistrzów Cukierniczych na Okręg Poznański Izby Rzemieślniczej.

Najkrótsze FORTEPIANY dług. 138.

NAJLEPSZE PIANINA

dostarcza po niskich cenach i na dogodnych warunkach

B. SOMMERFELD, POZNAŃ, ul. 27-go Grudnia nr. 15. ng 6313

Ostrzegam

przed zakupem lichych rowerów sprzedawanych przez firmy niefachowe.

Tanie i mocne rowery dostaniesz pod gwarancją w znanej od lat 30 fachowej firmie

Poznań św. Marcin 55

Części i przybory w olbrzymim wyborze, po cenach najniższych. ng 7 581/2

Otwarcie

Nowoczesnej Wytwórni Kapeluszy

W dniu 12 marca b. r. przenoszę pracownię kapeluszy męskich i damskich do firmy

„KAPELUSZ”

Powalski i Ska

Poznań, 27 Grudnia nr. 2

Dom ogrodowy Telef. 50-73

Polecam się nadal łaskawym względem Szanownej Klienteli.

Karol Powalski, mistrz kapelusznicy Poznań, Rybaki 30

zg 18 037

Dr. med. Dziegiecki

lekarz specjalista chorób skórnych, pęcherza i wewnętrznych

Godziny przyjęć: 11—12,30
15,30—18 prócz środy popołudniu
w niedziele od 10—11 dla pacjentów prywatnych
ul. Szkolna 11 I przy Placu św. Krzyszki, telefon 29-19.
Pg 3091-54,36

Przeniosłem gabinet przyjęć na parter

Dr. med. Donat

Aleje Marsz. Piłsudskiego 9

zg 13 058

Od dnia 1 marca przyjmuję codziennie od godziny 13—13,30 i 16—18. W środy tylko od 13—14.

Dr. Marja Świdarska

kosmetyka - lekarska
Telefon 15-79, Plac Wolności 17, m. 16.

Chirurgja Kosmetyczna Zniekszałceń

Dr. Michał Grodzki — Warszawa, Nowy Świat 15.

ng 7320

NOWOCZESNIE WYPOSAŻONE WARSZTATY przyjmują do remontu **SAMOCHODY**

WSZYSTKICH MAREK

Rzetelna praca
Dokładne kosztorysy
Punktualne wykonanie
Niskie ceny
Troskliwa obsługa

POZNAŃ

Grochowe Łąki 2
Naprzeciw Rzeźni Miejskiej
Telefon 50-44 dg 800

Kolektura Loterii Państwowej
Juljana Langerera w Warszawie

Oddział w Poznaniu

ul. Sew. Mielżyńskiego 21, telefon 31-41
ng 7579 podaje do ogólnej wiadomości że **LOSZY do II. klasy** należy odnowić do 11 marca 1936 roku.

Z dnem 1 marca 1936 r. założyliśmy

SKŁADNICĘ DRZEWA

z własnych terenów leśnych i tartaku w Poznaniu, przy ul. Słowackiego nr. 24.

Polecamy po cenach przystępnych do natychmiastowej dostawy materiały budowlane jak: szalówkę, kantówki, belki,łaty itd.

Na materiały stolarskie i kołodziejskie w wszelkich gatunkach i grubościach przyjmujemy już zamówienia.

Administracja Dóbr Stan. Hr. Łackiego, Posadowo, poczta Lwówek.

zg 18 038

Gmach Bazaru

Nowa 8

Oto
dzień
otwarcia

Poniedziałek

9

marca

Magazynu Wykwintnej Odzieży Męskiej
Sukna oraz Działu Miarowego

I. KONKIEWICZ

Poznań ul. Nowa 8

NOWA DROGA

Nikt nie powinien być pozbawiony możliwości nabycia jednego ze znakomitych radiodoborników AMBADOR, SPECIAL lub UNIPHON (na prąd zmienny i stały). Spełniamy Wasze marzenia, dotychczas nieosiągalne. Aby ułatwić wszystkim nabycie odbiorników najwyższej klasy TELEFUNKEN weszliśmy na nową drogę sprzedaży kredytowej, wprowadzając system długoterminowych spłat, począwszy od 20,— zł. miesięcznie. Ilość aparatów przeznaczona do sprzedaży ratalnej ograniczona. Korzystajcie z okazji, która szybko minie. Do nabycia w większych firmach radjowych. Nasze hasło: TELEFUNKEN W KAŻDYM KULTURALNYM DOMU.

Spłaty
miesięczne
od

20.— zł.

DIO TELEFUNKEN

MISTRZ TONU, PRECYZJI i FORMY

KAWY surowe i palone w doborowych gatunkach z własnej palarni
HERBATY Sumatry i Orange Ceylony
SLIWKI suszone kalifornijskie, bośniackie owoce suszone i ryże poleca
HURTOWNIA KOLONJALNA
Cygański i Semma
POZNAŃ, Wielka 18 — Tel. 33-32

GWARANTOWANE
NASIONA
poleca

ST. SZUKALSKI
Hurtowy Skład Nasion
BYDGOSZCZ

ILUSTROWANY CENNIK NA ŻĄDANIE
Filja Gdynia, Batorego 4 (róg Abrahama)

Godła litery
BRACIA
GŁĘBOCCY

IZYLDY
POLONIT
TOWAR
PRAKTYCZNE
I TANIE
OD EMALIOWYCH

POZNAŃ, UL. KOZIA 18 — TEL. 56-39

dz. 1099

W. KRUK

ZŁOTNIK
i JUBILER
założony 1840

poleca **sztućce srebrne i platerowane**

ULICA 27 GRUDNIA 6

w wielkim wyborze.

Znanem i dowiedzionem jest:

D. K. W. typ „Front”

najoszczędniejszy wóz pod względem zużycia paliwa.

Stwierdzono: w trudnych warunkach atmosferycznych i najgorszym terenie zużywa

D. K. W. „Front”

znacznie poniżej 6 litrów benzyny na 100 km.

Specjalne zalety: Napęd na przednie koła. Niezależne resorowanie poszczególnych kół, bardzo obszerne i wygodne siedzenia. Rozstaw osi 2,61 mtr. Pierwsze wozy już nadeszły i są do nabycia z natychmiastową dostawą.

REPREZENTACJA SAMOCHODÓW

Pg 3079-10,98

St. Sierszyński - Poznań, Pl. Wolności 11

telefon 13-41
Butowski i S-ka, Bydgoszcz, Gdańska 22

Aug. Hoffmann, Gniezno, Tel. 212

Szkółki drzew i róż.

Pierwszorządne największe zapasy gwarantowane odmiany zdrowych drzew owocowych, alejowych i krzaków.

Niskie i pienne róże, konifery, rośliny na żywo i t. p.

Wysła się do każdej stacji pocztowej i kolejowej. Oznaczone pierwszymi nagrodami.

KATALOG i CENNIKI BEZPŁATNIE.

dg 995

NAJLEPSZE ŚWIATŁO

gdzie niema elektryczności dają lampy naftowo-żarowe

LUMEN i MAXIM

Niezbędne w kościołach, salkach parafjalnych, składach, mieszkaniach, warsztatach, do oświetlenia podwórzy dominjalnych, placu, rynków i t. p.

B. ŚNIEGOCKI, POZNAŃ, UL. FR. RATAJCZAKA 2

CENNIKI NA ŻĄDANIE

Pg 3073-10,101

Pneumatyki

najslawniejszych fabryk
— wszelkie rozmiary
— towar świeży dostarcza
po dotąd niebywałych
niskich cenach

Brzeskiautos. A.

Poznań
ul. Dąbrowskiego 29
tel. 63-23, 63-65
ng 7209

DEKORATORA OKIEN WYSTAWOWYCH

artykułów damskich i męskich tylko pierwszorządnej siły poszukujemy zaraz lub później. Posada stała. Wysokie wynagrodzenie.

Leopold Goldfinger i S-ka
Katowice, ul. 3 Maja 1a. Tg 455

Do sprzedania

SLUSARNIA OKUĆ BUDOWLANYCH

w pełnym ruchu, egzyst. od r. 1901, z dobrze zaprowadzoną klientelą w mieście Łodzi, z powodu choroby właściciela. Kapitał pożądany 30 000 zł. Oferty i zgłoszenia skierować: Mag. Władysław Siniecki, Poznań, Ogrodowa 4 m. 7, tel. 30-98. zg 13 036

Któż inny potrafi odgadnąć Twą przyszłość?

tylko najslawniejszy Jasnowidz-Grafolog WOMOUTH
Mistrz Międzynarodowego Instytutu Wiedzy Tajemnej
uznany jako wszechświatowy fenomen dysponujący mocą
sugestji i magnetyzmu oraz jasnowidzenia na odległość.
przez pomocy słynnego i jedyne na kuli ziemskiej Medium
„TAMAHRY” które posiada nadprzyrodzony dar promie-
niowania i wysyłania fluidu astralnego w transi, jasnowidzi
bez różnicy oddalenia się za pomocą kontaktu pisma i kilku
włosów danej osoby.

Odkrywa wszelkie tajemnice życiowe każdego, odgaduje przeszłość, teraźniejszość i przyszłość, opracowuje horoskopy i analizy grafologiczne. Daje możliwość zdobycia miłości pożądanej osoby, rady i wskazówki, odzwyczaja od wszelkich nałogów. Odnajduje zaginione osoby. Medium „TAMAHRA” jest nieomyślne. Zestawia w transie szczęśliwe i pewne większej wygranej Nr. losów, wskaże gdzie takowe można nabyć.

Napisz natychmiast do mnie, podaj pytania, stan, datę urodzenia, załącz kilka włosów a otrzymasz w przeciągu 4 dni odemnie dokładne horoskop - przepowiednie, który wprawi Cię w podziw i zachwyty. ng 59/58

Medium „TAMAHRA” wybierze dla Ciebie w transie szczęśliwy Nr. losu, który pod gwarancją będzie wygrany. Otrzymasz odemnie prawdziwy klucz nowego życia, który przyczyni się do poprawy Twego bytu materialnego i zadowolenia duchowego. Wiele wielkich wygranych to owoc mej pracy, dlatego też każdy zwracający się do mnie dziękuje.

Załączyć 1.— zł na kosztą przesyłki. Bezpłatnych horoskopów nie wysyła się.
Pisz jeszcze dziś do mnie na adres: Jasnowidz WOMOUTH, Kraków, Lubiec 22 m. 2.

DRUKARNIA

z codziennem wydawnictwem
w pełnym biegu, w mieście po-
wiatowem Wielkopolski, spo-
vodu śmierci na sprzedaż.
Oferty Kurjer Pozn. zg 13028

2 podróżujących

na towary kolonialne na Poznań i prowincje, ustosunko-
wanych, dobrze zaprowadzonych z pierwszorzędnymi refe-
rencjami poszukujemy od zaraz. Zgłoszenia do „Pan” Al.
Marcinkowskiego 11 pod nr. 54,41. Pg 3083-54,41

Rozpoczynamy SEZON WIOSENNY!

Po zaopatrzeniu w olbrzymie zapasy moich magazynów
Po sumiennem opracowaniu modeli
Po wyprodukowaniu najpiękniejszych fasonów

POLECAM TO — CO NAJMODNIEJSZE!

Aby jak zawsze pozostać na wyżynie
Aby zadowolić gusta najwybredniejsze
Aby jeszcze więcej powiększyć olbrzymią ilość odbiorców

DAJĘ NAJLEPSZE — PO NAJNIZSZEJ CENIE!

Modne palta na jedwabiu
Raglany z najlepszych bielskich gabaryn
Płaszczki lodenowe i prochowce impregn.

Wykwintne ubrania męskie chłopięce i dziecięce
Wiatrówki i modne kamizelki „Welweton“
Spodnie - golfy, spacerowe, brycze i inne w olbrzymim wyborze

Wykwintny dział miarowy pod kierownictwem wybitnych sił fachowych.
Materiały na płaszcze i ubrania — najpiękniejsze desenie — najszlachetniejsze gatunki

W. KONKIEWICZ TYLKO St. Rynek 8

ng 7 569

Największa Mechaniczna Fabryka i Magazyny wykwintnej odzieży męskiej i dla chłopców — Przyjmują asygnaty „Kredyt“

REWELACJĄ DNI NASTĘPNYCH TO NIEBYWAŁA SPRZEDAŻ REKLAMOWA!

Firan, Brokatów, Adamaszków, Chodników, Dywanów, Linoleum, obić meblowych
oraz dodatków do wyściełania mebli. — Firmy największej tego rodzaju w Polsce

Michał Pieczyński — Poznań
Stary Rynek 44
HURT. parter i piętro — telefon 24-14 DETAL.

A. DENIZOT LUBOŃ (POZNAŃ)

poleca
drzewa i krzewy owocowe,
parkowe i ozdobne róże,
konifery, rośliny na izwopłaty.
Ceny niższe. Cennik na żądanie.
Pg. 3078-10.92

Polecamy

Samochody używane, pierwszorzędnych fabrykatów współczesnych modeli najróżniejszych typów z karoserjami i wszelkiego rodzaju w olbrzymim wyborze na warunkach niezwykle korzystnych
BRZESKIAUTO S. A.
POZNAŃ
ul. Dąbrowskiego 29
tel. 63-23, 63-65
ng 7210

Tapety

Ceraty

gładkie, adamaszkowe
meblowe, wózkowe, obrusy

Dywany

Chodniki, Dywaniki
z linoleum, bouclé
i ceratowe

Linoleum

podłogowe i stołowe

Kokosowe

chodniki i wycieraczki

Zb. Waligórski

Poznań Bydgoszcz
Pocztowa 31 Gdańska 12
Przyjmuje się asygnaty „Kredyt“

Do sprzedania dobrze prosperująca
kaflarnia
Wiadomość u Józefa
Färbera Żywiec 2.

Najnowsze modele przez
wszystkich poszukiwanych
samochodów osobowych i ciężarowych

OPEL - CHEVROLET

już nadeszły - niezrównana prezencja
rewelacyjne ulepszenia — ceny bardzo niskie
prosimy obejrzeć i wypróbować

5/25 limuz. 4-osob. karos. stalowa od 4785 zł

Brzeskiauto S. A.

ul. Dąbrowskiego 29 — tel. 63-23, 63-65
Samochody używane
najlepszych fabrykatów za bezcen.
ng 7211

Młody, energiczny kupiec chrześcijanin, znany w sferach handlowo-przemysłowych, poszukuje

zastępstw na miasto Łódź.

Prócz pierwszorzędnych referencji może złożyć zabezpieczenie do zł 20.000,— gotówkowe lub hipoteczne. Oferty proszę nadsyłać sub „L. P.“ do biura Fuchsa, Łódź, Piotrkowska 87. ng 7497

Wydzierzawię

magazyny towarowe, suche z bocznica kolejową, blisko ekspedycji towarowej. Zgłoszenia do 9. III. 36 do Kurjera Poznańskiego zg 13 041.

Przedstawiciele

na województwa poznańskie, pomorskie oraz m. POZNAŃ poszukuje Fabryka Aparatów Elektro-Medycznych. Osoby mogące się wykazać wyłącznie pierwszorzędnymi kwalifikacjami, zechcą złożyć swoje oferty do:

FABRYKA APARATÓW „ELEKTROSAN“
Łódź, Piotrkowska 105.
ng 7512

Potrzebni do Zakładu Fotochemigraficznego:

Fotograf do czarnych i barwnych reprodukcji,
Trawiacze do siatek i kresek,
Retuszerzy do barwnych reprodukcji offsetowych

Reflektuje się na siły pewne z odpowiednimi kwalifikacjami. Oferty pod „Zakłady Fotochemigraficzne R. Borckenhagena“ w Łodzi, Piotrkowska 102a. ng 7140

MOTOCYKLE

zg 13 044

N. S. U.
najnowsze modele 1936
dogodne warunki spłaty
„MOTOR“
POZNAŃ, obecnie Dąbrowskiego 5
Tel. 62-27

Smalec

czysto wieprzowy (rzeźnicki)
skrzynki po 2x12 1/2 kg a kg —
zł 1,75 franco Poznań poleca
hurtownie

zg 13 052
Dom
Komisowo - Handlowy
Fr. Kuszewski
Poznań, Małe Garbary 9
Tel. biuro 10-68, pryw. 77-82.

Wózek
dziecięcy w dobrym stanie na
sprzedaż. Stasiak, Poznań, Ma-
leckiego 28 m. 18 (małe wejście),
zd 19 109

Pomarańcza jafskie

oraz

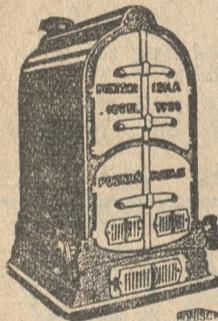
Pomarańcza hiszpańskie malinowe

zg 13 043

poleca

„OWOCPOL“ wł. H. Schmidt

POZNAŃ, Wielkie Garbary 17. Telefon 13-17

Posiadaczom will i ogródków

polecamy własnego systemu

kompletne skrzynie inspektowe

z niezniszczalnego drzewo-betonu,
wraz z odpowiedn. oknami, do pe-
dzenia wczesn. warzywa dla potrzeb
domowych. Prosimy żądać prospektów!

Höntsch i Ska, Sp. z o. o.

Zakłady przemysłu ogrodniczego
Poznań-Rataje VI, telefon 37-92
ng 7546

Poszukuje się

dla kancelarii adwokackiej na Pomorzu

KIEROWNIKA

o ukończonych studiach prawniczych i praktyki
sądowej, znającego język polski i niemiecki. Oferty
wraz z świadectwami i warunkami należy skiero-
wać do administracji Kurjera Poznańskiego pod
dg 1084

Zielone śledzie i moskaliki

50 kg loco Hel 13,00 50 kg loco Hel 5,00
" " „Poznań 16,50 " " „Poznań 8,50

Świeże dorsze czyszczone poleca

MIELCUSZNY — HEL nr 7577/8

Składnica: Poznań, Niska 3, Olejarnia — Tel. 17-85

DUCH NIGDY NIE ZAWODZI!!!

Zapodaj posiadany Nr. losu na jaki obecnie
grasz Jasnowidzowi Psycho-Grafologi
ABDEL-HANIMOWI, człowiekowi
o światowej sławie a on rozwiąże Ci pro-
blem tajemnicy posiadanej przez Ciebie
Nr. losu, oraz odgadnie Ci, czy wygrasz
na ten los w II kl. w bieżącej loterii i
wprowadzi Cię na nowy tor życia, powie,
co czynić, aby uniknąć szkód, jak zdobyć
miłość pożądaną osobę, czy otrzymasz
awans, w sprawach spadkowych, kradzie-
ży, odnalezienia skarbów, odwyzdzenia
od nalogów, wyłożenia snów, jak również
opracowuje dokładnie analizy grafologicz-
ne, astrologiczne i wypracuje Ci dokładny
horoskop na przyszłość. Zwraca się uwagę,
że Jasnowidz ABDEL-HANIM jest w stanie wyświadczyć najbar-
dziej zawiłe sprawy, na co dowodem jest to, że codziennie otrzy-
muje niezliczoną ilość podziękowań. Należy nadesłać dokładną
datę urodzenia, dokładny adres i załączyć 80 gr. znaczkami na
koszty przesyłki. Adresować: Jasnowidz ABDEL-HANIM, Lwów
15, ul. Cierkiewna 18. ng 7 439/40

Najlepszą lokatą kapitału

są inwestycje budowlane i przemysłowe na terenach Gdyni.
Pisemnych informacji udziela: **Gdynskie Biuro Informa-
cyjno-Budowlane. Poradnia dla budujących — Biuro pro-
jektów i kalkulacji, Gdynia, Ant. Abrahama 28, tel. 32-88.**
ng 7453

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje
się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświą-
teczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOMY-PARCELE

Wille
Jarocinie sprzedam. Batorego 6,
zdg 95 797

Willa
komfortowa, 3 mieszkaniowa przy
operze cena 75 000

Willa
6 pokoi komfort. Cena 14.000,—
Jasiński, Szewska 9 — 9,
zdg 19 984

Parcele
Grunwaldzka (szosa okrężna) na
sprzedaż. Biuro Parcelacyjne. —
Plac Wolności 11, telefon 58-15.
Lokata kapitału. zdg 19 897

Willa
Solacz trzymieszkaniowa wplaty
25 tys. Małecki, Rybaki 20 a.
zdg 19 684

Kupię
dom, wplaty około 100 000 zł. —
Zgłoszenia telefon 58-15.
zdg 19 898

Domek
ogrodem sprzedam Poznaniu. —
Adres wskaże Kurjer Pozn.
zdg 19 612

Willa
czteromieszkaniowa, wplaty —
26 000,— Wolne trzykolejowe.
Lazarz. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 19 646

Za
stała posada biurowa dam 400
zł. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 19 988

Parcela
dwie morgi, drzewa owocowe —
Antoninku — tanio sprzedam.
Adres wskaże Kurjer Pozn.
zdg 19 825

Willa
dwumieszkaniowa wplaty 14 000;
Małecki, Rybaki 20 a. zdg 19 685

Wille
dwumieszkaniowa sprzedam —
wplaty 26 000,— Oferty Kurjer
Poznański zdg 19 820

Kamienice
komfortowa, śródmieściu, wolnem
4 pokojowem mieszkaniem sprze-
dam, dochód 10 000, za 75 000. —
Oferty tylko reflektantów Kur-
jer Pozn. zdg 19 672

Inowrocław
kamienice, wille, domy, składy
sprzedaje Gozimirski, Mikołaja 30
zdg 19 702

Kamienica
nowa wplaty 100 tys. Małecki, —
Rybaki 20 a. zdg 19 686

4 parcele
po 20 m frontu, 20 m głębokie, z
pokładem żwiru i piasku przy ul.
Szwajcarskiej, pod zwarte zabu-
dowania lub do celów przemysło-
wych sprzedam. Oferty Kurjer
Poznański zdg 19 696

Parcele
Dębiec sprzedam. Poplińskich 7,
m. 9. zdg 19 688

Administracje
domu przyjmie solidny, rzetelny
Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 834

PALTA UBRANIA FUTRA

materjały z metra
Działy miarowe u szczytu doskonałości

Edmund Rychter POZNAŃ

ul. Fr. Ratajczaka 2
ul. Wrocławska 15
OSTRÓW Wlkp. ul. Wrocławska 14

Dom

ogródkiem tramwaju kupię gotówką połowa, reszta dwuletnią Oferty Kurjer Poznański zdg 17 700

Dom

4 lokatorów 12 000 sprzedam. Wezlikowski, Piekary 11. zdg 18 213

Wille

centrum, miasto powiatowe, piękna okolica letniskowa, 7 pokoi, kuchnia, elektryczność, gaz, wodociąg, łazienka, garaż, 1 morgowy ogród owocowy sprzedam 23 tys., wpłaty 15 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 263

Dom

z składem (kolonijalka) okolica bez konkurencji, 20 minut od Poznania zaraz na sprzedaż. Oferty Oredownik, Poznań zdg 18 743

Parcele

Grunwaldzka, Wilda pod wille, warta budowe. Informacje 3-5, Szwajcarska 14 - 4. zdg 18 755

Zamienie

dom z ogrodem i budynkiem, gdzie była fabryka mydła, 15 minut od Grudziądza, cena 20 000 złotych, na dom w Poznaniu. Adres: Michał 54, poczta Grudziądz. zdg 18 929

Kupna willi

w Poznaniu ze znacznym, długoterminowym obciążeniem poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 877

Parcela

pod wille, fabrykę, idealna Poznań sprzedam. Oferty Kurjer Poznański dg 1042

Willa

czynszowa komfort piękny ogród do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 18 759

Dom piętrowy

składem cena 20 500, wpłaty 15 tys. prowincja 6 000 mieszkańców sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 233

Wille

niewykończona piętrowa 2 x 2 pokoje mieszkanie stróża, półmorgowy ogród natychmiast sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 236

Kupię

domek składem gotówką do 3 000. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 19 207

Parcela

4 554 m² do podzielenia na dwie części. Poznań, Gołecin - obok przystanku kolej. zdg 19 156

Sprzedam

dom 8 ubikacji drewniki i duży ogród. St. Perkowski, Ławicawieś, ul. Gminna. zdg 19 145

Dom

4 morgi ogrodu owocowego przy Poznaniu 12 000. Adres Kurjer Poznański zdg 18 990

Projekty willi

nowoczesnych, domów czynszowych, obliczenia, kierownictwo budowe wykonywa technik-arch. Nehring, Poplińskich 12a m. 15 od 3 - 6. zdg 18 864

Kamienicę

nowa przynosi 8 tys. sprzedam wpłaty 55, reszta amortyzacja. — Oferty Kurjer Poznański zdg 18 839

Parcela

Puszczykowsku opłotowana i zaprowadzona. Wiadomość Puszczykowsko dworzec. zdg 18 875

Wille

komfortowa przy Matejki 23 ubikacji, 6 pokoi wolne, dom dla stróża, ubikacje przemysłowe, garaż, ogród sprzedam 10 000, wpłata według umowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 364

Dom

Pobiedziskach przy Rynku, dobrym stanie, 5 lokatorów, bez długu 4 morgi, ogród warzywny sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 401

Kupię

wille nowa interesem okolicy wila Górczyn, Solacza, Szelaga — wpłaty 15 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 118

Kamienicę

śródmieściu dochodem rocznym 19 000,—, cena 130 000,—

Wille

Solaczku komfortowa spowodu wyjazdu już od 8 000,— wpłaty.

Rzeźnictwo

dobrze prosperujące sprzedam Kreta 24, m. 8. zdg 19 417

Kamienica

trzy piętrowa, składem, wpłaty 30 000,— Bloch, Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 19 328

120 000,—

i więcej wpłace na kupno nowoczesnego, dobrze utrzymanego domu w centrum lub okolicy Słowackiego, kupię także ca. 800 m kw. plac budowlany. Dokładne oferty tylko od właścicieli Kurjer Poznański zdg 19 142

Parcele

sprzedam, okolica Ostroroga. — Oferty Kurjer Poznański zdg 19 468

Kamienica

czteropiętrowa, dochód 17 500, cena 120 000. Poznań, Poczta 22, m. 9. zdg 19 449

Willa

trzymieszkiwnia Łazarz 25 000, Poczta 22 — 9. zdg 19 438

Okazja

parcele 2500 mtr w Poznaniu Staroleka, między 2 frontami dogodna komunikacja sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 489

Skarbowiec

przyjmie administrację domu w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 469

Kamienica

nowa, wolna od podatków, miasto pow. przy Poznaniu, skład 6 lokatorów 2 520 dochód, 19 000 wpłaty 11 000, reszta amortyzacja 23 lata. Willa siedmiopokojowa, łazienka centralne ogrzewanie, garaż, ogród, 15 000 wpłaty 10 000 sprzedam Nowak, Poznań, Focha 15, „Pawilon”. zdg 19 516

Parcele

budowlane Dąbrowskiego, Bukowska, Rynek Łazarzki, Rocha, Szeląg, Antoninek, Komandoria, Piątkowo najtaniej „Osadopol”. Rzeczypospolitej 9. zdg 19 284/5

Kamienica

czteropiętrowa bezpodatkowa — wpłaty 100 000 sprzedam właściciel 150 000 reszta amortyzacja. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 819

Dom

4 mieszkania „dobra lokata pieniądze, sprzedam. Wpłaty 16 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 579

Administrację

objektów ewentualnie za mieszkanie przyjmie inżynier. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 504

Dom

nowy, 6 ubikacji, wewnątrz częściowo niewykończony chlew, pralnia, ogród 4 000,— Sieraków 66 łączy z m. Rawicz zdrowa okolica, lasy. Przywłaszczenie zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 848

Parcele

przy Solaczku 11 000 m² tanio. — Oferty Kurjer Poznański zdg 19 904

Dom

ogrodem, bezpodatkowy, przynosi 2 400, Kosman, Fredry 6. zdg 19 935

Parcele

przy Górnej Wildzie i Szwajcarskiej tuż przy przystanku tramwajowym oraz na Szelagu w rozmaitej cenie. Tadeusz Jaruszewski, Woźna 6, tel. 32-66 zdg 20 018

Dom

nowy ewentl. z amortyzacją kupię. Wpłata 40 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 013

Willa

ośmiopokojowa, centralne ogrzewanie, garaż, sad dwumorgowy przy placu wysycigowym Ławica sprzedam, Jaruszewski, Masztalarska 6. Pg 3099-54,40

Parcela wille

ogród ca 700 m², nadający się pod budowę wille, wzdł. domu trzypiętrowego z przyległymi 2 willami 3 i 4 mieszkaniowymi, wybudowane w 1930 w Warszawie przy Puławskiej w całości lub częściowo sprzedam. Zgłoszenia Paetz, Poznań, Mostowa 11 biuro. zdg 20 025

2. PIENIĄDZ**Wspólnika**

poszukuje gotówką 3 000,— dla imprezy przynosi aktualną nowość, wysoki zysk gwarantowany Oferty Kurjer Poznański dg 1079

Kolektura Loterii

przyjmie solidnego współnika. — Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański zdg 18 041

Wspólnika

szukam do dwóch zakładów poręczonych z gotówką od 3 000 zł. Może też być stolarz lub rzeźbiarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 190

Pożyczki

do 5 000 zł pod dobry zastaw i wysoki procent ewentl. przyjmie współnika do intratnego przedsiębiorstwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 203

Kupię

akcje Poznańskiej Kolei Elektrycznej. Zgłoszenia kierować do Kurjera Poznańskiego zdg 19 314

Krawiec

większa gotówką jako współnik do otwarcia składu dodatków krawieckich, dobrym punkcie. — Adres Kurjer Poznański zdg 19 418

10—15 000

na I. hipotekę na dom w Poznaniu poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 453

Kto

pożyczy inteligentnie (powstańców) 600 zł na 3 miesiące na dzierżawę kiosku? (Pokrycie bankowe). Oferty Kurjer Poznański zdg 19 527

Hipotekę

2 000 dolarów na kamienicę kupię. Krzesiński, Piekary 8. zdg 19 879

Adwokat

w wojewódzkim mieście 3—4 000 obrotu szuka współnika. katolika gotówką wymagana 12—15 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 644

1000 zł

pożyczki pod zastaw i wysoki procent poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 876

Wspólniczkę (ka)

z gotówką 6 000 do 8 000 złotych przyjmie do dobrze zaprowadzonego i rentującego się przedsiębiorstwa celem powiększenia obrotów. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 985

Wspólniczkę

poszukuje do istniejącego już przedsiębiorstwa w celu powiększenia i wykonania większych dostaw. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 940

Wspólnika

przyjme rentownego przedsiębiorstwa w całości lub częściowo położonym dużym placem i zabudowaniami, ewentl. sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 038

3. LETNISKA I UZDROWISKA**Starszy**

emeryt żona, pewny płatnik, poszukuje umieszczenia leśniczówce dworze, zakładzie zakonnym. — Oferty Kurjer Poznański zdg 19 887

4. OSOBISTE**6 złotych**

trwała ondulacja Orzakiewicz, 3 Maja 4, Plac Wolności 8, Podgórna 2. zdg 17 894

Salon Mód

„Czarodziejka”. Jasna 8, wykonuje szybko, tanio. ng 7295

Kwasek Cytrynowy dla użytku kuchennego. Galaretka z pianą

proporcja: 2 szklanki wody, czubata łyżeczka (od herbaty) Kwasku Cytrynowego 4 łyżki stołowe cukru, skórka pomarańczowa, wina do smaku, 2 listki żelatyny. Wode zagotować z cukrem, kwaskiem, winem i skórką pomarańczową. Wzruci żelatynę, 1/2 zlać do salaterki, zostawiając do stężenia. Do 1/2 dosypać trochę Kwasku Cytrynowego a kiedy masa zacznie się zsiadać, ubić trzepaczką na pianę i ułożyć na poprzednio stężącej galaretkę. Kwasek Cytrynowy w proszku do nabycia w sklepach kolonialnych, drogerjach, aptekach. zdg 94 897

„Jadwiga”

Podgórna 10 a, najkorzystniejsze kapelusze damskie. zdg 19 414

Najmilszą

rozrywką w Wielkim Poście jest dobra książka z Czytelni Dippła, Plac Wolności 11. zdg 19 675/6

Trwała ondulacja

6,— Marcin 68. zdg 19 506

Pani

złoty zrebek, która 6,5 godzina 14,30, wsiada placu Wolności tranwaji, kierunek Górna Wilda, proszona podanie adresu do Kurjera Poznański zdg 19 569

Każda Pani

bielizna, pończochy, apaszki kupuje w firmie „Ewa”, Marszałka Focha 60, Nowy skład, najtaniejsze ceny. dg 1078

Pani

z towarzystwa udziela porad i wskazówek co do gustownego urządzania wnetrz mieszkaniowych skromnych i luksusowych. Ułatwia zakupy dla osób z prowincji w każdym kierunku. Posiada tanie źródła dla nabycia mebli, przedmiotów artystycznych, dywanów, dzieł sztuki i obrazów znanych mistrzów, wprost od właścicieli. Grudnia 4 — 4 tel. 36-44. zdg 19 910

Bielizniarka

szycie dobrze i tanio koszule wierzchnie 1.50. Górna Wilda 73, m. 23. dg 1085/6

Swetry

reczna praca eleganckie Marcin 56-8 zdg 19 827

6. OZENKI**Dla**

mej bratanki lat 26, przystojnej, gospodarniej, religijnej, inteligentnej z „dobrej rodziny” cokolwiek mażatku poszukuje meża dobrego charakteru, najchętniej podoficera z zawodowego lub urzędnika wieziennego. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 444

Kawaler

lat 54, poszukuje starszej panny Cel matrym. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 488

Panna

przystojna, wykształceniem majatkim wyjdzie za pana na stanowisku. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 446

Kawaler

przemysłowiec, wiek średni, przystojny, wysoki brunet, właściciel przedsiębiorstwa, pragnie poznać pannę miłego charakteru gotówką dla wspólnego dobra pożądaną. Cel matrymonjalny. Oferty możliwe z fotografią do Kurjera Poznański zdg 19 950

Wdowiec

bezdzienny, właściciel piekarni — kolonijalki na prowincji lat 26 — szuka żony miłej, przystojnej, posagiem do lat 25. Zgłoszenia fotografiją Kurjer Poznański zdg 18 265

Samotna

przystojna starsza panna, krawcowa (własne mieszkanie), pozna panna inteligentna od lat 40, stanowiskiem, cel matrymonjalny. — Oferty Kurjer Poznański zdg 19 301

Kawaler

kupię 50 lat spokojny i z taktem posiadający 16 000 zł pragnąłby się ożenić. Panie w stosownym wieku posiadające realność lub skład zechcą lask. się zgłosić. — Oferty Kurjer Poznański zdg 19 237

Urządnik

VIII stopnia po czterdziestce ożeni się panna lub bezdzietna wdówka odpowiednio usytuowana. Szczegółowe oferty proszę składać do Kurjera Poznańskiego pod zdg 19 249

Wdowiec

emeryt państwowy, wiek średni, posiadający dom szuka żony, panny, bezdzietnej wdówki, małym posagiem, albo wżeni się. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 230

Panna

po trzydziestce o głębokiej kulturze ducha (niezależna skład prowincji) pozna inteligentnego pana po czterdziestce na stanowisku. Warunek prawy charakter. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 148

Panna

lat 25 pozna panna na stanowisku. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 150

Czy znaję

wartościową, przystojną, niezależną domatorkę. Oficer emeryt kawaler 38, wysokiej prezencji kultury. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 155

Wysoki

przystojny lat 37, 100 tys. gotówką ustosunkowany handlowiec — ożeni się z ładną blondynką, wykształconą, posiadającą dużą nieruchomości lub majątek. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 169

Kawaler

lat 27 przystojny kupiec pragnie poznać pannę w celu matrymonjalnym dla wspólnego dobra pożądaną gotówką do 5 000. Łaska we oferty z fotografią Toruń, skrytka pocztowa 80. ng 7 616

Panna

posiadająca 8 000 zł i wyprawę wyjdzie zamaż za pana od lat 40 na stałym stanowisku państwowym. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 701

Kawaler

zegarmistrz, lat 26, mający interes poszukuje dla braku znajomości panny gotówką dla wspólnego dobra pożądaną. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 925

Kawaler

lat 30, kierownik szkoły, przystojny, bez nałogów, pozna pannę przystojną, zamożną do lat 25. — Cel matrymonjalny. Zgłoszenia z fotografią (zwrot, dyskrekcja zapewniona) Kurjer Poznański zdg 18 931

Przystojna

niebiedna, pozna wojskowego lub urzędnika kolejowego do lat 35. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia do Kurjera Poznański zdg 18 938

Dwóch

akademików podobno przystojnych szuka znajomości miłej, zarabnej, ładnej, zamożnej. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 18 873

Panna

z dobrej rodziny bez gotówki lecz dużą wyprawę wyjdzie zamaż za urzędnika kolejowego, emeryta, wdowca do lat 50. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 858

Urzędnika

kolejowego, wysokiego bruneta, wykształceniem lat 28 — 35 poszukuje wysoka, przystojna brunetka, lat 27, materialnie niezależna, nauczycielka. Zgłoszenia: Ostrów Wlkp. Poste-restante — „Kaczusia”. zdg 18 894

Kawaler

lat 35, z dobrej rodziny, z braku znajomości szuka panny do lat 26 posiadającej od 15 tys. lub nieruchomości. Cel matrymonjalny. — Oferty możliwe z fotografią zechcą Szan. Panie łaskawie kierować do Kurjera Poznańskiego zdg 17 636

Z

braku znajomości szukam tą drogą bratniej duszy. Panowie tylko urzędnicy etatowi dobrego charakteru, trzejwi, wyższego wzrostu bruneci. Blondynka 28 cokolwiek wiek majątku (domatorka). Cel matrymonjalny. Tylko poważne zgłoszenia do Kurjera Poznański zdg 18 051

Dla

starszej przystojnej panny domatorki dobrej gospodyni z poważnym kupieckim rodzinnym dysponującym majątkiem — jako krewny — szukam meża od lat 45 solidnego samodzielnego kupca lub urzędnika na wyższym stanowisku. Zgłoszenia do Kurjera Poznański zdg 18 361

Przystojna

młoda emerytka wyjdzie zamaż za kulturalnego na dobrą stanowisku. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 357

Kawaler

lat 32, kupiec, wysoki, elegancki posiadam gotówkę piękny skład centrum Poznania poszukuje panny przystojnej, muzykalnej z dobrej rodziny posag pożądaną. — Zgłoszenia Kurjer Poznański, pod zdg 19 331. Cel matrymonjalny.

Dyskretna

swatka. Poczta 23 — 3, front zdg 19 388

Trzydziestodwuletni

kawaler, rzemieślnik, kolejarz, wzrostu średniego, gotówka 6 000 poślubi właścicielkę nieruchomości Poznaniu lub okolicy. Łaska we oferty Kurjer Poznański zdg 19 306

Sierota

lat 25, z mieszkaniem szuka uczciwego meża. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 814

Najodpowiedniejsze

partie matrymonjalne tylko przez biuro „Wanda”. Rom, Szmańskiego 4 — 5. zdg 19 800

Dwaj

przyjaciele brunet 30, blondyn 29 na stałych posadach poszukują tą drogą znajomości w celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 320

Kawaler

niebrzydki, 30, dom, przedsiębiorstwo poślubi religijną, gospodarną, dobrej prezencji, nieposzlakowaną przeszłości. Oferty fotografiją Kurjer Poznański zdg 19 228/9

Adwokat

lat 40, Poznańczyk szuka znajomości zamożnych pań od lat 25 celem ożenku. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 643

Wdowa

inteligentna, ziemianka, z braku znajomości pozna panna po pięćdziesiątce, najchętniej ziemianina. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 599.

Kawalerowie

jeden samodzielnym, drugi na stanowisku kierow. lat 30 poszukują żon. Dla dobra przyszłości majątek konieczny. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 19 754

Turysta

kawaler, lat 41, bardzo sympatyczny, relig., zamożny, posiadam własną nieruchomość, poślubi Panie przystojną, zarabną, muzykalną, porządnej rodziny, niebiedną. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 881.

Wdowa

lat 37, z czteropokojowym mieszkaniem szuka meża na stanowisku. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 557

Wdowa

katoliczka, włada językami polskim i niemieckim, gospodarna, z obywatelskiej rodziny, posiada 5 000 zł kapitału, pozna szlachetnego, materialnie niezależnego pana od lat 54. Cel matrymonjalny. Oferty pod „Solidna” do biura ogłoszeń „Promień”, Łódź, Andrzejka 2. ng 7560

Blondynka

przystojna, 25, zamożnych rodziców, większy posag w gotówce, wyjdzie zamaż. Panowie dobrze sytuowani. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 659

Panna

przystojna, lat 36, z cokolwiek majątkiem, wyjdzie zamaż, chętnie za urzędnika do lat 40. Łaska we oferty Kurjer Poznański zdg 19 703

Znajomości matrymonjalne

w najlepszych sferach ułtawia szybko, solidnie, gwarantując dyskrekcję, jedynie Echo, najpoważniejsze biuro matrymonjalne w Polsce. Poznań, św. Marcin 68, telefon 50-30. Prospekty na żądanie. zdg 19 894

7. SPRZEDAŻE**Restauracje - kawiarnię**

z salką, mieszkaniem, koncesją, centrum sprzedam. Poważni reflektanci oferty Kurjer Poznański zdg 17 675

Oszczędność! Oszczędność!

nakazuje dzisiaj wszystkim kupować meble używane i nowe tylko firmie

Poznański Dom Komisowy

Dominikańska 3 telefon 24-42.

Olbrzymi wybór!

Bardzo niskie ceny. Przyjmujemy asygnaty „Kredyt”. Zamieniam używane meble na nowe oraz przyjmujemy w komis na bardzo dogodnych warunkach!

Poznański Dom Komisowy

Dominikańska 3. Pg 3 084-10,107

Wózki dziecięce

wyбір tanio Trabczyńska, Piarczackiego 11, podwórcę. Asygnaty „Kredyt”. zdg 17 895

Kawiarnię - cukiernię z barem, restauracja

sprzedam, lokal nowoczesnie urządzony. Bardzo dobrze prosperująca; można się przekonać. Naprawde okazja! Miasto 60 tys. mieszkańców garnizon, wojska, w Grudziądzu, 4-pokojowe mieszkanie przychylność właściciela domu. Powód n. miejscu. Poważni reflektanci gotówka koło 20 tys. nadesła oferty Kurjer Poznański zdg 18 331

Piękna jadalnia flamandzka
bardzo okazała dobrym stanie zegarem 12 krzesel.
Jadalnie dębowe
używane i nowe solidne.
Gabienty męskie
bardzo ładne eleganckie.
Sypialnie ładne
kombinowane obsadzone brzoza solidną pracą.
Skrzydło
czarne krzyżowe krótkie.
Pianino
krzyżowe płyta metalowa.
Poznański
Dom Komisowy
Dominikańska 3. Tel. 24-42.
Pg 3 085-10.106

Dębowy kompletny
Gabinet
męski dobrze utrzymany 325.—
Biblioteki
szafy, biurka tano.
Jadalnia
polerowana, luksusowa korzystnie
Sypialnia
mało używana dobra praca okazała dla każdego.

Bufoły
kredensy stoly rozsuwane krzesła do pokoi stołowych oddzielnie.
Jadalnia
modna, solidne wykonanie krzesła skóra.
Dywan
jak nowy piękne wzory prima gatunek.
Firany
na dwa okna eleganckie.
Serweta
na stół okrągły, dywanowy plusz, perski wzór. Świątosławska 10 (Jezuicka). „Dom Okazyjnego Kupna”.
Tel. 17-29. Ełmkan.
Pg 3 087-54.47

Kołdry puchowe!
nowe wykonanie patentowane: 79 zł
na walcie 34.— na wacie 9.50.— jedwabne 24.50.

Pierze-Pościele
resie 3.— kaczce 1.50. poduszki sypialne 5.50. pierzyny 28.— spody M. Mielczarek. — ul. Wrocławska 30. 22-50. Ełmkan.
największa czyszczalnia pierza. ng 7500

Opony samochodowe
dostarcza
najkorzystniejszej „Wulgum“
A. Kwiatkowski, Poznań, Wielkie Garbary 8, telefon 18-64. Przedstawicielstwo na wojew. poznański opom gum pełnych i półpneumatyków.

Pirelli
Posiadamy na składzie opony „Stomil”, „Michelin”, „Dunlop”, „Englebert”, „Firestone”, Akcesoria, akumulatory, smary, oleje. Największy i fachowy zakład wulkanizacyjny w Polsce. Własna prasa hydrauliczna.

Protektownia.
Nakładamy na zjeżdżone opony protektory fasonowe i udzielamy 20 000 km gwarancji. Wielkie zapasy opon używanych wszelkich rozmiarów. Ceny najkorzystniejsze. Zadajcie cennik-ów.
Pg 2580-5.59

Ford
1929 dobrym stanie kryty. Dąbrowskiego 7 lakiernia Lewicki. zdg 19 258

Pianino
okazyjnie 450 zł Marsz. Focha 41 m. 11 godz. 16 — 18. zdg 19 263

Skład
cukierników sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 19 264

Restauracja
dobrze prosperująca na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 208

Drogerję
3 000.— centrum Poznania spowodu wyjazdu sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 210

Restaurację
centrum Gniezna, dobrze prosperującą, powód choroby, okazjnie sprzedam. Gawłakowa, Gniezno, Lecha 5. zdg 19 227

Meble
najtaniej poleca
Szczaniecki
Tama Garbarska 3. zdg 19 151

Kotlina
przenośna. Zakret 24. zdg 19 158

Nowości w damskich płaszczach kostjumach
kompletach już na składzie. Wisniewski, Stary Rynek 53-54, wchód ul. Świątosławskiej. zdg 19 939

Skład
papieru, punkt krzyżowy, dobrze prosperujący za 2 000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 182

Hotel
restauracja pełny wyszynk miasto 4 000 mieszkańców obrót roczny 40 tys. dobra egzystencja — sprzedam całkowitem urzędzeniem 2 000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 268

Restauracja
w pełnym biegu z wyszynkiem przy ruchliwej ulicy od zaraz na sprzedaż. Półwiejska 16. zdg 19 136

Ogródek
działkowy. Bukowska. Polna 30 m. 1. zdg 19 180

Swetry
komplety, suknie koronkowe, bluzki szydełkiem, na drutach, formy papierowe, miarowe wykonuje an zamówienie, według najnowszych modeli. Wszelkie próbki wzorów na miejscu pokazujemy. Grudnia 4 — 4. zdg 19 911

Kartoteki i przybory
do kartotek. Skóra S-ka. Aleje Marcinkowskiego 23. ng 5966

Maszyny do pisania
największy wybór nowych i okazjnych z pełną gwarancją.
Kochanowicz i Ska
Plac Wolności 13. obok komendy policji. Pg 2 584-6.78

Sprzedaje
kupuje meble, maszyny, inne rzeczy. Dom Komisowy, Podgórna 2. Pg 2542-10.58

300
rozebranych samochodów zakup, sprzedaje używanych części samochodowych podwozie młeczarskie Autosklad, Dąbrowskiego 89, tel. 40-74. dg 791/2

Dom
dobra lokata kapitału natychmiast sprzedam. Leszno, Rynek 3 II ptr. ng 7 515

Restaurację
dobrze prosperującą, centrum Poznania, sala zebrań spowodu choroby tano sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 403

Lilje
białe prawdziwe wysadki sprzedam tano. Szperlińska, Grunwaldzka 27. zdg 18 705

Sprzedam
kolonjalke stała klientela, miasto powiatowe 4 500.— Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 709

Wózek dziecięcy
elegancki tano. Focha 67 — 25. zdg 18 964

Browning
„FN” kal. 7.65 tano. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 072

Sypialnię
kuchnie prawie nowe okazjnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 19 852

Urządzenie
fryzjerskie, różne meble. Adres Kurjer Pozn. zdg 1083

Kilka dobrych obrazów
mała polskich, olejne, grafik sprzedam. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 19 890

Łóżeczko
dziecięce prawie nowe. Dolna Wilda 36 — 17. zdg 20 003

Restaurację kawiarnię
centrum, prosperującą spieszenie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 002.

Sypialnia
jasna korzystnie. Kwiatowa 9, m. 4, od 5. zdg 19 067

Kawiarnia - jadalnia
tano. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 894

Fryzjerzy
żelazka ruch Denis para od 12 zł. Poeny, Radioluxy, maszyny elektryczne, brzytwy, nożyczki, niezrównane poleca okazjnie — Wenzlik, Aleje Marcinkowskiego 19. N 5326

Pianina i Fortepiany
światowej sławy marki „Arnold Fibiger”, „Kalsz”, (dostawca Polskiego Radia i Konserwatorium) Muzycznych) stale wyróżniane na wszechświatowych wystawach jako najlepsze fabrykat polski. Niskie ceny, dogodne warunki. Dostarcza po cenach fabrycznych. Przedstawiciel A. Drygas, Poznań, ul. Podgórna 10a. Tel. 33-58. Pg 2556/7-1.13/15

barokowy gdańska
szafa
krzesło
Chippendale
Caesar Mann, Rzeczypospolitej 6 ng 5 820

porcelana Korzec
Caesar Mann, Rzeczypospolitej 6. ng 5819

Wszelkie meble
używane, nowe, różne inne sprzety. Świątosławska 10 (Jezuicka) Dom Okazyjnego Kupna. Pg 2587 53.93

Urządzenie składowe
białe, lakierowane (kolonjalka) stół oszklony na sprzedaż. Oferty Oredownik, Poznań zdg 18 744

Skład
towarów krótkich (16 lat jednych rekach) sprzedam. Września, — Sienkiewicza 13. zdg 18 396

Antyki
Dominikańska 1 — 1. zdg 17 029

Plac
z bocznica kolejowa pod wille, składnice, fabrykę korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 203

Na
dogodnych warunkach sprzedam wille 5 pokoi, kuchnia, komfort, duży ogród owocowy, Wieliczka, Holyński ng 7521

Piekarnia - cukiernia
filje Poznaniu, pełnym biegu spowodu choroby właściciela korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 888

Samochód
Chevrolet 4 cyl. korzystnie sprzedam. „Rekord”. Szewska 20 a. zdg 19 043

Kawiarenka
dobrze prosperująca, centrum Poznania na sprzedaż. Reflektantem pewna gotówkę Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 793

Śliczna
kolja brylantowa z szmaragdami w platynie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 038

Przystań
kajakowa oraz nowo założony ogród wycieczkowy nad Wartą do wydzierżawienia za kaucją. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 037

Meble kuchenne
wprost wytwórni najkorzystniej. Piaskowa 3, Konecki. zdg 18 574

Tapczany
garnitury, leżanki pierwszorzędne poleca Banaś, Poznań, Kreta 23. zdg 18 591

Fortepiany pianina, fisharmonja
okazyjnie. Pierackiego 10. — podwórze, parter. zdg 19 491

Restaurację
centrum, koncesja w pełnym biegu, zaraz do objęcia. Pocztowa 11 zdg 19 512

Wielki
wybór najniższe ceny. Fligierski, Poznań, św. Marcina 23. zdg 16 605/6

Motor
ssacogazowy fabr. Körting 65 km komplet gazownia w stanie pierwszorzędnym. Kłodowski, Ostrów, Wrocławska 25. ng 7 524

Lustrzanke
6 x 6 Perfekta Welty okazjnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 870

Dom
piętrowy czyszony, skład rzeczniczy na sprzedaż. Poznań, ulica Leonarda 10. zdg 18 020

Rzeźnictwo
dobrem położeniu mieszkaniem korzystnie, zgoda gospodarza. — Adres Kurjer Pozn. zdg 19 360

Toledo
i fillet, serwety, kapa na 2 łózka tano. Rakowska, Pocztowa 1. zdg 19 362

Maszyny
do szycia „Gutmana” na motor tano. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 363

Wyprawkę
niemowlęcą. Strzelecka 3-a, m. 3. zdg 19 365

Krajinia szynki
maszyna nowa typ „Berkel” — sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 382

Tanio
antyki, saloniki mahoniowe, brzożowe. Witt, Szkolna 3. zdg 19 162

Karpie
kroczyki obsadzone, narybek lina sprzedza Zakład Rybactwa i Łowiectwa Uniw. Poznań-Sołacz, Niestachowska 10. Tel. 10-31. zdg 19 266

Skład
kolonjalno-spożywczy, nowa dzielnica, towarem, magłem, trzypokojowe kuchnia, tano, powód choroby. Adres Kurjer Pozn. zdg 19 127

Tanio
perskie dywany, figure brzożu, obrazy antyczne, książki, porcelany, używane meble, likwidacji mieszkania. Matejki 1, mieszkani 4, po południu. zdg 19 304

Meble
poleca najtaniej
K. Bakoś, Stary Rynek 51.
zdg 98 446/7

Meble Baranowski
najtaniej poleca
Poznań, Podgórna 13. Pg 2543/4

Wielki
wybór najniższe ceny. Fligierski, Poznań, św. Marcina 23. zdg 16 599/600

Samochody
części używane podwozia młeczarskie, opony, zakup, sprzedaż Automagazyn, Jakóba Wujka, telefon 75-17. dg 749/50

Kapelusze damskie Sozańska
Stary Rynek 84, wejście Zamkowa 6. I. piętro. Pg 3043-10.45

Tapczany — fotele
leżanki, gwarantowanej jakości, najkorzystniej. Wrocławska 13. dg 1055

Kamienicę
sprzedam w śródmieściu Poznania za 85 tysięcy, gotówka 60.— Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 5 762

Na
dogodnych warunkach sprzedam wille 5 pokoi, kuchnia, komfort, duży ogród owocowy, Wieliczka, Holyński ng 7521

Sprzedam
przesiewacz czterodziałowy wolnowiszący jeszcze w biegu. Urbański, Pleszew, Młyn. ng 7469

15 marca wyprzedaż
obowią w firmie „Waza”. Wrocławska 15. zdg 18 892/3

Syrop 45%
biały, jasno-żółty, ciemny deserowy, cukier groszowy najtaniej. Śledziński, Wrocławska 17. zdg 18 359/60

Samochód
Chevrolet 4 reklamówka na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 188/9

Pierze - puch
najtaniej poleca — Stanisław Dyzekowski, Poznań, ul. Wierzbiciele 13. — najnowszą czyszczalnia pierza. zdg 19 116/17

Skład
towarów krótkich, śródmieście, czynsz 80.— sprzedam. Również maszyna do pisania tano. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 19 322

Pianino
pierwszorzędne, czarne, krzyżowe, okazjnie. Strzelecka 26—3 zdg 19 329

Wytwórnę
zaprowadzona mydel kosmetycznych. Poznaniu sprzedam 1200 do 1.500.— Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 19 335

Kolonjalke
zaprowadzona magłem, mieszkaniem, dzierzawa 40.— sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 19 339

Radioaparat
3 lampowy, anodowy. Chelmońskiego 4 — 2, godz. 16—17. zdg 19 393

Wózek
dziecięcy biały skrzyżkowy. Chelmońskiego 4 — 2. zdg 19 394

Zegar
do sypialni. Adres Kurjer Pozn. zdg 19 400

Wózek
dziecięcy jak nowy sprzedam. — Graniczna 14, m. 8. zdg 19 411

Wieczne Pióra
złote stalówki naprawia fachowo specjalny warsztat Reparatywny i Wytwórnia Wiecznych Piór R. Linda. Poznań, Piekary 17, dziedziniec Kina Metropolia. zdg 99 289

Piekarnię
cukiernię, centrum Poznania, dobrze zaprowadzona, sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 278

Skład
kolonjalny, dobra egzystencja, z magłem, 2 pokoje, kuchnia. — Adres Kurjer Pozn. zdg 19 281

Platforma
(40 ctr.). Zupańskiego 12 — 12. zdg 19 282

Lisie
dwie piękne skóry, surowe, okazjnie sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 19 286

Zakład
fryzjerski spowodu stosunków rodzinnych tano na sprzedaż. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 272

Prasę
frykcyjną spindel 70 m skok 200 m nacisk do 40 000 kg. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 273

Perskie
mostki, kryształ, wózek do herbaty tano sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 275

Jajka drażetkowe
likworowe karmelowe poleca najtaniej fabryka cukrów, drażetek Średziński, Poznań, Wrocławska 17 zdg 18 353/4

Dom dwupiętrowy
dwoma składami, nowoczesnym urządzeniem rzeźnicznym zaraz na sprzedaż. Stroński, Krobica, Rynek ng 7 494

Wózek
dziecięcy dobry. Poznańska 8/10 m. 11. zdg 19 235

Bilardy
automatyczne nowoczesne tano. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 243

Wózek
spacerowy sprzedam. Górna Wilda 104 m. 13. zdg 19 254

Kolonjalka
14 lat jednych rekach 3 pokoje, magiel, świetnie prosperująca — zapewniona egzystencja spowodu wyjazdu sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 9 589/90

Meble kuchenne
najtaniej. Łakowa 4 a, stolarnia. zdg 19 455/6

Ślubne
obracły własny wyrób od 12 zł. Chwilkowski, Nowa 8, Bazar. zdg 19 558/9

Jadalnia
nowoczesna tano, Poznań, Wielkie Garbary 9 mieszkaniem 9. zdg 19 769/70

Drzwi
jak nowe 12 za sztukę. Stolarnia Poznań, Kantaka 5. zdg 19 771/2

Pianola
amerykańska z nutami: bardzo tano. Stolarnia Poznań, Kantaka 5 zdg 19 773/4

Meble, Wozna 16 Sypialnia
czeczotowa solidne wykonanie tylko 450.—

Jadalnia
kompletna 200.—
Sypialnia
biały marmur kryształowe lustra 320.—

Jadalnia
jak nowa 375.— Kuchnie, szafy, łózka, stoly, biurka inne sprzety tano Centralny Dom Komisowy, Wozna 16. zdg 19 442

Parcele
dobre położenie. Grobla 28 — 2. zdg 19 430

Kolonjalke
mieszkaniem, magłem, tano. — Adres Kurjer Pozn. zdg 19 348

Perski
pomost sprzedam. Piekary 16/17, m. 7. Ogłądać 11—14. zdg 19 419

Parcela
pod wille, fabrykę, idealna Poznaniu sprzedam Oferty Kurjer Pozn. zdg 1042

Sprzedaj — Naprawa
wszelkich systemów piór wiecznych i ołówków automatycznych. Naprawa natychmiast w firmie Józef Czoznowski specj. skład papieru i montowania piór Poznań, Fr. Ratajczaka 2. dg 772

Okazyjnie
nowoczesne radio 4 lampowe i 5 prostownicza na prad zmienny. Zgłoszenia Stroma 26 — 3. zdg 19 412

Maszynę
damską krawiecką i leworamienną. Rybaki 9 — 2. zdg 19 415

Ford
karetke dwudrzwiową na chodzie w bardzo dobrym stanie sprzedam za gotówkę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 482.

Piekarnia
centrum dobrze prosperująca mieszkaniem sprzedam. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 19 463

Złoto
srebro brylanty kupuje sprzedaje „Ocasjon”. Aleje Marcinkowskiego 23. zdg 19 461

Wózek
dwukołowy kryty. Marciniak, Mostowa 23. zdg 19 452

Prima kafle szamotowe, Prima cegły szamotowe i płyty szamotowe, koryta (żłoby) glazurowane
wszelkie artykuły ceramiczne dla budowli oraz

drzewo budowlane
gotowo przetarte według list pomiarowych na własnym tartaku dostarcza korzystnie: M. Perkiwicz, fabryka ceramiczna, cegielnia i tartak, Ludwikowo, p. Mościna. Składnica Poznań, ul. Skłodowska 5/7. Telefon: Poznań nr. 25-03. Pg 3068/9-10,87/8

Skład
pieczywa, nabiału, pokoiem — etanio sprzedam. Poznań, Masztalarska 5 a. zdg 19 775-6

Piękna sypialnia
solidne wykonanie, okazjnie na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 537

Pianina
okazyjnie. Drzewas, Podgórna 10a. zdg 19 531

Rower
prawie nowy sprzedam. Matejki 40, m. 10. zdg 19 525

Skład
kolonjalny towarem, dobry punkt objęcie 4 tys. zaraz sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. port. 3070

Platforma
30 ctr. osie patentowe. Różana 18 — 3. zdg 19 633

Na sztandary
ornaty, polecam wszystkie rodzaje materiałów, ceny fabryczne. Poznań, św. Marcina 14, m. 9 zdg 19 506

Rower
damski Kwiatowa 4 — 8. zdg 19 624

Meble
najtaniej poleca J. Stepkowski, Szewska 2. zdg 19 623

Wózek
dziecięcy jak nowy. Dąbrowskiego 36 — 24. zdg 19 756

Warsztat
blacharsko instalatorski komplet maszynami i towarem spowodu choroby. Wskaże Kurjer Pozn. zdg 19 757

Zakład fryzjerski
śródmieściu wraz mieszkaniem. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 19 592

Skład
kol. towarem, 3 pokoje tano sprzedam. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 19 824.

Kapelusze damskie
modele najnowsze fasony z własnej pracowni codziennie świeży towar poleca po wzięciu niskich cenach. N. Smogaj, Nowa 11, Poznań. zdg 19 847

Singera
damska. Czesława 7a m. 11. zdg 19 887

Kuźnie
połowa i piec kapielowy sprzedam tano. Talarowski, Patr. Jackowskiego 49. zdg 19 884

Samochód
otwarty nadający na reklamówkę. Motocykl 500 ccm sportowy sprzedam najlepszym stanie. Lisiecki, Czarnieckiego 2. zdg 19 859

Maszynę
damską sprzedam. Wielka 10 m. 8. zdg 19 909

Konia
dobrego sprzedam. Rataje 49. zdg 19 907

<

Gramofon
szafkowy 33 płyt, skrzypce, frak, wszystko jak nowe. Wrocławska 3 — 6. zdg 19 804

Kolonjalka
mieszkaniami tanio sprzedam. dobre położenie. Wskazę Kurjer Poznański zdg 19 795

Zakład
dentystyczny zaprowadzony (bez konkurencji) odstąpię, prowincja (Wlkp.) Oferty Kurjer Poznański zdg 19 755

Skład
kolonialno - delikatesowy ul. ruchiwa Poznań sprzedam, stonki rodzinne. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 690

Wózek
dziecięcy dobrze utrzymany. — Chwaliszewo 21/22, m. 2. zdg 19 682

Skład
delikatesów specjalność drób, nabiał w centrum miasta z dobrą klientelą i obrotem sprzedam zaraz z powodu choroby. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 740

Tapczan
nowy 200x130 cm tanio. Górna Wilda 63, m. 1. zdg 19 735

Skład
obuwia przyległym mieszkaniem 2 pokojowym z powodu stosunków rodzinnych. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 874

Foxterrier
piesek 3 miesięczny rasowy na sprzedaż. Ul. Dąbrowskiego 1, portjerka. zdg 19 872

Skład
przyborów krawieckich centrum sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 873

Skład
cygar, wódek przy St. Rynku obszerny lokal, nadający się na każdą branżę egz. od 25 lat sprzedam zaraz z powodu choroby. Adres wskaze Kurjer Poznański zdg 19 868

Podłoge
kresowa tanio oddam. Telef. 19-90 zdg 19 922

Radjo
wielkiej mocy tanio. Telefon 19-90 zdg 19 921

Antyki
rozmaite meble, obrazy, świeczniki, zegary, stara porcelana. — Skarbowska 4, m. 8. zdg 19 613

Książki
naukowe, powieściowe skupuje, sprzedaje korzystnie Antykwariat, ul. Strzelecka 2. zdg 19 728

Skład
towarów krótkich. Wskaze Kurjer Poznański zdg 19 861

Łóżeczko
dziecięce. Grobla 6 — 9. zdg 19 944

2 wozy
robocze okazynie na sprzedaż. — Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 19 943

Lampy
elektryczne, stylowe najnowsze modele wprost z wytwórni M. Nowak, Masztalarska 7. zdg 19 941

Tokarnia
Drykierka lub na drzewo z żelaznym łożem i suportem. Dąbrowskiego 42 warsztat. zdg 19 790

Rzeźnictwo
mieszkaniami 1500.— sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 785

Pokój
biały, żelazne,

Łóżko
biurko

Willa
dwumieszkaniaowa niewykończona przynależności wpłaty 20 000.— Wojciechowski, Radosna 20. zdg 19 783

Skład żelaza
istniejący od 50 lat dobrze prosperujący w dobrym położeniu — spowodu stosunków rodzinnych korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 782

Łóżeczko
dziecięce. Rybaki 10 — 5. zdg 19 917

Pomosty
dywany piękne wzory sprzedam. Grudnia 4 — 4. zdg 19 914

Lisa
pięknego sprzedam. Grudnia 4 — 4. zdg 19 913

Piece
wanny kąpielowe najtaniej. — Koska, Dominikańska 5. Ng 6314

Komunikat!
Specjalnie polecam moim klientom:

Piękny gabinet palisandrowy
luksusowy bardzo okazały nowoczesny polerowany.

Gabinet mahoniowy
elegancki ładny model

Jadalnia mahoniowa
styl nowoczesny piękna

Sypialnia orzechowa
cała polerowana najlepsze wykonanie

Salonik Ludwika
XIV imitacja kości słoniowej.

Poznański Dom Komisowy
Dominikańska 3, telefon 21 — 42. Pgr 3092-10.105

Rury
kanalizacyjne, wodociągowe najtaniej. Koska, Dominikańska 5. Ng 6313

Skład
cukierków zaraz tanio. Adres Kurjer Poznański zdg 19 989

Kino
Poznaniu korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 987

Tokarka
precyzyjna 1 mtr ze śrubą pociągowa i elektrycznym zapędem, tanio na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 986

Frak
sprzedam. Aleje Marcinkowskiego 17, m. 6. zdg 19 983

Wylęgarnia
pisklat 50 złotych Oferty Kurjer Poznański zdg 19 982

Fortepian
(skrzydło) krzyżowe dogodne spłaty. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 981

Dywan
orientalny i elekterolux oryginalny zaraz sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 930

Motor
benzynowy 4-6 k. M. Motocykl 3 P. S., aparat do spawania — sprzedam. Szukała, Grochowe Łaki 7. zdg 19 948

Okazyjnie
tapczany 45 zł, leżanki, regulatory, biurko. Strzelecka 3 a. Komis. zdg 19 947

Koń
kasztan 7, silny. Górna Wilda 48. zdg 20 021

Octownię
z klientelą, tanio sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdg 20 024.

Kocioł
dwupłomienny 3 atm. 60 m³ w bardzo dobrym stanie. Tadysz Jaruszewski, Woźna 6, telefon 32-66 zdg 20 019

Fortepian
korzystnie. Św. Józef 2, m. 4. zdg 20 001

Kamieniarsko-rzeźbiarski
zakład wydzierżawie lub sprzedam miasto powiatowe Wielkopolska. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 039

Pierwszorządny
skład owoców, konserw i cukrów istniejący przyszło 40 lat Poznaniu przy przynajmniej pięciu w śródmieściu zaraz sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdg 20 037

Lustro
160x240 bilard autom. sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 035

Jadalnia
elegancka tanio. Stolarska Bukowska 9. zdg 20 034

Walka z kryzysem
zmusza kupców do sprzedawania towarów dobrych a tanich dlatego polecam

Meble kryzysowe
używane i nowe — piękne solidne i tanie — naco specjalnie zważają Panie.

Poznański Dom Komisowy
Dominikańska 3 tel. 24-42. Pgr 3086-10.100

Modne gustowne tapczany
leżanki, kanapy, garnitury klubowe

Sypialnia
nowa elegancka korzystnie Świętosławska 10 (Jezuicka) „Dom Okazyjnego Kupna”. P 3090-54.44

Jadalnia
Nowoczesna solidnie wykonana tylko 390.—

Gabinet
meski jak nowy modny fason z garniturem klubowym (mokiet) tylko 630. „Dom Okazyjnego Kupna” — Świętosławska 10 (Jezuicka). Pgr 3092-54.46

biurko
Amerykańskie żaluzyjne

Kuchnie
używane nowe tanio.

Sypialnia
jednoosobowa dobre wykonanie dąb z jaworem 145.— Świętosławska 10 (Jezuicka) Dom Okazyjnego Kupna. Pgr 3093-54.45

Antyki
salon, gabinet, jadalnia Biedermeyer i inne rzeczy tanio sprzedam. Poczta 22. Pgr 3098-54.37

Lokal Licytacji
Brunona Trzeczaka, Stary Rynek 46/47 sprzedaje wszelkie

Urządzenia domowe
kompletne pokoje, pojedyncze meble, instrumenty, dywany, obrazy, lustra, etc. Pgr 3088-10.109

10. MAJATKI

960
móg 20 km Poznania komplet korzystnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 242

Parceluje
przeprowadza wszelkie z parcelacją związane czynności. Biuro Rolniczo-Powiernicze „Hektar”, Poznań, Fredry 6, Tel. 35-31. zdg 15 875

„Polexpress”
używany do kawy minimum 12 litrów kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 614

Gospodarstwo
130 mórg tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 241

Resztówka
500 łącznie 160 jeziora, pałac ciepła zimna woda park 800 g. kontyngent buraków szybko decydującemu. Gotówki ca. 60 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 414

11. KUPNA

Wózki
dziecięce używane kupuje Razer Szewska 11. zdg 17 769

Meble używane
dywany, porcelane, antyki kupuje Magazyn mebli, Podgórna 6. zdg 18 045

Opony
detki, zużyte i używane kupuje każda ilość. Wul-Gum, Wielkie Garbary 8 tel. 18-64. Pgr 2 585-7.29

Kupuję
stałe srebro — złoto najwyższe ceny Caesar

Mann
Rzeczypospolitej 6. ng 5802

Meble
barokowe kupie. Oferty Kurjer Poznański ng 5830

Znaczki polskie
kupuje Biuro Filatelistyczne „Polonia”. Stachowiak, Poznań 3. zdg 15 940

Maszynę kaszkową
„Reforma” pojedyncza w stanie dobrym kupie. Oferty Kurjer Poznański dg 1968

Bilard
automat kompletnym w stanie. Oferty cena Agentura Kurjera Poznańskiego. Grabów n/Prosna ng 7523

Rower
dziecięcy kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 19001

Lombardowe
kwity na złoto, brylanty kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 533

Pianino
za gotówkę kupie, handlarze wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 694

Srebro
złoto, brylanty kupuje Kruk 27 Grudnia 6. Ng 6809

Kupuję
używana garderoba i t. d. Komis. Wielkie Garbary 19. zdg 19 298

Maszynę drukarską „Amerykanke”
quarto, używana, w dobrym stanie, kupie okazynie. Zgłoszenia Kraków, skrytka pocztowa 64. ng 7 498

Tokarkę
metrowkę dobrym stanie kupie. Sawiński, Oborniki, Rynek. zdg 19 257

Kupię
czcionki używane. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 259

Pianino
krzyżowe dobrze utrzymane kupie. Handlarze wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 220

Samochód
osobowy mniejszy oszczędny kupie. Oferty dokładnym opisem, cena Kurjer Poznański zdg 19 122

Piec
kąpielowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 110

Tartak
na rozbiórke kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 458

Pianino
kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 494

Kłosk
na podwoziu. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 535

Wózek
dziecięcy kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 566

Motocykl
w dobrym stanie kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 656

Kupię
tokarnie, roller i narzędzia zegarmistrzowskie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 660

Beczki
drewniane, używane, dobre kupie „Hatech”, Marcin 65. zdg 19 906

Kocioł
parowy do 20 m³ pow. ogrz. do 8 Atm. kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 673

Parcelę w Poznaniu
wartości 20 000 zł, wpłace na gospodarstwo rolne. Warunek dobra ziemia, położenie przy wodzie i lesie. Oferty właścicieli, podanie warunków Kurjer Poznański zdg 19 934

Pianino
kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 809

Garderobę
używaną, meble, kwity lombardowe wszelkie rzeczy. Skład Komisowy, Ślusarska 6 a. zdg 19 699

„Polexpress”
używany do kawy minimum 12 litrów kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 614

Pianino
gotówka kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 723

Rzeźnictwo
kupie lub wydzierżawie. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 836

Brylanty
kupie 3-10 karat, prima. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 19 855

Brylant
duży lub pierścieni brylantowy kupie okazynie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 925

Lokal Licytacji
Brunona Trzeczaka, Stary Rynek 46/47 przeprowadza licytację (sprzedaż) wszelkiego rodzaju urzędzeń mieszkaniowych u zleceńniodawcy lub w własnym lokalu. Pgr 3095-10.111

12. DO WYNAJĘCIA

Czteropokojowe
komfortowe Stary Rynek 80/82 drugie piętro, centralne ogrzewanie od kwietnia. Telefon 66-19. zdg 16 261

Trzypokojowe
parter, przynależnościami, czynsz bieżący. Wiadomość: Palacza 70 m. 5. zdg 17 661

Komfortowe
6-pokojowe 11 p. Ratajczaka 40 narożnik 27 Grudnia, wolne 1-go kwietnia, gospodarz. zdg 18 172

Dwupokojowe
parterowe. Ostrówek 10. dozorca zdg 18 465

Trzypokojowe
słoneczne kwietnia Łazarz ulica Adama Biedrzyckiego 15, obok ul. Winklera. zdg 18 857

3-pokojowe
mieszkania, łazienka, elektryczność, gaz w nowym domu na Łazarzu, wprost od gospodarza do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 18 866

W śródmieściu
od kwietnia sześciopokojowe III centrozgrzewanie, miesięcznie 140 Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 828

2
pokoje kuchnia w willi z ogrodem zaraz, najchętniej emerytom — urzędnikom Łukaszczyca 28. zdg 19 958

Dwupokojowe
czterdziestopięc.

Trzypokojowe
komfortowe, Jeżyce, 60.—

Czteropokojowe
Kantaka, 71.70.

Pięciopokojowe
Marcinkowskiego, 125.— Grudnia 19. zdg 19 951

Pokoiku
tańszego pan. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 042

Dwupokojowe
kuchnia Łazarz. Rok zgóry. — Marcina 31, skład bielizny. zdg 20 032

Siedmiopokojowe
Grottera korzystnie wydzierżawie. Telefon 34-44. Oferty „Par”, pod 54.11. Pgr 3052-54.11

4
pokojowe, parterowe, piece, natchymiat Matejki 5, wskaze mieszkanie 14. zdg 19 093

4 pokojowe
mieszkanie komfortowe, śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 291

Trzypokojowe
słoneczne. Właściciel Śniadeckich 16 — 6. zdg 18 736

Czteropokojowe
komfortowe na Solaczu. Adres Kurjer Poznański zdg 19 195

Komfortowe
obszerne, słoneczne 4 — 3 pokojowe nowoczesne mieszkanie przy Słowackiego od lipca do wynajęcia. Kraszewskiego 17 — 15. zdg 19 166

3
pokoje kuchnie, łazienka I piętro bezdzietnemu etat. urzędnikowi. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 170

Sześciopokojowe
komfortowe wysoki parter 1. 4. Działuńskich 3. zdg 19 171

6 pokoi
kuchnia komfort I piętro centr. ogrzewanie od zaraz przy ul. 27 Grudnia. Wiadomość telef. 72-86. zdg 19 176

Pełnokomfortowe
6 i 3 pokojowe słoneczne centr. ogrzewanie uroczę położenie willa Solacka 61 m. 2. zdg 19 181

5
pokoi słonecznych, bardzo ładny rozkład z wszelkim komfortem, ładnie odnowione, I piętro, willa, przy tramwaju od zaraz. Zależę 6 przy Marsz. Pocha 111. zdg 18 824

Tanio
próżny pokój komfortem mieszkaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 792

Skład
dużym pokojem mieszkalnym do wynajęcia. Górna Wilda 31. Wiadomość mieszkanie 3. zdg 19 868

Trzypokojowe
komfortowe willa. Listopadowa 40, za Ostroroga — Górczyn. zdg 19 450

Trzypokojowe
wygodami odnowione, Park Wilsona, nowy dom I. zwrot kosztów, pół roku zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 308

4 pokoje
kuchnia, łazienka, Dolna Wilda 8, m. 8. 12-4. zdg 19 816

Dwa mieszkania
6-pokojowe wszelkimi wygodami parter, oraz I piętro balkonem. Plac Działowy 6 do wynajęcia. Wskaze stróżka. zdg 19 321

Trzypokojowe
łazienka etc. centrum przy moście Chwaliszewskim, meblami. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 333

Pięciopokojowe
słoneczne I. Wilsona, piece komfort. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 395

Sprzedam
pokój kuchnie meblami. Kościelna 1, m. 10. zdg 19 387

Pięciopokojowe
centrum kwietnia wolne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 496

Skład
z 2 oknami wystawowymi od 1. 4. 36 do wynajęcia

ul. Świętosławska 1
tuż przy Starym Rynku. Informacje w składzie porcelany Świętosławska 1. Pgr 3370/7-10.103/4

Trzypokojowe
słoneczne ewentl. orodem. — Gwiaździsta 27 (15 minut tramwaju 6.) zdg 19 528

5-pokojowe
front, drugie piętro, lekarza. — adwokata zaraz. Dąbrowskiego 35/37. zdg 19 608

1-2
pokoje umeblowane, albo próżne, centrala, telefon, łazienka, kulturalnej osobie. Poczta 31a, m. 11. zdg 19 621

Trzypokojowe
Dwa razy Jagielly trzypokojowe bezpodatkowe, cztery pokojowe Marcina II piętro. zdg 19 752

Pokój
kuchnia, ul. św. Rocha, kaucja. Zgłoszenia Dolna Wilda 20/31. zdg 19 953

Jednopokojowe
małe, bezdzietnym 1 kwietnia. Szlagowska 19. zdg 19 860

Mieszkanie
pokój kuchnia suterenowe, obszerne nowej willi. Zgłoszenia ul. Projektowana 18, obok Rolnej. zdg 19 999

Czteropokojowe
blisko Wilsona, 3 piętro, komfort centralne wodne, 1 kwietnia tylko poważnym. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 995.

Dwa
pokoje, kuchnie wydzierżawi gospodarz. Zgłoszenia Chelmońskiego 5, mieszkanie 1. zdg 19 926

Puszczykowo
trzypokojowe, wycodami, ogródek. Zgłoszenia Poznań, św. Marcina 58, gospodarz. zdg 19 853

Jednopokojowe
kuchnia, komórka, korzytarz. — elektryka rok zgóry. Solacz. — Nad Wierzbakiem 22. zdg 19 892

Sześciopokojowe
słoneczne, czyste, komfortowe, II piętro Jeżyce, kwietnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 965

Dwupokojowe
kuchnia I piętro 1 4. Chocimska 106, przy Grunwaldzkiej. zdg 19 878

4 pok.
komfortowe I p. od 1 lipca. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 007.

Pokoju
w Poznaniu od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 380

Kolejarz
etatowy poszukuje 2 pokoju kuchnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 390

2-3
wygodami od gospodarza. pewny płatnik. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 19 395

3
pokój poszukuje bankowiec. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 451

Pokoju
kuchni dam kwartał zgóry lub portierstwo. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 448

Związek
poszukuje 4 pokoje. 2 na biura. reszta mieszkanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 534

3-4
pokój komfortem poszukuje bankowiec. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 19 661

Bezdzietni
poszukują pokoju kucania. Rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański port. 3009

Poszukuje
2 pokoju kuchnia. przyjaźności. staly urzędnik. Szczegółowe oferty Kurjer Pozn. port. 3067

3-4
pokojowe urzędniczki. Dzierżawa rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 751

Poszukuje
mieszkania 1 lub 2 pokoje i kuchnię. (Dzierżawa zgóry). Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 821.

Małżeństwo
poszukuje pokoju kuchnia lub pokoju od gospodarza okolicy Dębca. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 963

Profesor
dwupokojowego. komfortowego. Centrum. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 812

Mieszkania
dwupokojowego. centrum Jeżyce od gospodarza poszukuje urzędnik. ewtl. czynsz zgóry. Wskaże Kurjer Poznański zdg 19 808

Portierstwo
ślusarz żonaty. młody uczeiwy. wszelkie rezeracje. obejmie stróżstwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 797

Małżeństwo
bezdzietne próżnego lub pokoju kuchnia zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 765

3 lub 4 pok.
mieszkania okolicy Jeżyce - Łazarz bliżej śródmieścia poszukuje urzędnik. na pewnym stanowisku. Pośrednicy wykluczeni. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 19 617

4
pokojowe z ogródkiem okolicy Ostroga. od kwietnia lub później poszukuje Czynsz zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 959

Pokoiku
od gospodarza szukam. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 960

2
lub 3 pokoje. komfort. balkon. front. słoneczny. I lub II piętro. okolicy rynku jeżyckiego. Matejki. Śniadek. Blisko tramwaju. od 1 lub 15 kwietnia oficer emeryt na poważnym stanowisku. Oferty warunkami Kurjer Pozn. zdg 19 931

Szukam
3 pokojowego mieszkania. Górna Wilda lub Królów Jadwigi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 952

2-3
pokojowego komfortego emeryt. wyższy urzędnik państwowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 014

14. ZAŁOŻENIA MIESZKANIA

Dwupokojowe
kuchnia. korzystać. frontowe. okolicy Szwajcarskiej. zamienie pewnym jedno- lub dwupokojowe. śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 532

15. POKOJE UMEBL.

Gabinet
15. 3. Młyńska 3, m. 4. zdg 18 763

Mickiewicza
3. m. 6. dwuosobowy komfortowy od 15. 3. zdg 18 083

Dwuosobowy
Patrona Jackowskiego 38 - 3. zdg 19 279

Kulturalnemu
słoneczny frontowy dobrem utrzymaniem. Gasiorowskich 5 - 7. zdg 19 250

Pokój
Półwiejska 22 - 7. zdg 19 262

Wytworny
gabinet salonik łącznie oddzielnie sytuowanym zaraz. Wrocławska 28/29 m. 8. zdg 19 214

Pokój
słoneczny. niekrepujący. centralne. Ogładać 15 - 17 Grunwaldzka 11 - 6. zdg 19 152

Pokój
umeblowany. Zakret 24. zdg 19 159

Pokój
urzędnikowi. Ratajczaka 11a m. 97. zdg 19 144

Niekrepujący
Pocha 38 - 8. zdg 19 161

Dwuosobowy
Klasztorna 16 m. 2. zdg 19 165

Elegancki
pokój ze wszelkimi wygodami - tylko dla solidnego pana. Działki 7 m. 7 do obejrzenia od 14 - 17. zdg 18 887

Pokój
Poznańska 27 a. I. prawo. zdg 19 361

Panu
Niegolewskich 16 - 7. zdg 19 369

Komfortowy
słoneczny utrzymaniem. Słowackiego 16 - 1. zdg 19 140

Szkolna
10 - 12. zdg 19 133

Matejki
68 - 3. zdg 19 103

Nowomiejski
6 a - 25. frontowy. duży. jednoosobowy. zdg 19 661

Niekrepujący
panom zaraz. Mostowa 2 - 9. zdg 19 662

Pokój
Żupańskiego 21. m. 5. zdg 19 815

Frontowy
Kreta 24 m. 3. zdg 19 793

Pokoik
światłem zaraz wolny. Półwiejska 40 - 6. zdg 19 792

Dwuosobowy
bez pościeli. Strzelecka 30. m. 8. od 15. 3. zdg 19 695

Panience
Pocztowa 27. m. 8. zdg 19 691

Dwom
panom od 15. III. Długa 10. m. 3. zdg 19 687

Panu
ładny. Skarbowska 18. m. 3. zdg 19 681

Umeblowany
lub biura. Pilsudskiego 27 - 6. zdg 19 877

Klatki
Wodna 25. m. 11. zdg 19 875

Dwuosobowy
paniom I piętro. Ratajczaka 19. m. 6. zdg 19 588

Niekrepujący
dwuosobowy. lub firmie Piekary 6 parter. lewo. zdg 19 615

Frontowy
niekrepujący 2 panom. małżeństwu. Szewska 11 - 4. zdg 19 733

Pokój
do wynajęcia. Cieszkowskiego 1 m. 3. zdg 19 722

Kręta
4. II. prawo; także przyjezdny zdg 19 863

Słowackiego
35 - 12 zdg 19 840

Próżny
oficerowi urzędnikowi. Jackowskiego 9 - 10. zdg 19 791

Dwa
pokoje dwuosobowe używaniem kuchni. Słowackiego 44/46 - 9. zdg 19 787

Pokój
utrzymaniem. Marcina 74 II front. zdg 19 920

3 maja
6. m. 9. zdg 19 830

Centralne
łazienka. Kramarska 19/20 - 8. narożnik Pocztowej. zdg 19 555

Centrum
słoneczny. Stary Rynek 6 - 9. zdg 20 910

Działki
3-8. zdg 20 009

Młyńska
12a - 10. zdg 20 008

Kantaka
7 - 10. zdg 19 929

Komfortowy
meski utrzymaniem. Młyńska 3-5 zdg 19 927

Ładny
słoneczny u samotnej Chelmońskiego 4 - 9. zdg 20 012

Umińskiego
20, m 5. utrzymaniem - bez. zdg 19 303

Balkonowy
z klatki schodowej przy dworcu Pocha 15a - 2 zdg 19 319

Pokój
Stroma 24. m. 2. zdg 19 336

Wspólny
paniom. Prusa 20. m. 12. zdg 19 464

Szkolna
13 - 5. dwuosobowy. zdg 19 445

Czysty
(piano). Długa 4 - 13. front. zdg 19 424

Przyjmę
kulturalna pania na wspólny. Grochowe Łąki 3 - 18. zdg 19 422

Przyjezdny
dwuosobowy. słoneczny. niekrepujący - centralne - także st. Dabrowskiego 23 - 1. zdg 19 421

Ratajczaka
31 - 5. większy. mały. skromny. zdg 19 493

Przyjezdny
tanio. Wodna 13 - 9. zdg 19 485

Pokój
frontowy umeblowany. solidnym 15 lub 1. 4. Poznańska 58. m. 2. zdg 19 519

Okolica Jasnej
Dabrowskiego 15. m. 3. zdg 19 518

Elegancki
jedno-dwuosobowy. Zielona 7 - m. 7. zdg 18 837

Niekrepujący
Pilsudskiego 5 - 8. zdg 19 539

Jednosobowy
Grobła 30. - 16. II. narożnik Garbar. zdg 19 526

Mielżyńskiego
25 m. 7. od 15 marca. port. 3068

Słoneczny
Wierzbiciego 55 - 3. zdg 19 575

Półwiejska
5 - 9. panu. zdg 19 642

Stary
Rynek 58 - 5 zdg 19 507

Pokój
frontowy 1-2 panom Marcina 52/53 - 9 zdg 19 504

Dwuosobowy
Dabrowskiego 46. m. 9. zdg 19 627

Inteligentemu
panu. czysty. frontowy. Piekary 13b. mieszkanie 12. wysoki parter zdg 19 625

Śniadek
3-7 zdg 19 600

Niekrepujący
łazienka. Wrocławska 3 - 4. zdg 19 598

Dwuosobowy
ładny. całkowicie utrzymaniem. t. Pierackiego 9. m. 6. zdg 19 593

Panu
frontowy. czysty. słoneczny elektryczność od 15. 3. Nadbrzeźna 1. m 10. zdg 19 748

Pokój
duży. czysty. niekrepujący. telefon. Skarbowska 5. m. 6. zdg 19 746

Łąkowa
19-4. zdg 19 823

Elegancki
jedno- dwuosobowy z utrzymaniem bez dla pań. Ogrodowa 10 m. 3. zdg 19 882

Komfortowy
panu. telefon. Grudnia 18 - 7. zdg 19 849

Niekrepujący
elektryczność zaraz. Długa 18 - 10. zdg 19 858

Niekrepujący
Plac Bernardyński 1 - 5. zdg 19 998

Przyjezdny
stałym najtaniej. Młyńska 12 a. mieszk. 9. zdg 19 990

Szymańskiego
9 - 9. zdg 19 556

Elegancki
łazienka. zaraz. Mickiewicza 27/8. zdg 19 571

Frontowy
niekrepujący panom - utrzymaniem. bez. Pocztowa 11 - 11. zdg 19 658

Niekrepujący
1-2 panów od 15. 3. Wielka 18. m. 14. zdg 19 857

Pokój
Nowa 7 - 3 dom ogrodowy. prawo. zdg 19 846

Ratajczaka
11a - 98. zdg 19 967

Przyjezdny
nocą dzwonek. Nowy Rynek 5. m. 3. zdg 19 905

Dwuosobowy
balkonowy - kuchni. Zielona 3 m. 5. zdg 19 890

Dwuosobowy
jedno (utrzymaniem). Półwiejska 2 - 6. zdg 19 977

Pokój
utrzymaniem - bez. Górna Wilda 65 - 4 (Rynek). zdg 19 974

20,-
i 30.-. Kraszewskiego 4 - 8. zdg 19 969

Panom
Masztalarska 7 - 2. zdg 19 637

Działki
9 - 6. zdg 19 807

Pokój
klatki pań - panów. Szumigala. Półwiejska 37. zdg 19 805

16. SZUKA POKOJU

Niekrepującego
utrzymaniem zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 088

Panienska
szuka pokoju od zaraz w śródmieściu cena 15 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 194

Pokoiku
15. 3. 10.- Jeżyce Oferty Kurjer Poznański zdg 19 745

1-2
pokój bardzo elegancki. z komfortem. poszukuje pan od 1 kwietnia w pobliżu Ogrodu Zoologicznego. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 296

1-2
pokój niekrepujący centrum Most Teatralny. prąd zmienny najwyższej II piętro. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 271

Próżnego
pokojów poszukuje zaraz śródmieściu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 992.

Klatki
niekrepującego od 15 względnie 2 pokoiki łącznie. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 915

Majątki
1.400 mórg. obficie 45.000 osiemset 25.000; siedemset 22.000; sześćset 30.000; pięćset 20.000; czterysta dwadzieścia 10.000; 220 - 7.000 inwentarzem wiele innych majątków wydzierżawie Nowak. Poznań. Kramarska 15. tel. 16-89 zdg 19 594

Czystego
komfortem niekrepującego z utrzymaniem. śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 015

Próżnego
bezdzietni używaniem kuchni. pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 975.

Pokoju
do 20 zł na Jeżycach przy dobrej rodzinie poszukuje emeryt wojskowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 972

15,- zł
dam za skromny pokój. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 933

Pokoju
próżnego. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 720

Próżnego
pokojów. niekrepującego. śródmieście. pewny płatnik. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 591

Słonecznego
krawczyń okolicy św. Marcina. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 916

Poszukuje
w centrum wysoki parter I piętro pokoju względnie dwa próżne na pracownie. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 185

Umeblowanego
pokoiku śródmieściu niewysoko emeryt. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 399

Pokoiku
skromnego poszukuje pan. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 413

Próżnego
dużego poszukuje samotna. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 416

Pokoju
poszukuje na pracowni krawiecka w śródmieściu od zaraz w okolicy św. Marcina. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 538

Pokoju
tanio poszukuje od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 508

Urzędnicza Niemka
próżnego lub umeblowanego frontowego. balkonowego pokoju. elektrycznością zamku 1 kwietnia. Oferty cena skierować do Kurjera Poznańskiego zdg 19 597.

17. LOŻALE

Salę
dobre odrestaurowana boczne ubikacje. oświetlenie. nadająca się na wystawę mebli. maszyn. samochodów wynajme. Gospodarz. Półwiejska 2. zdg 18 957

Lokal
handlowy tuż przy Starym Ryнку do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 664

Mam
urządzonej lokal biurowy najlepszym punkcie. proponuje spółkę lub opłatę dzienną. Proszę propozycję Kurjer Pozn. zdg 19 205

Poszukuję
składu z większym mieszkaniem lub bez. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 816

Pokój
próżny. cele zarobkowe ubikacje na warsztat. składnice. wynajmie gospodarz Pocztowa 31a. m 1. zdg 19 620

Skład
wydzierżawie (Poznańska) 1/2 rok użyciu. Wiadomość Tama Garbarska 6 - 2. zdg 19 924

Lokal
obszerny 400 m² także część I piętra. centralne ogrzewanie - biura. handel przemysł. Wroniecka 6/8. Jaroszewski. Masztalarska 6. Pp 3094-54.39

Lokale
nadające się na warsztat. składnice. biura ewentl. z mieszkaniem centrum miasta do wynajęcia. - Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 873

Ubikacje
nadające się na piekarnię mieszkaniem składem do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 377

Na warsztat
ślusarsko - mechaniczny. blisko centrum poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 333

Piekarnia
cukiernia kawiarnia w powiatowym mieście do wynajęcia. Oferty Agencja Kuriera Poznańskiego. Rawicz. zdg 1544

8 ubikacji
I. piętro. Podgórna 3. św. Marcina 77. na cele handlowe wzgl. biura kalkownicze i oddzielnie korzystnie wydzierżawie. Zgłoszenia Jaroszyk. Chwaliszewo 24. telef. 40-70 dg 1041 a

Skład
kompletnym urządzeniem przy placu Świętokrzyskim sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 19 420

Składu
okolicy Rynku Jeżyckiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 503

Kolonjalę
dobrze zaprowadzona. pokój. korzystnie wydzierżawie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 19 578

2
nieumeblowany. umeblowany - mieszkanie. biura. Plac Świętokrzyski 4. I piętro. zdg 19 706

Skład
ładny. duży. najlepszy punkt Poznania. nadający kawiarnię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 940

Pokój
duży frontowy centrum oddam na biuro. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 693

Skład
przy ul. Wrocławskiej 5/6. do wydzierżawienia. Chłochki. zdg 19 895

18. DZIERŻAWY

Letnisko
warzywnik tramwaj wydzierżawie. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 762

Piekarnię
składem i mieszkaniem czynna zaraz odstąpię. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 202

Skład
przyległymi ubikacjami mniejszym mieszkaniem na średnie rzemieślnictwo lub inną branżę - bez odstępnego tylko za dzierżawę. Wielkie Garbary 27 pokój 1. zdg 19 945

Skład
Górna Wilda 48. zdg 20 023

Wydzierżawie
restaurację pełnym wyszynkiem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 031

Rzeźnictwo
wydzierżawie większym mieście powiatowym. obrót roczny 70 000 złotych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 213

Skład
kolonialny bez urządzenia do wynajęcia od 1. 4. Poznań. Piątkowska 21

Pracownia
instrumentów muzycznych
B. Kaźmierczak
mistrz dyplom.
Podgórną 3 I ptr.
uskuteczniam naprawy instr. de-
tych, smyczkowych, acordeonów,
bandonij, harmonij, reżynych oraz
naciągami smyczki. Tanie i ściśle
fachowo. Ze składem instr. mu-
zycznych przy ul. Podgórną 14
nie mam nic wspólnego.
zdg 19 581/2

Chiromantka
Piłsudskiego 4 - 12 zdg 19 530

Przerachowanie
asygnat 1918 kto przeprowadza?
Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 577

Żaluzje
markizy nowe. Libich, Chwali-
szewo 39. zdg 19 563

Ładuje
naprawiam akumulatory. Rynek
Lazarski 18 zdg 19 631

Koncesja
na butelkową sprzedaż potrzeba-
na. Meini, Pierackiego 10.
zdg 19 632

Biegły
rewizor ksiąg, rutynowany bilan-
sista poszukuje prac stałych do-
rywczych, prowadzenie ksiąg -
abonamentnie stałe nadzory ksią-
żkowskie, bilanse, organizowanie
biur, ksiązkowość rolna, także
wyjazdy prowincje. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 19 856

Słynna
chiromantka przedwłada przy-
szłość, teraźniejszość, przekonaj-
nie pożałujesz. Szewska 21 - 5.
zdg 19 88*

Spokojnej
dobrej pani oddam 3/4 chłopca
na wychowanie. Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdg 19 966

Panie
komplet aplikowanych poduszek,
wzory najnowsze przesyła za po-
przednim przesłaniem zł 5,50. -
Jankowski, Toruń, Kołomyjska 7,
m. 4. zdg 19 683

8
godzin farbuję Chan czyści swety
od 0,80; suknie od 2,50; pla-
szcze od 4,50; ubrania od 4,50. -
„Sirena”, św. Marcina 56.
zdg 19 709

Dziewczyna
uczciwa pracowita poszukuje po-
sługi. Oferty Kurjer Poznański
zdg 19 893

Sierota
uczciwa z dobrimi poleceniami
poszukuje posady z cośkolwiek
gotowaniem do mniejszej rodziny
lub jako druga pokojowa na wieś.
Łaskawe oferty Kurjer Pozn.
zdg 19 946

24. NAUKA

Studentki
udziela korepetycji wszystkich
przedmiotów. - Samopomocowa
Organizacja Studentek, Aleja
Piłsudskiego 7, pokój 2, telefon
51-20. zdg 15 117

Kursy Handlowe
Preissa
Skarbowska 11. Nowy kurs
1 kwietnia.
zdg 17 376

Kursy handlowe
Sawickiego, plac Wolności 2. -
Nowy kurs 1 kwietnia.
zdg 18 821

English
Dr. Arend - Działyńskich 6.
Pg 2959-53,543

Pięknie pisać
naucze kilka lekcjach. Gniatczyń-
ska, Długa 11. zdg 18 740

Student
ndziela korepetycji, przygotowuje
do matury (bez łaciny) tanio,
gwarancja. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 18 752

Szkoła tańców
Szczurkówny
Pocztowa 23 parter. zdg 19 252

Niemieckiego
lekcyj i konwersacji udziela akade-
mik niemiecki. Oferty Kurjer
Poznański zdg 19 212

Młoda
Francuzka udziela lekcji francu-
skiego. Oferty Kurjer Poznański
zdg 19 154

Taneczna
gimnastykę plastykę pań - panie-
nek rozpoczynamy, sala, muzyka
piewszorzędna. Milewska, Ma-
tejski 50. zdg 18 866

English
Młyńska 13 - 5. zdg 18 006

Udziele
pomocy w lekcjach głównie ma-
tematyki. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 19 854

Kursy
stenografii, pisanie maszyna,
księgowości. Strzelecka 33.
zdg 19 310

Jakania
oraz wszelkich wad językowych,
oduczam radykalnie raz na zaw-
sze i pod gwarancją. Dużo po-
dziekowań od osób wybitnych.
Na życzenie wyjeżdżam w dom.
Lange - Wnukowski, Pedagog
Wymowy, Dąbrowskiego 34, m. 5,
5-7, dom ogrodowy, ptr 9-11 i
5-7. zdg 19 345

Robótki
wycucam tanio M. Pocha 71 -
m. 7.

Nauczycielka
długoletnia praktyka znajomo-
ścią języka niemieckiego poszu-
kuje posady lub zastępstwa. -
Oferty Kurjer Poznański zdg 19 991

Udzielamy:
zakres szkoły powszechnej gim-
nazjum, geometria wykreslna.
Kochanowskiego 23 m. 5.
zdg 20 004

Udzielam
tanie języków obcych grupowo -
pojedynczo. Pocztowa 27, II pod-
wórce. zdg 19 698

Szkoła tańców
Szorskiego
Pierackiego 12, telefon 38-08.
zdg 19 900

25. MUZYKA

Jazzbandzista
potrzebny „Przemysławka”, Wod-
na 20. zdg 19 105

Gry
fortepianowej udzielam tanio
Renzowa, Dąbrowskiego 5.
zdg 19 027

Nuty
Katarzynka - Wieczorny dzwon
- Bal w Savoy - Czerwone
róże oraz wszelkie nowości prze-
grywane biegle poleca A. Cybul-
ski, Marcina 9. ng 7547

Duet
pianistka, acordeon lub trio, spiew
wolne. Oferty Kurjer Poznański
zdg 1080

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych.

Wychowawczyni
Francuzka, młoda, lubiąca dzieci
z czteroletnią praktyką poszukuje
posady zaraz. Łaskawe zgłoszenia
„Par”, Poznań pod 54,7.
Pg 3054-54,7

Bilansista
zdolny buchalter, biegły niemiec-
kiem, wieloletnia samodzielna
praca, długoletnia praktyka, regu-
luje księgi handlowe, przemysło-
we, gospodarcze sumiennie, szyb-
ko, tanio. Oferty do Kurjera Po-
znańskiego zdg 99 424

Rządca
lat 42, samotny, średnia szkoła
roln., 14 lat praktyki rolniej, 7
lat hodowlanej, zmiany posade,
Ubohorski, Szpetal Górny, Wło-
clawek 121. zdg 15 873

Rządca - administrator
większych majątków, lat 40, żona-
ty, bezdzietny poszukuje posady,
dopomoże finansowo. Oferty
Kurjer Poznański zdg 16 011

Warsztatowiec
wyższa szkoła techniczna, długo-
letnia praktyka w większych fa-
brykach budowy maszyn, dobry
organizator, kalkulator, konstruk-
tor - poszukuje posady. Oferty
Kurjer Poznański zdg 16 608.

Bilansista
długoletnia praktyka poszukuje
posady, bilanse wyjazd. Oferty
Kurjer Poznański zdg 17 079.

Majster odlewnicy
doświadczony fachowiec na
wszelkiego rodzaju odlewy, zela-
za i metale poszukuje posady. -
Oferty Kurjer Poznański
zdg 17 986

Kawaler
poszukuje pracy w hotelu lub
innej. Zna język francuski. Na
życzenie kaucja. Oferty Kurjer
Poznański zdg 18 017

1 000 zł
kaucji bankowej złożyć za jaka-
kolwiek posade. Jan Szram, po-
czta Wartosław, pow. Szamotuły
zdg 18 052

Ogrodnik
z długoletnią praktyką poszukuje
posady od 1 kwietnia lub zaraz.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 18 412

Kuchmistrz
wszechstronnie wykwalifikowany
25 lat praktyki, znający cukier-
nictwo, marynaty, poszukuje
stałej pracy zaraz lub 1. 4. Łas-
kawe oferty Kurjer Poznański
zdg 18 853

Drogerzysta
uczciwy, chętny, trzecim roku
nauki ojca drogerji poszukuje
posady ucznia zaraz wolnym ur-
trzymaniem. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 18 842

Młynarz
kawaler, szuka posady od 15 lub
1. Oferty Kurjer Poznański
zdg 18 806

Młoda
młodej powierzchowności Fran-
cuzka poszukuje posady guwer-
nantki zaraz. Miejscowość, wy-
sokość pensji oboje. Łaskawe
oferty Kurjer Pozn. zdg 18 808

Ksiązkowy
bilansista rutynowany sprawach
sądowych poszukuje posady po-
łudniowej. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 18 908

Rządca
lat 39, żonaty, mała rodzina, dłu-
goletnia praktyka, dobre świadec-
twa, referencje poważnych ziera-
mian, zmieni od 1. 4. lub później
posade. Zgłoszenia: Trzemeszno,
Sienna nr. 2. M. zdg 18 928

Rządca
gospodarczy, kawaler, lat 34, za-
mieszany rolnik - hodowca poszu-
kuje posady. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 19 087

Nauczycielka emeryt.
Wielkopolanka z 15 letnią prak-
tyką, przyjmie odpowiednie zajęcie
jako wychowawczyni, towar-
zystka ewentl. prace biurowa,
język niemiecki. Oferty Kurjer
Poznański zdg 19 074

Magistra
farmacji aprowbowana, znajomo-
ścią języka niemieckiego poszu-
kuje posady lub zastępstwa. -
Oferty Kurjer Poznański zdg 18 732

Zdolna
buchalterka - bilansistka
wieloletnia samodzielność, znajom-
ość różnych systemów. -
piewszorzędne referencje poważ-
nych firm szuka posady Zgłosze-
nia Kurjer Poznański. Poznań,
św. Marcina 70 pod zdg 18 012

Urządnik gospodarczy
kawaler, lat 40, syn rolnika, z
szkołą handlową i rolniczą, 12 let-
nią praktyką, dobrimi świadec-
twa poszukuje posady. Zgłosze-
nia do Kurjera Poznańskiego
zdg 18 374

Dziewczyna
pozamiejszcowa szuka posady do
wszystkiego. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 19 280

Samotna
wdowa, inteligentna, wiek śred-
ni, poszukuje posady pielęgniarki,
wyreczytelki, do towarzyswa
itp. - Referencje, świadectwa
piewszorzędne. Miejscowość obo-
jętana, warunki skromne. Zgło-
szenia tel. 18-53 lub Kurjer Pozn.
zdg 19 290

Sierota
młodego usposobienia - dobrimi
świadectwami, poszukuje posady.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 292

Blacharz - spawacz
autogeniczny na prace budowlana
i karoserje samochodowa szuka
posady, miejscowość obojętana. -
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 19 295

Panienska
do dzieci - lub do towarzystwa
starszej pani poszukuje posady.
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdg 19 274

Wychowawczyni
samodzielna zdrowa młoda miłego
usposobienia praktyka poszukuje
posady od 15. Zgłoszenia do Kur-
jera Pozn. zdg 19 276

Kowal
maszynista, szofer-mechanik, pod-
kuwacz koni wojskowych, lat 32
szuka posady jako samotny lub
żonaty. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 18 789

Bardzo
inteligentna panienska, znająca
ksiązkowość, pisanie na maszynie
zna robotki, gra na fortepianie,
zna język polski i niemiecki, szu-
ka posady zaraz lub później.
Przyjmie również posade za to-
warzyszkę do starszych pań. Łas-
kawe zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 19 232

Gospodyni
inteligentna, lat 28, oszczędna,
czysta, poszukuje posady do jed-
nej lub dwóch osób w Poznaniu.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 234

Polecam
kucharki, gospodynie dworskie,
Puszcowa, pośredniczą. św. Mar-
cin 16/17. zdg 19 244

Książkowa
kasjerka znająca podwójną i a-
merykańską ksiązkowość, pisanie
na maszynie, język polski, nie-
miecki, praktyka, poszukuje po-
sady. Oferty Kurjer Poznański
zdg 19 246

Kaucja
złożyć panienska do składu piekar-
skiego i t. p. Zgłoszenia do Kur-
jera Pozn. zdg 19 248

Kucharka
obeznana wszelka praca domowa
kuchnia warszawska, długoletnie
świadectwa, szuka posady bez
prania. Oferty Kurjer Poznański
zdg 19 253

Polecam
się jako dziewczyna do wszyst-
kiego z gotowaniem z dobrimi
świadectwami. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 19 255

Bufetowa
do cukierni, zna się na „Expres-
sie” szuka posady. Oferty Kurjer
Poznański zdg 19 260

Kucharka
lub do wszystkiego z dobrem go-
towaniem szuka posady. Ul. Gro-
chowska 21 skrzyńska górna.
zdg 19 261

Dziewczyna
skromnych wymagań poszukuje
posady od zaraz. Oferty Kurjer
Poznański zdg 19 265

Administracje
domu przyjmie młody energiczny
emeryt. Oferty Kurjer Poznański
pod zdg 19 199

Panienska
inteligentna poszukuje posady do
dzieci lub lekkich prac. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 19 200

Posadę
nauczycielki - bony przyjmie za-
wyszczenie seminarij znajom-
ość robotek zamilowanie do
dzieci, dobre polecenia. Miejsco-
wość obojętana. Oferty warunkami
Kurjer Pozn. zdg 19 204

Ekspedjentka
rzeźniczka, dzielna poszukuje po-
sady. Oferty Kurjer Poznański
zdg 19 217

Gospodyni
samodzielna, dobrze gotująca,
pracowita - poszukuje posady do
samotnego lub do wdowca z dzie-
mi, dobre polecenia. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 19 409

Czeladnik
rzeźnik wędliniarz z kartą rzem-
luz bez dłuższa praktyka, poszu-
kuje posady, małym wynagrodze-
niem, miejscowość obojętana. Łas-
kawe oferty do Kurjera Pozn.
zdg 19 410

Kucharka
szuka posady od 15-go marca. -
Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 466

Poszukuje
pracy w dziedzinie dekoracji w-
tryn sklepowych, wszelkich re-
klam, projekty racjonalnych
wnetrz sklepowych i mieszkal-
nych, wykonanie artystyczne. -
Oferty Kurjer Poznański
zdg 19 405

Gospodyni
w średnim wieku inteligentna,
wykwalifikowana szuka posady,
miejscowość obojętana. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 18 845

Pomocnik
branży skór garbowanych pierw-
szorzędne kwalifikacje, kilkole-
tnia praktyka, znajomość nowo-
czesnej dekoracji poszukuje po-
sady. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 19 338

Starsza
dobrze gotuje poszukuje posady.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 19 391

Pracza
czysta 2.- dziennie. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 19 397

Pracza
zawodowa akurata szuka prania
dom poza dom. Pocztowa 33 - 13
zdg 19 398

Ekspedjentka
inteligentna z zyciem, dobrimi
świadectwami, przyjmie posade
nawet w innej branży. Oferty
Kurjer Poznański zdg 19 402

Biuralistka
maszynna, stenogr. polska, język
niemiecki szuka posady. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 19 106

Kasjerka
poszukuje posady na majątek. -
Praktyka, maszyna, stenogr. pol-
ska, język niemiecki. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 19 107

Korespondent
biegły stenotypista - stenograf,
lat 20 szkoła handlowa, zwolnio-
ny od wojskowości poszukuje po-
sady. Oferty Kurjer Poznański
zdg 19 270

Technik budowlany
szuka pracy. Oferty Kurjer
Poznański zdg 19 305

Służąca
dobrem gotowaniem szuka po-
sady. Oferty Kurjer Poznański
zdg 19 318

Dziewczyna
uczciwa, samodzielna poszukuje
posady od 15. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 19 326

Prania
lub posługi poszukuje Oferty
Kurjer Poznański zdg 19 337

3 000 - 5 tys.
kaucji złożyć za posade dająca do-
bra egzystencje. Korzystne po-
zycje Kurjer Pozn. zdg 18 795

Do gimnazjum
piewszorzędnie przygotowuje lub
inne posady szuka młoda nau-
czycielka. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 18 797

Kupiec - biurowy
poszukuje zajęcia w przedsiębior-
stwie, biurze ewentl. inkasenta
za kaucja. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 18 378

Pokojowa
szuka posady. Oferty Kurjer
Poznański zdg 19 367

Szukam
posady w mniejszym domu z go-
towaniem. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 19 374

Włódark
doświadczony poszukuje posady
z dobrimi świadectwami od 1. 4.
Pr. Przyworski, Babin, poczta
Środa. zdg 18 015

Robotnik
poszukuje pracy woźnicy. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 19 131

Sierota
dobrimi świadectwami poszukuje
posady zaraz. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 19 129

Służąca
nawskroś uczciwa i pracowita -
moge polecic. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 19 125

Młody
czeladnik krawciewi szuka pracy.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 120

Kucharka
samodzielna poszukuje posady do
lepszego domu dobrze polecona.
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdg 19 153

Panienska
poszukuje posady w składzie lub
do dzieci od 1. 4. 1936. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 19 167

Posługi
poszukuje uczciwa, świadectwa
dobre. Oferty Kurjer Poznański
zdg 19 168

Wychowawczyni
kwalifikowana, zaufana, zdrowa
do niemowlat lub młodszych dzie-
ci wolna od 1 kwietnia. Zgłoszenia
Zakrzewska, Poznań, ul. Zakręt
4 telef. 72-84. zdg 19 172

500 zł
kaucji złożyć kupiec za posade w
przedsiębiorstwie handlowym lub
jako biurowy. Za wskazanie po-
sady 100 zł. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 19 146

Mistrz
cukierniczy wykwalifikowana siła
poszukuje posady. Oferty „Cu-
kiernia” Łódź, Piotrkowska 87,
Fuchs. ng 7 522

Krawcowa
poszukuje posady maszynnie. -
przyjmie prace firmy w dom. -
Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 454

Krawcowa
dzielna poszukuje posady po do-
mach 1,50 zł. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 19 434

500
do tysiąc złotych nagrody za wy-
robienie posady dla poważnego
45 lat emeryta. Zgłoszenia „Par”,
nr. 54,35. Pg 3075-54,35

Pani
polecie dwie młode pracowite dzie-
lnie wiejskie dziewczęta do prac
domowych. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 19 717

Bielżniarka
piewszorzędna szyjąca domu po-
za domem szuka posady. Oferty
Kurjer Poznański zdg 19 871

Która
z pań poleci uczciwą służącą, lu-
biącą dzieci, cokolwiek gotowa-
niem. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 19 511

Wychowawczyni
z nauczaniem, dłuższą praktyką,
poszukuje posady. Łaskawe zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
zdg 19 423

Mistrz
ceglański z kaucja poszukuje po-
sady. Oferty Kurjer Poznański
zdg 18 831/2

Reemigrant
lat 18 poszukuje pracy obojętne
jakiej. Mówi po polsku, francu-
sku, niemiecki. Oferty Kurjer
Poznański zdg 19 079/80

Malarz
reemigrant poszukuje posady -
znany jest malowaniu kościołów
i wszelkiej pracy malarskiej. -
Oferty Kurjer Poznański
zdg 19 076/7

Posady
woźnego inkasenta poszukuje. -
Kaucja bankowa Oferty Kur-
jer Poznański zdg 19 648/9

Poszukuję
samodzielnego prowadzenia do-
mu u naucz. na wsi. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 498

Ogrodnik
kawaler, lat 24 z dobrimi świad-
ectwami i poleceniami poszu-
kuje posady. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 19 524

Sierota
4 klasy gimnazjum szuka posady
ekspedjentki, względnie do dzie-
ci. Adres Borowiecka, Staszica
5, m. 6. zdg 19 510

Dziewczyna
uczciwa, czysta z dobrimi polece-
niami z gotowaniem poszukuje
posady od 15. 3. Oferty Kurjer
Poznański zdg 19 626

Panienska
do dzieci szuka posady. Oferty
Kurjer Poznański zdg 19 822.

Osoba
inteligentna, wdowa lat 26, zna
się na gospodarstwie zajmie się
domem jako gospodyni lub do
dzieci. Najchętniej na wieś, waru

pończochy rękawiczki
największy wybór
najtańsze ceny

Kalamajski

Pg 3074-10.97

Ludzi

do rozwożenia towaru, zabezpieczeniem 50.— przyjmuję F-a Kefir, Mate Garbary 9. zdg 19 536

Podróżujący

na lukratywny artykuł kuchenny potrzebni. Posada stała. Obwody: Pomorze — Gdynia, Katowice — Krakowskie, Łódź, Kieleckie, — Warszawskie. Potrzebują osobicie czas przejściowy 150 zł. Oferty referencje „Par”, Poznań 54.20 Pg 3066-54.19

Służąca

Ohwaliszewo 1 — 5 zdg 19 346

Młodzieniec

z szkoła handl. do pomocy w składzie. Zgłoszeń z życiorysem. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 460

Wspólnika

fabryki rowerów gotówka 1000 do 2000 zabezpieczenie. Nowy Rynek, jadłodajnia. zdg 19 392

MORITURI-ZIARNA
NA MYSZY
MORITURI-PASTA
NA SZCZURY
ZADAC W APTEKACH, DROGERJACH,
I SKŁADACH APTECZNYCH
FABRYKA UNIVERSUM POZNAŃ

nr 6 2028

TEATRY

TEATR POLSKI. Sobota, 7. 3. „Bez trzeciego”, premjera.

Niedziela, 8. 3. o godzinie 16: „Stare wino”.

Niedziela, 8. 3. o godzinie 20: „Bez trzeciego”.

TEATR WIELKI (Opera): Sobota, 7. 3. „Eugenjusz Onegin”.

Niedziela, 8. 3. o godzinie 15: „Rose Marie”.

Niedziela, 8. 3. o godzinie 20: „Madame Butterfly” z wyst. Teiko Kiwa.

Poniedziałek, 9. 3. Teatr nieczynny.

TEATR WIELKI = KONCERTY SYMFONICZNE: Wtorek, 10. 3. o 20.10: X. koncert symfoniczny. Dyrygent: Feliks Nowowiejski, solistka: Gertruda Konatkowska, fortepjan.

TEATR NOWY: Sobota, 7. 3. „On i jego sobowtór”, premjera.

Niedziela, 8. 3. o godzinie 16: „Pan Pluskiewka”.

Niedziela, 8. 3. o godzinie 20: „On i jego sobowtór”.

KINA

Poznań, sobota, 7. 3.

ALKAZAR: „Nowi ludzie”. APOLLO: Pan Twardowski CORSO: „Czterech dzentelmenów”.

GONG: „Dziewczeta w mundurkach”. GWIAZDA: „Kocham wszystkie kobiety”.

METROPOLIS: „Pan Twardowski”. OŚWIATOWE: „Wszystko żart” oraz program naukowy.

RENAISSANCE: „Powrót Frankenstein”. SŁOŃCE: „Katarzynka”.

SFINKS: „Sekretarka osobista wychodzi z zamą”. ŚWIT: „Człowiek wilk”.

TECZA-Lazarz: „Manewry miłosne”.

TECZA-Wilda: „Księżniczka Czardasza”.

WILSONA: „Kapryśna Marietta”.

Ekspedjentka

rzeźnicza potrzebna od 1. 4. 1936. Zgłoszenia z dołączeniem świadectw w Inowrocław, Piłsudskiego 5, Gryziel Gracjan. ng 7 496

Pokojowa

do dworu wykwalifikowana pracownikiem sztywnej bielizny potrzebna od 1 kwietnia. Zgłoszenia Maj. Maniecki pow. Śrem. zdg 19 211

Potrzebna na Górny Śląsk **inteligentna, młodsza panna**

do wszelkich prac domowych z gotowaniem, praniem i zainteresowaniem do składu, bezwzględnie czysta, uczciwa. Wynagrodzenie początkowo 25.—. Oferty odpisami świadectw, fotografią Kurjer Pozn. zdg 19 231

Rządca

pisarz potrzebny, pensja 75.— z miesiecznym wraz całkowitem utrzymaniem. Posada tylko dla kawalera, do objęcia 1 kwietnia br. Wymagana koniecznie duża energia, zamiłowanie w kierunku hodowlanym, specjalnie mlecznym. Odpisy świadectw których się nie zwraca proszę nadsyłać Dom. Szynycze. ng 7 384

MEBLE solidne - piękne - tanie
W. NOWAKOWSKI i SYNOWIE
Wystawa: Kantaka 1. Fabr. i Magaz. Górna Wilda 134
n 5903

Szukam

stróża z kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 139

Szofer

z własnym autem (25 centarów) potrzebny na stałe. Oferty Kurjer Pozn. zdg 18 900

Poszukujemy doświadczonego **szachmistrza** do ważnych robót ziemnych na Pomorzu za pomocą pociągu lokomotywami. Oferty z odpisem świadectw i wymaganiem do Kuriera Pozn. zdg 18 930

OSTATNIE DNI!

Tylko do 26 marca b. r. potrwa jeszcze **CAŁKOWITA WYPRZEDAŻ** wszystkich zapasów towarów za bezcen.

MARJAN DOBROWOLSKI
Pocztowa 4 Poznań Pocztowa 4

Uczeń

uczniwy dobrej rodziny potrzebny do kolonijki od zaraz wgl. 1. 4. wiek 15—17 lat. Głowacki, Rogoźno. ng 7 513

Samotna

inteligentna, uczciwa, wiek średni do towarzystwa samotnej za utrzymanie, pokój. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 932

Chłopak

do posyłek silny powyżej lat 18 z poleceniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 955

Osiedliłem się jako **adwokat**

kancelarję prowadzę w Poznaniu przy **ulicy Pocztowej nr. 4, telefon 53-93**
STEFAN WIZNER, adwokat.

Dziewczę

pozaszkolne do posyłek. Skład cygar, Półwiejska 30. dg 1032

Uczennica

do krawieczyny, warunek kaucja. 3/4 roku nauki, złożenie życiorysu, odpisy świadectw szkolnych. Oferty Kurjer Poznański zdg 18 850.

Galwanizer

samodzielny znający kapienie nielochromowe potrzebny. Zgłoszenia z odpisem świadectw do Kurjera Pozn. zdg 18 910

Marszantka

młodsza, znająca ekspedycje potrzebna. Zgł. Olejniczak, Dąbrowskiego 52. zdg 19 997

Potrzebna

dziewczyna przychodnia do dziecka, czysta gotowaniem Pl. Nowomiejski 5 — 20. zdg 19 994

Cukiernik

samodzielny, dobry fachowiec, potrzebny. Odpis świadectw, wymagania Kurjer Poznański ng 7557

Książkowa

do lat 24 zdolna, żurnal amerykański perfek. samodzielna stała posada wieś młyn piekarnia zaraz. Oferty

dzisiaj

„Par” pod nr. 54.38. Pg 3097-54.38

Dziewczyna

gotowaniem niania dobrem szyciem zaraz. Plac Działowy 5 m. 6 zdg 20 026

Poszukujemy dla naszej organizacji kilku inteligentnych i ustosunkowanych panów dla wprowadzenia nowego działu drobnych ubezpieczeń.

Dajemy:

wysoką prowizję codziennie płatną. Dla zdolnych premje. Bezpłatne przeszkolenie.

Żądamy:

intensywnej i uczciwej pracy. — Blizsze szczegóły Kantaka 1, III prawo, poniedziałek i wtorek 9 do 14. ng 7208

Dla

ograniczonej ilości inteligentnych i pracowitych panów w wieku 30—40 lat nadarza się sposobność teoretycznego i praktycznego zapoznania się z nowoprowadzonym działem ubezpieczeń. Wybrani otrzymywać będą podczas przeszkolenia wynagrodzenie. Pod uwagę brani są tylko kandydaci, którzy poświęca się swemu nowemu zawodowi wyłącznie i całkowicie. Osobiste zgłoszenia: poniedziałek, dnia 9. 3. 36. godz. 3 do 13 Assicurazioni Generali Trieste, Poznań, Kantaka 1. — m. 5. ng 7207

Fotoloboranta

z retuszem, dobrego fachowca. — Zgłoszenia pisemne do Kurjera Poznańskiego ng 7 530

Ekspedjentka

do składu bielizny, fachowość, polecenie, kaucja. Oferty Kurjer Poznański dg 1081

Przedstawiciele

ubezpieczeniowców na Poznań i miasto powiatowe poszukujemy. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 19 817

Przedsiębiorstwo

elektrotechniczne i radiowe poszukuje młodego fachowca z gotówką jako współnika. — Oferty Kurjer Pozn. ng 7570

Za pożyczkę

tysiąc trzysta dam posada biuro młodej zdolnej sile. Pensja procent, zabezpieczenie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 19 851

Inteligentny

wózny, posiadający około 250.— potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdg 19 891

Bufetowy

trzeźwy, uczciwy, dobrze polecony. Klasztorna 6. zdg 19 697

Kierownik

do prowadzenia dużego pensjonatu na własny rachunek poszukiwany (okolica Poznania), wymagana kaucja i referencje. Oferty „Par” Aleje Marcinkowskiej pod 54.27. Pg 3077-54.27

Emulsja „Erbe”
z tranu norweskiego
zawierającego 500 jedn. Witamin A
i 250 „ Witamin D
n 5871/2

Przedstawicielstwo

oddamy na Poznań i poszczególne większe miasta Poznańskiego i Pomorza. Patentowana, pokupna nowość domowego użytku. Oferty szczegółowe: Towarzystwo Reklamy Międzynarodowej, Warszawa, Marszałkowska 124 sub: „Ordex”. Tg 461

Czysta

z dobrem gotowaniem, poleceniemi. Plac Asnyka 4, m. 3. zdg 19 640

Wychowawczyni

do dwóch dziewczyn potrzebna zaraz. Adwokat Gajda, Pocztowa 31. dg 1074

Podróżujący

z branży mydlarskiej potrzebny zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 19 870

Maszynistkę

intelig. dobrze piszącą bezpłatna praktykę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 616

Stróża nocnego

uczciwego, trzeźwego, średnim wieku poszukuję. Zgłoszenia podaniem ostatniego miejsca zatrudnienia Kurjer Poznański zdg 19 865

Przedstawiciele

na Poznań, Ostrów, Leszno poszukuje do sprzedaży prywatnej, bielskich artykułów sukiennych, przedsiębiorstwo przemysłowe. Oferty z podaniem referencji do Kurjera Pozn. pod zdg 19 942

Poszukuje się do **wytwórni spożywczej** kierownika kaucja 2 000, pensja 45 zł tygodniowo oraz pracownika kaucja 1 000 zł, 33 zł tygodniowo. Pewne zabezpieczenie. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 19 781

Młody

robotnik lub stolarz do lekkich prac przy maszynie 200 zł, kaucji konieczność. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 033

Mechanik

rutynowany do warsztatu naprawy maszyn biurowych poszukujemy natychmiast. Oferty z podaniem warunków i odpisami świadectw do Biura Ogłoszeń Bydgoszcz, Dworcowa 54 pod „A 185” ng 6630

Panienska

potrzebna na przedpołudnie od godz. 11—2 do dwóch dzieci. — Zgłoszenia od godz. 10—2, ulica Marsz. Pocha 146, m. 4. zdg 20 020

Z dn. 1 marca br. przejąłem skład kapeluszy pod firmą **JEANNE - PASAŻ APOLLO**
Marja Dembińska, b. długoletnia dyrektorka w firmie Plotka

zg 19 051

Podróżujący

na Poznań do sprzedaży opakowań dla aptek i drogerji. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 19 961

Emerytów

przyjmie poważne Towarzystwo Ubezpieczeń do pracy akwizycyjnej. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 040

Obciążaczka

Wytwórnia cukrów. Sw. Marcin 27. zdg 20 036

Radjoekspert

Śniadeckich 1 (6444) Nowoczesne laboratorium badania. Przeróbki, dorabianie krótkich fal. — zestrzajanie. zdg 19 574

Londyńska

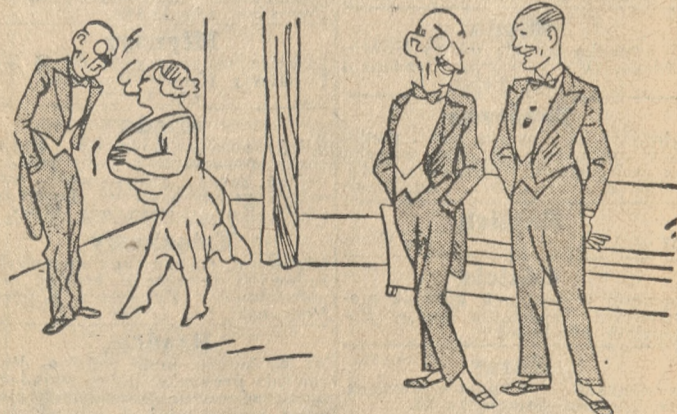
Masztalarska, poleca swym byłym sympatycznym wieczór orkiestra dymowa. zdg 19 629

Kapryśna Marietta

Jeanette Mac Donadl, Kino 27. zdg 19 901

RĘKAWICZKI i POŃCZOCHY
najkorzystniej z firmy **„PANI”**
Aleje Marcinkowskiego nr. 13. dg 1072

Humor zagraniczny

— Jego żona? Istny wulkan!
— Istotnie... dymiący! („Judge” N. Jork). S. F.

Co futro = to **Edmund Rychter** = co palto = to **Edmund Rychter** — co ubranie = to **Edmund Rychter**, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata

na miesiąc marzec 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,42, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00—9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potocznymi 200 gr od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do r. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówek): słowo nagłówek (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

P. K. O. Poznań nr. 200.149